

§ 52 Årsredovisning 2016 för Södertälje kommun

Dnr: 17/83

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har sammanställt årsredovisningen för 2016. Årsredovisningen består av två delar, del 1 som är "Södertälje kommun gemensamt" och del 2 som är "Nämndernas sammanfattningar. Kommunstyrelsen föreslås överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige för godkännande.

En samlad bild av Södertälje 2016 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål med helhetsbedömningen *Ok*.

- De finansiella målen uppnås med lägesbedömning *Bra*.
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar efter den sammanvägda bedömningen *Ok*. Av de nio verksamhetsmålen för sju områden bedömningen *Ok* och två områden har brister.
- Arbetsgivarmålen visar efter sammanvägning *Ok*.

Kommunens resultat är plus 416 mkr. Balanskravsresultatet är 370 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 856 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 1 071 mkr. Nettokoncernskulden per invånare

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse den 15 mars 2017

PM samma datum med bilagor

Förslag till Årsredovisning del 1: Södertälje kommun gemensamt

Förslag till Årsredovisning del 2: Nämndernas sammanfattningar

Yrkanden

Kommunstyrelsens ordförande Boel Godner (S) yrkar bifall till föreliggande förslag.

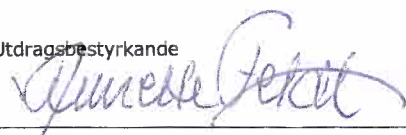
Marita Lärnestad (M) yrkar att kommunstyrelsen ska överlämna bokslutet till kommunfullmäktige och föreslå fullmäktige att besluta att man har tagit del av bokslutet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om bifall eller avslag på de båda yrkandena och finner då att kommunstyrelsen beslutat att i enlighet med ordförandens yrkande bifalla föreliggande förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen gör bedömningen att samtliga hel- och delägda bolag (ägarandel mer än 50 %) har bedrivit sina verksamheter enligt det fastställda kommunala ändamålet och i enlighet med de kommunala befogenheterna.

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2017-04-10	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisningen del 1 och del 2 godkänns.
2. Förslag till reviderad investeringsbudget 2017 godkänns.
3. Av årets resultat på 416 mkr har 15 mkr redan reserverats för att under 2017 ytterligare stärka kommunens insatser för att öka ett hållbart byggande. Resterande resultat avsätts till det ackumulerade balanserade resultatet för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Reservation och särskilda yttranden

Marita Lärnestad (M) anmäler och inger reservation, bilaga § 52 A.

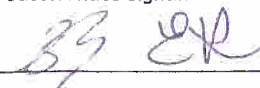
Mats Siljebrand (L) anmäler och inger särskilt yttrande, bilaga § 52 B.

Tage Gripenstam (C) anmäler och inger särskilt yttrande, bilaga § 52 C.

David Winerdal (KD) anmäler och inger särskilt yttrande, bilaga § 52 D.

Beslutet skickas till
Akten

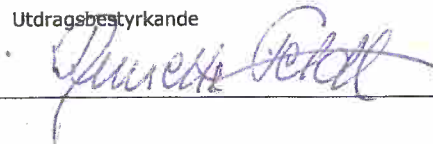
Justerandes signum

Anslagsdatum

2017-04-10

Utdragsbestyrkande

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-03-15

Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

*S20170331

Årsredovisning 2016 för Södertälje kommun

Dnr: 17/83.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har sammanställt årsredovisningen för 2016. Årsredovisningen består av två delar, del 1 som är "Södertälje kommun gemensamt" och del 2 som är "Nämndernas sammanfattningar". Kommunstyrelsen föreslår att årsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande.

En samlad bild för Södertälje 2016 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål med helhetsbedömningen Ok.

- De finansiella målen uppnås med lägesbedömning Bra.
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar efter den sammanvägda bedömningen Ok. Av de nio verksamhetsmål får sju områden bedömningen Ok och två områden har brister.
- Arbetsgivarmålen visar efter sammanvägning Ok.

Kommunens resultat 2016 är plus 416 mkr. Balanskravsresultatet är 370 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 856 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 1 071 mkr. Nettokoncernskulden per invånare minskade under året med 23,3 tkr per invånare till 146,5 tkr per invånare.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2017-03-15

PM med bilagor 2017-03-15

Förslag till Årsredovisning Del 1: Södertälje kommun gemensamt (slutligt tryck kommer senare).

Förslag till Årsredovisning Del 2: Nämndernas sammanfattningar (Bilagor – kompletta nämndrapporter finns på stadskansliet).

Ärendet

Detta ärende innehåller en analys av ekonomin totalt för 2016, en analys av personalsituationen och måluppfyllelsen. Kommunens resultat 2016 är plus 416 mkr, där 239 mkr avser den ordinarie verksamheten medan 177 mkr avser extraordinära intäkter. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott på 31 mkr. Balanskravsresultatet är 370 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 856 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 1 071 mkr.

Kommunstyrelsens bedömning är att analysen av nämndernas resultat försvåras av att det saknas nyckeltalsjämförelser med andra kommuner och i flera fall analys över kostnadsnivåer, volymutveckling och verksamhetsresultat.

I delårsbokslutet augusti 2016 uppdrogs Enhörna kommunaldelsnämnd och äldreomsorgsnämnden att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att nämnderna går in i 2017 med en ekonomi i balans. Enhörna kommunaldelsnämnd har i sitt årsbokslut inte genomfört denna återrapporering. Äldreomsorgsnämnden återrapporerar att den totala kostnadsökningen för kommunals avtal blev ca 6,1 mkr 2016. För 2017 och efterföljande år gör nämnden ingen bedömning eller prognos av avtalets effekter men anger att lagd budget är i balans.

Omsorgsnämnden beviljades i samband med delårsbokslutet i augusti 2016 att få gå med underskott om motsvarande -5,3 mkr med hänvisning till pågående effektiviseringsarbete. Dock uppgår nämndens årsresultat till -10,4 mkr och orsakerna till det försämrade resultatet förklaras inte på en samlad nivå. Nämnden beskriver inte heller vilka åtgärder som vidtagits under hösten för att uppnå ett resultat inom den beslutade nivån.

I delårsbokslut augusti 2016 uppdrogs nämnder som är berörda av kommunfullmäktiges program "Mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018 " att inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i årsbokslutet. Berörda nämnder inte har följt programmet och måluppfyllelsen redovisas i huvudsak för egen regi.

I mål- och budget 2017-2019 fattades beslut om att inventarier gällande Wijbacken vård- och omsorgsboende ingår i Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd. Med hänsyn till att äldreomsorgsverksamheten i sin helhet flyttats över till äldreomsorgsnämnden föreslås att Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnds investeringsram för inventarier minskas med 850 tkr och investeringsramen för äldreomsorgsnämndens ökas med samma belopp. Efter denna ändring blir äldreomsorgsnämndens investeringsram 1 150 tkr och Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnds investeringsram 300 tkr.

Kommunstyrelsen har att fatta årligt beslut i enlighet med kommunallagen 6 kap 1 a §, (KL), för varje sådant aktiebolag som är hel- eller delägt (ägarandel mer än 50 %) pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Verksamhetsföremålet i de nuvarande bolagsordningarna och uppföljning av ägardirektiven har gjorts i Telges årsrapport till kommunstyrelsen. Bedömningen är att samtliga hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter i enlighet med dessa.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att årsredovisningen godkänns samt att förslag till reviderad investeringsbudget 2017 godkänns.

Kommunfullmäktige beslutade 2017-02-27 § 26 att av årets resultat ska 15 mkr avsättas i samband med årsbokslutet för att disponeras under 2017. Kommunstyrelsens föreslår vidare att resterande resultat 401 mkr avsätts till det ackumulerade balanserade resultatet för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kommunens ekonomiska ställning har genom årets resultat på 416 mkr stärkt det ackumulerade balansresultatet till 856 mkr.

Förslag till kommunstyrelsens beslut:

1. Kommunstyrelsen gör bedömningen att samtliga hel- och delägda bolag (ägarandel mer än 50 %) har bedrivit sina verksamheter enligt det fastställda kommunala ändamålet och i enlighet med de kommunala befogenheterna.
2. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:
 - a) Årsredovisningen del 1 och del 2 godkänns.
 - b) Förslag till reviderad investeringsbudget 2017 godkänns.
 - c) Av årets resultat på 416 mkr har 15 mkr redan reserverats för att under 2017 ytterligare stärka kommunens insatser för ett öka hållbart byggande. Resterande resultat avsätts till det ackumulerade balanserade resultatet för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna.

Rickard Sundbom
Stadsdirektör

Magnus Claesson
Tf Ekonomi- och finansdirektör

Handläggare: Magnus Claesson
Tf Ekonomi- och finansdirektör
Ekonomiavdelningen
Telefon (direkt): 08-523 010 90
E-post: magnus.claesson2@sodertalje.se

Beslutet skickas till

KF

Akten

Samtliga nämnder

Samtliga kontorschefer

Ksk – redovisning och ekonomisupport

Rapport | 2017-03-15

PM

Årsbokslut 2016

Ekonomiavdelningen
Ledningsstöd ekonomi
Södertälje kommun
Telefon (direkt): 08-52301000
E-post: sodertalje.kommun@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Ekonomi	3
2.1 Investeringar	5
2.2 Intern kontroll	9
3. Nämndernas resultat – Kommunstyrelsens sammanfattning	10
3.1 Järna kommunalnämnd	10
3.2 Hölö-Mörkö kommunalnämnd	11
3.3 Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	11
3.4 Enhörna Kommunalnämnd	12
3.5 Arbetslivsnämnden	13
3.1 Omsorgsnämnden	14
3.2 Socialnämnden	15
3.3 Äldreomsorgsnämnden	16
3.4 Överförmyndarnämnden	17
3.5 Utbildningsnämnden	18
3.6 Kultur- och fritidsnämnden	19
3.7 Stadsbyggnadsnämnden	20
3.8 Miljönämnden	21
3.9 Tekniska nämnden	21
3.10 Kommunstyrelsen/Ksk och politisk ledning	22
3.11 Revisionen	22
3.12 Kommunstyrelsen/centrala poster	22
4. Södertälje kommun som arbetsgivare	23
5. Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål	23

Bilagor:

Bilaga 1	Budgetutfall 2016
Bilaga 2	Kommunfullmäktiges inriktning och mål
Bilaga 3	Utfall KF investeringar 2016 och reviderad investeringsbudget 2017
Bilaga 4	Låne- och borgensramar
Bilaga 5	Förslag till årsredovisning del 1
Bilaga 6	Förslag till årsredovisning del 2
Bilaga 7	Södertälje kommun som arbetsgivare 2016

Nämndernas rapporter (kan erhållas från stadskansliet)

1. Sammanfattning

God Ekonomisk Hushållning 2016

En samlad bild för Södertälje 2016 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2015 års goda resultat beror på poster av tillfällig karaktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 mkr. Lägesbedömning **Bra**

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål visar efter den sammanvägda bedömningen **Ok**. Av de nio verksamhetsmålen får sju områden bedömningen **Ok** och två områden **har brister**. För de två områdena som har brister görs lägesbedömningen med hänsyn till kommunfullmäktiges program för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska berörda nämnder säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt för verksamheten. Verksamhetens totala måluppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas för fullmäktige. Det kan konstateras att det brister i uppföljning av detta program.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning **Ok**.

Helhetsbedömningen av GEH för kommunen 2015 mot kommunfullmäktiges mål är **Ok.**

2. Ekonomi

Kommunens resultat för 2016 är plus 416 mkr, med en budgetavvikelse på plus 288 mkr då kommunen budgeterat för ett positivt resultat på 128 mkr.

Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott med 31 mkr, vilket är en positiv avvikelse med 0,6 procent gentemot tilldelade resurser (se bilaga 1).

Äldreomsorgsnämnden uppvisar 2016 ett överskott på 14 mkr, vilket framförallt beror på att kostnaderna för hemtjänstprojektet och digitala funktioner har blivit lägre än budgeterat då man inte hann genomföra detta i den takt som planerats. Den ekonomiska obalansen mellan hemtjänst som bedrivs i egen regi och privat regi har ökat, det är viktigt att detta på sikt åtgärdas.

Socialnämnden visar ett underskott för 2016 på 35 mkr eller 5,1 procent. Socialnämndens underskott beror framförallt på höga kostnader för köp av institution-, familje- och jourhemsplaceringar.

Omsorgsnämnden visar ett underskott på -10,4 mkr för år 2016. Enligt nämndens rapport står verksamhetsområdet LSS för -25,9 mkr, medan verksamhetsområdet SoL visar ett överskott om + 13,4 mkr. Obalansen mellan verksamhetsområdena är dock inte rättvisande då Sol kostnader för turbundna resor redovisas som LSS. Underskottet inom LSS-verksamheter återfinns inom områdena bostad med särskild service, personlig assistans, gemensamma kostnader och korttidshem/korttidstillsyn.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt ett överskott på det extra anslaget avsett för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

Arbetslivsnämnden har det största överskottet både i kronor (22 mkr) och procent (15%). Den största delen av överskottet (20 mkr) avser vuxenutbildningen, resterande delar hänförs till administrationen. I

vuxenutbildningens överskott ingår en felperiodisering från 2015, vilken uppgår till 8 mkr. Under 2015 och inledningsvis 2016 har det antagits för få elever på grund av ekonomisk försiktighet. Detta har medfört lägre kostnader och bidragit till överskottet med 11 mkr. Resterande delar av vuxenutbildningens överskott avser vakanser.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 19 mkr. Överskottet hänförs främst till stor del till händelser av engångskaraktär inom centrala verksamheter, men även förskolan uppvisar ett positivt resultat. Det ekonomiska läget för en gymnasieskola och grundskolorna bekymmersamt, nio grundskolor av tretton redovisar ett underskott i bokslutet. Trenden med att en större andel elever går i frigymnasier eller kommunala gymnasier i andra kommuner håller fortfarande i sig.

Tekniska nämnden redovisar ett överskott på 7 mkr, vilket motsvarar 2,6 procent av beslutat kommunbidrag. Överskottet beror främst högre intäkter och lägre kostnader inom upplåtelser och tillstånd, vilket orsakas av högre intäkter för markupplåtelser och trafikövervakning samt lägre kostnader för drift och underhåll av kommunens fastigheter.

Stadsbyggnadsnämnden visar ett överskott på 2 mkr (13%). Det beror på ökade intäkter, eftersom efterfrågan på planer och bygglov varit större än planerat. Även miljönämnden redovisar ett överskott på 1 mkr (8,3%), vilket främst beror på lägre personalkostnader än planerat på grund av vakanser.

Samtliga kommundelsnämnder har överskott. Överskotten hänförs till verksamhetsområdet äldreomsorg vilket medför ett behov av ett fokuserat arbete på att klara en budget i balans 2017, efter det att äldreomsorgen flyttats över till äldreomsorgsnämnden.

Centralt redovisade poster uppvisar tillsammans en positiv budgetavvikelse på 257 mkr, resultatet uppgår till 385 mkr. Den största budgetavvikelsen är exploatering och fastighetsförsäljning som visar ett överskott på 122 mkr, därefter kommer ofördelade anslag som har ett överskott på 104 mkr. Skatter och utjämningsystem redovisar ett överskott på 27,6 mkr till största delen beroende på statsbidraget byggbonus. Personalfrågor har ett överskott på 19 mkr och räntor och finansiella poster närmare 17 mkr.

För kommunernas ekonomi gäller ett lagstadgat balanskrav från och med år 2000. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat. Vid negativt resultat ska det återställas senast inom tre år. Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att "öronmärka" vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social "fond" för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har först under 2016 börjat användas med hittills 1 mkr och därmed så återstår 23mkr.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del på 6 mkr har använts under 2016.

Kommunstyrelsens beslutade i januari 2017 att av 2016 års resultat avsätta 15 mkr till en bostadsfond för bostadsbyggande.

Resultatutredning, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat enl. resultaträkning	25	140	116	153	416
<i>Balanskravsjusteringar:</i>					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-18	-6	-10	-18	-46
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring			1		
Resultat efter balanskravsjusteringar	7	134	107	135	370
Reservering/användning resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	7	134	107	135	370
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>					
Sänkning av diskonteringsränta pensioner		34			
Resultat efter synnerliga skäl	7	168	107	135	370
<i>Avsättning/disposition av resultat</i>					
Avsättning till bostadsfond					-15
Avsättning till/ ianspråktagande av social fond					+1
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar		-19	+6	+7	+6
Ackumulerat balansresultat	90	239	352	494	856

Det ackumulerade resultatet på 856 mkr ska framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande.

2.1 Investeringar

Totalt uppgick kommunens investeringsutgifter 2016 till 142 mkr, där 66,8 mkr utgjordes av KS/KF-beslutade investeringar och 75,2 mkr nämndbeslutade investeringar. Budgeten för 2016 var 248,5 mkr, vilket innebär att 57 procent av investeringsbudgeten förbrukades. Jämfört med prognosen per augusti är utfallet 81 procent. Av de KS/KF-beslutade investeringarna upparbetades 46 (77) procent av anslaget och budgeten för nämndinvesteringarna förbrukades till 72 (52) procent. Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Förutom kommunens investeringar tillkommer 160 mkr (132) mkr som investerats av Telge fastigheter för kommunens verksamhetslokaler, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till ca 302 mkr att jämföras med 2015 då de totala investeringarna för kommunen var 262 mkr. Kommunens egna investeringar ökade med 12 mkr och lokalinvesteringarna för kommunens verksamheter hos Telge med 28 mkr.

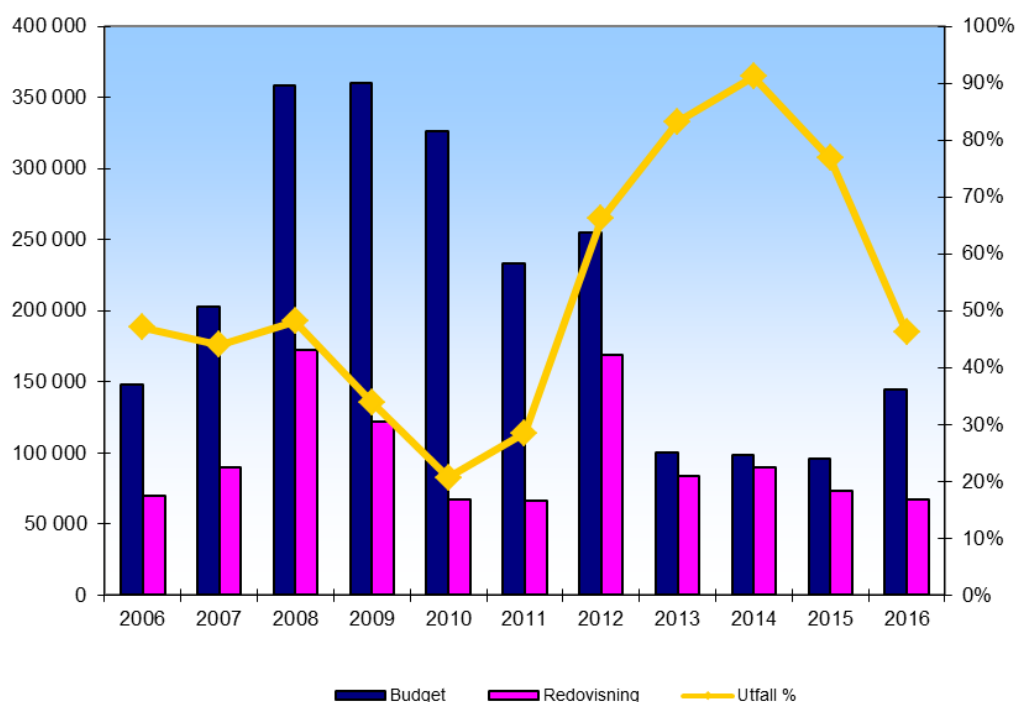
	Budget 2016 tkr	Utfall 2016 tkr	Prognos per augusti tkr	Förbrukat av budget %	Förbrukat av prognos %
Järna kommunalnämnd	6 284	5 939	5 984	94,5	99,2
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	2 288	1 127	1 438	49,3	78,4
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	1 209	535	959	44,2	55,7
Enhörna kommunalnämnd	26 187	224	1 187	0,9	18,9
Arbetslivsnämnd	515	106	415	20,6	25,6
Omsorgsnämnd	1 636	870	1 636	53,2	53,2
Socialnämnd	4 588	979	2 231	21,3	43,9
Äldreomsorgsnämnd	4 376	1 391	2 000	31,8	69,5
Utbildningsnämnd	15 543	5 908	9 900	38,0	59,7
Kultur- och fritidsnämnd	18 405	11 911	12 850	64,7	92,7
Stadsbyggnadsnämnd	1 510	752	1 469	49,8	51,2
Tekniska nämnden	148 130	100 834	120 630	68,1	83,6
Kommunstyrelsens kontor	17 822	11 411	13 822	64,0	82,6
TOTALT	248 493	141 987	174 521	57,1	81,4

Årets KS/KF-beslutade investeringar

De KS/KF-beslutade investeringsutgifterna 2016 blev 66,8 mkr, vilket är 6,9 mkr mindre än 2015. Budgeten uppgick till 144,5 mkr. Tekniska nämnden svarar för den största delen, 47,3 mkr. Här märks framförallt Viksbergsvägen (7,8 mkr), exploateringsvägar (16,3 mkr) och stadskärnan (11,5 mkr). De områden där större exploateringsinvesteringar genomförts är Glasberga, Kaxberg Lina samt Vasa etapp 2. Genomförda investeringar inom utbildningsområdet är inventarieanskaffningar för Björkängs förskola (0,8 mkr) och inventarier till Stålhamraskolans kök (0,5 mkr). Inom kultur- och fritidsområdet har inventarier till barnavdelningen på biblioteket införskaffats (2 mkr), anlagts konstgräs på Östertälje IP (4,9 mkr) och investerats i spontanidrott i Västergård (2,2 mkr).

Bilden nedan visar att den nya budgetmodellen för investeringar (från och med 2013) har fått genomslag. Nu överensstämmer budget och utfall betydligt bättre även om det har skett försämringar under 2014 och 2015. Försämringen kan till största delen förklaras med ett överskott på 31 mkr för Södertälje city i samverkan på grund av förseningar i projektet samt att den budgeterade vägen i Enhörna också har försenats, vilket förbättrar resultatet med 25 mkr. Exkluderas dessa två projekt är överskottet för KF-investeringarna 22 mkr.

Jämförelse mellan budget och utfall för åren 2006-2016

Järna kommunaldelsnämnd hade en budget på 1,8 mkr och har förbrukat 1,4 mkr. De största investeringarna är gestaltning mötesplats Järna samt GC-vägar. Avvikelsen beror i stort sett på att budgeten för GC-vägar inte har förbrukats.

Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd hade en budget på 1,1 mkr och utfallet blev 0,3 mkr. Avvikelsen beror på att inventarier till Wijbackens äldreboende inte har varit aktuellt under 2016. Anslaget är ombudgerat 2017, men kommer att överföras till äldreomsorgsnämnden med anledning av att all äldreomsorg samlas på äldreomsorgsnämnden. För brukat anslag avser GC-vägar.

Vårdinge-Mölndal kommunaldelsnämnd hade en budget på 0,5 mkr och utfallet blev 0,3 mkr. Anslaget har använts till GC-vägar och belysning Fagnäsavägen. Avvikelsen beror på att arbetet med belysning Fagnäsavägen har försenats på grund av väderförhållanden.

Enhörna kommunaldelsnämnds budget var 25,1 mkr och utfallet blev 0,1 mkr. Avvikelsen beror på att vägen med anledning av byggnation av ny skola i Enhörna har senarelagts. Förbrukningen avser effektbelysning.

Omsorgsnämnden hade en budget på 1 mkr och utfallet blev 0,3 mkr. Genomförda investeringar avser inventarier till tillgruppböenden på Cederströmska gården och Slädvägen. Överskottet beror på att det inte har varit nödvändigt att använda hela anslaget.

Socialnämnden hade 3,2 mkr i budget, men utfallet blev 0,6 mkr. Anslaget var tänkt till bl a lokalanpassning försörjningsstöd samt inventarier till Cederströmska gården. Det är enbart delar av tänkt anslag för lokalanpassning av försörjningsstöd som har förbrukats. Två projekt Cederströmska gården och inventarier kvinnoböende kommer inte att genomföras. Övriga planerade projekt har försenats.

Äldreomsorgsnämndens investeringsbudget var 0,8 mkr, men ingenting av anslaget har förbrukats. Anslaget var tänkt till ombyggnation av Mariekällgårdens kök och inventarier till nytt vård- och omsorgsböende i Björkmossen. Båda projekten är försenade.

Utbildningsnämndens budget var totalt 2,0 mkr och utgifterna blev 1,5 mkr, vilket ger ett överskott på 0,5 mkr. Överskottet beror i huvudsak på att inventarier Stålhamraskolan kostat mindre än budgeterat därför att mycket gick att återanvända och budgeten var baserad på helt nya inventarier.

Kultur- och fritidsnämndens budget var 10,4 mkr och utfallet blev 9,0 mkr. Överskottet beror huvudsakligen på att konstgräs på Östertälje idrottsplats kostat mindre än budgeterat. Genomförda investeringar förutom konstgräs på Södertälje IP är inventarier till barnavdelningen på biblioteket och spontanidrott Västergård.

Stadsbyggnadsnämnden hade en budget på 1,1 mkr för en GIS-plattform (geografiskt informationssystem) som är ett projekt med samverkan inom Södertörn. Överskottet på 0,7 mkr beror på att en större faktura felaktigt bokförts på 2017.

Tekniska nämndens budget var 90,1 mkr varav 42,6 mkr var öronmärkt för Södertälje city i samverkan.

Utförda investeringar uppgick till 47,3 mkr varav Södertälje City i samverkan svarade för 11,5 mkr. Utfallet exklusive Södertälje city i samverkan uppgick till 35,9 mkr, vilket är i enlighet med budgeten på helheten. Större investeringar som genomförts, utöver Stadskärnan, är exploateringsvägar, ombyggnad Viksbergsvägen och GC-vägar.

Kommunstyrelsens kontors budget var 7,5 mkr och utfallet blev 5,6 mkr. Överskottet beror på att planerade arbeten har släpat efter både avseende trådlösa nät omsorgen och annan infrastruktur.

Avslutade projekt

Under 2016 eller i samband med bokslutet avslutades åtta projekt. Den totala budgetavvikelsen för dessa projekt är ett överskott på 2,9 mkr (se tabell nedan).

Tabellen visar projekt som avslutas 2016

	Projekt- anslag	Ackumul. förbrukn.	Av- vikelse	Budget 2016	Redovisat 2016	Av- vikelse
Omsorgsnämnden						
86114-86121 Cederströmska gården	1 000	271	729	1 000	271	729
Utbildningsnämnden						
86460-86462 Björkängs förskola, inventarier	600	662	-62	600	662	-62
86463-86465 Björkängs förskola, kök och matsal	400	147	254	400	147	254
86465-86466 Stålhamraskolans kök	800	460	340	800	460	340
86467 Idrottshall Campus Telge, larm	200	200	0	200	200	0
Tekniska nämnden						
94005 Överjärna-Tuna 5:1, fastighetsköp	1 400	1 350	50	1 400	1 350	50
86600 PM 10	3 000	2 976	24	3 000	2 976	24
Kommunstyrelsen (Kommunstyrelsens kontor)						
74074 E-arkiv	2 000	410	1 590		40	-40
	9 400	6 475	2 925	7 400	6 105	1 295

Nämndbeslutade investeringar

De nämndbeslutade investeringarna uppgick till 75,2 mkr, jämfört med budgeterade 104 mkr, vilket är nästan 20 mkr mer än 2015. De största överskotten hade utbildningsnämnden med 9,2 mkr, kultur- och fritidsnämnden med 5,2 mkr samt tekniska nämnden med 4,6 mkr. Överskotten beror på att nämnderna inte har behövt reinvestera i den omfattning som budgeten medgett. Tekniska nämnden svarar för 53,5 mkr, utbildningsnämnden 4,4 mkr, kommunstyrelsens kontor 5,8 mkr, Järna kommunalnämnd 4,6 mkr samt övriga nämnder tillsammans 6,9 mkr. Exempel på nämndinvesteringar som utförts under året är återanskaffning av förslitna inventarier, uppgradering av teknik inom IT, inköp av fordon och maskiner samt olika åtgärder inom gator, vägar och parker t ex Storgatsviadukten. En förändring som påbörjades under 2014 är att större del av asfaltsunderhållet nu klassificeras som reinvesteringar istället för underhåll på driften. Under 2016 har beläggningsunderhållet som bokförts som nämndinvesteringar uppgått till 13,6 mkr (9,7 mkr).

För 2017 har budgeten för nämndinvesteringarna minskat till totalt 75 miljoner.

Investeringar i kommunala verksamhetsfastigheter (Telge)

Under 2016 investerades cirka 160 mkr i kommunens verksamhetslokaler. Detta är ett lägre belopp än vad kommunkoncernen hade planerat för. Det lägre beloppet beror främst på att planerade projekt ej startat eller förseningar i enskilda projekt.

De största investeringarna har varit Viksbergs grundskola, Björkängens förskola, Cederströmska gården och Stålhamra kök och matsal. I jämförelsen med budgeterade investeringar är utfallet väldigt lågt med ett överskott på 275 mkr. Anledning till detta är främst på grund av en mycket ambitiös tidplan i beslutad lokalinvesteringsbudget i mål och budget 2016-2018. Några av dessa projekt var äldreboendet Björkmossen (160 mkr) och Enhörna skolan (65 mkr). Björkmossen blev försenat på grund av en utdragen process kring byggnadens utformning, och utfallet blev därför endast cirka 17 mkr. Enhörnaskolan har inte påbörjats på grund av överklagande av en tillfartsväg.

Reviderad investeringsbudget

I mål- och budget 2017-2019 fattades beslut om att inventarier gällande Wijbacken ingår i Hölö-Mörkö kommunalnämnd. Detta är felaktigt med hänsyn till beslutet som togs hösten 2016 att all äldreomsorg ska ingå i äldreomsorgsnämnden. Därför föreslås att Hölö-Mörkö kommunalnämnds investeringsram minskas med 850 tkr samtidigt som äldreomsorgsnämndens investeringsram ökas med samma belopp. Hölö-Mörkö kommunalnämnds investeringsram blir efter denna ändring 300 tkr och äldreomsorgsnämndens investeringsram blir 1 150 tkr. Se vidare bilaga 3.

2.2 Intern kontroll

Från och med 2016 är internkontrollen mer integrerad med verksamhetsplanen. Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärdssystemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker.

Förbättringsarbetet är påbörjat under året, men kvalitén på nämndernas redovisning av den interna kontrollen varierar främst gällande riskbedömningar och kartläggning av väsentliga processer.

3. Nämndernas resultat – Kommunstyrelsens sammanfattning

3.1 Järna kommunalnämnd

863 tkr

Järna kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 179,8 mkr och ett resultat på 0,9 mkr. Prognosen i augusti var ett nollresultat. Det är främst äldreomsorgen, kostenheten och bufferten för oförutsedda kostnader under nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Resultatet för förskolan är ett underskott med 1 296 tkr. Det är en försämring jämfört med augustiprognosen på 700 tkr prognostiserades. Nettokostnaderna är lägre jämfört med föregående år vilket avser en lägre hyreskostnad i samband med reviderad hyresmodell, personalkostnaderna har ökat med 1 mkr sedan år 2015. Nämnden har sedan flera år ett underskott inom förskolan och verksamheten har under perioden haft åtgärdsplaner för att anpassa verksamheten till barnantalet. En märkbar minskning av antal förskolebarn skedde mellan åren 2013-2015. På grund av minskningen planerades inför 2016 en nedläggning av förskolan Konvaljen och personalneddragningar budgeterades. Personalanpassningar har emellertid inte gjorts i den omfattning som planerats, därtill har förskolan höga materialkostnader. Förskolan behöver fortsätta arbetet med att genomföra upprättat åtgärdsprogram för att uppnå en budget i balans 2017 men också fortsätta vidta åtgärder för att möta eventuella volymavstämningar. Den verkliga bemanningen har inte minskats enligt plan, vilket medfört ett överskridande av personalbudgeten på drygt en miljon kronor.

Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott på totalt 840 tkr

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat måluppfyllelsen inom två av fyra områden. Resultaten inom Järna grundskolor är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Måluppfyllelsen bedöms som OK.

Resultatet äldreomsorgen för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är en procent lägre än år 2015, vilket beror på färre hemtjänsttimmar och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag. Sammantagen bedömning av verksamhetens måluppfyllelse är OK.

Särskilt viktigt att notera är att förskolans nettokostnader, exklusive hyra, ökar trots en relativ konstant eller sjunkande barnantal i verksamheten. Med anledning av att äldreomsorgsverksamheten, som har haft ett starkt positivt ekonomiskt resultat och därmed vägt upp underskottet inom förskoleverksamheten, i sin helhet överflyttas till äldreomsorgsnämnden bör nämnden ha ett fortsatt starkt fokus på god ekonomisk styrning samt fortsatt säkra att nettokostnaderna följer budget.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.2 Hölö-Mörkö kommunalnämnd

2 782 tkr

Hölö Mörkö kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 87,4 mkr och ett resultat på 2,8 mkr, vilket är 1,1 mkr mer än prognosen i delårsbokslutet per augusti. Överskottet beror främst på att reserverade medel 3 191 mkr för äldreomsorgen inte utnyttjats.

Budgetramen 2016 för pedagogisk verksamhet och kostenheten i Hölö Mörkö kommunal är 63 mkr. Resultatet är ett överskott med 243 tkr. Förskola och grundskola redovisar ett överskott däremot redovisar kostenheten ett mindre underskott. Resultatet är en förbättring med 310 tkr jämfört med prognosen som gjordes vid delårsbokslutet i augusti.

Måluppfyllelsen inom både förskola och grundskola i Hölö-Mörkö kommunal har sjunkit något under året. Försämringarna är dock mycket små och resultaten ligger fortsatt över genomsnittet för förskola och skola i kommunen som helhet. Måluppfyllelsen bedöms vara OK.

Äldreomsorgens resultat för perioden uppgår till ett överskott på 0,2 mkr, vilket främst beror på färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården redovisar ett underskott för perioden, vilket beror på fler vård dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är elva procent högre än år 2015, vilket beror på fler hemtjänststimmar och fler dygn på korttidsboende än föregående år. Sammanlagt blir bedömningen för verksamhetens måluppfyllnad OK.

Årets resultat för kultur och fritid i Hölö-Mörkö kommunal är ett underskott 364 tkr. Nettokostnaderna minskar påtagligt för 2016 beroende på i första hand sänkt hyra för Hölö allaktivitetshall. Nämndbeslutade investeringar är gjorda för 144 tkr. Kyrkskolans har ett negativt resultat om 395 tkr vilket dels beror på ett återfört EU-bidrag om -231 tkr och dels på att nämnden har fram till en bit in på hösten haft outhyrda lokaler. Under hösten har avtal tecknats med nya hyresgäster och samtidigt har nämnden inför 2017 minskat sitt åtagande beträffande lokalyta. Nämnden bör fortsätta vidta åtgärder för att säkerställa att Kyrkskolan får en högre självfinansieringsgrad.

Med anledning av att äldreomsorgsverksamheten, som har haft ett starkt positivt ekonomiskt resultat och därmed vägt upp underskottet inom nämnden totalt, i sin helhet överflyttas till äldreomsorgsnämnden bör nämnden ha ett fortsatt starkt fokus på god ekonomisk styrning samt fortsatt säkra att nettokostnaderna följer budget.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.3 Vårdinge-Mölndal kommunalnämnd

2 118 tkr

Vårdinge-Mölndal kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 42,3 mkr och ett resultat på 2,1 mkr, resultatet är en ökning på 1,1 mkr från prognosen i augusti. Det är främst äldreomsorgen och bufferten för oförutsedda under nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Den pedagogiska verksamhetens budgetram var 31,2 mkr. Resultatet är ett underskott på 0,6 mkr som återfinns i grundskola där personalkostnaderna överstiger budget med 690 tkr. Mölndalskolan har en åtgärdsplan som

fortsätter över 2017 där målet är att ha en budget i balans 2017. Resultaten inom förskolan har ökat kraftigt under året och inom grundskolan är resultaten fortsatt mycket höga. Måluppfyllelsen bedöms därför vara bra.

Äldreomsorgens resultat för perioden uppgår till ett överskott på 0,6 mkr, vilket beror på färre dygn på korttidsboende och färre boendeplaceringar än budgeterat. Nettokostnaderna är 11 procent högre än år 2015, vilket beror på högre kostnader för den gemensamma hälso- och sjukvården som nämnden betalar till äldreomsorgsnämnden. Gällande måluppfyllelsen är den sammantagna bedömningen OK.

Resultatet för kultur- och fritidsverksamheten är ett överskott med 132 tkr. Relativt stora överskott på bibliotek och föreningsbidrag täcker gott och väl ett mindre underskott inom idrott. Nettokostnaderna har under en treårsperiod varierat mellan åren, framförallt inom idrott. Totalt ökar nettokostnaden mellan åren 2015 och 2016 med 67 tkr, men är ändå 145 tkr lägre år 2016 än år 2014. Uppföljningen av KF- målen och beslutad inriktning visar hög grad av uppfyllelse, med den sammantagna bedömningen *Bra*.

För den tekniska verksamheten är resultatet ett överskott på 267 tkr som främst förklaras av låga kostnader inom vinterväghållningen. Den sammantagna lägesbedömningen för måluppfyllelsen är OK.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.4 Enhörna Kommundelsnämnd

534 tkr

Enhörna kommundelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 63,2 mkr och ett resultat på 534 tkr vilket är en förbättring med 100 tkr jämfört med prognosen i augusti.

Resultatet för förskolan är ett underskott på 486 tkr, i delårsbokslutet redovisades ett nollresultat. Det är främst personalkostnaderna som ökat sedan dess. Resultatet för grundskolan är ett underskott på 1,0 mkr. Delårsprognosen per augusti visade ett underskott på 1,6 mkr, en förbättring med 566 tkr.

Resultatet för äldreomsorgsverksamheten är i paritet med det resultat som prognostiserades i delårsbokslut augusti, ett plusresultat på 2,2 mkr. Det innebär att verksamhetens resultat bär upp förskolans och grundskolans underskott.

Nettokostnaderna för nämnden totalt minskar från 70,9 mkr till 64,1 mkr. Förklaringen är att en reviderad hyresmodell infördes 2016 vilket har fått till följd att hyrorna kraftigt avviker från föregående år. Dessutom minskar antalet hemtjänststimmar inom äldreomsorgsverksamheten vilket också bidragit till lägre nettokostnader. Nettokostnadsutvecklingen för förskolan är något högre trots lägre hyresnivå. Däremot har nettokostnaderna för grundskola minskat trots, i detta fall, ökad hyresnivå. Det är främst personalkostnaderna som minskat i jämförelse med 2015.

Nämnden har sedan 2014 år ett underskott inom grundskola. I budgetarbetet 2015 anpassades organisationen genom personalneddragningar till det relevanta som skolan beräknade för 2015. Skolans beräkning för 2015 var då att relevanta skulle öka under året jämfört med budget. Relevanta minskade istället med totalt 2 119 tkr för grundskolan, varav den största delen, 1 620 tkr, reglerades vid höstens volymavstämning. Regleringen inom den pedagogiska verksamhetens volymavstämning sker utifrån ett årssnitt mellan vårtermin och hösttermin.

Vallaskolan har under 2016 haft en åtgärdsplan i relation till 2015 års resultat med kraftfulla åtgärder på ca 1 980 tkr. Personalanpassningar har emellertid inte gjorts i den omfattning som planerats, därtill har Vallaskolan höga

materialkostnader, framförallt på IT-stöd till elever och personal. Grundskolan behöver fortsätta arbetet med att genomföra upprättat åtgärdsprogram för att uppnå en budget i balans 2017 men också fortsätta vidta åtgärder för att möta eventuella volymavstämningar.

Särskilt viktigt att notera är att även förskolans nettokostnader, exklusive hyra, ökar trots en relativt konstant eller sjunkande barnantal i verksamheten. Med anledning av att äldreomsorgsverksamheten, som har haft ett starkt positivt ekonomiskt resultat och därmed vägt upp underskottet inom den pedagogiska verksamheten, i sin helhet överflyttas till äldreomsorgsnämnden bör nämnden ha ett fortsatt starkt fokus på god ekonomisk styrning samt fortsatt säkra att nettokostnaderna följer budget.

Uppföljning av KF-målen visar att resultaten inom förskolan har kraftigt förbättrats under året och ligger nu på en mycket hög nivå. Inom grundskolan är resultaten fortsatt mycket goda. Måluppfyllelsen bedöms därför vara bra. Måluppfyllelsen för verksamheten för äldreomsorg, kultur- och fritid och samhällsbyggnad bedöms vara Ok.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Har brister
Sammanfattande bedömning	Ok

3.5 Arbetslivsnämnden

22 070 tkr

Arbetslivsnämnden visar ett överskott för året på 22 070 tkr. Den största delen av överskottet avser gymnasial vuxenutbildning som totalt redovisar ett positivt resultat på över 20 mkr. Under 2015 och inledningen av 2016 har det antagits för få elever på den gymnasiala vuxenutbildningen, vilket har medfört lägre kostnader och ett överskott på 10 500 tkr på yrkesvux. Utöver detta avser 8 000 tkr kostnader för gymnasial vuxenutbildning 2016 som felaktigt bokförts på 2015 års räkenskapsår.

Ett arbete pågår för att ta fram en resursfördelningsmodell för SFI-verksamheten. På grund av stora organisations- och personalförändringar har arbetet med modellen försenats. Det är viktigt det finns en säker och korrekt kostnadsredovisning och elevstatistik för att kunna utforma en modell som kan fungera även när antalet elever varierar kraftigt.

Nettokostnaden har ökat med 41 mkr jämfört med 2015, vilket beror på en ändrad finansieringsmodell för schablonintäkter från Migrationsverket. Schablonintäkterna för flyktingar redovisas numera centralt och fördelas sedan via kommunbidrag istället för att direkt bokas ut på nämnd.

Nämnden har svårt att dra tydliga slutsatser av kostnadsutvecklingen då det finns stora osäkerheter i den ekonomiska redovisningen och elevstatistiken för både sfi och gymnasial vuxenutbildning. Kostnader har troligen felperiodiserats under flera år vilket gör att det inte går att analysera kostnaderna per år utan en mycket stor arbetsinsats. Arbetslivsnämndens uppdrag är att bidra till att personer i behov av stöd kommer ut på, eller närmar sig arbetsmarknaden och når egen försörjning. Det är av största vikt att nämnden tar fram en plan både för att kunna säkerställa en korrekt redovisning och att verksamheten nyttjar de resurser man erhållit fullt ut för att kunna bidra till att fler Södertäljebor ökar sin konkurrenskraft och egenförsörjning.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Har brister
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Har brister

3.1 Omsorgsnämnden

- 10 467 tkr

Omsorgsnämnden visar ett underskott på -10,4 mkr för år 2016. Enligt nämndens rapport står verksamhetsområdet LSS för ett underskott på -25,9 mkr, medan verksamhetsområdet SoL visar ett överskott om + 13,4 mkr. Redovisningen av verksamhetsområdena är inte rättvisande, då verksamhetsområdet LSS redovisar turbundna resor enligt SoL som felaktigt påverkar resultatet negativt mot budget med drygt 15 mkr och således positivt mot budget med motsvarande belopp för verksamhetsområdet SoL. Underskottet inom LSS-verksamheter har uppstått inom områdena bostad med särskild service (- 19,2 mkr), personlig assistans (- 3,6 mkr), korttidshem/korttidstillsyn (- 3,6 mkr) och gemensamma kostnader (- 3,6 mkr).

Nettokostnaderna har ökat med 0,6 procent, motsvarande 4,3 mkr, till 718,3 mkr. Nettokostnaden för bostad med särskild service för vuxna har ökat 8 procent motsvarande 25 mkr medan volymerna har ökat med 3 procent, vilket innebär att kostnaderna fortsätter att öka i snabbare takt än volymerna. Nettokostnaden för barnboende LSS har minskat med 36 procent motsvarande 5 mkr medan volymerna har minskat med 48 procent. I övrigt har nettokostnaderna för gemensam administration (inkl HSL) ökat med 5,9 mkr. Nettokostnaderna för SoL har minskat med 12 mkr, vilket beror på minskade volymer inom flera insatser, framförallt särskilt boende och hemtjänst.

Kommunfullmäktige medgav i samband med delårs rapporten i augusti att omsorgsnämndens årsresultat fick uppgå till -5,3 mkr med hänvisning till pågående effektiviseringsarbete. Dock uppgår nämndens årsresultat till -10,4 mkr men orsakerna till det försämrade resultatet förklaras inte på en samlad nivå. Nämnden beskriver inte heller vilka åtgärder som vidtagits under hösten för att uppnå ett resultat inom den beslutade nivån.

Nämndens beskrivning av årets effektiviseringsarbete stämmer inte helt överens med åtgärdsbilagan, vilket bland annat gör att det inte går att utläsa vilka ekonomiska effekter nämnden förväntar sig. För bostad med särskild service finns dessutom hemtagningar både som en åtgärd i årets effektiviseringsarbete men även som en förklaring till höstens resultatförsämring. Det är svårt att förstå vad nämnden egentligen vill uppnå och vilka effekter man tänker sig på sikt.

Sammantaget kan det konstateras att i rapporten finns det visserligen en beskrivning av nämndens nettokostnadsutveckling och budgetavvikelser, men det saknas uppgifter om orsaker och analyser till den uppkomna utvecklingen och beskrivning av nämndens plan för att uppnå önskad utveckling. Det kan även konstateras att det finns svårigheter att anpassa verksamheten vid volymminskningar och hanteringen av den övertalighet som därmed uppkommer trots att nämnden under en längre tid haft i uppdrag att se över effektiviteten och ändamålsenligheten i verksamheten.

I samband med delårsrapporten i augusti gav kommunfullmäktige bland annat omsorgsnämnden i uppdrag att ”i samband med årsbokslutet inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i enlighet med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018”. Då nämnden i sin årsrapport inte gjort detta blir därför bedömningen av nämndens verksamhetsmål *Har brister*.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Har brister</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Har brister</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

3.2 Socialnämnden

-35 110 tkr

Socialnämnden visar ett underskott för 2016 på 35 mkr. Kostnaderna avviker från planeringen med 80 mkr, framförallt avseende köp av institutions-, familje- och jourhemsplaceringar inom särskilt riktade insatser (ensamkommande barn), barn och ungdom och vuxenpsykiatri och missbruk. Intäkterna uppvisar en positiv avvikelse mot budget med 46 mkr vilket beror på att statsbidragsintäkter och projektmedel inte budgeterats. Dessa stora avvikelser gör det mycket svårt att bedöma och utvärdera resultatet på grund av att det inte framgår i vilken omfattning och vilka verksamheter nämnden planerat för.

Socialnämndens rapport följer inte kommunens indelning i verksamhetsområden fullt ut, och har inte heller samma indelning för innevarande år som för tidigare år vilket gör det svårt att tolka och förstå verklig resultat- och nettokostnadsutveckling per verksamhetsområde. Detta gäller framförallt försörjningsstöd, barn- och ungdom och särskilt riktade insatser. Därför är det svårt att värdera socialnämndens nettokostnadsutveckling inom dessa områden. För verksamhetsområdet missbruk har kostnaderna ökat mer än volymerna för både köp av verksamhet och egen regi. Inom socialpsykiatrin har nettokostnaderna ökat med 2 mkr samtidigt som de redovisar ett underskott på -7 mkr. Detta pekar på att nämnden antingen har planerat för en effektivisering av verksamheten som inte har fått full effekt eller att budgeten har justerats av andra skäl som inte har inträffat, men det är svårt att hitta någon analys eller förklaring till detta i rapporten

Kommunfullmäktige gav i samband med augustibokslut socialnämnden i uppdrag att tillsammans med Telgebostäder se över regelverk och rutiner avseende kommunkontrakt för att i årsbokslutet redovisa förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process. Några sådana åtgärder har inte återrapporterats. I stället beskriver nämnden att de på egen hand tagit fram ett förslag på nytt avtal med Telgebostäder som lett till att Telgebostäder sagt upp befintligt avtal. Det är av största vikt att arbete med att förändra och förbättra rutiner sker i samverkan med berörda aktörer.

Socialnämndens underskott beror framförallt på höga kostnader för köp av institution-, familje- och jourhemsplaceringar. Kostnader och volymer för ensamkommande barn särskiljs inte ifrån verksamhetsområde barn och ungdom. För att kunna bedöma barn och ungdomsvårdens underskott, behöver nämnden särredovisa volym- och kostnadsutveckling för barn- och ungdomsvård respektive särskilt riktade insatser (ensamkommande barn). Eftersom nämnden har återsökt kostnaderna för ensamkommande barn bör tillräckligt med uppgifter finnas för en särredovisning av volymer och kostnader. Då dessa brister kvarstår går det inte att få en korrekt bild av nämndens behov.

Socialnämnden beslutade i december, trots ett högt prognosticerat underskott, att betala ut ett bidrag till verksamhet som inte är lagstyrd. Samtidigt gäller enligt kommunens styrmodell att om mål och ekonomiska ramar står i konflikt med varandra så gäller den ekonomiska ramen för nämnden tills annat beslut eventuellt fattats av kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

Sammantaget kan det konstateras att i rapporten finns det visserligen en beskrivning av nämndens nettokostnadsutveckling och budgetavvikelser, men det saknas uppgifter om orsaker och analyser till den uppkomna utvecklingen och beskrivning av nämndens plan för att uppnå önskad utveckling.

Det är oklart hur nämnden bedömer sina verksamhetsmål då omdömet är olika i rapporten och i sammanfattningen. Verksamhetsmålen i rapporten redovisas inte utifrån kommunens indelning i verksamhetsområden vilket försvårar kommunstyrelsens bedömning på övergripande nivå.

GEH-bedömning

Ekonomi	Har brister
Nämndens verksamhetsmål	Har brister
Personal	Har brister
Sammanfattande bedömning	Har brister

3.3 Äldreomsorgsnämnden

14 309 tkr

Äldreomsorgsnämnden visar ett överskott på 14 mkr för 2016. Intäkterna blev närmare 10 mkr högre än budgeterat, vilket till största del beror att intäkter för ökad bemanning från Socialstyrelsen samt intäkter för att bedriva hälso- och sjukvårdsinsatser åt omsorgsnämnden som inte har budgeterats.

Kostnaderna blev 6,2 mkr högre än budgeterat, där personalkostnaderna överskred budget med 16 mkr. Kostnaden för köp av primär verksamhet var 6 mkr lägre än budget och beror främst på att köp av hemtjänst blivit lägre än planerat. Kostnaderna för hemtjänstprojektet och digitala funktioner har också blivit lägre än budgeterat då man inte hann genomföra dessa i den takt som planerats.

Nämndens sammanlagda nettokostnad är i nivå med föregående år, men innehåller både intäkt- och kostnadsökningar. Intäkterna har ökat med närmare 15 mkr i jämförelse med föregående år. Den sammanlagda kostnadsökningen uppgick till 13 mkr varav personalkostnaderna ökade med 13 mkr, datastöd och inventarier ökade med 3 mkr samt kontorsmaterial och tjänster har ökat med 2,5 mkr, varav 2 mkr avser en upphandlingsskadeavgift. Kostnaden för köp av verksamhet minskade med 6 mkr, främst beror på färre köp av hemtjänsttimmar, och minskat köp av platser på vård- och omsorgsboende och dygn på korttidsboende.

Inom verksamhetsområdet hemtjänst har nettokostnaderna minskat 5 procent motsvarande 8,8 mkr jämfört med 2015, samtidigt som volymerna har minskat med 10 procent. Nettokostnaderna för hemtjänst i egen regi ligger däremot kvar på samma nivå som föregående år medan volymerna har minskat med 11 procent. En viss del av förklaringen till att nettokostnaderna är oförändrade beror på kommunals nya avtal för undersköterskor, men det framgår inte i hur stor utsträckning detta har påverkat. Någon ytterligare förklaring till varför kostnaderna ligger kvar på samma nivå trots volymminskningar finns inte. För köp av hemtjänst har både volymer och kostnader minskat med 8 procent. Detta innebär att den ekonomiska obalansen mellan hemtjänst som bedrivs i egen regi och privat regi har ökat. Om hemtjänsten i egen regi hade anpassats till minskade volymer på samma sätt som i privat regi skulle kostnaden för hemtjänst totalt vara 60 mkr lägre. Det saknas förklaringar i bokslutet om orsakerna till den växande obalansen.

Inom verksamhetsområdet korttidsvården är orsakerna till nettokostnadernas utveckling oklara då nämnden i sin rapport baserar nettokostnadsutvecklingen för äldreomsorgsnämnden medan volymutvecklingen även inkluderar kommundelarna. Nämnden beskriver en minskning av nettokostnaderna på 13 procent och en volymminskning på 3 procent, medan den faktiska volymminskningen uppgår till 10 procent inom nämndens område.

Inom verksamhetsområdet särskilt boende har nettokostnaden ökat med 3 procent motsvarande 7 mkr medan volymerna är på samma nivå som föregående år. Främsta orsakerna är personalkostnader samt en upphandlingsskadeavgift på 2 mkr. Den verksamhet som bedrivs i egen regi har haft en kostnadsökning på 8 procent medan volymerna endast ökat med 3 procent. Kostnaderna för köp av verksamhet har däremot minskat

med 16 procent samtidigt som volymerna minskat med 15 procent. Således finns det även inom särskilt boende tecken på en obalans i ekonomin mellan särskilt boende i egen regi och privat regi.

Kommunstyrelsen beslutade den 28/10-17 § 186 att ge äldreomsorgsnämnden i uppdrag att i samband med årsbokslutet 2016 redovisa de effekter kommunals nya avtal får på nämndens ekonomi. Återrapporteringen visar att den totala kostnadsökningen för kommunals avtal blev ca 6,1 mkr 2016. För 2017 och efterföljande år gör nämnden ingen bedömning eller prognos av avtalets effekter men anger att lagd budget är i balans.

En GEH-bedömning av nämndens ekonomi ska enligt nuvarande bedömningsmodell ge omdömet *Bra*. Dock finns det problem med den ekonomiska obalansen mellan verksamhet som bedrivs i egen regi och köp av verksamhet framförallt inom hemtjänsten och som på sikt behöver åtgärdas. Det kan även konstateras att återrapportering av det pågående förbättringsarbetet inom hemtjänsten saknas i rapporten, förutom att det har blivit vissa förseningar avseende digitaliseringen. I samband med delårsrapporten i augusti gav kommunfullmäktige bland annat äldreomsorgsnämnden i uppdrag att ”i samband med årsbokslutet inkludera externa utförare i sin redovisning av måloppfyllelsen i enlighet med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018”. Då nämnden i sin årsrapport inte gjort detta blir därför bedömningen av nämndens verksamhetsmål *Har brister*.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Har brister</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Har brister</i>

Sammantaget kan det konstateras att i rapporten finns det visserligen en beskrivning av nämndens nettokostnadsutveckling och budgetavvikelser, men det saknas uppgifter om orsaker och analyser till den uppkomna utvecklingen och beskrivning av nämndens plan för att uppnå önskad utveckling.

3.4 Överförmyndarnämnden

184 tkr

Överförmyndarnämndens resultat för 2016 är ett överskott på 184 tkr. Anledningen till överskottet är att intäkter från Migrationsverket avseende 2015 blivit större än förväntat och därför förbättrar 2016 års resultat.

Prognosen per augusti var ett överskott på 500 tkr. Det försämrade resultatet i årsbokslutet beror på att försiktighetsprincipen har tillämpats vid uppbokning av förväntade intäkter från Migrationsverket avseende 2016.

Nettokostnaden har ökat med 1 356 tkr eller 16,9 procent. Kostnadsökningen beror huvudsakligen på det utökade kommunbidraget på 1 mkr avseende det tillfälliga stödet för ett högt flyktingmottagande under 2016.

Sjukfrånvaron för överförmyndarnämnden är inte särredovisad utan ingår i kommunstyrelsens kontor, eftersom enheten är så liten. Sjukfrånvaron för kommunstyrelsens kontor är 5 procent vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med 2015.

3.5 Utbildningsnämnden

19 284 tkr

Utbildningsnämndens kan för året visa på ett budgetöverskott med 19 284 tkr, vilket innebär en avvikelse på knappt en procent i förhållande till nämndbidraget. Överskottet beror på en del händelser av engångskaraktär 2016 som ökat intäkterna (statsbidrag) och minskade kostnader på centrala verksamheter samt på överskott inom förskoleverksamheten.

Även om intäkterna är höga så är det ekonomiska läget för en gymnasieskola och grundskolorna bekymmersamt. Torekällskolan (gymnasium) arbetar sedan 2015 med en omställning av skolans program för att anpassa verksamheten till elevunderlaget och nio av kommunens egna grundskolor redovisar ett underskott i bokslutet (totalt finns tretton). Detta beror på kraftigt ökade lönekostnader och ökade kostnader för studiehandledning.

Måluppfyllelse för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun har i stort sett samtliga resultat förbättras jämfört med föregående år.

Förskolans redovisar ett överskott på 6 307 tkr vilket är 2 600 tkr bättre än prognosen vid delårsbokslutet i augusti. Det förbättrade resultatet beror huvudsakligen på att ytterligare statsbidrag erhöles. De kommunala förskolorna lämnar ett överskott på 5 300 tkr, vilket är lägre än i fjol då man hade inköps- och anställningsstopp. Förskolan har för andra året i rad förbättrade resultat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent.

Grundskolans redovisar ett överskott med 338 tkr trots det vikande elevunderlaget och negativa resultat på nio av kommunens grundskolor. Resultatet förbättrades med 1 138 tkr jämfört med prognostiserat resultat i delårsbokslutet per augusti som var ett underskott med 800 tkr. Huvudorsaken till det förbättrade resultatet var att medel, totalt 2 712 tkr, som fanns på konton för balansering till kommande år inte längre fick balanseras utan bokfördes som en intäkt 2016. För grundskolans del har meritvärdet ökat för sjätte året i rad och under året har även behörigheten till gymnasieskolan ökat, både vad gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

Resultatet för gymnasieverksamheten blev ett underskott på 1 558 tkr, vilket är ett förbättrat resultat från augusti med 5 842 tkr. Detta beror främst på att det blev en lägre kostnad för skolplatser för elever som går i friskolor och i andra kommuners skolor samt en ökad asylintäkt. Inom gymnasieskolan har högskolebehörigheten ökat inom högskoleförberedande program likväl som inom yrkesprogram. Andelen som tar examen från ett yrkesprogram har ökat för andra året i rad. Jämförelsetalet från yrkesprogrammen har förbättrats men de högskoleförberedande programmen visar en liten försämring. Det genomsnittliga jämförelsetalet är dock nästintill oförändrat jämfört med föregående år. Årets förbättrade resultat inom gymnasieskolan tillskrivs till stora delar det verksamhetsgemensamma fokus som varit på att utveckla den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen.

Nettokostnadsökningen planade ut till 2016 och ökningen blev 3 procent. Till 2016 har den nya hyresmodellen med sänkta hyror haft en positiv effekt på nettokostnaden. Fortsatt är nettokostnadsutvecklingen hög för grundskola samt gymnasieskola på grund av att fler söker sig till friskolor och andra kommuner. I förlängningen finns risk för överkapacitet i kommunala lokaler baserat på den information som finns tillgänglig kring barn- och elevströmningar.

Utbildningskontorets sjukfrånvaro uppgick per den 31 december 2016 till 7,1 procent. Det är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med motsvarande period 2015.

Den övergripande bedömningen av nämndens verksamhet är att allt fler elever sedan några år väljer andra alternativ än kommunala skolor. Vilket gör det än viktigare att nämnden följer upp volymer regelbundet. Detta så att elevpengar inom den egna verksamheten går till kvalitativa undervisningsinsatser och inte till överkapacitet i lokaler och administration.

Också viktigt att notera är att förskolan inom kommunen som helhet visar på en överkapacitet i lokalförsörjningsplanen samtidigt som det finns underkapacitet i vissa delar av staden. Detta tillsammans med att verksamheten gör ett överskott borde föranleda nämnden att se över resurstilldelning och lokalplanering.

Kommunstyrelsens kontor instämmer i att ett så stort ekonomiskt överskott som nämnden levererar i sitt bokslut inte är bra utifrån uppdraget att bedriva en ändamålsenlig och effektiv, men enligt nuvarande ekonomimodell ska bedömningen bra göras då ekonomin visar på överskott. Överskottet kommer från händelser av engångskaraktär och täcker upp för det faktum att flera enheter i egen regi inte når en budget i balans. Fortsatt behöver en balans hittas samtidigt som kvaliteten i egen regi kvarstår.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Bra
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.6 Kultur- och fritidsnämnden

- 500 tkr

Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska resultat 2016 är ett underskott 0,5 mkr. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti pekade mot ett mindre underskott, vilket också blev utfallet.

Det negativa resultatet har uppstått till följd av befarade kundförluster som bokförts till ett värde av 1,3 mkr. Kundförlusterna är uteblivna intäkter för anläggningshyra som två föreningar inte kunnat betala. Om dessa intäkter hade influtit, så skulle resultatet i stället varit ett överskott på 0,8 mkr. Semesterlöneskulden bidrar positivt till resultatet med knappt 0,8 mkr. Kultur- och fritidsnämnden tilldelades för året en budgettram på 201,1 mkr och med underskottet ger detta en avvikelse på 0,3 procent.

Uppföljningen av KF- målen och beslutad inriktning visar blandad grad av uppfyllelse. Variationen i utbudet för barn och ungdomar har ökat. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar. Indikatorer för exempelvis antal besök, utlåning samt bokningar visar att Södertäljebornas nyttjande ökar på vissa områden och minskar på andra. Medborgarundersökningen 2015 visade att Södertäljeborna var mer nöjda med utbudet än vad som framgick av den föregående undersökningen 2013. Punkter under inriktning 2016-2018 i mål och budget är genomförda.

Kultur och fritidsnämnden ser både utmaningar och möjligheter i framtiden. De ekonomiska förutsättningarna kan komma att förändras på längre sikt beroende på kommunens ekonomi totalt. På kortare sikt kan begynnande prisstegringar bli ett problem. Verksamheten kommer att utvecklas inom flera både etablerade och nystartade områden. Nettokostnaderna inom nämndens verksamhetsområde har ökat med 3,4 mkr (1,7 %) under den innevarande perioden. Nettokostnadsutvecklingen sedan 2014 har varit mycket kraftig men följer, med undantag av påverkan från det stora underskottet 2015, utvecklingen av kommunbidraget. Utvecklingen med undantag för resultatpåverkan – överskott/underskott – är en följd av politiska beslut om nya satsningar. När det gäller generella prisförändringar handlar det om 1 procent per år inklusive löneutveckling.

Sjukfrånvaron hos personalen inom nämndens verksamheter har ökat något, men ligger under snittet för hela kommunen. Kostnaderna för personal har ökat med 5,7 procent. Riktade lönesatsningar på vissa personalgrupper har bidragit till att lönenivåerna har stigit med mer än generella 2,2 procent.

Det är svårt att göra en övergripande bedömning av verksamhetens innehåll och hur detta förhåller sig till de bidrag nämnden erhållit och på så sätt bedöma om verksamheten bedrivits ändamålsenligt. Nämndens verksamhetsvolym beskrivs inte på ett sådant sätt att det exempelvis går att utläsa vad nettokostnadsutvecklingen består av. Vilken del av utvecklingen drivs av kostnadsökningar inom verksamheten eller vilken som kommer från ny verksamhet.

De befarande kundförlusterna som nämns, kom till nämndens kännedom redan i samband med delsårsbokslutet i augusti. Sedan dess har ärendet hanterats på sedvanligt sätt av kommunens kravhandläggare och avbetalningsplaner har upprättats med de båda berörda föreningarna.

Kultur- och fritidsnämnden har under några år haft en kraftigt ökande nettokostnadsutveckling som bromsat in under 2016. Nämnden bör på grund av de kundförluster som uppstått, ha ett fortsatt fokus på interna rutiner och god ekonomisk styrning samt fortsatt säkra att nettokostnaderna följer budget.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Bra
Personal	Ok
Sammanfattande bedömning	Ok

3.7 Stadsbyggnadsnämnden

1 731 tkr

Stadsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 1 731 tkr som motsvarar 12,9 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet beror främst på högre intäkter än budgeterat beroende på fler planer och bygglov. Nämndens nettokostnader har ökat med 166 tkr, vilket motsvarar en ökning med 1,4 procent. Huvudsakligen beror detta på att det extra kommunbidraget för stadsdelsutveckling på 1 mkr är borta 2016 samt ökade intäkter beroende på fler planer och bygglov. Personalkostnaderna och köpta tjänster har dock ökat jämfört med förra året, men har täckts av ökade intäkter (11,7 %) och lägre avskrivningskostnader. Självfinansieringsgraden har ökat från 76,1 procent till 77,8 procent.

Prognosen per augusti var ett noll-resultat. Skillnaden beror i första hand på högre intäkter än förväntat under hösten trots införandet av ny plattform för geografiskt informationssystem (GIS), vilket prognostiserades skulle innebära minskade intäkter under hösten.

Stadsbyggnadsnämnden har klarat sina planerade effektiviseringar.

Sjukfrånvaron var 3,2 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2015.

GEH-bedömning

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personal	Bra
Sammanfattande bedömning	Bra

3.8 Miljönämnden

962 tkr

Miljönämnden redovisar ett överskott på 962 tkr, vilket motsvarar 8,3 procent av beslutat kommunbidrag. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader på grund av vakanser samt lägre kostnader för material och tjänster än budgeterat. Nettokostnaderna har ökat med 464 tkr, vilket motsvarar 4,6 procent. Förändringen beror till största delen på den nya självkostnadshyran från och med 2016. Självfinansieringsgraden 2016 var 54,9 procent, vilket är nästan 2 procentenheter lägre än 2015.

Prognosen per augusti var ett överskott på 300 tkr. Förbättringen beror huvudsakligen på fler vakanser och att inköp av projektmässiga tjänster har försenats.

Det effektiviseringskrav som nämnden ålagts under 2016 har klarats av genom minskningar inom material och tjänster.

Sjukfrånvaron var 5 procent, vilket är 0,3 procentenheter lägre än 2015. Miljönämnden har satt målet för sjukfrånvaron till 3,5 procent.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Har brister</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Ok</i>

3.9 Tekniska nämnden

7 000 tkr

Tekniska nämnden redovisar ett överskott på 7 000 tkr, vilket motsvarar 7,7 procent av beslutat kommunbidrag. Överskottet beror främst på högre intäkter och lägre kostnader inom upplåtelser och tillstånd, vilket orsakas av högre intäkter för markupplåtelser och trafikövervakning samt lägre kostnader för drift och underhåll av kommunens fastigheter .

Nettokostnaderna har minskat med 21,6 mkr (21 %) jämfört med 2015. Minskningen beror till största delen på slopad internränta (-25 mkr) samt högre intäkter (11 mkr) av samma skäl som ovan. Dessutom inryms över 8 mkr i ökade kostnader för avskrivningar, varav 5 mkr är engångskostnader för nedskrivna investeringar. Självfinansieringsgraden har ökat med 7 procentenheter jämfört med 2015, från 58,2 procent till 65,2 procent.

Prognosen per augusti var ett överskott på 1,5 mkr efter att nämnden fattat beslut om att omfördela 5 mkr till stadsmiljö att användas till extra insatser för vägunderhåll mm. Detta med anledning av ett prognostiserat överskott på 6,5 mkr. Avvikelsen beror på att endast 1,8 mkr av de omfördelade 5 mkr hann förbrukas, högre intäkter från Telge (1,4 mkr) med anledning av en genomgång av ledningslängden samt både högre intäkter och lägre kostnader för trafikövervakning, markupplåtelser och drift och underhåll av kommunens fastigheter. Årets effektiviseringar har klarats av.

Under 2016 har sjukfrånvaron varit 4 procent, vilket är 1,7 procentenhet lägre än 2015.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personal	<i>Bra</i>
Sammanfattande bedömning	<i>Bra</i>

3.10 Kommunstyrelsen /Ksk och politisk ledning

5 361 tkr

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt ett överskott på det extra anslaget avsett för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

Verksamheten totalt har netto kostat 330 mkr 2016, vilket är 15 mkr mer än 2015. Detta innebär en nettokostnadsutveckling med 4,7 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,5 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 6,4 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 4,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,7 procentenheter sedan årsskiftet 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,7 procent. Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5 procent och i augusti 2016 till 5,2 procent. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har sjunkit. Vid en jämförelse med sjukfrånvaron på kommuntotalen ligger kommunstyrelsens kontor 2,2 procentenheter lägre. Lägesbedömningen för området personal är **Ok**.

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **Ok** och för området *Näringsliv och högskola* är läget **Ok**. Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **Ok**.

För kommunstyrelsens kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **Ok**. För området kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **Ok**.

GEH-bedömning

Ekonomi: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning

Bra

Verksamhetsmål:

Ok

Personal: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning

Ok

Sammanfattande lägesbedömning:

Ok

3.11 Revisionen

-89 tkr

Revisionen redovisar ett underskott på 89 tkr, vilket motsvarar 4 procent av beslutat kommunbidrag. Underskottet beror på felaktig periodisering från 2015. Revisionen hade ett överskott på 278 tkr 2015.

3.12 Kommunstyrelsen /centrala poster

384 955 tkr

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 128 mkr. Det faktiska resultatet uppgår till 385 mkr, medan budgetavvikelsen visar ett överskott på 257 mkr.

Den största budgetavvikelsen är exploatering och fastighetsförsäljning som visar ett överskott på 122 mkr, därefter kommer ofördelade anslag som har ett överskott på 104 mkr. Skatter och utjämningsystem redovisar ett överskott på 27,6 mkr till största delen beroende på statsbidraget byggbonus. Personalfrågor har ett överskott på 19 mkr och räntor och finansiella poster närmare 17 mkr.

Jämfört med föregående år har exploatering inklusive fastighetsförsäljningar har ett resultat som är 94 mkr bättre, centrala personalfrågor är 5 mkr bättre och specialdestinerade statsbidrag 66 mkr bättre. Att statsbidragen ökat beror på att flyktingbidragen bokförs från år 2016 på kassaföretaget och motsvarande medel har budgeterats

som kommunbidrag på de berörda kontoren. Då flyktingmedel tillförts kommunen i mindre utsträckning än vad som budgeterats medför detta dock ett underskott på närmare 33 mkr.

4. Södertälje kommun som arbetsgivare

Bokslutet för Södertälje kommun som arbetsgivare redovisas i bilaga 7.

5. Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktning och mål redovisas i bilaga 2

Budgetutfall år 2016

Bilaga 1

	Kommun- bidrag/ 2016 Budget -16	Bokslut 2016	Budget- avvikelse	Procentuell budget- avvikelse
Nämnd				
Järna kommunfelsnämnd	-180	-179	1	0,5%
Hölö-Mörkö kommunfelsnämnd	-87	-85	3	3,2%
Vårdinge-Mölnbo kommunfelsnämnd	-42	-40	2	4,9%
Enhörna kommunfelsnämnd	-63	-63	1	0,8%
Arbetslivsnämnd	-152	-129	22	14,6%
Omsorgsnämnd	-708	-718	-10	-1,5%
Socialnämnd	-687	-723	-35	-5,1%
Äldreomsorgsnämnd	-587	-572	14	2,4%
Överförmyndarnämnd	-10	-9	0	1,9%
Utbildningsnämnd	-2 011	-1 992	19	1,0%
Kultur- och fritidsnämnd	-201	-201	-1	-0,3%
Stadsbyggnadsnämnd	-13	-12	2	12,9%
Miljönämnd	-12	-11	1	8,3%
Teknisk nämnd	-90	-83	7	7,7%
KS/kommunstyrelsens kontor	-265	-258	7	2,6%
KS/ Politisk ledning	-70	-72	-2	-2,3%
Revision	-2	-2	0	-4,0%
Summa nämnder	-5 181	-5 150	31	0,6%
Centrala poster	5 309	5 566	257	4,8%
Summa totalt	128	416	288	

Bilaga 2

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och inriktning årsbokslut 2016

Verksamhetsområde

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

Utbildning

Näringsliv och högskola

Arbete och försörjning

Omsorg om barn ungdomar och vuxna

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Äldreomsorg

Kultur- och fritid

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Läge

OK

OK

OK

OK

OK

Har brister

Har brister

OK

OK

Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen: Ok

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning: (KS, TN, Telge)

Målordikatorer:

Andel miljöbilar samt elfordon i organisationen

Uppföljning:

Andelen miljöbilar för personbilar är 19 procent i organisationen (statistik från Miljöfordon Syd). Det sker en ökning av antalet elfordon; både elbilar och elhybrider. Organisationen har totalt 23 elfordon. Målet är fortfarande högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli en fossilbränslefri organisation 2020.

Andelen förnyelsebart bränsle i organisationen.

Uppföljning:

Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 procent av totalt köpt drivmedel. HVO samt Evolution Diesel står för ökningen av förnyelsebart drivmedel. Målet är högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli fossilbränslefri 2020.

Energieffektivisering i organisationen med 2 procent per år inom bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar

Uppföljning:

Energibesparingar började mätas 2006 och arbetet går bra. Sedan 2006 har energianvändningen minskat med ca 40 procent per kvadratmeter i Södertäljes egna fastighetsbestånd. Även under 2016 har det gått bra, målet med energibesparingar med minst 2 procent kommer att nås med god marginal.

Nedan följer några exempel på energieffektivisering i organisationen:

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter har gjort följande åtgärder för att energieffektivisera under 2016:

- En stor ombyggnad har genomförts på fastigheten Tellus 5. De åtgärder som genomförts är: ny ventilation, fjärrkyla samt tilläggsisolering som förväntas leda till minst 50 procent energibesparing i fastigheten.
- Installation av en solcellsanläggning på Västergårdshallen som förväntas producera 150 000 kWh per år. Telge fastigheter kommer fortsätta att installera solcellsanläggningar på fastigheter under 2017.

- Avfallssorteringsprojektet *Miljönären*, har etablerats på samtliga skolor och förskolor under 2016. Projektet har varit ett samarbete mellan utbildningskontoret och Telge Återvinning. *Miljönären* är ett tydligt och enkelt sorteringsystem som lär barn och elever betydelsen av att sortera sina sopor och att detta gör skillnad för miljön både nu och i framtiden. Skolor och förskolor har även fått utbildning i hållbar utveckling. Projektet skall nu fortsätta med övriga verksamhetslokaler.

Telge Bostäder

Underhåll och modernisering av fastighetsbeståndet pågår kontinuerligt. Fornbacken är det enskilt största moderniseringsprojektet som pågår. Projektet består av tre gårdar om vardera fyra hus. Modernisering har påbörjats och halva delen av gård ett är nu avslutad. Bolagets långsiktiga miljöinriktning är att reducera energianvändningen och detta har lyckats avseende drivmedelsförbrukningen. Energiförbrukningen för uppvärmning av företagets fastigheter har också fortsatt att minska, dock ej i samma takt. På Dovhjorten har fasadrenovering genomförts vilket förhoppningsvis kommer ge ett positivt resultat i minskad energiförbrukning år 2017. På Dalgatan 39-41 har byte av fönster genomförts. På Lampan har Telge Bostäder installerat solceller med en effekt på 84 kW som har producerat 46 MWh.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra målfyllnaden:

KF-mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka

Uppföljning: (MN)

Samma mål finns i miljönämndens verksamhetsplan. Andelen kretsloppslösningar var 35 procent år 2015 och blev 43 procent år 2016. Inriktningen är att nya avloppsanläggningar i första hand ska utföras med kretslopps-anpassade lösningar. Om anläggningen ska anslutas till befintliga hus med WC kan det relativt ofta bli avsteg från en kretsloppslösning då det blir oskäligt kostsamt att bygga om WC-anslutningar inne i husen.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder för att förbättra målfyllnaden:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunen ska aktivt verka för omställning till ett kretsloppsanpassat och långsiktigt hållbart vatten- och avloppssystem. Våtmarker och lokal hantering av avlopp ska öka i omfattning. Återföringen av näring till odlingsmark i det lokala jordbruket ska öka successivt genom att fler ansluts till det etablerade systemet för detta. Även vid nybyggnation och större renoveringar ska alternativa lösningar övervägas. Antalet bristfälliga enskilda eller små avloppsanläggningar ska minska.*

Uppföljning: (MN)

Miljönämnden bedriver kontinuerligt tillsyn och prövning av enskilda avloppsanläggningar där miljöbalkens krav och förväntning kring kretslopp och resurshushållning tillämpas. Allt fler enskilda avlopp med källsortering av toalettavfall byggs i kommunen. I processen med den nya VA-planen förs diskussioner om hur kommunen kan agera mer aktivt för att inom allmänna VA-anläggningar göra det möjligt att återföra källsorterat svartvatten/klosettavfall till odling. Under året har tillsyn gjorts på enskilda avloppsanläggningar inom Mölnboås och Trosaås avrinningsområden.

KF-mål 3**Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.****Uppföljning: (MN)**

Miljönämndens verksamhetsplan innehåller målet att vid slutet av 2016 ska andelen skyddad natur i kommunen ha ökat. Brandalsunds naturreservat har tillkommit under våren 2016. Det innebär att ytan skyddad natur i Södertälje har ökat med ca 64 hektar.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder för att förbättra målnuppfyllelsen:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Naturvärden ska bevaras och utvecklas. Kommunen ska vårda befintliga skyddade områden och inrätta skydd för andra värdefulla naturområden, samt på olika sätt ta vara på betydelsefulla biotoper och tätortsnära rekreationsområden. Betande djur är ett viktigt inslag för att upprätthålla kommunens ängs- och hagmarker. Kommunen ska ta initiativ för att främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som pedagogisk resurs.*

Uppföljning: (MN)

Naturcentrum har under året arbetat med att ställa i ordning det nya naturreservatet Brandalsund, med inmätning, skyltning och anläggning av parkeringsplatser, grillplatser, rastbänkar med mera. I Farstanäs naturreservat har betesmarkerna utökats, en stig genom skogen rustats upp, och en skötselplan för reservatet tagits fram. Det har anordnats en naturguidning i Brandalsund, en fladdermusguidning i Lina naturreservat, två svampguidningar i Tunaskogen och i Lina, samt en vinterverkstad på Naturskolan. Naturskolan har haft 101 klassbesök med sammanlagt 2334 deltagare. I augusti och september anordnade Naturskolan utbildningsdagar för lärare om friluftsliv som var mycket uppskattade.

KF-mål 4**Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.***(Andelen inköpta ekologiska livsmedel uppgick 2014 till 4,3 procent)***Uppföljning: (UN/kostenheten)**

Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 december uppgick till 60 procent.

Frukt och Grönt inkl. potatis	56 procent (52 procent dec 2015)
Kolonial	61 procent (58 procent dec 2015)
Färskt och fryst kött	52 procent (43 procent dec 2015)
Fryst fisk	69 procent (79 procent dec 2015)
Mjölkprodukter	81 procent (77 procent dec 2015)
Ägg	97 procent (91 procent dec 2015)

Resultatet visar totalt sett på en sänkning med 1 procent jämfört med 2015 då 61 procent av de totala livsmedelsinköpen var ekologiskt producerade produkter. Kommunens grossist har haft prishöjningar vilket ger minder marginaler att handla in ekologiska livsmedel som generellt ligger högre i prisnivå än icke ekologiska.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra målnuppfyllelsen:

Fortlöpande kommer täta uppföljningar av vidtagna åtgärder att genomföras i hela måltidsorganisationen utifrån uppsatt ekologiskt mål för att bevaka ekonomisk effektivitet kopplat till målet.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Södertälje kännetecknas mer och mer som en plats med hållbar kost- och matproduktion. Incitamenten för ekologisk odling ska öka genom att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel och genom att ekologisk matproduktion tas upp i den pedagogiska verksamheten. Köttkonsumtionen ska minska i kommunens verksamheter. I upphandlingen av kött ska kommunen ställa krav på att djurhållningen är förenlig med svensk djurskyddslagstiftning.

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Andelen inköpt svenskt kött under hela 2016 uppgick till 83 procent. Köttkonsumtionen per inskriven elev och dag uppgick till 51,7 g under samma period.

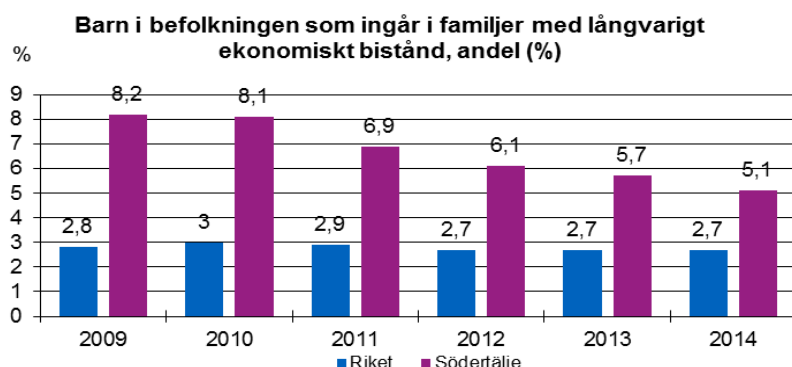
Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla kött förenligt med svensk lagstiftning tack vare att man arbetar utifrån "Östersjövänlig mat"-konceptet. Detta kommer kommunens måltidsverksamheter fortsätta med. Kommunen arbetar vidare med sitt arbete med hållbar mat- och kostproduktion i projekt MatLust - en del i uppbyggnaden av Hållbara livsmedelsspåret i Södertälje Science Park. Syftet med projektet är att stötta små och medelstora livsmedelsföretag genom att bland annat utveckla befintliga livsmedel inom ramen för "Östersjövänlig mat"-konceptet eller att ta fram nya produkter som sedan kan användas i våra verksamheter.

KF-mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)

Uppföljning: (KS)

Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2009. För att minska den faktiska ekonomiska utsattheten och långvarigt biståndsberoende krävs åtgärder för att öka arbetsmarknadsdeltagande och minska utanförskap i utsatta grupper.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen:

Uppföljning av inriktning i Mål och budget:

1. Folkhälsoarbetet ska förstärkas genom att det nyligen antagna folkhälsoprogrammet börjar genomföras. Barnperspektivet är prioriterat och ska genomsyra arbetet i kommunen. Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett utbrett samhällsproblem som behöver prioriteras. Fattigdom, utanförskap och otrygghet är faktorer som ökar risk för sämre psykisk och fysisk hälsa. Samverkan mellan kommunal och landstingsdriven verksamhet fortsätter och utökas under 2016 och arbetet med folkhälsoprogrammet ska följas regelbundet. Det är också viktigt att arbetet sker tvärssektoriellt.

Uppföljning:

Kommunens barnbokslut syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation och tar sin utgångspunkt i barnkonventionens barnrättsperspektiv. Liksom tidigare år lyfts problemet med barnfattigdom som har en stor påverkan på barns livsvillkor. Positiva trender som kan utläsas från 2016 års elevenkät är att ungdomars självrapporterade alkohol och tobaksvanor fortsätter förbättras. Däremot har den psykiska ohälsan ökat drastiskt hos kommunens tonåringar. Siffror från barnhälsovården visar att 17 procent av kommunens 0-4 v gamla barn

utsatts för tobaksrök i sin hemmiljö. Att kommunens verksamheter arbetar förebyggande och främjande är av hög prioritet för att förbättra barnens uppväxtvillkor.

KF-mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka

Uppföljning: (KS)

Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Kommunen ska fortsätta sin framgångsrika samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Södertälje. Stor vikt läggs vid arbetet inom chefsrådet, som är det operativa myndighetssamarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten. Brottsförebyggande rådet har en viktig funktion att komplettera chefsrådets arbete genom att vara en motor i kommunens samarbete med civilsamhället.*

Uppföljning: (KS)

Chefsrådet är alltjämt det strategiska forum där man tillsammans utarbetar hur det fortsatta samverkansarbetet ska formas och utföras. En ny samverkansöverenskommelse har tecknats för perioden 2017-2018. På operativ nivå finns det s.k. "måndagsmötet" där representanter för polis, räddningstjänst och kommun träffas på veckobasis. Detta forum är ständigt under utveckling.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Uppföljning: (KS)

Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

Demokratiberedningen tog under 2016 fram en strategi för ökad medborgardialog. Strategin pekar på behovet av att nämnder och kontor i större utsträckning använder sig av medborgardialoger för att säkerställa en högre nivå av inflytande och påverkan från kommuninvånarna. Demokratiberedningen har även initierat ett arbete med att ta fram en strategi för ungas inflytande.

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget för området ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

1. *Kommunen ska underlätta för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara miljöval. Inom skola och förskola ska arbetet fortsätta med perspektivet om hållbarhet, både i lärandet och omsatt i handling.*

Uppföljning: (MN/UN/KS)

Webbportalen Hållbara kartan lanserades i juni 2016. Portalen innehåller information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar till andra aktörer i samhället och en klickbar karta. Via hållbara kartan går det att hitta vägen till rekreationsområden, naturområden, återvinningsstationer, och mycket mer som behövs för att leva och verka hållbart.

Ett av de grundläggande värdena inom förskola och skola är att verksamheten ska stå för och förmedla en respekt för den gemensamma miljön. Det ska finnas ett ämnesövergripande miljöperspektiv där barn och elever får kunskap om hur samhällets funktioner och sättet att leva och arbeta kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Denna värdegrund tar sig delvis olika uttryck beroende på vilken verksamhet det rör sig om. Inom

förskolan är det naturligt att vara ute i skog och natur för att lära sig om och respektera växt- och djurliv. Inte sällan intresserar sig barnen särskilt för något eller några djur och då kan detta bli utgångspunkten i förskolans projekterande. Södertälje har Sveriges första ReMida-center där överblivet eller återvunnet material får nytt liv i barnens utforskande, lek och skapande. Återbruk av material har överlag fått ett större genomslag i Södertäljes förskolor de senaste åren och tanken är att detta ska utvecklas ytterligare, bland annat genom att sprida kunskap om ReMida till fler förskolor. Flera förskolor och även grundskolor är Grön Flagg-certifierade och då arbetar man särskilt med exempelvis återvinning, sophantering eller plantering efter riktlinjer som stiftelsen Håll Sverige Rent utarbetat. Inom grund- och gymnasieskolan ingår sedan miljöperspektivet och kunskaper om exempelvis kretslopp, kemikalier, klimat inom ramen för ordinarie undervisning särskilt inom samhälls- och naturorienterade ämnena. Då all matlagning inom förskola och skola organiseras under Kostenheten har ett samlat grepp och en styrning kring ekologiska livsmedel och matsvinn varit möjlig. Detta bidrar i allra högsta grad till en hållbar utveckling och bidrar till barns och elevers medvetenhet.

-
2. *En kemikalieplan för en giftfri vardagsmiljö ska tas fram, vilken omfattar förvaltningen och bolagen. Åtgärder ska genomföras under perioden för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga inom förskola och skola. Kommunen ska bidra till en minskad användning av farliga kemikalier.*

Uppföljning: (MN/UN)

Arbete med en kemikalieplan har pågått under 2016 och fortsätter under 2017. Tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor i projektet Kemikaliefri förskola har gjorts. En kemikalievecka med tema om plaster och kemikalier i vardagen har genomförts där flera föredrag anordnades och information på allmänna platser delades ut.

Inom förskolan ska alla enheter jobba efter Naturskyddsföreningens checklista för en giftfri förskola. I denna checklista finns 13 punkter som enkelt minskar gifterna i verksamheten. Bland annat ska gammal elektronik (trasiga datorer, mobiltelefoner m.m.) inte användas i barnen lek på förskolan och förskolan ska inte ta emot lekmateriel från ex. föräldrar då det inte kan säkerställas vad som finns i detta material. Allt material som ReMida skickar ut till förskolorna ska också vara säkrade ur ett kemikalieperspektiv. Förskolan ska annars sanera miljöerna i takt med att material behöver bytas ut och alltså inte rensa och slänga sådant som är fräscht, exempelvis madrasser, då det är förenat med stora kostnader. Material i plast ska undvikas när det gäller lekmateriel och kravställas vid upphandling av lekmateriel. Det är i damm som ohälsosamma partiklar samlas och därför medvetandegöra vikten av god städning för en giftfri miljö. Inom kort ska ett nytt städavtal upphandlas i kommunen och för att säkerställa detta ur ett skol- och förskoleperspektiv finns både en förskolechef och en rektor med i den arbetsgrupp som förbereder upphandlingen.

-
3. *Kommunen ska arbeta aktivt med de åtgärder som Vattenmyndigheten fastställer i sitt åtgärdsprogram och som syftar till att uppnå god status i kommunens vattenförekomster. Arbete pågår med en kommunal vattenplan som ska antas under perioden. Vattenplanen blir det samlande dokumentet för kommunens planering och uppföljning av åtgärder enligt vattendirektivet.*

Uppföljning: (MN)

Arbetet med en kommunal vattenplan fortskrider och planen beräknas att bli antagen senast under 2017. Vattenvårdsprojektet Förbättra Måsnarens status sker med stöd av statligt LOVA-bidrag (lokala vattenvårdssatsningar). Projektet syftar till att modellera näringsbelastningen i sjön, identifiera och välja ut lämpliga vattenvårdsåtgärder samt påbörja att genomföra åtgärder för den tätortsnära sjön Måsnaren.

-
4. *Arbetet med Fairtrade City ska utvecklas som en del av hållbarhetsarbetet internt och externt, och även tas tillvara i marknadsföring av platsen Södertälje.*

Uppföljning: (UN/kostenheten/KS)

2016	Endast Kostenheten (UK)
Bananer (%)	82 % (78 2015)
Kaffe (%)	96 % (99 2015)
Te (%)	75% (66 2015)
Kakao (%)	93 % (96 2015)

I verksamheten finns som mål att allt kaffe, te, kakao och bananer ska vara Fairtradecertifierade till 100 procent under 2017. Tillgång på Fairtrade/Ekologiska bananer är i dagsläget begränsad hos vår grossist. Te uppnås inte till hundra procent på grund av att det fanns produkter inom ramavtalet som inte uppnår Fairtradecertifieringskrav. Under hösten justerades detta och det köps numera endast Fairtradecertifierade tesorter.

5. *Folkhälsoarbetet ska förstärkas genom att det nyligen antagna folkhälsoprogrammet börjar genomföras. Barnperspektivet är prioriterat och ska genomsyra arbetet i kommunen. Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett utbrett samhällsproblem som behöver prioriteras. Fattigdom, utanförskap och otrygghet är faktorer som ökar risk för sämre psykisk och fysisk hälsa. Samverkan mellan kommunal och landstingsdriven verksamhet fortsätter och utökas under 2016 och arbetet med folkhälsoprogrammet ska följas regelbundet. Det är också viktigt att arbetet sker tvärsektoriellt.*

Uppföljning: (KS/SN)

Kommunens barnbokslut syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation och tar sin utgångspunkt i barnkonventionens barnrättsperspektiv. Liksom tidigare år lyfts problemet med barnfattigdom som har en stor påverkan på barns livsvillkor. Positiva trender som kan utläsas från 2016 års elevenkät är att ungdomars självrapporterade alkohol och tobaksvanor fortsätter förbättras. Däremot har den psykiska ohälsan ökat drastiskt hos kommunens tonåringar. Siffror från barnhälsovården visar att 17 procent av kommunens 0-4 v gamla barn utsätts för tobaksrök i sin hemmiljö. Att kommunens verksamheter arbetar förebyggande och främjande är av hög prioritet för att förbättra barnens uppväxtvillkor.

6. *Arbetet mot våld i nära relationer är fortsatt prioriterat, särskilt mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. En ny handlingsplan ska antas under första halvåret 2016.*

Uppföljning: (KS/SN)

Förslag på åtgärder/insatser mot hedersrelaterade problem är inarbetade i den nya handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2019.

Lägesbedömning sammantaget för området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet: *Ok*

Utbildning

KF-mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

Nämndens styrtal: *Andel barn i förskolan som når målen som finns för respektive kunskapsområde*

Uppföljning: (UN, KDN)

	2012	2013	2014	2015	2016
Språkutveckling	84,6	88,7	86,2	87,5	90,1
Lek och samspel	86,5	90,7	89,5	90,1	93,6
Naturvetenskap och teknik	80,7	84,3	84,8	87,3	92,1
Matematik	87,3	88,1	86,9	89,4	91,0

Inom de prioriterade kunskapsområdena har resultaten för andra året i rad förbättrats inom samtliga områden. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent. Förståelsen för att journalerna, som tillsammans med den pedagogiska dokumentationen, är verktyg för att utveckla verksamheten fortsätter att öka. Det är en uppföljning som visar vad respektive förskola behöver fokusera på för att erbjuda en verksamhet som bättre möter upp barnens behov och som bidrar till ett ökat lärande och därmed en ökad måluppfyllelse. Störst resultatförbättring de senaste åren uppvisas inom naturvetenskap och teknik. Bakom detta ligger en långsiktig och medveten kompetensutveckling, bland annat i samarbete med Tom Tits Experiment och genom interna nätverk.

Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter befästas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala ateljéristor och pedagogistor har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att dessa verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare och en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop. Det ger en tydlighet i hela organisationen och det gynnar förståelsen för det utvecklingsarbete som ska genomföras. Även förskolans gemensamma verksamhetsidé bidrar till att denna förståelse ökar. Arbetet med pedagogiska miljöer och ateljékultur har fortsatt under året som varit men kommer framöver att lyftas som ett gemensamt förbättringsområde.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Under nästkommande år kommer fokus fortsatt att ligga på förskolans relation till familjerna. Utöver detta införs ett förbättringsområde kring förskolans pedagogiska miljöer.

Nämndens styrtal: *Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor*

Uppföljning: (UN, KDN)

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	205,3	218,3	193,7
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6
2016	218,3	227,6	209,1

För sjätte året i rad har meritvärdet i Södertäljes kommunala grundskolor förbättrats. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något lite mer än pojkarna. Nu skiljer det 18,5 poäng jämfört med föregående års 17,1 poäng. Skillnaden mellan könen är dock fortfarande mindre än vad det var 2013 och 2014.

Under flera år har andelen elever med minst godkänt i de 16 obligatoriska ämnena ökat, och så även i år. Det senaste läsåret ökade måluppfyllelsen från 70 procent till 72 procent. Sett till den senaste treårsperioden har flickorna förbättrat måluppfyllelsen från 69 procent till 73 procent. Motsvarande period har pojkarna gått från 64 procent till 71 procent. I likhet med resultatutvecklingen i meritpoäng innebär det att pojkarnas resultatförbättring varit större än flickornas de senaste åren.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2012	74,8	75,8	73,7	76,1	76,9	75,3	23,9	23,1	24,7
2013	75,9	78,1	73,8	78,5	80,2	76,9	21,5	19,8	23,1
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7
2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4
2016	79,4	79,9	79,0	80,5	80,6	80,3	19,5	19,4	19,7

Efter flera år av förbättrade resultat när det gäller behörighet uppvisade år 2015 en försämrad måluppfyllelse. Det var även det första året som pojkar hade högre behörighet än flickor. År 2016 har dock behörigheten återigen ökat, både vad det gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. Flickorna har återigen högre behörighet än pojkarna, även om skillnaden glädjande nog är mycket liten. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Vid resultatuppföljningen HT15 framkom t.ex. att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under VT16 genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor och detta gav resultat. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs är extra och anpassad undervisning, koncentrationsläsning i vissa ämnen, läxhjälp och lovskola m.m.

Trots stora insatser och återkommande resultatförbättringar är dock närmare en femtedel av eleverna i årskurs 9 inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i svenska som andraspråk är fortsatt låg likväl som i engelska. Fortsatta åtgärder för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller läs-, skriv- och matematikutveckling i årskurs F-3 och 6-9.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ett antal åtgärder har satts in för att höja måluppfyllelsen. I det systematiska kvalitetsarbetet finns en omfattande analys av genomförda åtgärder och förslag till åtgärder för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen.

Nämndens styrtalet: Andelen med högskolebehörighet ska öka inom gymnasieskolan samt meritvärdet ska öka
Uppföljning: (UN, KDN)

	2014	2015	2016
<i>Högskolebehörighet av alla</i>			
Högskolebehörighet Högskoleförberedande	76 %	68 %	77 %
Avgått med examen yrkesprogram	62 %	68 %	72 %
-varav avgått med behörighet till högskola	31 %	37 %	43 %
	2014	2015	2016
<i>Jämförelsetal</i>			
Jämförelsetal högskoleförberedande program	13,99	14,50	14,32
Jämförelsetal yrkesprogram	12,71	12,39	12,80
Jämförelsetal totalt (oavsett program)	13,54	13,83	13,82

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Lsåret 2015/2016 har 77 % av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått

högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en förbättring med hela 9 procentenheter jämfört med föregående år och måluppfyllelsen är nu även bättre än vad den var år 2014 då de första eleverna fick slutbetyg utifrån den nya gymnasireformen. Jämfört med föregående år har jämförelsetalet inom de högskoleförberedande programmen sjunkit något, vilket innebär att fler elever fått examen men att de genomsnittliga avgångsbetygen därigenom sjunkit något.

När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. För andra året i rad ökar andelen elever som avgått med examen. År 2016 fick 72 procent av eleverna på yrkesprogrammen examen, och av dessa hade 43 procent även högskolebehörighet. Även högskolebehörigheten vid yrkesprogrammen ökar därmed för andra året i rad. Vidare har jämförelsetalet inom yrkesprogrammen förbättrats under 2016. Det innebär nu alltså att fler elever får examen från yrkesprogrammen och att dessa elever dessutom har högre avgångsbetyg. Årets resultatförbättringar inom gymnasieskolan tillskrivs till stora delar det verksamhetsgemensamma fokus som varit på att utveckla den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen.

Trots detta fick cirka en fjärdedel av eleverna inte slutexamen på sina respektive program, och det är fortfarande en allt för hög andel. Även fortsättningsvis har många elever svårt med engelskan och svenskan, vilket kräver ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen tas fram och följs upp i gymnasiets plan för systematiskt kvalitetsarbete. Det sker både i form av generella och riktade insatser,

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Förändringsorienterat ledarskap. Ledare inom förskola och skola ska säkra att utvecklingsarbetet utgår från en väl känd verksamhetsidé, att medarbetarna har rätt kompetenser och i sitt arbete har en kvalitet som motsvarar högt ställda krav och förväntningar.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Förskolans gemensamma verksamhetsidé har under året fått ett större fotfäste i verksamheten och en fördjupning av verksamhetsidén pågår i form av framtagandet av ett konkretiserande dokument. Till denna konkretisering har samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om sin verksamhet ur ett Reggioperspektiv. Skolornas olika verksamhetsidéer skiftar i genomslag men samtliga enheter jobbar aktivt med frågan. Det finns framgångsrika exempel i form av exempelvis Rosenborgsskolan, Oxbacksskolan och Wendela Hebbegymnasiet. Förväntansstruktur – både centrala och lokala – finns och används i verksamheten. Bristen på förskollärare och lärare är stor. Även om de ekonomiska villkoren inte betyder allt så är det likväl ett av de största konkurrensmedlen på arbetsmarknaden.

-
2. *Lärande organisationskultur. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att organisationskulturen kännetecknas av samarbete och erfarenhetsutbyte och att det kollegiala lärandet får effekter i undervisningen och i barnens/elevernas lärande.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Inom förskolan finns sedan länge möjlighet till erfarenhetsutbyte via både lokala och övergripande nätverk och grupper. Allt fler förskoleområden anordnar planeringsdagar och inspirationsdagar där olika förskolor inom området kan delge varandra goda exempel från verksamhetsåret som varit. Det kollegiala lärandet ges fortsatt utrymme och finns strukturerat i olika mötesformer inom varje förskoleområde. Utöver detta finns förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag (FSU) som deltar i ett övergripande nätverk och har som uppdrag att driva och inspirera till utveckling i det egna arbetslaget.

Inom grund- och gymnasieskolorna har det kollegiala lärandet befästs ytterligare. De ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne har utvecklats utifrån styrning och uppföljning. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas på elevnivå. De utvidgade kommunövergripande samband inom grundskolan som görs vid rättningen av nationella prov.

3. *Mål- och resultatstyrning. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att ständiga förbättringsåtgärder vidtas utifrån resultat och analyser och att det utvecklas en ansvarskultur där alla bidrar till att stärka kvalitén utifrån sina respektive roller och uppdrag*

Uppföljning: (UN, KDN)

Inom förskolan blir journalerna allt mer inarbetade och dokumentationsverktygen fortsätter att utvecklas. För andra året i rad har verksamhetens måluppfyllelse ökat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. Forskare från Stockholms universitet fortsatte under 2016 och början av 2017 sitt forskningsprojekt kring detta. Inom grundskola och gymnasieskola har de återkommande resultatuppföljningarna fortsatt och kännedomen om elevernas kunskapsutveckling leder till åtgärder som stärker kvalitén. Inom grundskolan visade exempelvis uppföljningen för höstterminen att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under vårterminen genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs var extra och anpassad undervisning samt koncentrationsläsning i vissa ämnen. Resultatet blev att behörigheten ökade jämfört med föregående år och att meritvärdet ökade för sjätte året i rad.

4. *Kvalitet i undervisningen. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att undervisningen vilar på forskning och beprövad erfarenhet och att det utvecklas en samsyn om de framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse*

Uppföljning: (UN, KDN)

I likhet med de senaste åren så pågår ett gediget utvecklingsarbete kring att stärka kvalitén i undervisningen inom samtliga verksamheter. Den gemensamma strukturen på planen för det systematiska kvalitetsarbetet är en grundbult i detta arbete. Pedagogistor, ateljéristor, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, förstelärare och utvecklingslärare är exempel på satsningar som gett god effekt och det är satsningar som därför fortsätter framöver. Funktionellt delat ledarskap är ett försök att möjliggöra en pedagogisk ledning som kan ha ett större fokus på, och skapa en större samsyn kring, framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse. Respektive chef i det funktionellt delade ledarskapet kan bättre fokusera på att utveckla just sitt uppdrag då det slutliga ansvaret för alla frågor inte bara vilar på en chef. Inom gymnasieskolan har läsårets gemensamma fokus på utvecklandet av språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning gett effekt på undervisningen, vilket inte minst syns i de senaste resultaten som nästan uteslutande förbättrats.

5. ***Förskolan** ska utifrån etablerad forskning stärka och utjämna förutsättningarna för barn från olika samhällsklasser inför skolstarten. Det ska ske genom att utveckla den pedagogiska dokumentationen för att dels fördjupa kunskapen om arbetet med förskolans prioriterade kunskapsområden och vilka effekter arbetet får för barnens utveckling, dels stärka förskolans förutsättningar att ha en dialog med vårdnadshavare om barnens lärande och utveckling. Förskolan ska också vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare i verksamheten. Slutligen ska förskolorna utveckla sin verksamhet utifrån en gemensam verksamhetsidé, ett Reggio-Emilia inspirerat arbetssätt.*

Uppföljning: (UN, KDN)

En mer likvärdig förskola i Södertälje kommun är en uttalad målsättning för verksamheten. Det innebär att förskolans verksamhet, utifrån sitt kompensatoriska uppdrag, inte ska vara lika för alla barn i Södertälje utan att hänsyn ska tas till de olika förutsättningar som barnen har och att verksamheten som erbjuds är anpassad därefter. Arbetet med den pedagogiska dokumentationen och med förskolans journaler utvecklas fortlöpande. Själva syftet med dessa verktyg är att synliggöra verksamhetens effekter på barnens lärande och utveckling, och att på så sätt kunna anpassa eller förändra verksamheten efter det som har verklig och god effekt. Forskare från Stockholms Universitet genomför just nu en studie inom två av Södertäljes förskoleområden när det gäller arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler. Studien beräknas vara färdig under 2017. Under hösten 2016 har ett arbetslag per förskoleområde (15 förskolor) påbörjat en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv. Utbildningen tar sin utgångspunkt i ett sociokulturellt perspektiv på lärande. Forskning och litteratur om flerspråkighetsutveckling och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt blir en stor del av denna utbildningsinsats. Syftet är att ge ökade möjligheter till språk- och kunskapsutveckling för alla barn i förskolan.

För att stärka förutsättningarna för att ha en dialog med vårdnadshavare kring barns lärande och utveckling har förskolan infört grupp-utvecklingssamtal som ett komplement till individuella utvecklingssamtal. På grupp-utvecklingssamtal fokuseras på det kollektiva lärandet och i detta mindre sammanhang ges större möjlighet

till dialog kring förskolans verksamhet och uppdrag. På grupputvecklingssamtalen är tanken även att vårdnadshavare ska kunna skapa relationer sinsemellan för att ha hjälp och stöd av varandra. En del i att föra fram Södertälje som en attraktiv arbetsgivare handlar om att påvisa det gemensamma, tydliga och strukturerade systematiska kvalitetsarbetet som pågår i verksamheten. En annan del handlar om att påvisa de karriärmöjligheter som finns. Vare sig det rör sig om möjligheten att bli pedagogista, ateljérista, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, enhetschef eller förskolechef så finns det goda möjligheter för kompetenta och drivande förskollärare att ta ytterligare ansvar i sin profession. För att bättre nå ut på förskollärarmarknaden deltar ett antal förskoleområden under året i ett pilotprojekt där annonsering ska via sociala medier.

Den gemensamma verksamhetsidén för Södertäljes kommunala skapar en samhörighet och en större vi-känsla i verksamheten. Verksamhetsidén behöver dock förtydligas och bli förståelig för samtliga i organisationen. Det pågår därför ett arbete med att försöka konkretisera denna.

6. **Grundskolan** ska särskilt stärka kvalitén i årskurs 1-3. Särskilda satsningar ska säkra att fler elever lär sig grunderna i svenska och matematik de första skolåren. För att få en generell kvalitetsförbättring i undervisningen ska grundskolan fortsätta att utveckla modellen med två lärare i klassrummet. Arbetet med verksamhetsidéer ska intensifieras och leda till att grundskolan under perioden har ett antal skolor som är starkt profilerade och bidrar till ökade valmöjligheter och minskad segregation. Slutligen ska grundskolan utveckla en mer utmanande undervisning där höga förväntningar och arbetsro är ledord.

7.

Uppföljning: (UN, KDN)

Utifrån de resultatuppföljningar som gjorts uppvisas goda resultat i elevernas måluppfyllelse i de lägre årskurserna. Kvalitén i undervisningen har ökat till följd av kommunens egen F-3-satsning samt av Skolverkets statsbidrag. Läsåret 2015/2016 stärktes utvecklingsarbetet ytterligare med elevernas läs-, skriv- och matematikkunskaper, vilket också inneburit att samverkan utökats mellan olika yrkesgrupper såsom lärare i årskurs 1-3, förskoleklasslärare samt fritidspedagoger. Detta för att bättre nyttja olika kompetenser och tillsammans nå en bättre måluppfyllelse. Framöver kommer fokus fortsatt att vara läs- skriv- och matematikutveckling i de lägre årskurserna.

I princip arbetar samtliga kommunala grundskolor i varierande omfattning med någon form av flerlärarskap. I nuläget är det några skolor som kommit längre i detta; Brunnängsskolan, Wasaskolan och Ronnaskolan. För att utveckla undervisningen utifrån två-/flerlärarskapet utarbetades en stödstruktur för arbetsmetoder/metodik utifrån andra förutsättningar än mer traditionell undervisning. Bedömningen är att två-/flerlärarskap har medfört positiva konsekvenser när det gäller inkludering, extra anpassning och särskilt stöd samt även ledning och stimulans för eleverna. Tydliga verksamhetsidéer är viktigt både i det interna arbetet men också i den externa kommunikationen för att locka till sig duktiga medarbetare och för att skapa en större rörlighet bland elever i kommunen. Den skola som lyckats profilera sig mest framgångsrikt är Rosenborgsskolan, som med sin idrottsprofil och samarbeten med idrottsföreningar lockat till sig elever från hela Södertälje med omnejd. Även Oxbacksskolan har kommit långt med sin verksamhetsidé som, genom ett unikt samarbete med Tom Tits Experiment, syftar till att all undervisning ska genomsyras av Science Center-pedagogik.

För att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen på bästa möjliga sätt krävs studiemotivation, bland annat genom att skolan är trygg och att det finns arbetsro. Tidigare framtagna gemensamma riktlinjer för en trygg skolmiljö har förankrats och följts upp. Gemensamma lektionsrutiner har utarbetats och det finns en tydlighet i att lektionerna ska börja och sluta i tid samt vara välplanerade. Alla skolor har fastslagna ordningsregler och genomarbetade rutiner för att hantera de fall då ordningsreglerna inte efterföljs. Genomförda uppföljningar visar att arbetsron förbättrats avsevärt i Södertäljes skolor.

För att öka elevernas motivation och intresse för fortsatta studier och yrkesliv har skolorna arbetat strukturerat med aktiviteter utifrån studie- och yrkesvägledning. I syfte att stärka kvalitén i undervisningen har förstelärarnas uppdrag tydliggjorts, utvecklingslärarna har haft uppdrag på fyra skolor och kompetenshöjande insatser kring elevhälsa, extra anpassningar och särskilt stöd har genomförts. Under året har behörigheten till gymnasieskolan ökat och meritvärdet har ökat för sjätte året i rad.

8. **Gymnasiet** verkar i en region där elever rör sig alltmer över kommungränser. Södertäljes gymnasieskolor behöver ses i ett större sammanhang och samverka dels med omkringliggande

kommuner och dels med fristående huvudmän i syfte att säkerställa en attraktiv sammansättning av olika gymnasieutbildningar i Södertälje. De kommunala gymnasieskolorna ska utveckla kvalitén inom de program man erbjuder och vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever. Samarbetet med det lokala näringslivet högskolan och idrottsföreningarna ska stärkas för att profilera skolornas utbud. Likaså behöver gymnasieskolan utveckla samarbetet med andra utbildningsaktörer som Komvux och SFI för att samordna kostnader och stärka innehållet i utbildningen. Gymnasieskolan ska utveckla en undervisning som är bättre anpassad till elevernas behov, vilket främst ska ske med stöd av ett språkutvecklande perspektiv och den digitala tekniken.

Uppföljning: (UN, KDN)

En stor del av Södertälje elever väljer fristående gymnasieskolor eller gymnasieskolor i andra kommuner. Det är utveckling som pågått i flera år och det ser likadant ut för i stort sett hela länet och samtliga kommuner på Södertörn. För att vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever pågår ett stort utvecklingsarbete inom den kommunala gymnasieskolan, där samverkan med externa aktörer såsom högskola och näringsliv är prioriterat. I det språkutvecklande arbetet samverkas med Stockholms Universitet och Skolverket, det senare inom ramen för "Samverkan för bästa skola". Samverkan finns även med Södertörns högskola när det gäller att erbjuda eleverna möjlighet att delta i sommarhögskola. Samverkan med lokala idrottsföreningar inom ishockey, basket, fotboll, innebandy och simning fortsätter som en del i att kunna erbjuda NIU. Framöver ska den branschnära kopplingen stärkas inom de olika yrkesprogrammen. Torekällgymnasiet planerar att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn och maskinförarsektorn. Detta är dessutom ett exempel på god samverkan mellan gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen, vilket kommer att bli vanligare förekommande nu när de båda utbildningsformerna från 1 september 2016 ligger under samma kontor.

Kvalitén inom gymnasieskolan har utvecklats genom ett ökat fokus på elevhälsoarbetet. Gymnasieskolorna arbetar nu mer förebyggande och främjande samt ger eleverna stöd när de behöver det genom att systematisera kartläggningar och resultatanalyser. Pågående och fortsatt fokus på att stärka den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen har bland annat visat sig i förbättrade resultat i svenska samt ökad högskolebehörighet.

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget för området utbildning

1. *För samtliga verksamheter gäller att i det dagliga arbetet särskilt beakta två perspektiv, dels ett socialt perspektiv utifrån kravet att ha en likvärdig skola och förskola där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen, dels ett ekologiskt perspektiv utifrån kravet att medarbetare, barn och elever ska öka sin medvetenhet om vikten av hållbar utveckling.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Verksamheten som erbjuds inom förskolan ska vara anpassad utifrån varje barns behov och förutsättningar för att på bästa sätt bidra till utveckling och lärande. Detsamma gäller inom grund- och gymnasieskolan där elevernas behov och förutsättningar är grunden. De senaste årens generella resultatförbättringar är bevis på att förskola och skola i Södertälje blivit bättre på detta. Förskola och skola behöver bli bättre på att informera och vägleda vårdnadshavare så att de på bästa sätt, och utifrån bästa förmåga, kan stödja sina egna barn i lärandet. Här kommer det dock alltid att se olika ut och därför har förskola och skola ett stort kompensatoriskt uppdrag.

Ett av de grundläggande värdena inom förskola och skola är att verksamheten ska stå för och förmedla en respekt för vår gemensamma miljö. Det ska finnas ett ämnesövergripande miljöperspektiv där barn och elever får kunskap om hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Denna värdegrund tar sig delvis olika uttryck beroende på vilken verksamhet det rör sig om. Inom förskolan är det naturligt att vara ute i skog och natur för att lära sig om och respektera växt- och djurliv. I Södertälje finns Sveriges första ReMida-center där överblivet eller återvunnet material får nytt liv i barnens utforskande, lek och skapande. Flera förskolor och även grundskolor är Grön Flagg-certifierade och då arbetar man särskilt med exempelvis återvinning, sophantering eller plantering efter riktlinjer som stiftelsen Håll Sverige Rent utarbetat. Inom grund- och gymnasieskolan ingår miljöperspektivet och kunskaper om exempelvis kretslopp, kemikalier, klimat inom ramen för ordinarie undervisning särskilt inom samhälls- och naturorienterade ämnena. Då all matlagning inom förskola och skola sedan organiseras under Kostenheten har ett samlat grepp och en styrning kring ekologiska livsmedel och matsvinn varit möjlig.

Lägesbedömning sammantaget för området Utbildning: Ok

Näringsliv och högskola

KF-mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Se uppföljningen nedan.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Tillväxten och jobben är beroende av att Södertälje fortsätter att utvecklas och uppfattas som en attraktiv plats för företag, besökare, boende och studenter. Marknadsföring med riktade budskap om fördelarna att välja Södertälje ska genomföras mot dessa målgrupper.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bland annat SCB och Bisnode Simplifier. KTH gör en storsatsning i Södertälje och startar ett helt nytt civilingenjörsprogram ht 2016 - Industriell teknik och hållbarhet.

Cirka 21600 personer pendlade till Södertälje 2015, det är en ökning med 1000 personer jämfört med 2014. Cirka 1.6 miljoner människor besöker Södertälje per år.

-
2. *Satsningen på Södertälje Science Park som en nod för samverkan inom högre utbildning, forskning, näringsliv och samhälle är en strategiskt viktig insats för Södertäljes utveckling. Arbetet med att utveckla Södertälje Science Park intensifieras och drivs i samverkan med näringsliv och akademi. Tre profilområden har föreslagits för Södertälje Science Park, Hållbar produktion, Life Science och Hållbara livsmedel. En strategi för utveckling av hållbar livsmedelsproduktion och förädling i kommunen ska tas fram och kompetensen inom landsbygdsutveckling ska stärkas. För att stärka sambandet mellan Södertälje Science park och centrum ska förbättringar i den fysiska miljön genomföras.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Bolaget Södertälje Science Park är bildat. Samtidigt har samarbetet med aktörer inom ramen för Södertälje Science Park intensifierats. En samverkansplan för entreprenörsorganisationerna har tagits fram som utgångspunkt för att våra samarbeten ska leda till att det lokala näringslivets behov av rådgivande och stödjande insatser tillgodoses.

En plan för att stärka sambandet mellan Södertälje Science Park och centrumutvecklingen pågår inom projektet Södertälje – City i Samverkan.

Södertälje Science Park, Södertälje – City i Samverkan och Almnäs Stockholm Syd är exempel på den utveckling av företagsområden som påbörjats under 2015.

Genom regionalfondsprojektet Matlust har arbete inom profilområdet Hållbara livsmedel påbörjats.

-
3. *I hela Södertälje ska det vara självklart att erbjuda företagsmark för att öka tillväxten i Södertälje och i Stockholmsregionen. Utveckling av företagsområden är viktig för att nya företag ska kunna etablera sig i Södertälje. Området kring Almnäs är en viktig länk i att göra Södertälje till en plats där företag och verksamheter utvecklas till nytta för hela Stockholmsregionen. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, genom närheten till motorvägar, järnvägar och hamn. Södertälje Hamn är strategisk för varu- och bränslehantering i Stockholmsregionen. För att svara mot framtidens*

efterfrågan behöver Södertälje Hamns möjligheter att hantera bränsle under miljöriktigt anpassade former öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv, Telge)

Det är ett ökat etableringsstryck i Södertälje och fler starka etableringar i Morabergsområdet, Norra stadskärnan förväntas och utvecklas med Södertälje Science Park som draglok där stora lokalytor finns planerade. Almnäs har ett viktigt strategiskt läge och skall utvecklas inom främst lager och logistik.

-
4. *Södertälje behöver en diversifierad branschstruktur för att minska sårbarheten på arbetsmarknaden. Fokus ligger på små och medelstora företag i flera branscher. Företagare ska ta steget att utveckla sina företag i Södertälje. Ett samarbete för innovativt entreprenörskap ska finnas för att stödja nya affärsidéer samt att utveckla tillväxtföretag.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Flera stora byggprojekt startades (2015/2016) eller kommer att starta. 20 påbörjade projekt i Södertälje. Samt ett tio-tal i kommundelarna. Under den senaste femårsperioden så har alla storleksklasser av företag växt och ökat antalet anställda förutom de i spannet 51-100 anställda som ligger still.

Starterna av nya företag de senaste 3 år förbättrar Södertäljes branschbalans successivt. För de totala anställningarna i aktiebolag så står tillverkande företag för 55 procent av sysselsättningen, företagsstödande för 17 procent och ortstjänster för 28 procent. Motsvarande siffror för företag som är 0-3 år så står tillverkande företag för 29 procent av sysselsättningen, företagsstödande för 23 procent och ortstjänster för 49 procent. För perioden 2010-2015 så har flest nya jobb skapas i branscherna verkstad, bygg, företagservice, logistik och detaljhandel. Flest företag skapas i branscherna bygg, företagstjänster, detaljhandel och hälso-/sjukvård.

KF-mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Marknadsföring av Södertälje som etableringsort har skett genom deltagande i Business Arena Stockholm och genom samverkan med lokala- fastighets- och markägare i kommunen. Arbetet med Stockholm Syd (Almnäs) som en etableringsplats för framförallt företag inom lager- och logistikbranschen fortsätter.

En broschyr med samlad fakta och information har tagits fram, syftet är att locka företag som vill investera och etablera sig i Södertälje.

En pågående samverkan sker med lokala fastighets- och markägare för att hjälpa företag att etablera sig i Södertälje och de befintliga att kunna expandera sin verksamhet.

Antalet arbetsställen ska öka

Antalet arbetsställen ska öka

År 2013 var antal arbetsställen 7 572 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet arbetsställen 7 613 st. (SCB Näringslivsregionalt)

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st. (SCB Näringslivsregionalt)

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

År 2013 var antal anställda 44 098 st. (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antal anställda 43 925 (SCB Näringslivsregionalt).

År 2015 var antal anställda 45 648 (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka i förhållande till 2013.

År 2013 var antalet inflyttade arbetsställen 234 st. (SCB Näringslivregionalt).
År 2014 var antalet inflyttade arbetsställen 215 st. (SCB Näringslivregionalt).
År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st. (SCB Näringslivregionalt).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

KF-mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer. NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I Mätningen avseende 2015 ökade samtliga myndighetsråden (Livsmedelskontroll som mättes för första gången) och resultatet för NKI ligger på 68. Nästa mätning sker 2017

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kommun arbetar för att underlätta för företag att växa och verka i kommunen. Service och bemötande till företag ska utvecklas och hålla mycket hög kvalitet inom hela kommunförvaltningen med tydliga och effektiva handläggningsprocesser.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I Mätningen avseende 2015 ökade samtliga myndighetsråden (Livsmedelskontroll som mättes för första gången) och resultatet för NKI ligger på 68. Under Fokusområdet Service & Bemötande deltar representanter ifrån de kontor som har företagskontakter med att ta fram och genomföra aktiviteter som förbättrar för de företag som kommer i kontakt med kommunen. Under hösten kommer forum och sammanhang där företagare och kommunen kan mötas för att ytterligare öka samverkan. Under våren har NKI resultaten kommunicerats och analyserats. Workshops har genomförts för varje myndighetsområde och åtgärder har tagits fram och lagts in i Hanslingsplanen och Fokusgruppsområdet Service och Bemötande.

KF-mål 4

Andel invånare med högre utbildning och antalet högskoleutbildningar i Södertälje ska öka

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Programstudenter på Campus Telge under 2016 var 222 (133), siffror inom parentes avser 2015.

Antal studerande inom Yrkehögskolan Södertälje under 2016 var 168 (89).

Antal studenter på KTH 2016 var 545 (611).

Antal övriga studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter under 2016 var 245 (290)

Antalet programstudenter totalt på Campus Telge inklusive yrkehögskolan var 390 (222) och på KTH 545 (611).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Kommunens satsning på Campus Telge ska bidra till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att utöka det lokala utbudet av högre utbildning där YH-utbildningar är en del, anpassat till regionala och lokala behov. Kompetensförsörjningen ska ske genom ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet och utbildningsaktörer. Campus Telge ska medverka till att utveckla ett kunskapscentrum för utbildning, forskning och entreprenörskap. Näringslivets behov av olika yrkeskompetenser ska tillgodoses genom en tätare samverkan mellan olika utbildningsaktörer och det lokala näringslivet. Detta gäller såväl grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. En nära samverkan med näringslivet i hela utbildningssystemet är viktigt, inte minst för att visa eleverna vilka möjligheter som finns.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Antalet studenter på Campus Telge har ökat och ökningen har framförallt skett inom yrkeshögskoleprogrammen. Flytten till Snäckviken 2014/2015 har varit väldigt uppskattad av studenterna. KTH får under kommande åren fler studenter och flyttar till Snäckviken 2017, men många av KTH-studenterna väljer redan nu att använda sig av möjligheten att boka grupprum och bedriva självstudier i Campus Telges lokaler. Under 2016 har nya samarbeten initierats för att möta behovet av kompetensförsörjning och utbildning.

Lägesbedömning sammantaget för Näringsliv och högskola: Ok

Arbete och försörjning

KF-mål 1

Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska.

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden:

- **Mål:** Minst 35 procent av deltagarna som avslutas från arbetslivsnämndens arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning.

Resultat: 21 procent av deltagarna som avslutats från Arbetsmarknadsenheten har avslutats till egen försörjning. Detta är en minskning gentemot samma period förra året då 27 procent avslutades till egen försörjning. Läger man till resultaten ihop med MAP2020 blir resultatet 26 procent.

För att ge en rättvisande bild av resultaten sker resultatmätningen för MAP2020 utifrån den första anvisningstid på sex månader som varje deltagare får när de börjar i projektet. Utifrån detta mäts resultat först när sex månader passerat. Detta gör att MAP2020 avslutat fler personer under 2016 än vad som redovisas som årsresultat. Om detta inte hade gjorts blir resultaten lätt snedvridna i olika skeden av projektet, särskilt under uppbyggnadsfasen då en majoritet av deltagarna ännu inte tillhandahållits den anvisade tiden. 37 av 57 personer som fullföljt sin insats på MAP2020 har avslutats till egen försörjning, vilket motsvarar 65 procent. Ytterligare 40 personer från dessa startgrupper har en pågående insats hos MAP2020.

- **Mål:** Andelen deltagare som genomför sin insats i arbetslivsnämndens arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott skall vara minst 95 procent.

Resultat: 97 procent av deltagarna på Arbetsmarknadsenheten slutförde sin insats utan avbrott vilket är en ökning i jämförelse med samma period förra året, då 92 procent slutförde sina insatser utan avbrott.

För MAP2020 sker mätningen utifrån samma principer som andelen till egen försörjning. Resultaten räknas därför för de personer som startade sina insatser under mars-juni 2016 och som således haft möjlighet att delta under de första anvisade sex månaderna. 57 av 66 avslutade och avbrutna från startgrupperna mars-juni har fullföljt insatsen, vilket motsvarar 86 procent. Siffran är dock svår tolkad då det fortfarande finns 40 personer från dessa startgrupper kvar i insats på MAP2020. Utifrån detta kommer avbrottsiffran att förändras i takt med att fler avslutats sin insats i projektet.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare på FIA som erhåller insatser på Arbetsförmedlingen

Resultat: Under året har 311 deltagare på FIA fått totalt 365 insatser genom Arbetsförmedlingen. Detta inkluderar inte insatser som skett i våra egna verksamheter men genom Arbetsförmedlingens beslut, så som exempelvis språkpraktik, FAS3 placering och SFI genom Jobb- och utvecklingsgarantin. 36 procent av de 864 personer som deltagit i insatser genom FIA fick en insats genom Arbetsförmedlingen.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare som avslutas till egen försörjning från arbetsmarknadsenheten.

Resultat: 78 av 372 avslutade personer gick till egen försörjning, vilket motsvarar 21 procent av deltagarna som avslutats från Arbetsmarknadsenheten. Detta är en minskning gentemot samma period förra året då 135 av 410 personer (27 %) avslutades till egen försörjning.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare som avslutas till egen försörjning från MAP2020.

Resultat: 37 av 57 avslutade deltagare som fullföljt sin insats under 2016 gick till egen försörjning, vilket motsvarar 65 procent. Av det totala antalet som avslutats ifrån startgrupperna mars-juni gick 37 av 72 (51 %) till egen försörjning, övriga 15 personer avbröt insatsen förtid. 40 personer från dessa startgrupper har fått en förlängd tid i projektet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Arbetslivsnämnden: Har brister

Uppföljning:

Socialnämnden: Målet att andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska får bedömningen **ok**. Verksamheten har inte haft så få hushåll som har haft behov av försörjningsstöd sedan 2008, och antalet minskar trots att befolkningen i stort ökar. Detta beror på att verksamheten har haft ett lågt inflöde av nya klienter under året, samtidigt som verksamheterna arbetar aktivt för att ge stöd till personer med försörjningsstöd att bli

självförsörjande. Minskningen har skett både bland klienter som står till arbetsmarknadens förfogande och bland klienter med rehabiliteringsbehov. I december 2016 var det 5,6 procent som någon gång under året uppburit försörjningsstöd, att jämföra med december 2015: 6,2 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Socialnämnden: *Ok*

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen

Arbetslivsnämnden

AMEs insatser vänder sig till personer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Det gör att en fokusering på egen försörjning blir missvisande då många deltagare har behov av så kallade pärlbandsinsatser för att komma ut i egen försörjning. Under 2017 implementeras mätmetoder för stegförflyttningar på AME. Förhoppningen med arbetet är att på ett tydligare sätt visa på de effekter som uppnås i insatserna även i de fall då deltagaren inte gått vidare till egen försörjning. För att ytterligare förbättra insatsernas träffsäkerhet fortskrider arbetet på FIA med att utveckla behovskartläggningen under 2017.

Socialnämnden

Verksamheten fortsätter att arbeta för att möjliggöra att fler klienter ska få träffa sin handläggare oftare, med till exempel administrativt stöd till handläggarna. I klientmötet skapas den arena där klienten tillsammans med socialsekreteraren kan arbeta fram en genomförandeplan.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Grundprincipen ska vara att alla som står till arbetsmarknadens förfogande i första hand hänvisas till Arbetsförmedlingens insatser och i andra hand till de kompletterande insatser som kommunen erbjuder.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden: Verksamheterna inom arbetsmarknadsområdet har anpassat sina insatser för att förbereda deltagarna för arbetsförmedlingens insatser. Samverkan med Arbetsförmedlingen sker såväl inom kartläggnings- och uppföljningsenheten Fia som inom ESF-projektet MAP2020.

2. *Arbetslinjen ska stärkas genom att samverkan förbättras mellan försörjningsstöd, arbetsförmedlingen samt kommunens egna arbetsmarknadsåtgärder.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Samverkan sker kontinuerligt genom möten och dialoger, både på chefsnivå och medarbetarnivå, för att hitta de bästa samarbetsformerna och stöd kring de gemensamma deltagarna. Samverkan sker bl.a. med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget. FIA (Fler I Arbete) och MAP2020 arbetar nära tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Socialnämnden: Modeller och metoder i samverkan med andra myndigheter implementeras för att ge stöd till personer med rehabiliteringsbehov att komma ut i egen försörjning: Arbetsmaterial för handläggare finns. Implementering, uppföljning och förbättringar behöver arbetas med kontinuerligt. Verksamheten kommer under 2017 arbeta i samverkan med MIA. Samordningsförbunden i Stockholms län har beviljats medel för ett gemensamt projekt, Mobilisering inför arbete, MIA, med sex delprojekt varav ett är i Södertälje. MIA:s målgrupp är delvis personer med långvarig sjukhistorik som har försörjningsstöd och är i behov av en samordnad förrehabilitering. MIA-projektet kommer på lång sikt att bidra till att fler ur målgruppen får rätt stöd samordnat, från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget och försörjningsstöd och kommer ut i egen eller annan försörjning.

3. *En roll- och arbetsfördelning som syftar till ökad samverkan och ett effektiv resursanvändande finns i samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Syftet är att utveckla verksamheterna och samarbetet. Kommunen ska i sitt arbete prioritera de grupper som beslutats i kommunens arbetsmarknadsinriktning 2014-2018. De tre prioriterade grupperna är: unga, personer med långvarigt försörjningsstöd samt personer som avslutat etableringsprogrammet.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Prioritering kring unga har bland annat skett under 2016 genom att arbetslivsnämnden erbjöd feriepraktikplats till samtliga ungdomar som sökt. Feriepraktik är en god start för ungdomar och en möjlighet att tidigt i livet bekanta sig med arbetslivet och skapa sitt eget nätverk. Arbetet tillsammans med Ung i Tälje har även fortsatt under 2016. Arbetslivsnämnden inriktar sig på förberedande insatser för arbetsmarknaden till målgrupperna långtidsarbetslösa och personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter avslutat etableringsprogram. Insatserna kan vara arbetsträning, språkutveckling och yrkes- och språkpraktik.

Socialnämnden: Se svar ovan punkt 2. Verksamheten fortsätter att arbeta för att möjliggöra att fler klienter ska få träffa sin handläggare oftare, med till exempel administrativt stöd till handläggarna. I klientmötet skapas den arena där klienten tillsammans med socialsekreteraren kan arbeta fram en genomförandeplan. Fler klientbesök möjliggör därmed att fler klienter har genomförandeplaner vilket är ett viktigt arbete för att säkerställa att rätt person får rätt utbetalning och stöd.

-
4. *Kommunen ska samarbeta med Arbetsförmedlingen i genomförande och uppföljning av etableringsprogrammet. Bland annat ska kommunen kunna erbjuda insatser till personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter etableringsperioden. Att delta i överenskommen insats är ett krav för att erhålla försörjningsstöd. Den enskilda individen ska aktivt medverka till sin egen etablering på arbetsmarknaden inom regionen och hela riket.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Arbetslivsnämnden inriktar sig på förberedande insatser för arbetsmarknaden till målgrupperna långtidsarbetslösa och personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter avslutat etableringsprogram. Insatserna kan vara arbetsträning, språkutveckling och yrkes- och språkpraktik.

Socialnämnden: Kommunen har ett kontinuerligt samarbete med Arbetsförmedlingen om etableringsprogrammet. Personer som inte har full etableringsersättning har Försörjningsstöd och Arbetsförmedlingen gemensamt trepartssamtal med, i syfte att göra en bra gemensam planering och att se att en arbetsförmågebedömning är genomförd på Arbetsförmedlingen. Personer som inte går in i JOBen/eller någon annan insats genom AF efter etableringen och som har behov av försörjningsstöd har möjlighet att få del kommunens arbetsmarknadsinsatser och Arbetsförmedlingens ordinarie insatser.

KF-mål 2

Antalet unga med försörjningsstöd ska minska

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden:

- **Mål:** Andelen ungdomar som går till egen försörjning efter avslut från arbetslivsnämndens verksamheter inom Ung i Tälje ska vara minst 40 procent.

Resultat: Under 2016 avslutades 9 av 28 ungdomar till egen försörjning. Siffran motsvarar 32 procent, även om det på grund av det låga antalet är olämpligt att räkna procent. Under 2015 avslutades 22 av 85 personer till egen försörjning, vilket motsvarade 26 procent. Resultaten har således förbättrats även om inflödet till Ung i Tälje varit mycket lågt under året.

- **Mål:** Andelen ungdomar som avbryter sitt deltagande i arbetslivsnämndens verksamhet inom Ung i Tälje ska inte överstiga 95 procent.

Kommentar: Då målet är felformulerat sker resultatmätning utifrån formuleringen: *Andelen ungdomar som fullföljer sitt deltagande i Arbetslivsnämndens verksamhet inom Ung i Tälje ska inte understiga 95 procent.*

Resultat: Under 2016 fullföljde 28 av 34 avslutade ungdomar sina insatser, vilket motsvarar 83 procent. Precis som ovan gäller dock att det låga antalet avslutade inte lämpar sig för andelsberäkningar. I jämförelse med 2015 fullföljde 92 procent av de inskrivna.

- **Mätetal:** Antal yrkestraineeplatser respektive utbildningskontrakt som påbörjas under 2016.

Resultat: Under året har 36 personer påbörjat ett utbildningskontrakt medan ingen person ännu påbörjat en traineejobb. Vad gäller utbildningskontrakten har Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen kommit långt och det finns etablerade rutiner för att kunna erbjuda insatsen. Efterfrågan på traineejobb har varit låg vilket speglar

resultatet i resten av landet. De som varit aktuella för traineejobb har istället valt att studera på heltid för att snabbare komma ut på arbetsmarknaden.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Arbetslivsnämnden: *Har brister*

Uppföljning:

Socialnämnden: Antal unga under 25 år som har försörjningsstöd fortsätter att minska och ligger under målnivån för året, från genomsnitt 170 per månad 2015 till 126 per månad för 2016.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Socialnämnden: *Bra*

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Arbetslivsnämnden: Arbetsmarknadsenheten kommer fortsätta sitt nära samarbete med Arbetsförmedlingen med utgångspunkt att vara en förberedande och kompletterande samverkanspartner. Verksamheten kommer att fortsätta samverka med andra berörda myndigheter i den strukturerade samverkansformen Ung i Tälje.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Arbetet med att minska ungdomsarbetslösheten ska fortsätta, bland annat inom "Ung i Telge", Telge Tillväxt samt genom att erbjuda feriepraktik i samverkan med gymnasieskolan.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Feriepraktikplats erbjöds till samtliga ungdomar som sökt. Samarbetet genom Ung i Tälje och Telge Tillväxt har utvecklats under året.

Socialnämnden Se ovan under KF-mål 2

KF-mål 3

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras.

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden:

- **SFI Mål:** Samtliga studerande som slutför sina kurser ska uppnå godkända betyg.

Resultat: Av de som slutför sina kurser har 96 procent uppnått godkända betyg under 2016. Motsvarande andel under 2015 var 94 procent.

Anordnare	Antal betyg	Antal intyg	Total	% betyg
Extern	361	22	383	94 %
Intern	1 226	49	1 275	96 %
Totalt	1 587	71	1 658	96 %

- **Mål:** Andel studerande som slutför kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid ska vara minst 85 procent.

Resultat: Andelen som slutför sina studier inom utsatt tid har under 2016 varit 79 procent i jämförelse med 80 procent under 2015. Målet uppnås således inte. Måluppfyllelsen är något högre för SFI i egen regi jämfört med externt utförd.

Anordnare	Antal betyg	Antal godkända betyg	Klarat med förlängd tid	Total	%
Extern	361	278	83	361	77 %
Intern	1 226	980	245	1 225	80 %
Totalt	1 587	1 258	328	1 586	79 %

Grundläggande vuxenutbildning

- **Mål:** Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg ska ligga på samma nivå som föregående år.

Resultat: Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg är för 2016 99 procent, jämfört med föregående år då 98 procent slutförde sina kurser med godkända betyg.

Gymnasial vuxenutbildning

- **Mål:** Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg ska ligga på samma nivå som föregående år.

Resultat: Under 2015 var andelen godkända efter avslutad gymnasialutbildning 86 procent. Andelen som slutför sina kurser med godkända betyg är således oförändrad.

	Antal elever	Antal godkända elever	Antal ej godkända elever	Ej betyg	Andel godkända betyg
Yrkesprogram	2 424	2 168	206	50	91 %
Teoretiska program	3 204	2 606	557	41	82 %
Total	5 628	4 774	763	91	86 %

- **Mätetal:** Andelen som får arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkesutbildning (mät punkt 6 mån efter avslutad utbildning).

Resultat: Det finns ännu inte någon statistik att tillgå för att mäta detta tal. De olika utbildningsanordnarna ska rapportera inte denna uppgift under april.

Lärvux

- **Mätetal:** Andelen studerande som upplever sina studier som meningsfulla.

Resultat: En elevenkät har genomförts under 2016. I enkäten finns ingen fråga om eleverna upplever sina studier som meningsfulla. Dock kan från svaren i enkäten konstateras att de allra flesta eleverna upplever sina studier som positiva. De är nöjda med sina lärare, de anser att studierna gör så att de klarar sina jobb bättre och att studierna gör att de har roligare på fritiden.

Yrkeshögskolan

- **Mål:** Andelen som får arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkeshögskoleutbildning ska vara 80 procent.

Resultat: En utbildning har följts upp under året. Av 30 färdigutbildade tandsköterskor hade 29 arbete inom yrket sex månader efter avslutad utbildning, vilket motsvarar 97 procent.

Övriga mätetal inom vuxenutbildningen

- **Mätetal:** Andelen studerande som fått vägledning av en studie- och yrkesvägledare (SYV).

Resultat: För närvarande finns inte något bra sätt att mäta och följa upp andelen som fått vägledning av en SYV.

- **Mätetal:** Andelen "negativa" avbrott inom samtliga skolformer.

Resultat: Det finns statistik över orsaker till avbrotten. Statistiken baseras på de uppgifter eleverna lämnar när de slutar. Det är dock vanligt att elever inte anger orsak eller att det avslutas för att de uteblir från verksamheten. Det innebär att för samtliga studieformer är den vanligaste avbrottsorsaken övrigt eller okänd, vilket innebär att det inte går att dra några direkta slutsatser om orsak till avhoppet. För SFI avslutas enligt statistiken studierna för 24 procent av eleverna på grund av att de får arbete eller långtidspraktik.

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen

I plan för systematiskt kvalitetsarbete för 2017 ska analysen av resultaten förbättras. Fler mätetal bör tas fram för att kunna bedöma verksamhetens resultat bättre.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har Brister*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Den kommunala vuxenutbildningen ska utvecklas i linje med den nationella ambitionshöjningen avseende både fler platser och högre kvalitet inom utbildning för vuxna. Den kommunala vuxenutbildningen ska erbjuda utbildningsplatser med ett tydligt fokus på yrkesutbildningar i samverkan med det regionala näringslivet. Den kommunala vuxenutbildningens organisatoriska samverkan med övrig gymnasieverksamhet ska stärkas. Verksamheten ska organiseras så att insatserna kan pågå parallellt. Vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen ska samordna sitt utbildningsutbud och innehåll.*

Uppföljning: (ALN, UN)

Arbetslivsnämnden: Vuxenutbildningen har inom givna ramar arbetat för att i så stor utsträckning kunna erbjuda medborgarna i Södertälje utbildning. Det systematiska kvalitetsarbetet är implementerat. Sedan den 1 september 2016 organiseras vuxenutbildningen under utbildningskontoret. Vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen samordnar traineetjänster och utbildningskontrakt i kommunen inom ramen för DUA (Delegationen för unga i arbete). Traineetjänster är till för ungdomar som har en avslutad gymnasieutbildning men som inte har kommit in på arbetsmarknaden utan har varit arbetslös minst 3 månader. Deltagaren anställs med en tidsbegränsad anställning och ska påbörja en reguljär yrkesutbildning på gymnasienivå på minst 25 procent inom traineejobbets yrkesområde. Utbildningskontrakt är till för ungdomar (20-24 år) som inte har en avslutad gymnasieutbildning där utbildningen kan kombineras med praktik.

Utbildningsnämnden Torekällgymnasiet har tillsammans med den kommunala vuxenutbildningen skrivit fram en gemensam ansökan om att få bli certifierade som vård- och omsorgscollege. Målet är att erbjuda en kvalitetssäkrad utbildning med fler yrkesutgångar och alternativa studievägar både inom gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen. Beviljas ansökan kommer detta att leda till ytterligare branschsamverkan i form av exempelvis Svensk Vård (branschorganisation) och Södertälje Sjukhus. Detta är ett exempel på god samverkan mellan gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Inom gymnasieskolan pågår ett stort arbete med att förstärka branschkopplingen och då särskilt inom yrkesprogrammen. Torekällgymnasiet planerar att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn och maskinförarsektorn. Förhoppningen är att detta genom en ökad samverkan och samordning även ska leda till att den kommunala vuxenutbildningen ska kunna erbjuda utbildningsplatser med ett tydligt fokus på yrkesutbildningar i samverkan med det regionala näringslivet.

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

1. *Arbete ska bedrivas för att inom kommunens verksamheter och bolag ta fram anpassade platser för praktik, extratjänster och andra insatser.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden: Strävan att finna ordning i systemet för placeringar inom kommunen som t.ex. extratjänster, språkpraktik och FAS3 har utöver med Arbetsförmedlingen skett tillsammans med fackliga representanter, HR, utbildningskontoret och socialkontoret.

-
2. *Yrkehögskolan, näringslivet i Södertälje och Campus Telge ska samverka i arbetet att erbjuda högre utbildning.*

Uppföljning: (ALN, KS/näringsliv)

Arbetslivsnämnden: Sedan den 1 juni 2016 tillhör Yrkehögskolan Campus Telge, som i sin roll som utbildningsanordnare samverkar med näringslivet i Södertälje.

Lägesbedömning sammantaget för området Arbete och försörjning: *Ok*

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

KF-mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

Uppföljning: (SN)

Genom satsningen på Krisstödjare, som arbetar intensivt i familjer där barn bevittnat våld, har flera placeringar undvikts. Den interna öppenvården fortsätter att utvidgas med insatser, som stöds av program, som rekommenderas i nationella riktlinjer alternativt stöds med uppbyggnad av lokal evidens.

Genom de strategiska uppdragen har satsningen inom våra egna verksamheter beslutat om en gemensam modell att arbeta med, ett familjeorienterat arbetssätt, som gynnar samverkan och stödjer familjer med behov av stöd på hemmaplan. Arbetet pågår med att ta fram och implementera en process för samordnat arbete i familjer, där det finns missbrukande föräldrar. Framöver kommer en likande process att utvecklas för samordnat arbete i familjer, där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Inom Barnöppenvården har två familjebehandlare anställts för att arbeta med intensiva insatser. Under perioden har 14 barn fått den insatsen.

Andelen brukare inom socialpsykiatri som deltar i strukturerad sysselsättning når inte målet. Andelen ligger troligtvis lite högre, eftersom den Allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten (APR) inte har full kontroll på antalet klienter som redan har ett arbete när de blir aktuella på enheten.

- Utveckla det förebyggande arbetet för barn och ungdomar, så att behovet av biståndsbedömda insatser minskar, t ex familjecentraler
- Utveckla insatsernas innehåll inom Vuxenvården i enlighet med de nationella riktlinjerna. Utvecklingsarbetet innebär utbildning och implementering av metoder.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Insatser för barn och ungdom ska i första hand ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och med tidiga insatser i öppenvård på hemmaplan. De kommunala verksamheterna och de externa aktörerna ska samverka för att alla barn och ungdomar ska klara skola och yrkesliv och vid behov få tillgång till individuellt stöd.*

Uppföljning: (SN)

Arbete i nätverkslag har genomförts under året för att motverka placeringar på kort och lång sikt. Fortsatt arbete för att motverka upprepat våld i familjer, genom tidigt och professionellt krisstöd, har visat sig vara en effektiv metod och kommer att utökas framöver. Inom Barnöppenvården har två familjebehandlare anställts för att arbeta med intensiva insatser, de började i november. Under perioden har 14 barn fått den insatsen. Jourpatrullen har en tjänst med uppdrag att ge insatser i samverkan med skolan och mobila skolteamet i samarbete med socialtjänsten. Mobila skolteamet, som är ett samarbete med utbildningskontoret, startade i början av 2014 och uppdraget har under 2016 inriktats mot direkt stöd till föräldrar och barn i samarbete med skolan. Sociala insatsgruppen arbetar med yngre ungdomar som har tendenser att börja en kriminell livsstil. Arbetet sker tillsammans med utbildningskontoret. Ett utökat samarbetet med Utbildningskontoret genom Sociala investeringsfonden har påbörjats under 2016, där arbetar verksamheten kring ungdomar med riskbeteende, för att minska antalet HVB placeringar.

2. *Inriktningen inom vuxenvården ska vara stöd på hemmaplan i samverkan med andra aktörer.*

Uppföljning: (SN)

Inom socialpsykiatrins verksamhet utvecklas insatserna för Stöd i studier och stöd i praktik (IPS). Fler brukare får insatser i form av arbetspraktik. Antalet personer som får en anställning ökar. Utbudet inom missbruksöppenvården breddas för att kunna möta olika behov hos klienterna. Särskilda satsningar görs på klienter med stora behov av att motiveras till behandling. Psykopedagogiska program för att stärka individens egna förmågor är prioriterade i alla verksamheter och utbildnings/handledningsinsatser på dessa områden pågår. Utveckling av samordning/samarbete mellan Vuxenenheten och Barn och ungdom pågår kring familjer där en av - eller båda - föräldrarna har en missbruksproblematik.

3. *Det förebyggande arbetet inom de olika verksamheterna ska utvecklas så att mer omfattande åtgärder kan undvikas. Detta stärker familjers egna förutsättningar att leva ett självständigt liv. Arbetet med stöd för familjer och barn i utsatta situationer ska fortsätta. Allt arbete ska utgå från barnens perspektiv.*

Uppföljning: (SN)

Se ovan under KF-mål 1. Barn och ungdom har även en tjänst som bland annat arbetar i ett samarbete med flera Södertörnskommuner gällande "pappa grupper" för fäder som har barn som bevittnat våld. Förhoppning är att denna åtgärd kommer att kunna minska antalet anmälningar av barn som har bevittnat våld och motverka upprepade anmälningar i samma familj. Arbetet med en ny Familjecentral har pågått under 2016 i samarbete med landstinget. Kuratorer och pedagogisk personal har anställts och arbetet med det så kallade hembesöksprogrammet avseende 1:a-gångsföräldrar har påbörjats. Projektledaren arbetar för att starta en familjecenter i Hovsjö.

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (SN)

Arbete pågår med att ta fram och implementera en process för samordnat arbete i familjer, där det finns missbrukande föräldrar. Även ett arbete att ta fram en process, i de fall där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning, kommer påbörjas.

Målet uppnås inte. Anledningen är att andelen på Allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten (APR) är mycket låg, 35 procent, vilket medverkar till det låga totala resultatet. Övriga enheter inom vuxenenheten når målet. Huvudorsaken till APRs låga siffra är att det är mycket svårt att få till gemensamma tider med landsinget personal (främst läkare) för att kunna upprätta en samordnad individuell plan (SIP).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Den Allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten har haft problem med att få till stånd Samordnade individuella planer (SIP:ar) bland annat beroende på läkarbrist inom Landstinget/Psykiatri-centrum. För att underlätta arbetet och öka antalet SIP:ar deltar Socialpsykiatri i Södertälje kommun tillsammans med landstingets Psykiatricentrum i ett pilotprojekt som SKL ansvarar för gällande utformning av digitala SIP:ar. Resultatet kommer att märkas först 2017, men förväntas ge en ökad måluppfyllelse. För att uppnå målet inom Barn och Ungdom krävs fortsatt implementering och systematiskt följa upp att barnets plan används där behovet finns.

Genom introduktion, metodstöd och utbildning om vikten av SIP:ar till gruppchefer, förväntas måluppfyllelsen öka ytterligare. Genom ett nytt arbetssätt, där läkersituationen inte kan påverka brukarens möjlighet till SIP i samma utsträckning, kan målnivån påverkas positivt.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Samverkan mellan olika aktörer ska fortsatt förbättras för alla målgrupperna barn, ungdomar och vuxna. Barnperspektiv ska särskilt beaktas.*

Uppföljning: (SN)

En gemensam modell inom socialnämndens verksamheter är ett familjeorienterat arbetssätt. Vilket gynnar samverkan och stödjer familjer med behov av stöd på hemmaplan. Arbete pågår, där det finns missbrukande föräldrar, att ta fram och implementera en process för samordnat arbete i familjer. Framöver kommer en likande process att utvecklas för samordnat arbete i familjer, där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning. Mottagningsgruppen håller i infomöten tillsammans med samverkanspartners främst etableringen, gällande vilket stöd man kan söka hos socialtjänsten, kring uppfostringsfrågor och vår lagstiftning kring aga/våld och ger även information och upplysning kring anmälningar.

KF-mål 3

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (SN)

Målet mäts i de individuella genomförandeplanerna som följs upp regelbundet. Genomförandeplanen är det verktyg, verksamheterna har gemensamt med brukaren för att dokumentera de konkret beskrivna aktiviteterna, som planeras tillsammans med brukaren. Att göra brukaren delaktig i sina mål och delmål är avgörande för att lyckas med insatsen.

I de fall genomförandeplanerna inte skrivs i den utsträckning som planerat, får det negativa konsekvenser på målet. Variationerna mellan de olika enheterna påverkar även måluppfyllelsen.

Målet uppnås inte på barn- och ungdom vilket beror på stora personalomsättningen, många insatser under pågående utredningstid och väldigt mycket pågående insatser. Det reviderade BBIC tydliggör ansvarsfördelningen när det gäller genomförandeplaner.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: OK

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Verksamheterna behöver förbättra sin struktur och det systematiska arbetet för att upprätta och följa upp genomförandeplanerna. Arbetet är prioriterat och pågår med att öka antalet genomförandeplaner därav förväntas målnivån förbättras.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Metoder och arbetssätt inom verksamhet för barn, ungdomar och vuxna ska så långt som möjligt baseras på evidens. Barn, ungdomar och vuxna ska ges stor möjlighet till delaktighet i utredning, planering och genomförande av insatser.*

Uppföljning: (SN)

De nationella riktlinjerna för målgrupperna inom vuxenheten samt vårdprogram och Stockholms läns policy inom missbruksvården ligger till grund för de insatser som ges i öppenvården. Utbildning sker i olika metoder i enlighet med riktlinjerna. Brukarinflytandet är väl utvecklat inom Vuxenheten. På individnivå deltar alla brukare i sin egen planering/SIP och genomförandeplan. En brukarenkät inom socialpsykiatrien visar att en majoritet av de svarande tycker att personalen frågar efter deras synpunkter och att de har möjlighet att påverka den typ av hjälp de får. Verksamheten i kooperativen bygger på brukarstyre och ett flertal modeller och program som används i öppenvården bygger på deltagarnas egen drivkraft och motivation. På gruppnivå hålls bland annat husmöten, brukarmöten och medlemsmöten på i stort sett alla öppenvårdsverksamheter och på samtliga boenden. På organisationsnivå har verksamheten intresseorganisationer med i referensgrupper, styrgruppen för samverkan samt i PRIO-arbetet (den statliga psykiatrisatsningen). Inom missbruksvården följs insatserna upp genom frågeinstrumentet "ubåt". Klienterna är nöjda med insatserna och fler än hälften av de tillfrågade anser att de haft inflytande över de insatser de fått.

Inom verksamheten för barn och ungdom pågår evidensmätning till viss del av insatser och kommer ytterligare att förbättras, då det nya dokumentationssystemet Journaldigital har skapat bättre förutsättningar.

Lägesbedömning sammantaget för området Omsorg om barn, ungdomar och vuxna: OK

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

KF-mål 1

Alla brukare ska ha en rättsäker handläggning

Uppföljning: (OMS)

Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning (MÄF) har under 2016, varje månad, mätt hur många beslut om daglig verksamhet och boende som inte kunnat verkställas inom 3 månader. Målsättningen har varit att det inte ska finnas fler än 5 sådana beslut. MÄF har nått den målsättningen samtliga månader 2016.

MÄF når inte riktigt målnivån avseende handläggningstid och genomförda uppföljningar.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: ok

Åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen:

MÄF hade under sommarmånaderna svårt att boka in uppföljningsmöten på grund av att brukarna var bortresta och avböjde möten. Efter sommaren har MÄF ökat andelen beslut som följs upp inom ett år samt andelen ärenden som handläggs inom tre månader. Övertagandet i september av personer med autismspektrumtillstånd (AST) från vuxenheten har inneburit en negativ påverkan på resultatet för dessa mätetal. MÄF kommer att arbeta med uppföljning av AST-gruppen under 2017.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Biståndsbedömningens kvalitet och organisation ska utvecklas genom ett systematiskt kvalitetsarbete. Under perioden prioriteras, uppföljning av beslutade insatser och intern samverkan mellan myndighetens enheter.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 1

-
2. *De insatser som erbjuds ska vara av hög kvalitet och grundas på bästa tillgängliga kunskap och erfarenhet. Metoder och arbetssätt ska så långt som möjligt baseras på evidens. Insatserna ska på ett systematiskt sätt följas upp för att säkerställa att mål och syfte med insatsen uppfylls.*

Uppföljning: (OMS)

På daglig verksamhet är andelen med formell kompetens högre än i övriga verksamheter. Inom personlig assistans är andelen med formell kompetens lägre än i övriga verksamheter. De handläggare som arbetar på Myndigheten är alla socionomer eller jurister. Utvecklingen av arbetet med ICF ska fortsätta. Representanter från verksamheterna har deltagit i Socialstyrelsens introduktion i det nya arbetssättet. IBIC (individens behov i centrum) är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation av behov, mål och resultatet i handläggningen, genomförandet och uppföljningen av vård, stöd och omsorg. Antalet stödpedagoger har successivt ökat under 2016 och verksamheten arbetar med att rekrytera och tillsätta stödpedagoger vid vakanser. Under kommer rollen stödpedagog att utvecklas och tydliggöras.

-
3. *Myndighetsbeslut ska följas upp en gång per år. Bedömningen av insatsnivåer i boende och dagligverksamhet ska utvärderas årligen.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 1

KF-mål 2 Brukarinflytandet ska öka.
--

Uppföljning: (OMS)

Målet mäts genom andelen genomförandeplaner, där insatsen utförs enligt plan. Resultat är 98 procent, men det kan finnas en risk att avvikelser från genomförandeplan inte alltid rapporteras. Andelen nöjda kunder mäts genom resultat från mikroundersökningar utförda på korttidsboende och daglig verksamhet i egen regi. Dessa små undersökningar mäter nöjdheten efter varje besök eller vistelse. 87 procent av brukarna uppger att de är nöjda med verksamheten. Så gott som alla brukare inom socialpsykiatri har en genomförandeplan men utmaningen under 2017 blir att arbeta med att säkerställa kvaliteten på genomförandeplanerna samt efterlevnad av samma.

Målet följs inte upp för den externa regin.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Delaktighet, kommunikation och uppföljning behöver vidareutvecklas, så att brukarna i högre grad ska kunna påverka sin vardag och på så sätt uppleva att de får ett självständigt liv.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Metoder för delaktighet och inflytande behöver vidareutvecklas så att brukarna i högre grad ska kunna påverka sin vardag och på så sätt uppleva att de så långt som möjligt får ett självständigt liv.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 2

KF-mål 3 Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.
--

Uppföljning: (OMS)

Myndigheten mäter hur många brukare, som erbjudits en individuell plan. 90 procent av brukarna har fått detta erbjudande, vilket ligger något under målnivån. Rutinen är, att när beslutet kommuniceras, får brukaren information om, att de har rätt att få en individuell plan.

Andelen brukare med sammansatta behov som har en sammanhållen individuell plan (SIP) är, i och med övergången av personer med autismspektrumsymptom (AST-gruppen) från vuxenheten till MÄF, svår att mäta. MÄF kommer att erbjuda SIP:ar till samtliga brukare men många i AST-gruppen väljer att tacka nej. Alla enheter, utom en, har vid uppföljningen utbildat nyckelpersoner inom anhörigstöd.

Flera olika typer av samverkanmöten hålls med MÄF och utförare i egen regi och verksamheterna har ett mycket gott samarbete. De möten som hålls, är bland annat "priomöten" och fördelningsmöten. Myndigheten har även planerat in möten med Försäkringskassan.

AST-gruppen har under hösten 2016 övergått från vuxenheten till MÄF och nya samverkansformer har tagits fram. Psykiatri, habiliteringen, utförarverksamhet i egen regi och MÄF har haft samverkansmöte under hösten 2016 och möten kommer att bokas in kontinuerligt under 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

MÄF kommer att repetera vikten av att alltid erbjuda en individuell plan. MÄF fortsätter arbetet med att erbjuda SIP:ar och motivera brukarna i AST-gruppen till att de upprättas.

Anhörigutbildningen är i tre steg och det är få personer, som gått alla steg. Det beror på, att utbildningen enbart är en gång per termin. Anhörigkonsulenten påbörjade utbildningarna våren 2015, så alla har inte hunnit igenom utbildningen. Personal har också hunnit sluta och ny personal har börjat, så det är svårt att få exakta siffror. Alla enheter har dock någon som gått utbildningen. Anhörigkonsulenterna har tagit fram ett nytt program för att genomföra anhöriggrupper.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Brukaren ska ges förutsättningar till ett självständigt liv genom rätt insatser för att i första hand klara eget boende. Brukaren ska ges möjlighet till rörlighet mellan olika insatser och boendeformer.*

Uppföljning: (OMS)

Brukaren ska ges möjlighet till rörlighet mellan olika insatser och boendeformer. Under året skall en kartläggning göras av brukarnas rörlighet mellan insatser och boendeformer som en grund för kommande analys och utveckling. Brukarna har möjlighet att byta boende, om de så önskar. Det är dock inte så vanligt att brukarna önskar byta boende. Önskar brukarna byta insats, måste behovet utredas.

-
2. *Samverkan mellan myndighet och utförare ska fortsätta utvecklas så att brukarna får bästa möjliga stöd utifrån sina behov. För att kunna ge brukaren ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov ska det finnas en samsyn kring brukarens behov mellan olika aktörer. Nuvarande och nya samverkansformer med andra aktörer ska utvecklas.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 3

-
3. *Inriktningen inom socialpsykiatri ska vara att ge stöd på hemmaplan i samverkan med andra aktörer.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 3

KF-mål 4

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: (OMS)

Handläggarna på myndigheten är utbildade socionomer eller jurister. 58 procent av MÄF:s handläggare har genomgått Socialstyrelsens LSS-utbildning. Övriga handläggare går utbildningen eller kommer att påbörja den under våren 2017. Utbildningsinsatserna anpassas efter personalgruppen. Regeringen har under 2016 gett stimulansmedel till kommunerna för kompetensutveckling inom äldre- och funktionshinderområdet. Dessa ska gå till utbildning för baspersonal inom funktionshinderområdet. För att öka personalkontinuiteten på MÄF får handläggarna handledning varannan vecka. Handläggarna använder också ett så kallat bemötandespel, som innehåller diskussionsfrågor, som kan uppstå i mötet med klienter, kollegor eller chefer.

I utförarverksamheten följs målet endast upp för personal i egen regi. Målet följs inte upp för den externa regi.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Genom stimulansmedlen har verksamheten kunnat erbjuda 69 platser på gymnasieskolans kurser inom vård och omsorgsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet. Stimulansmedlen har även använts till föreläsningar som riktat sig till större grupper. Personal från verksamheter i enskild regi har fått ta del av platserna på gymnasiekurserna samt har deltagit vid flera av föreläsningarna. Sammantaget har drygt 500 anställda (varav 128 personer i enskild regi) deltagit i kurser och föreläsningar under året.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för de som handlägger beslutat om insatserna och för den medarbetare som ger stöd, service och omsorg. Med rätt kompetens kan medarbetaren besluta om och ge insatser av god kvalitet utifrån ett helhetsperspektiv. Kompetensutveckling som matchar krav och behov ska genomföras, för att kunna utföra uppdraget med kvalitet.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 4

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

1. *I omsorgs verksamhet där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan välfärdsteknologin utvecklas för att både bibehålla och utveckla självständighet samt uppleva trygghet. Användande av vårdhundar kan vara ett värdefullt komplement för ökat välbefinnande.*

Uppföljning:

Olika lösningar inom välfärdsteknologin inventeras (Ett APT-kit har tagits fram för att illustrera olika tekniska lösningar som finns tillgängliga). Presentationsmaterial som beskriver välfärdsteknologi finns att tillgå. Den 31/10 ska alla resultatenhetschefer ha gått igenom materialet med sina medarbetare. En utvärdering av vårdhunden, som komplement i vård- och omsorgs verksamheten, har genomförts. Utvärderingen kommer att presenteras för omsorgsnämnden under hösten 2016.

Kommentar till den sammanvägda lägesbedömningen för området:

Kommunfullmäktige har antagit ett program för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska berörda nämnder säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt för verksamheten. Verksamhetens totala måluppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas för fullmäktige. Det kan konstateras att det brister i uppföljning av detta program. Förutom att uppföljning av externa utförare är en viktig komponent för att kunna göra en samlad bedömning av nämndens förmåga att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, är det antagna programmet dessutom en viktig del i kommunens arbete för att gynna sund konkurrens när privata utförare anlitas.

Lägesbedömning sammantaget för området Personer med funktionsnedsättning: *Har brister*

Äldreomsorg

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Målet mäts genom att myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning samt vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi följer upp hur väl de lokala värdighetsgarantierna följs avseende trygghet och delaktighet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende når upp till målet men myndigheten når inte riktigt upp till målnivån. På vård- och omsorgsboende i egen regi mäts även om brukarna erbjuds utevistelse, individuella aktiviteter och social samvaro i enlighet med upprättad genomförandeplan. Målnivån uppnås inte för utevistelse och individuella aktiviteter men för social samvaro.

Samtliga hemtjänstbrukare med hemtjänst i egen regi har 2016 varit delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan. Hemtjänsten, både i egen regi och privat regi når upp till målnivån att brukare, med omfattande omvårdnadsbehov, bara ska möta 11 personer på 14 dagar.

Både hemtjänst och vård- och omsorgsboende i egen och privat regi mäter upplevd delaktighet med resultaten från socialstyrelsens nationella brukarundersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen". Resultaten för 2016 når inte riktigt upp till målnivån.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Verksamheten har därför arbetat med förnyad implementering av värdighetsgarantierna och dessa är alltid en del av introduktionen som ges till nyanställda. De sista månaderna 2016 uppvisade myndigheten bättre resultat än övriga delen av året, vilket indikerar att implementeringsinsatserna givit resultat.

Inom vård- och omsorgsboende pågår kontinuerligt arbetet med att förbättra genomförandeplanerna och tillse att dessa används och följs. Det har, under året, även genomförts utbildningsinsatser för att förbättra dokumentationen så att de insatser som utförts verkligen dokumenteras.

Under 2017 kommer hemtjänst i egen regi, med hjälp av det nya planeringssystemet, få lättare att kontrollera kontinuiteten. Kontinuiteten kommer att kunna mätas fortlöpande hos samtliga brukare.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Genom att äldreomsorgen arbetar enligt den lokala värdighetsgarantin ska de äldre ges möjlighet till självbestämmande, delaktighet, trygghet och integritet.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Se ovan under KF-mål 1.

2. *En av äldreomsorgens viktiga uppgifter är att förebygga ensamhet och isolering genom ett förebyggande arbete. Detta kan exempelvis ske genom olika aktiviteter såsom Kultur 365, att kunna äta tillsammans, anhörigstöd samt vårdhundar.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

En utvärdering av vårdhunden har genomförts och utvärderingen har visat på övervägande positiva resultat. Arbetet med vårdhund inom äldreomsorgen kommer att fortsätta under 2017.

KF-mål 2**Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.****Uppföljning: (ÄON, KDN)**

96 procent av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi har en fått en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå. Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och följs dagligen på myndighetens drifttavlor. Verksamheten har även ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Målet följs inte upp på extern regi

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Äldre personer som behöver kommunens stöd ska bemötas utifrån sina individuella behov. Anhöriga som hjälper en närstående ska få stöd. Vård- och omsorgsboenden och hemtjänst ska säkra god livskvalité för de äldre, exempelvis genom social samvaro och valfrihet i tjänsternas innehåll.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Se ovan under KF-mål 1.

-
2. *Antalet äldre med fler sjukdomar ökar och allt fler av dessa bor kvar hemma. För de multisjuka äldre som har behov av stöd från olika aktörer behövs en sammanhållen vård och omsorg och därför behöver samverkan med bland annat landstinget och berörda enheter inom socialtjänsten fortsätta att utvecklas.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Myndigheten ingår i ett projekt tillsammans med Södertälje sjukhus, under ledning av NESTOR, gällande vårdplaneringsprocessen. NESTOR leder även ett projekt runt SIP:ar (samordnade individuella planer) där kommun och primärvård deltar.

Myndigheten har möjlighet att använda sig av videoteknik vid vårdplaneringsmöten men då flera sjukhus saknar de tekniska förutsättningarna behöver arbetet med att bygga upp en fungerande struktur för nyttjandet av videoteknik fortsätta.

-
3. *Äldreomsorgen ska utvecklas för att i högre grad möta behoven hos äldre personer med social problematik, som till exempel missbruk eller psykisk funktionsnedsättning.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

På Myndigheten arbetar två handläggare som är specialiserade mot social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning. Dessa två handläggare har arbetat länge och har stor erfarenhet av målgruppen. Nya ärenden med social problematik fördelas direkt till dessa två handläggare.

KF-mål 3**Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.****Uppföljning: (ÄON, KDN)**

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens-ABC. Inga medarbetare har under året gått utbildningar i ÅBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016. I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning.

Målet följs inte upp på extern regi.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen:

Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. Att ha rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för den personal som ska ge stöd, service och omsorg i verksamheter. Äldreomsorgen står inför en tuff utmaning att hitta och rekrytera personal med rätt kompetens. Arbetet ska inriktas mot att ytterligare höja kompetensen för personalen samt öka personalkontinuiteten.

Uppföljning: (ÄON)

Se uppföljning KF-mål 3

Uppföljning av övriga inriktningar inom området äldreomsorg

1. Äldreomsorgen ska följa aktuell forskning inom området för att implementera ny kunskap. Utifrån de nationella riktlinjerna behöver särskilda åtgärder vidtas för att möta en ökande grupp av personer med demensproblematik och insatserna ska så långt som möjligt baseras på evidens.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Nestor FoU har under 2016 stöttat äldreomsorgen vid implementering av det lokala vård- och omsorgsprogrammet för demenssjuka. Ett antal aktiviteter har genomförts, bland annat de utbildningar som kommunens egna demensteam håller i samt cafémöten, för medarbetare, i Nestors regi.

Kommunens samtliga vård- och omsorgsboenden registrerar i BPSD-registret men de har kommit olika långt i arbetet med att använda vårdåtgärder enligt den evidensbaserade arbetsmodellen. Arbetet med BPSD registret stödjer också förankringen av demensriktlinjerna och det lokala vårdprogrammet.

2. Antalet äldre ökar och därmed behovet av ytterligare vård- och omsorgsboenden. Utvecklingen behöver följas noggrant så att utbyggnadstakten motsvarar behoven.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Varje år tas en boendeplan fram utifrån aktuell befolkningsstatistik som fattas beslut av nämnden. Under 2017 ska Wijbacken utökas med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser.

3. Välfärdsteknologin kommer att behöva utvecklas för att klara den ökande efterfrågan på äldrevård.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Under 2016 har arbetet med att införa mobil, digital dokumentation för legitimerad personal fortgått. Tester för att legitimerad personal ska kunna komma åt Procapita mobilt, på surfplatta, har påbörjats. Testerna har försenats, framför allt, på grund av tekniska problem.

Avtal med Tieto om att införa planeringssystem och tid- och insatsregistrering tecknades under hösten. Avtalet innehåller en planering som omfattar både de privata och de kommunala utförarnas utbildning och införande av digitaliseringen. Införandet påbörjades i november 2016 och kommer att pågå under våren 2017. Telefoner är inköpta och kommer att fördelas i verksamheterna utifrån en fördelningsnyckel.

Kommentar till den sammanvägda lägesbedömningen för området:

Kommunfullmäktige har antagit ett program med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska berörda nämnder säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt för verksamheten. Verksamhetens totala målpuppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas för fullmäktige. Det kan konstateras att det brister i uppföljning av detta program. Förutom att uppföljning av externa utförare är en viktig komponent för att kunna göra en samlad bedömning av nämndens förmåga att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, är det antagna programmet dessutom en viktig del i kommunens arbete för att gynna sund konkurrens när privata utförare anlitas.

Lägesbedömning sammantaget för området Äldreomsorg: *Har brister*

Kultur och fritid

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: (KF, KDN)

Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf) har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter.

G-kraftbussen med Kultur 365: Kultur 365 har turnerat med buss och där tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommunalar i Södertälje. Aktiviteten har riktats till barn och unga med olika sociala bakgrunder.

Simskola: Södertälje Simsällskaps satsning för simkunnighet! Projektet har vänt sig till alla icke simkunniga och byggde på en frivillig drop-in simskola. Max tolv deltagare per grupp.

Pröva på olika idrotter – dagkollo: Ungdomar har fått prova på olika idrotter och lekar tillsammans med föreningen Idrott Utan Gränser. Ingen föransökan har krävts, det är drop in.

Racketvecka med bowling: Ungdomar har fått prova på tre olika aktiviteter: *Tennis, badminton och bowling* – i Södertälje Bollhall.

Äventyrsvecka på Gillberga friluftsgård – för ungdomar med funktionshinder: För elever på särskolans låg- och mellanstadier (Stålhamra- och Fornbackaskolan). En häftig vecka där inget har varit "O-möjligt". Deltagarna har fått testa prova och undersöka. En vecka på Gillberga sommaren 2016 – ett minne för livet.

Konstkollo med konsthallen: Södertäljes barn och ungdomar inbjöds till gratis konstkollo. Tillsammans med konstnärer lär de sig att måla, teckna och skapa. Kurserna leddes av erfarna konstnärer ihop med konsthallens pedagog Sarah Guarino Florén. Varje vecka avslutades med en vernissage.

Fri entré för barn och barnfamiljer under 1800-talsveckan: Barn och barfamiljer bjöds på fri entré under den utökade 1800-talsveckan på Torekällberget.

LajLaj-festivalen för barn 9-12 år gratis: Kulturskolans LajLaj-festival blev en härlig provapåvecka där kulturaktiviteter som musik, dans, animerad film, teater och konst varvades med utelekar!

Konstkollo med Grafikens Hus: MakerSommar genomfördes som ett skaparläger för barn och ungdomar. Ett unikt dagkollo där deltagarna fick utforska den digitala och konstnärliga världen. "Kan vi väcka liv i gamla leksaker? Kan vi bygga robotar som ritat egna teckningar? Kan vi skapa konst genom programmering? Dagkollot är gratis. Lunch, mellanmål, fika och t-shirt ingår".

Bikupor och odling i staden: Deltagarna fick lära sig hur viktiga bina är för vår jord. De som ville fick vara med och öppna en bikupa för att se hur det fungerar i ett bismåll. Ledarna berättade också om hur odling går till och deltagarna fick prova att odla lite själv.

Sommarbibliotek i Hovsjö: Den 27 juni öppnade ett sommarlovsbibliotek i Hovsjö Hub som var öppet för skoleleva barn och deras vuxna. Den somrigaste, roligaste och härligaste läsningen valdes ut och det bjöds på workshops, sagostunder och pyssel.

Sommarboken" med avslutningsfestival på kommunens alla bibliotek: Från och med 30 maj kunde alla lässugna barn och ungdomar hämta ut ett sommarbokspaket på sitt bibliotek. De kunde rösta på sin favoritbok och få en bok och en inbjudan till Sommarboksfesten den 2 september.

Utöver projektet sommarlovsaktiviteter:

- Ny utrustning för klättring – en s.k. klättersvamp – har byggts vid Sydpoolen som komplettering till det som redan finns i form av skatepark och parkour. Arbetet har påbörjats för att bygga en anläggning för spontanidrott i Västergård. En av Östertälje IP:s fotbollsplaner beläggs med konstgräs, vilket kommer att förlänga säsongen och därmed utöka möjligheterna att spela fotboll.
- Kulturskolan har infört rock- och popbandskurser. Vattensport har införts på fritidsgårdarna. Biblioteket har utvecklat sin programverksamhet för barn.
- Enhörnas bibliotek ökar öppethållandet med en eftermiddag i veckan.
- I Hölö har anordnats moppeorientering i samarbete med polisen och fritidsgården har startat den öppna verksamheten för hög och mellanstadiet på eftermiddagar.
- I Järna ger kulturskolan teaterutbildning grund i Ådalskolans aula. Järna får också ny uterink, och Futurum rustas för utökat utbud på scen. Ung fritid deltar i Pridefestivalen och Järna fritidsgård höll i

arrangemanget. Järna fritidsgård och Futurum genomgår en utveckling som innebär stora förändringar i Fritidsgårdens eget verksamhetsinnehåll och kulturverksamheten i samma hus. En förändring som redan har gett resultat av ökade fritidsgårdsbesök. Fritidsgården i Järna har också haft lördagsöppet under oktober till december.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Ung Fritid ska fortsätta sitt arbete för att förbereda unga för vuxenlivet genom att utveckla moderna mötesplatser och driva ungdomsfrågor för alla unga i hela kommunen. Jämställdhetsarbetet ska stärkas och utvecklas för att verksamheterna ska attrahera både tjejer och killar i lika hög utsträckning. Arbetet ska fortsätta med nämndöverskridande samarbeten och samverkan med externa aktörer för att skapa nya upplevelser för, och locka fler, unga.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Utbudet av möjliga fritidsaktiviteter för dagens unga är stort, men kan inte sällan begränsas av den enskildes ekonomi. Vad som lockar förändras ständigt och kommersiella krafter bidrar till detta. Ung fritids arbete med fritidsgårdar som öppna mötesplatser är därför viktiga för att skapa alternativ för ungdomar som alla kan ta del av. Mötesplats Enhörna har ökat antalet besök och öppettid dagar mellan åren 2013 och 2015.

-
2. *Kulturskolan fortsätter att utveckla sin nya undervisningsmodell med syfte att öka deltagandet i skolans utbud och bredda basen för verksamheten. Samtidigt läggs också en metodisk grund för att stötta elever med olika ambitionsnivåer. Nova ska under perioden ytterligare utvecklas mot en livaktig scen och mötesplats för ungdomar upp till 25, men också för att bereda plats för kulturyttringar och föredrag.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

En uppföljning och utvärdering av den nya modellen har gjorts och vissa förändringar görs inför år 2017. Sedan tidigare finns KAPIS på kulturskolan för mer avancerade elever. Nova har utvecklats till en öppen scen för utställningar med unga konstnärer och låter unga uppträda med teater, föreläsningar, poesi och musik i alla former. Nova fungerar också mer allmänt som ett café och en mötesplats för kulturintresserade ungdomar.

KF-mål 2**Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka****Uppföljning: (KFN, KDN)**

Tabellen nedan visar utveckling av bidragsberättigade aktiviteter och antalet deltagande individer. Flickors deltagande ökar både till antal och sett till deltagande individer. I beräkningen andel individer har det pendlat mellan 43 procent och 45 procent under åren 2012-2016. Flickor som deltar i idrott är som andel individer närmare andelen pojkar än motsvarande värde för aktiviteter. Pojkarna deltar därmed i snitt i fler aktiviteter/individ. (Tabellen kommer att uppdateras avseende aktiviteter för hösten 2016 innan nämndens sammanträde den 1 mars).

Bidragsberättigade aktiviteter**Uppföljning bidragsberättigade aktiviteter och deltagande individer**

År	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiviteter					
Vår					
flickor antal	60 333	72 385	82 557	86 975	95 834
pojkar antal	103 505	130 922	152 006	172 773	168 919
Summa vår	163 838	203 307	234 563	259 748	264 753
flickor %	36,8%	35,6%	35,2%	33,5%	36,2%
Höst					
flickor antal	48 705	71 969	76 317	83 091	
pojkar antal	83 837	129 151	138 835	153 656	
Summa höst	132 542	201 120	215 152	236 747	0
flickor %	37 %	36 %	35 %	35 %	
S:a år flickor	109 038	144 354	158 874	170 066	95 834
S:a år pojkar	187 342	260 073	290 841	326 429	168 919
Summa år total	296 380	404 427	449 715	496 495	264 753
% flickor helår	37 %	36 %	35 %	34 %	36 %

Tabellen indikerar att flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar stadigt. En fullständig bild skulle kräva statistik från t.ex. nyttjande av spontanidrottsplatser och andra former av idrottsaktiviteter utanför de som sker inom föreningsidrotten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok**Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**

Pågående arbete med riktade stöd till föreningslivet, anpassat urval och utformning utifrån flickors intressen vid utbyggnad av idrottsanläggningar ska fortsätta.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Arbetet med kultur och fritid genomsyras av ett jämställt arbetssätt. Insatser för att öka flickors deltagande inom idrotten fortsätter och lokaler och anläggningar ska utformas och anpassas med särskild hänsyn till ett jämställt utbud.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

I planerad utbyggnad av idrottsanläggningar har flickors intressen fått ökat inslag. Den planerade gymnastik- och friidrottshallen och stallbyggnad vid Billsta i Järna är exempel på detta. Hänsyn till jämställdhet är och har varit viktigt vid utbyggnad av anläggningar för spontanidrott. Den nu nästan färdiga spontanidrottsplatsen i Västergård är ytterligare ett exempel på detta.

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Bokning av de idrottsanläggningar som valts för uppföljning ökar totalt med 25,5 procent. Bidragsberättigade registrerade aktiviteter ökar ständigt för både flickor och pojkar, totalt 1,9 procent. Bibliotekens utlåning minskar med 2,1 procent. Besöken på stadsbiblioteket ökar med 0,6 procent. Besöken på Konsthallen minskar med 5 procent. Besökare på stadsscen och övriga program minskar 4 procent. Kultur 365 minskar 10,5 procent. Kultur 365 hade fram till och med 2015 ett stort staligt bidrag som möjliggjorde ett större antal aktiviteter. Torekällberget minskar besök med 16 procent. Fritidsgårdarna har oförändrat antal besök (Geneta och Rösberga har varit sammanslagna fr.o.m. mars). Kulturskolans antal elever ökar 1 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har Bristar*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Effekter av brohaveriet kan inte uteslutas speciellt avseende Torekällberget och konsthallen. Det ska noteras också att de senaste åren har värdena på fritidsgårdsbesök och bibliotekens utlåning och besök ständigt har stigit till hög nivå. Arbetet med ständig utveckling av verksamhetens innehåll och kvalitet ska fortsätta. En väl anpassad information om och marknadsföring av utbudet är också viktiga åtgärder

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kommun ska genom den egna verksamheten, föreningsliv och organisationers arbete stärka invånarnas möjlighet till en rik och meningsfull fritid. Barn och ungdomars deltagande i föreningslivet prioriteras. Föreningslivet ska, i samverkan med skolan, fungera som mötesplats för barn från olika delar av samhället och nå alla grupper av ungdomar, även nytilkomna.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Den angivna inriktningen genomsyrar kultur- och fritidsverksamheten. De dialoger med föreningarna som nämndens ledamöter har syftar primärt till att förtydliga och skapa konsensus för berörda om innebörden av denna inriktning.

-
1. *Personer med funktionsnedsättning ska ges utökade förutsättningar och möjligheter att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Den långsiktiga satsningen på spontanidrott ska fortsätta.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

En enhet speciellt inriktad på målgruppen där uppdraget är att dels ordna särskilt anordnade aktiviteter men också att stimulera och stödja berörda att delta i det allmänna utbudet. Täljegymnasiets sporthall har handikappanpassats. Handelsboden på Torekällberget och dess lekmiljö har handikappanpassats. Billsta stallbyggnad blir handikappanpassad. Spontanidrottanläggningar för motion anpassas med inslag för att möjliggöra deltagande av personer med funktionshinder.

-
2. *Södertälje kommun ska genom den egna kulturprogramsverksamheten erbjuda medborgarna programaktiviteter av hög kvalitet, för alla åldrar och i hela kommunen. Kultur- och fritidsnämnden och kommundelsnämnderna ska vara möjliggörare för arrangörer och föreningar som vill ta initiativ och genomföra kulturprojekt, verksamhet och evenemang. Arbetet med att utveckla teaterverksamheten i Södertälje mot en uppdragsteater ska fortsätta.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Det finns ett väl utvecklat samarbete med föreningsliv och externa intressenter för att arbeta med den inriktningen. Ett kulturpolitiskt dokument har tagits fram under året med bl.a. förslag om hur teaterverksamheten i kommunen kan utvecklas. Futurum i Järna rustas för ett utvecklat utbud. Fritidsgårdsverksamheten i samma hus får sin verksamhet mer inriktad på kultur och kreativitet. Bland annat har ett arbete med att skapa ett makerspace påbörjats

KF-mål 4**Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.****Uppföljning: (KFN, KDN)**

Den senaste medborgarundersökningen som gjordes år 2015 visade ett ökat nöjdindex avseende kultur och fritid för Södertälje. Nästa undersökning görs år 2017. Brukarundersökning har genomförts av fritidsgårdarna inom ramen för KEKS- nätverket. Resultat visar hög grad av brukarnöjdhet avseende; trygghet och bemötande, gemenskap identitet, inflytande delaktighet och ansvar samt miljö och utbud med värden över snittet för nätverket som helhet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Kultur och fritid

1. *Biblioteken i Södertälje ska fortsätta utvecklas enligt de inriktningar som biblioteksplanen från 2014 anger. Den strukturplan som tagits fram som ett uppdrag formulerat i biblioteksplanen ska implementeras i takt med att beslut härom fattas. Befintliga samarbeten med externa aktörer så som Röda korset, BVC, Berättarministeriet och Svenska med baby ska fortgå och nya samarbeten ska etableras. Det nationella projektet Bokstart ska fortsätta under 2016, finansierat av Statens kulturråd.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Planerade aktiviteter är påbörjade och pågående samarbeten och projekt fortsätter. Under sommaren har uppskattad ny biblioteksverksamhet varit i gång i Hovsjö. Samarbetet med nämnda externa aktörer pågår. Programverksamheten i stadsbiblioteket har utökats. Investeringar har genomförts i stadsbiblioteket för en utvecklad barn- och ungdomsavdelning.

-
2. *Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje, mötesplatser och aktivitet i Järna (såsom exempelvis Gula villan) samt vara sammanhangsskapare för hela kommunen.*

Uppföljning: (KFN)

Kultur- och fritidsverksamheten bidrar med egna och stödjer arrangemang i både stadskärnan och i Järna. Stödet till Kringelfestivalen har fortsatt. Under den genomförda festivalen 2016 har kommunens närvaro varit inriktad på dialog med besökarna om hur staden ska kunna utvecklas och öka sin attraktion med avseende på utövande och upplevelser av kultur.

-
3. *Kultur 365 ska fortsätta skapa nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer. Projektet PlaymÄkers syfte är att skapa en generationsbrygga och samtidigt vara en katalysator för nya upplevelser med ny kulturteknik för äldre. Syftet är också att unga ska intressera sig för att arbeta i äldreomsorgen.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Verksamheten fortsätter med fortsatt stöd från äldreomsorgsnämnden. Under sommaren har projektet G-bussen genomförts med stöd av Sommarlovspengar från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf). Ett projekt i sammanhanget som är riktat i första hand till unga. Syftet är också att skapa möten mellan äldre och unga i Södertälje.

Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: Ok

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

Nästa undersökning genomförs våren 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 2

Antalet nyttillkomna bostäder per år ska öka.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN)

Under 2016 färdigställdes 332 bostäder, 186 i småhus, 130 i flerbostadshus och 16 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade, studenter). Flest lägenheter färdigställdes i Ritorp (86 st) och Glasberga sjöstad (85 st). Under 2015 färdigställdes 263 bostäder varav 211 i småhus och 52 i flerbostadshus.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN, MN)

Bygglov och förhandsbesked

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti och besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. (Enligt PBL kan man om det är nödvändigt förlänga tiden en gång med högst 10 veckor).

Tabellen nedan visar hur stor del av ansökningarna som fått svar enligt kommunens tjänstegaranti under 2016. Siffrorna inom parantes avser 2015. Tidigare har den totala handläggningstiden beräknats på ett annat sätt vilket gör att det inte går att jämföra handläggningstiden med tidigare år. Den genomsnittliga handläggningstiden för ett ärende var under 2016 72 dagar. 85procent av samtliga bygglovsansökningar fick besked om beslut inom nämndens 10-veckorsgaranti. Bygglovsenheten har under året lagt mycket fokus på att ta fram nya rutiner och mallar för en mer effektiv och rättssäker hantering.

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Hölö/Mör kö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgarant (bekräftelse på att ärendet inkommit). * Ny arbetsrutin.	100% (100%)	100%	100%	100%	100%
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	80% (82 %)	78%	74%	70%	77%
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	85 % (90,5 %)	71%	92%	82%	87%

Planbesked

Enligt PBL ska planbesked (ja eller nej till att starta en planläggningsprocess) ges inom 4 månader. Under 2016 har 59 nya planförfrågningar inkommit. Det är betydligt fler än 2014 (48) och 2015 (47). Av förfrågningarna 2016 har 10 fått ett positivt planbesked. Alla förfrågningar om planbesked bedöms i en kontorsövergripande förprövningsgrupp. Målet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet för att kunna lämna ett svar om planbesked för samtliga ärenden inom fyra månader.

Felanmälan

För att effektivisera arbetet med felanmälningar har ett samarbete med kommunens kontaktcenter initierats. Alla inkomna felanmälningar registreras i ärendehanteringssystemet Infracontrol. För de kategorier som har en beslutad garantitid, för närvarande klotter och belysning, ska ärendet behandlas och slutföras inom denna garantitid. Enligt statistik från ärendehanteringssystemet har 226 anmälningar om klotter inkommit under 2016 och samtliga (100 %) avslutades inom garantitiden på 36 h. Klotter med rasistisk innebörd saneras alltid direkt.

Kommunens belysningsgaranti innebär att en trasig glödlampa ska bytas ut inom 15 dagar från anmälan. Garantin gäller dock bara ljuskällan och ofta finns det andra orsaker till att det inte lyser. Åtgärdandetiden beror till stor del på vilket typ av belysningsfel det handlar om och hur snabbt kommunens entreprenör och Telge nät kan agera.

Markupplåtelser

Enligt kommunens tjänstegaranti för markupplåtelser ska 80 procent av remissyttranden till polismyndigheten besvaras senast 5 arbetsdagar efter det att polisens remissförfrågan inkommit till kommunen, detta under förutsättning ett remissyttrande från andra enheter/kontor/bolag behöver inhämtas. För de 117 ansökningar som omfattades av tjänstegarantin under 2016 lämnades 88 procent inom garantitiden.

Bättre företagsklimat

Varje år görs en servicemätning av företagsklimatet i Södertälje kommun. Undersökningen tas fram av Sveriges kommuner och landsting (SKL) tillsammans med Stockholm Business Alliance (SBA) och Business Region Göteborg (BRG). Den senaste undersökningen avser den myndighetsutövning som skedde i Södertälje kommun år 2015. I den hamnar Södertälje kommuns totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68. I jämförelse med resultatet från 2014 har kommunen ökat sitt NKI-värde från 62 till 68, dvs. med sex enheter. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Myndighetsområdet Bygglov ökade med 10 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 53 till 63, vilket är över genomsnittet (61) för samtliga medverkande kommuner. Myndighetsområdet Markupplåtelse ökade med hela 19 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 63 till 82. Detta är långt över genomsnittet (68) för samtliga medverkande kommuner.

Samtliga sex serviceområden (information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet) ges ett högre index i årets undersökning i jämförelse med resultaten från 2014. De största förbättringarna visas för kompetens, rättsäkerhet och effektivitet som ökat med åtta enheter.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Stadsutvecklingen ska ske med ett brett perspektiv så att medborgarnas och företagens olika behov beaktas i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen. Processen ska utvecklas och bli mer transparent

för att underlätta för fler byggherrar och fastighetsägare att genomföra projekt och för att södertäljeborna ska ha en inblick i vad som planeras och goda möjligheter att delta i processerna. Planberedskapen för nya bostäder, förskolor, skolor, stödboenden, andra offentliga lokaler/anläggningar samt företagsmark ska möta efterfrågan. Nyttillkomna bostäder ska möta efterfrågan från olika målgrupper.

Uppföljning: (SBN, KDN)

Arbetet med en Teknisk handbok har påbörjats för att kvalitetssäkra arbetet med tekniska lösningar, drift- och genomförandefrågor samt byggnation av kommunal infrastruktur, och en kommunikationsplattform håller på att tas fram för att förbättra och underlätta den interna och externa kommunikationen i samtliga samhällsbyggnadsprojekt.

Implementering av Projektorienterat arbetssätt fortgår vilket bland annat har resulterat i en gemensam projektportfölj tillsammans med nya rutiner för bedömning av och prioritering mellan nya projekt. Arbetet med att införa en gemensam kartplattform för Södertörns kommunerna är nu genomfört och det nya kartsystemet driftsattes i december 2016. Arbetet med e-tjänster, digital nämndhantering, digitalisering av ärendeflöden samt fortsatt utveckling av ärendehanteringssystemet Public 360 fortlöper också enligt plan. En förstärkt Markanvisningspolicy antogs i Kommunfullmäktige i december. Den kommer att användas vid kommande markanvisningar och exploateringar för att minska möjligheterna för otillbörliga exploatörer. Plan för Utbyggnadsstrategin har påbörjats och kommer att färdigställas i slutet av 2017. Ett flertal strukturplaner har påbörjats. Strukturplaner är större markanvändningsstudier som syftar till att genomföra mer övergripande studier på stadsdelnivå för att se var är det lämpligt att förtäta staden med fler bostäder, utan att tappa områdets särart och karaktär. Det nya arbetssättet förväntas effektivisera arbetet och spara tid i efterföljande planuppdrag.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö

1. *Södertäljes strategiska infrastruktur- och trafikfrågor ska tydliggöras för statliga och regionala myndigheter för att förbättra Södertäljes tillgänglighet för människor och företag, både genom Södertörnssamarbetet och eget arbete. Aktuella projekt är Ostlänkens dragning och utbyggnad, Södertälje kanal och sluss, farleden till Landsort, Resecentrum, trafikförbättringar i kollektivtrafiken med SL och upphandlad bussoperatör, samt elvägen mellan centrum och Södertälje Syd.*

Uppföljning: (SBN, TN)

I maj nådde kommunen en överenskommelse med Sverigeförhandlingen som bland annat bekräftade Södertälje syds funktion som nod för nationellt och regionalt resande. I överenskommelsen har kommunen förbundit sig att förskottera 93,2 Mkr och medfinansiera 47,5 Mkr samt att bygga 15 300 bostäder i Södertälje tätort fram till år 2035. Detta ligger i linje med Södertäljes gällande mål att bygga 20 000 bostäder i hela kommunen. Under 2016 har arbetet med Södertälje C fokuserat på samverkan mellan SLL, Trafikverket, Jernhusen och Tornstaden. En överenskommelse har träffats med Trafikverket för tillgång till mark för byggande av Tingsrätten 2017. Samordningen mellan Sjöfartsverket och Södertälje kommun för ombyggnation av Södertälje kanal och sluss pågår och Sjöfartsverket har under 2016 påbörjat de fysiska arbetena.

-
2. *En trafik- och parkeringsstrategi för tätorten ska implementeras. För främjande av miljövänliga transporter behöver tillgången till laddstolpar för elbilar utökas och information om var de finns tydliggöras.*

Uppföljning: (SBN, TN)

Arbetet med Trafik- och parkeringsstrategin är i slutfasen. Parallellt med detta har arbetet med att ta fram konkreta trafikplaner kopplat till strategin, bl.a. en trafikplan för norra stadskärnan startats. Genomförandet av trafiksimuleringar har genomförts för kritiska stråk och målpunkter i tätorten som underlag för validering av inriktningarna i strategin.

En parkeringsstrategi för stadskärnan beslutades under hösten och arbetet med en parkeringsstrategi för övriga kommunen är under uppstart. En utredning av förhöjda partikelhalter på de mest utsatta gatorna i tätorten har påbörjats. Syftet är att hitta en långsiktig lösning för att förbättra luftkvaliten.

-
3. *Arbetet med att utveckla stadskärnan enligt stadskärnprogrammet är prioriterat och ska bedrivas genom Södertälje City i samverkan. En av målsättningarna är att Södertälje ska bli utsedd till årets stadskärna 2018. Offentliga och privata intressen i samverkan ska öka möjligheterna att skapa ett mer*

levande centrum och få fler att välja Södertälje för att besöka, bo, arbeta eller etablera verksamhet i. Inom ramen för samverkansprojektet genomförs omfattande utveckling och förnyelse av den fysiska miljön, men även åtgärder för att stärka upplevelsen av ett rent och trivsamt centrum.

Uppföljning: (SBN, TN)

Många projekt pågår parallellt och arbetet kräver mycket utredning och dialog. En utmaning i arbetet är det faktum att många projekt är tätt kopplade till och beroende av varandra, vilket gör att det ställs extra höga krav på synkronisering och samordning mellan de många delprojekten.

Flera ombyggnadsprojekt har startat under året. Arbetet med Järnagatans gåfartsgata, sträckan Nygatan-Badhusgatan, slutbesiktigas våren 2017. En programhandling för ombyggnation av Inre Maren samt förstudier för utveckling av Slussholmen har tagits fram. Utveckling av Stora Torget pågår liksom projektering av ombyggnaden av Köpmangatan kopplat till exploateringar i centrum. Detaljplanen för Orion har vunnit laga kraft under året. En eventuell flytt av infarten till parkeringshuset Tellus har utretts. Detaljplanearbetet för Sländan 7 kräver noggranna utredningar då byggnaden planeras att bli ett nytt landmärke i staden.

Under året har uppdraget i stadskärneprogrammet utökats till att även innefatta norra delen av stadskärnan och Södertälje Science park. En viktig del i norra stadskärnan är att skapa ett stadsmässigt gaturum och ett attraktivt gång- och cykelstråk från Södertälje C till KTH och Södertälje Science park. En förstudie för utveckling av parkeringshus och bostäder vid Kv Spinnrocken och Separatoren har påbörjats. Dialogen med Södertäljeborna under årets Kringelfestival handlade om kulturens betydelse i stadsutvecklingen.

-
- 4. Områdena Ronna, Fornhöjden, Geneta och Hovsjö ska enligt stadsutvecklingsstrategin utvecklas i samarbete med de fastighetsägare och de lokala aktörer som verkar i området. Strategin förutsätter att alla aktörer deltar i samverkansarbetet samt att respektive nämnder och bolag avsätter resurser för detta. Utgångspunkten är att de riktade satsningar som görs ska understödja det samlade arbetet med stadsdelsutvecklingen.*

Uppföljning: (SBN, TN)

Stadsutvecklingsstrategin innebär att kommunen ska ta ett samlat grepp kring stadsdelsutvecklingen. För att alla berörda nämnder ska kunna medverka i stadsutvecklingsprojekten ska frågorna samberedas på kontorsnivå. Strategin utvärderades under 2015 och nu har arbetet lyfts till kommunledningsgruppen för diskussion om nästa steg. Det övergripande målet med det fortsatta arbetet är att koordinera kommunens gemensamma resurser och det som redan görs för att få större effekt av olika utvecklingsinsatser.

-
- 5. Det är prioriterat att i enlighet med översiktsplanen utveckla tyngdpunkterna på landsbygden. Kommunen ska därför arbeta för att de fördjupade översiktsplanerna för Järna och Ytterenhörna samt ortsanalyserna för Hölö och Mölnbo förverkligas.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Översiktsplanens inriktning för landsbygden är att lokalisera ny bebyggelse i direkt närhet till Järna, Hölö, Mölnbo tätorter samt Ekeby-Tuna-Sandviken i Enhörna. All storskalig utbyggnad ska lokaliseras med god tillgänglighet till kollektivtrafik.

Enhörna

Detaljplanering av Sandvikenområdet med syfte att möjliggöra cirka 290 nya bostäder samt anslutning av befintlig bebyggelse i Sandviken till kommunalt VA har inletts. Utredning av en eventuell etablering av nytt motorcentrum i Enhörnagropen samt en möjlig exploatering kring vägen öster om Ekeby vilket skulle möjliggöra ca 300-400 nya bostäder är på gång. Detaljplanen för att möjliggöra en ny skola i Enhörna har blivit överklagad i samtliga rättsinstanser och ärendet ligger nu hos högsta domstolen. Arbetet med detaljplanen Barnflickan 2 avseende småskaliga flerfamiljshus i Ekeby har avstannat pga. av projektekonomiska skäl hos Telge fastigheter.

Järna

Detaljplanering pågår av flera områden i Kallfors vilka tillsammans möjliggör ca 200 nya bostäder. En detaljplan med syfte att utveckla befintlig campingverksamhet i Farstanäs har kommit. Detaljplanen för Ytterjärna konsthall och konferens har antagits under året.

Hölö-Mörkö

Utvecklingen av kommundelen koncentreras till Wij-området. Detaljplanearbetet pågår för att möjliggöra ca 100-200 nya bostäder. En blandning av upplåtelseform i Wij-området gör det möjligt att erbjuda olika boendeformer. Flera exploatörer är intresserade av att bygga.

Vårdinge-Mölndal

Arbetet med exploatering av fastigheten Skolbänken vilket innebär en förtätning i Mölndal tätort med ca 30 nya bostäder fortgår. Planering av eventuell exploatering Visbohammar pågår.

-
6. *Järna förändras. Den unika och spännande kommundelen är ett samhälle där många vill leva hela sitt liv, men är också ett populärt besöksmål. Järna har ca 10 000 invånare och är därmed större än flera svenska kommuner. En särskild utredning "Framtid Järna" ska under 2016 genomföras avseende mötesplatser, bibliotek, bostadsutveckling, centrumutveckling och besöksmål. Detta arbete ska resultera i ett program för Järna som en växande del av Södertälje kommun och beaktas i kommande Mål- och budget.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Med utgångspunkt i medborgardialogen med Järnaborna har en plan för upprustning av Järna centrum tagits fram och åtgärder påbörjats, t.ex. belysning, nya blomurnor och byte av häck runt scenen.

-
7. *Kommunen ska verka för att öka andelen gående, cyklande och kollektivt resande i samverkan med ansvariga aktörer på trafikområdet. I enlighet med cykelplanen genomförs fortsatta investeringar för en ökad andel cyklande, genom upprustning av befintliga cykelbanor, samt anläggning av nya banor.*

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Utbyggnaden enligt cykelplanen fortlöper enligt tidplan. Under 2016 har gång- och cykelvägar anlagts på Viksängsvägen, Aspegrensvägen, del av Oxbacksleden. Cykelpumpar har uppförts på Ekdalsgatan och vid Östertälje station. Delprojektet Mälarrampen kommer att slutföras under våren 2017.

Södertälje kommun ingår i ett samarbetsprojekt med Scania och KTH med syfte att främja andelen gående, cyklande och kollektivt resande. Ett kommuninternt arbete för hållbart resande pågår också där bland annat utvärdering och utveckling av kommunens bilpool ingår.

-
8. *Satsningar på trafiksäkerheten ska fortsätta för att minska olyckor och öka tryggheten, främst för gång- och cykeltrafikanter men även för bilister.*

Uppföljning: (TN, KDN)

I kommunens cykelplan sätts behovet av trygghet och säker trafikmiljö för gående och cyklister i fokus. Ett skolvägsprojekt pågår där åtgärder genomförs för att göra skolornas vägar till och från skolan säkrare. Under 2016 har tre skolor deltagit. Arbetet med en hastighetsplan samt en trafiksäkerhetsplan har också påbörjats.

Behovet av en GC-väg utmed väg 57 har påtalats för trafikverket men hittills har ingen åtgärd genomförts. Våren 2017 kommer kommunen tillsammans med länsstyrelsen, länsförbundet i Sörmland och Gnesta kommun att uppvakta trafikverket om behovet av att öka säkerheten utefter väg 57.

-
9. *Arbetet med Almnäs ska fortsätta i samverkan med övriga aktörer i området. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, området har även förutsättningar att bli ett miljömässigt föredöme avseende hur ett hållbart logistik- och industriområde utvecklas.*

Uppföljning: (TN, KDN)

För att möta efterfrågan på verksamhetsmark sker ett arbete med utveckling av både Morabergsområdet och Almnäs. I Almnäs pågår just nu flera detaljplaneprojekt med syfte att möjliggöra industri med inriktning mot logistik. Inom området har två detaljplaner vunnit laga kraft under året och arbetet med att förlägga nya VA-ledningar pågår. En trafikutredning pågår i Morabergs handelsområde för att på sikt kunna utöka området. Programarbetet för Pershagen 1:4 och Bränninge gård 1:1 (Kilenkrysset) har påbörjats.

10. *Det är viktigt att värna jordbruksmarken i enlighet med översiktsplanens intentioner så att beroendet av att importera livsmedel inte ökar. Behovet av lokal- eller närodlat kommer med all sannolikhet att öka i framtiden och det är angeläget att vara förberedd på den utmaningen. Fler odlingslotter och kolonilotter samt möjliggörande av stadsodling ska kunna tas fram inom kommunen för att möta efterfrågan. Den strategiska inriktningen för kommunens brukbara mark ska vara en successiv övergång till ekologisk produktion. En odlingsstrategi ska därför tas fram för att bland annat hitta lämpliga platser i kommunen för detta.*

Uppföljning: (TN, KDN)

En odlingsstrategi som omfattar all jordbruksmark i kommunen samt andra lämpliga ytor för odling i tätorten med omnejd fortgår. I slutet av 2016 presenterades ett förslag på innehåll i odlingsstrategin, framtidsscenarier, olika typer av odling samt behov av att reglera marken.

Sedan 2015 deltar Södertälje även i EU-projektet Agri-Urban där 11 städer/regioner i Europa samarbetar för att skapa fysiska platser och förutsättningar för att öka sysselsättningen inom livsmedel och jordbrukssektorn, samtidigt som möjlighet till stadsnära odling förstärks. Arbetet sker i nära koppling till projekten Matlust, MAP2020 och Odlingsstrategin.

Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö: *Ok*

KF-investeringar 2016		Rev Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse	Budget 2017
Järna kommunalnämnd					
91216	Omdragning Nykvarnsvägen				
91217	Upprustning av lekplatser				
91218	Effektbelysning	100	38	62	
91219	Konstfrusen isyta			0	
91203	Gestaltning mötesplats Järna		436	-436	
91120, 91212	Utbyggnad GC	1 240	882	358	
	Ofördelat investeringsanslag	500		500	
		1 840	1 356	484	4 250
Hölö-Mörkö kommunalnämnd					
91310	GC-vägar	240	190	50	
91301	GC-väg Hölö väg 503		67	-67	
91302	Gestaltning Hölö station			0	
91311	Effektbelysning	50		50	
	Ofördelat investeringsanslag	850		850	
		1 140	258	883	300
Vårdinge-Mölndal kommunalnämnd					
91412	Pendlarparkering Mölndal				
91418, 91411	Utbyggnad GC-vägar N Mölndal	220	234	-14	
91417	Fageråsvägen belysning	200	88	112	
91413	Effektbelysning	50		50	
		470	322	149	0
Enghörna kommunalnämnd					
91510	GC-vägar				
91511	Effektbelysning	50	60	-10	
	Ofördelat investeringsanslag	25 000		25 000	
		25 050	60	24 990	2 000
Omsorgsnämnden					
86113	DV, utökning passersystem				
86114	Duschsängar				
86116-86121	Cederströmska		271	-271	
86122	Möbler Slådvägens gruppboende		57	-57	
86115	Markiser gruppboende			0	
	Ofördelat investeringsanslag	1 000		1 000	
		1 000	328	673	1 200
Socialnämnden					
86122-86123	Ombyggnad försörjningsstöd		603	-603	
	Ofördelat investeringsanslag	3 200		3 200	
		3 200	603	2 597	3 500
Äldreomsorgsnämnden					
	Ofördelat investeringsanslag	800		800	
		800	0	800	1 150
Utbildningsnämnden					
85013	Remida Pumpans förskola				
86450-52	Igelsta grundskola				
86456,86457	Inventarier kök och matsal, Björken				
86454,86455	Pershagens idrottshall				
86460-86462	Björkängs förskola	600	662	-62	
86463-86464	Björkäng kök och matsal	400	147	254	
86465-86466	Stålhamra kök	800	460	340	
86467	Idrottshall Campus , Iarn	200	200	1	
86470	Viksbergsskolan		66	-66	
		2 000	1 534	466	3 300
Kultur och fritidsnämnden					
86110	Tveta-Mullestig				
86111	Ljudanläggning möbler				
91700	Spontanidrott Majtorp				
91701	Klätternägg				
90123	Måsnaryd grönytor				
85220-85221, 86112	Bibliotek, inventarier mm till barnavdelningen	2 000	2 010	-10	
91601	Östertälje IP, konstgräs	6 000	4 859	1 141	
91702	Spontanidrott Västergård	2 350	2 154	196	
	Ofördelat investeringsanslag				
		10 350	9 023	1 327	5 000
Stadsbyggnadsnämnden					
74011	GIS-plattform	1 060	343	717	
		1 060	343	717	300
Tekniska nämnden					
9260X	Exploateringsvägar	20 000	16 294	3 707	
96254	GC-vägar	8 300	5 717	2 583	
96572	Ritörpsleden				
96680	GC-tunnlar, trygghetsinsats	1 000	34	966	
96801	Viksbergsvägen ombyggnad	10 000	7 818	2 182	
96600, 86600	PM10	3 000	3 273	-273	
93600	Effektbelysning	750	147	603	
96033	Elvåg	2 000	1 237	763	
970x	Södertälje city i samverkan (öronmärkt anslag)	42 600	11 479	31 121	
94005	Fastighetsköp Överjärna-Tuna 5:1	1 400	1 350	50	
	Ofördelat investeringsanslag	1 000		1 000	
		90 050	47 348	42 702	91 650
KS/Kommunstyrelsens kontor					
74074	E-arkiv		40	-40	
83193	Kabeldragning boenden	6 533	5 005	1 528	
83194	Grundläggande infrastruktur IT	1 000	575	425	
		7 533	5 620	1 913	11 264
Summa samtliga nämnder		144 493	66 793	77 700	123 914
KS/Markeringsbelopp					
GC-vägar enligt GC-planen					10 000
Trygghet, säkerhet och miljö i kommundelarna					760
Summa markeringsbelopp		0	0	0	10 760
Summa KF/KS-beslutade		144 493	66 793	77 700	134 674
Summa nämndbeslutade		104 000	75 194	28 806	75 000
Summa total		248 493	141 987	106 506	209 674

UPPFÖLJNING AV LÅNE- OCH BORGENSRAMAR [Mkr]

Kommunkoncernen	Ram	Utnyttjat	Kvar att utnyttja
Södertälje kommun	1 488,7	1 362,1	637,9
varav Syvab	147,2	147,2	0,0
varav Söderenergi AB	1 302,0	1 176,6	125,4
varav Täljehallen AB	31,0	30,4	0,7
varav övrig kommunal borgen	8,4	8,0	0,4
 SKF- koncernen	 13 000,0	 9 695,1	 3 304,9
varav verksamhetslokaler	4 845,0	4 309,8	535,2
varav bostadsbolagen	3 400,0	2 483,2	916,8
varav övriga SKF koncernen	4 755,0	2 902,1	1 852,9
Total	14 488,7	11 057,2	3 942,8

LEASING [Mkr]

Leasingavtal	Beslutat belopp	Utnyttjat belopp
Finansiell billeasing	50	30,7

UTLÅNING TILL SKF KONCERNEN PER BOLAG [Mkr]

Bolag	16-12-31	15-12-31
Telge Fastigheter	-3 794	-3 773
Telge Bostäder	-1 823	-2 135
Telge Hovsjö	-460	-455
Telge Brandalsund	39	-104
Luna	-489	-496
Maren	-408	-395
Södertälje Hamn	-139	-153
Telge Almnäs	1	1
Telge Energi	90	105
Telge Hamn	-152	-152
Telge Inköp	2	8
Telge Kraft	0	3
Telge Krafthandel	0	15
Telge AB	-345	-458
Telge Nät	-1 683	-2 014
Telge Tillväxt i S-tälje	0	-3
Tom Tits	-2	10
Telge Återvinning	10	-9
Telge Miljöteknik	0	0
Södertälje Förvaltnings	-381	-381
Total	-9 535	-10 385

BORGEN TILL TELGE AB UTÖVER UTLÅNING [Mkr]

	16-12-31	15-12-31
Telge Kraft	0	804
Telge Återvinning	75	75
pensionsutfästelser	41	39
Telge Energi	43	0
övriga	1	1

Rapport | 2016-12-31

Personalbokslut 2016

Inledning

Södertälje kommun sammanställer varje år ett personalbokslut, som en del i kommunens totala bokslut. Avsikten med personalbokslutet är att ge en aktuell bild av kommunen ur ett personalekonomiskt perspektiv, med jämförelser bakåt i tiden.

Personalbild

Antal årsarbetare

2014	2015	2016
5478	5545	5556

Årsarbetare per kontor

Arbetslivskontoret	157
Kommunstyrelsens kontor	192
Kultur o Fritidskontoret	163
Miljökontoret	38
Samhällsbyggnadskontoret	210
Social o Omsorgskontoret	2028
Utbildningskontoret	2763

Antalet årsarbetare i kommunen har ökat marginellt under 2016. Den största ökningen står Utbildningskontoret för. Detta är en ökning som går att hänföra till en redovisningsteknisk förändring efter lönesystembytet, avseende statistik gällande antalet obehöriga lärare som tidigare år inte ingått i underlaget. Den största minskningen står Arbetslivskontoret för, vilket också går att hänföra till en redovisningsteknisk förändring, avseende statistik gällande beredskapsanställda som inte längre ingår i underlaget för månadsavlönad personal.

Andel heltidsanställda

2014	2015	2016
81 %	82 %	82 %

Andelen heltidsanställda medarbetare står fast under 2016. I yrken inom omsorg arbetar medarbetarna i högre utsträckning deltid än i kommunens andra yrken.

Arbetad tid av timavlönade, omräknat till antal årsarbetare

2014	2015	2016
516	549	632

Antalet timmar utförd av timavlönad personal har ökat de senaste åren. Social- och omsorgskontoret står för i princip hela den totala ökningen från 2015 till 2016.

Timmar övertid och mertid

2014	2015	2016
73 500	71 400	64 300

För att ytterligare komplettera bilden av arbetade timmar i kommunen visas antalet utförda övertids- respektive mertidstimmar. Dessa timmar har minskat jämfört med förra året och motsvarar nu ca 32 årsarbetare.

Personalomsättning

2014	2015	2016
10 %	12 %	15 %

Personalomsättningen i kommunen totalt har genom åren legat förhållandevis fast. Under 2016 ökade dock personalomsättningen markant. Bland kommunens stora yrkesgrupper är det socialsekreterare och olika typer av lärare som ökat mest. Socialsekreterare hade under 2016 en personalomsättning på 35 procent och lärare i grundskolans senare år 28 procent. Även sjuksköterskor har haft en hög omsättning under 2016. Det är en volymmässigt mindre grupp men med motsvarande konkurrenssituation på arbetsmarknaden som grupperna lärare och socialsekreterare.

Medelålder

2014	2015	2016
45,0	45,1	46,0

Medelåldern bland kommunens medarbetare ligger i princip helt fast mellan åren, men har under 2016 ökat något. Samma gäller också för jämförelsetalet

kommunens medborgare, där medelåldern är 39 år.

Könsfördelning 2016

Kvinnor	Män
79,3%	20,7%

Andelen män bland kommunens medarbetare har ökat något under året, från 20,3 procent till 20,7 procent. Andelen kvinnliga respektive manliga chefer motsvarar till stor del könsfördelningen för medarbetarna totalt med 72 respektive 28 procent.

Andel medarbetare med utländsk bakgrund

2014	2015	2016
39%	41%	43%

Den totala andelen medarbetare med utländsk bakgrund har ökat de senaste åren, ungefär i samma takt som andelen invånare med utländsk bakgrund. Även andelen chefer med utländsk bakgrund ökar och är nu närmare 24 procent. Andelen med utländsk bakgrund skiljer sig mycket mellan de olika chefsnivåerna och är störst bland chefer på gruppchefs nivå, med 35 procent.

Personalkostnader

De totala lönekostnaderna har ökat under året och uppgår till 2 104 700 tkr. Det är en ökning med 3,4 procent jämfört med 2015. Ökningen förklaras av det ökade användandet av timavlönad personal, samt en hög medellöneökning under året.

Sjuklön dag 1-14 (i tkr)

2014	2015	2016
29 000	32 200	32 800

Sjuklön dag 14- (i tkr)

2014	2015	2016
4 700	5 900	5 600

De totala sjuklönekostnaderna har ökat något under 2016. Det är rimligt att anta att den ökningen beror på att kommunens

medarbetare har högre medellön än tidigare år.

Övertid och fyllnadstid (i tkr)

2014	2015	2016
14 100	13 800	15 800

Kostnaderna för övertid och fyllnadstid har ökat under året, detta trots att antalet timmar har minskat markant. Påverkande faktorer är högre medellöner samt större uttag av övertid respektive fyllnadstid i pengar istället för kompensationsledighet.

Medellön tillsvidareanställd personal

2014	2015	2016
28 018	28 870	30 008

Medellönen för tillsvidareanställd personal har ökat med 3,94 procent under året. Medellöneökningen i samband med löneöversyn 2016 var 3,12 procent. Skillnaden beror bland annat på att kommunen har nyanställt personal under året med ett högre löneläge än företrädaren.

Sjukfrånvaro

	2014	2015	2016
Kön			
Kvinnor	8,4	9,1	8,0
Män	4,9	4,9	4,1
Ålder			
-29 år	7,8	8,4	5,7
30-49 år	7,5	7,8	6,7
50- år	7,7	8,5	8,2
Totalt	7,6	8,2	7,2

Sjukfrånvaron i kommunen har minskat under året. Det gäller både mäns och kvinnors sjukfrånvaro samt inom alla åldersintervall.

Andel långtidssjukfrånvaro, över 60 dagar

2014	2015	2016
49,1	50,1	43,7

Andel korttidssjukfrånvaro, dag 1-14

2014	2015	2016
35,9	34,9	37,2

Andelen långtidssjukfrånvaro har minskat under året, samtidigt som andelen korttidssjukfrånvaro har ökat. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har ökat, eftersom sjukfrånvaron på totalen är lägre än föregående år.

Sjukfrånvaro per verksamhet	
Förskola	9,9%
Grundskola	5,3%
Gymnasieskola	4,0%
Vuxenutbildning och högskola	3,5%
Särskola	8,0%
Arbete och försörjning	7,4%
Ofördelat inom IFO	0,7%
Barn och ungdomsvård	5,7%
Vuxenvård	8,0%
Omsorg o service till funktionshindrade enl LSS	8,2%
Omsorg o service till funktionshindrade enl SoL	4,9%
Omsorg o service till psykiskt funktionshindrade	8,8%
Äldreomsorg	9,3%
Kultur, fritid, idrott	5,4%
Samhällsbyggnad	3,8%
Miljö o Hälsoskydd	4,4%
Övrig verksamhet	5,7%

Sjukfrånvaron inom alla kontor utom Kultur- och fritidskontoret har minskat under 2016. För att komplettera bilden av sjukfrånvaron i kommunen bryts den ner per verksamhet. Det ger en tydlig bild av hur det ser inom kontorens olika verksamheter.

Trenden sedan flera år med ökning av sjukfrånvaron har således vänt under 2016. Även om minskningen är tydlig så är det tydligt att dra långtgående slutsatser om orsak och verkan. Det går dock att konstatera att kraftsamlingen kring hållbar arbetshälsa har satt stort fokus på aktivt arbete i hela organisationen.

Andel långtidsfriska medarbetare

2014	2015	2016
-	-	63,9

2016 har måttet för långtidsfrisk ändrats. Tidigare avsåg måttet andelen medarbetare som inte haft någon sjukfrånvaro under året medan det från och med 2016 avser medarbetare som har haft 0-5 dagar sjukfrånvaro under året. Jämförelse med föregående år är därmed inte möjlig.

Arbetsmiljö

Kommunen fortsatte under 2016 att anordna arbetsmiljöutbildning alla nya chefer, samt repetitionsutbildning inom arbetsmiljö för redan certifierade chefer. Kommunen har också fortsatt utbilda alla samverkansgrupper i gällande samverkansavtal.

Indexvärde HME

2014	2015	2016
75	77	76

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för femte året mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning, Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2016 är lägre än tidigare år på totalen samt lägre eller samma inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet sker per verksamhet.

Rapporterade olycksfall och tillbud

2014	2015	2016
816	1036	1281

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har ökat markant, detta betyder dock inte helt säkert att antalet faktiska händelser har ökat. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Måluppfyllelse – Södertälje kommun som arbetsgivare

- ☐ **Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete**

Sjukfrånvaron minskade under året till 7,18 procent av arbetstiden.

Lägesbedömning av målet: Bra

- ☐ **Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden**

Index för hållbart medarbetarengagemang minskade under året från 77 till 76.

Lägesbedömning av målet: Har brister

- ☐ **Kommunen ska ha god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.**

Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

Lägesbedömning av målet: Har brister

- ☐ **Lönepolitiken ska baseras på en jämställd lönesättning och stödja den långsiktiga kompetensförsörjningen.**

Lönekartläggning har genomförts efter 2016-års löneöversyn. Arbetet med att under en treårsperiod (2015-2017) åtgärda osakliga löneskillnader inom identifierade yrkesgrupper fortgår. Inga osakliga löneskillnader på grund av kön hittades i 2016-års lönekartläggning.

Lägesbedömning av målet: Bra

Södertälje kommuns årsredovisning 2016

Del 1

Årsredovisning 2016 del 1

Innehållsförteckning

	Sida
1. Fem år i siffror	3
2. Vart gick skattepengarna?	4
3. Årskrönika	5
4. Kommunstyrelsens ordförande har ordet	11
5. Förvaltningsberättelse	
1. Samhällsekonomisk utveckling	12
2. Regionens utveckling	13
3. Befolkningen 2016	15
4. Boende, näringsliv och arbetsmarknad	16
5. Kommunens organisation	17
6. God Ekonomisk Hushållning (GEH)	22
7. Finansiell analys	31
8. Södertälje kommuns förvaltnings AB	47
9. Kommun som arbetsgivare	51
10. Framtida utveckling – några viktiga frågor	54
6. Skattefinansierad verksamhet i nämnderna	
1. Utbildning	55
2. Arbete och försörjning	59
3. Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	61
4. Stöd och service för personer med funktionsnedsättning	63
5. Äldreomsorg	65
6. Kultur och fritid	67
7. Miljö	69
8. Samhällsbyggnad och offentlig miljö	70
7. Våra räkenskaper	
1. Resultaträkning och kassaflödesanalys - kommunkoncernen	73
2. Balansräkning kommunkoncernen	74
3. Driftsredovisning kommunen och kommunkoncernen	75
4. Investeringsredovisning kommunen och bolagen	77
5. Noter till resultat- och balansräkning kommunkoncernen	78
6. Redovisningsprinciper	92
8. Revisionsberättelse	95
9. Ordlista och förklaringar	96

Fem år i siffror

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Kommunens/koncernens finanser					
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	4 530 3 835	4 576 3 986	4 814 4 083	4 947 4 118	4 927 4 174
- i kronor per invånare	50 631 42 858	50 248 43 765	52 241 44 267	53 074 44 183	52 061 44 113
Ekonomiskt resultat (mkr)	25 222	140 432	116 454	153 548	416 1 071
- i kronor per invånare	285 2 482	1 540 4 683	1 261 4 918	1 638 5 879	4 395 11 322
Investeringsutgifter (netto, mkr)	227 1 152	148 799	155 927	130 927	142 839
- i kronor per invånare	2 535 12 875	1 628 8 776	1 684 10 045	1 390 9 946	1 500 8 863
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	48 86	100 100	100 100	100 100	100 100
Soliditet (%)	17,7 9,9	19,4 12,6	20,8 15,3	22,1 18,2	27,0 25,9
Total låneskuld (mkr)	11 703	11 010	10 401	10 099	8 548
- varav vidareutlånat till bolagen (mkr)	12 251	11 687	11 241	11 970	10 121
Nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	0	0	0	0	0
Borgensåtaganden (mkr)	1 678 1 662	1 600 1 602	1 740 1 730	1 689 1 680	906 1 097
- i kronor per invånare	18 754 19 718	17 568 17 590	18 865 18 756	18 122 18 025	9 579 11 592
Skatteintäkter					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	4 411	4 623	4 820	5 043	5 275
- i kronor per invånare	49 301	50 763	52 263	54 113	55 744
Personal					
Antal årsarbetare, tillsvidare anställda	4 857	4 815	4 913	5 028	4 910
Totalt antal årsarbetare	5 509	5 368	5 478	5 545	5 556
Antal anställda (snitt för året)	5 800 6 642	5 702 6 642	5 777 6 589	5 869 6 678	5 905 6 781
Personalkostnader (mkr)	2 684 3 257	2 711 3 276	2 827 3 390	2 980 3 554	3 073 3 657
Befolkning 31/12					
Antal invånare totalt	89 473	91 072	92 235	93 202	94 631
varav 0-6 år	8 090	8 202	8 221	8 185	8 322
varav 7-15 år	9 458	9 790	10 033	10 277	10 339
varav 16-18 år	3 459	3 301	3 230	3 249	3 350
varav 19-64 år	54 334	55 191	55 956	56 429	57 427
varav 65-w år	14 135	14 588	14 795	15 062	15 193

Vart gick skattepengarna?

100 kronor i skatt till kommunen användes under 2016 så här

22:73 kronor	grundskola
15:33 kronor	verksamhet för funktionshindrade
12:07 kronor	vård och omsorg om äldre
10:97 kronor	barnomsorg
7:94 kronor	gymnasieutbildning
7:88 kronor	årets överskott
6:07 kronor	sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem
5:40 kronor	socialbidrag
4:08 kronor	bibliotek, kultur, fritidsverksamhet
3:76 kronor	övrig verksamhet
1:57 kronor	vuxenutbildning
1:40 kronor	gator, vägar och parkering
0:89 kronor	räddningstjänst och skydd
0:68 kronor	parker och naturmark
0:16 kronor	miljö och hälsoskydd
-0:93 kronor	arbetsmarknadsåtgärder

Siffror till cirkeldiagrammet

	Belopp	Procent
Skatter och generella statsbidrag	5 275,1	81 %
Driftbidrag	506,5	8 %
Avgifter mm	461,8	7 %
Från bolagen	51,2	1 %
Exploaterings- och reavinster	172,4	3 %

Så här får kommunen sina pengar

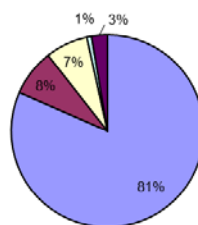
81 procent av kommunens intäkter kommer från skatter och utjämningsbidrag.

8 procent är riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter

7 procent kommer från avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder..

1 procent kommer från kommunens bolag.

3 procent kommer från exploaterings- och reavinster

Årskrönika 2016

2016 var ett händelserikt år som innehöll många fantastiska kulturhändelser och stora satsningar på byggande i kommunen. 900 bygglov beviljades, skolresultatet förbättrades för sjätte året i rad och en ny webb lanserades. Men det var också ett år som påverkades av en trasig motorvägsbro.

Januari

Workshop i gerillaslöjd på Nova

Sofie Ekström berättade om gerillaslöjd och integration med hjälp av slöjd på Nova, Lunagallerian.

Februari

Smaka på Södertälje

På Södertäljebyrån hölls temaveckan "Smaka på Södertälje" den 1–5 februari. Olika företag i vårt närområde informerade om sina produkter, och sista dagen fick besökarna smaka på olika närodlat produkter.

Staged fashion – designed identities

På Södertälje konsthall öppnade Staged fashion – designed identities – en utställning som presenterade kända artisters originalkostymer.

Södertälje Science Park och KTH satsar i Södertälje

Den 23 februari togs det första spadtaget till Södertälje Science Park och KTH:s nya satsning i Södertälje. Spadtaget var en manifestation för den storsatsning som görs på högre utbildning, forskning och innovation inom hållbar produktion i Södertälje. Den innefattar bland annat en helt ny civilingenjörsutbildning som tagits fram i samverkan mellan KTH, Scania och AstraZeneca.

Mars

Mensslöjd på kvinnodagen

Den internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammades med workshoppen Mensslöjd under ledning av Sofie Engström Löf på Nova, Lunagallerian.

Tema action på biblioteken

Under sportlovet hade biblioteken många roliga aktiviteter med superhjältar, sport, tävling och film.

Design to survive

Wendela Hebbegymnasiets elever skapade utställningen Design to survive i samarbete med Beckmans designhögskola. Utställningen innehöll spännande skisser och designprototyper.

April

Premiär för Lillboden

Torekällbergets nya roliga lek- och lärmiljö, Lillboden, i handelsbodshuset slog upp dörrarna för första gången den 30 april.

Nya e-tjänster

Nya e-tjänster för att ansöka om plats i kommunal förskola, fritidshem och fritidsklubb öppnade.

Maj

Södertälje syd blir station utmed höghastighetsjärnväg

Den 17 maj blev det klart att Södertälje Syd blir en av stationerna utmed den framtida höghastighetsjärnvägen. Höghastighetståg ska trafikera Grödingebanan och ha möjlighet att stanna på Södertälje Syd. För Södertäljes del innebär det att Södertälje Syds funktion som nod för regionalt och nationellt resande bekräftas.

Americana/Studio 54

På Södertälje konsthall öppnade utställningen Americana/Studio 54 den 21 maj. Den innehöll bilder som fotografen Hasse Persson tagit i USA under åren 1967–1990.

91:an Karlsson i Södertälje

På Södertäljebyrån hölls temaveckor om seriefiguren 91:an Karlsson och hans skapare Rudolf Petersson från Enhörna.

Elsisfestivalen

El Sistema Södertälje bjöd på spelningar

och aktiviteter i Hovsjö och Södertälje centrum.

Juni

Hållbara Södertälje – ny webbsida och karta

Södertälje kommun lanserade den 3 juni Hållbara Södertälje – en webbsida med fokus på hållbar utveckling. Här informerar vi om kommunens planering och initiativ för en hållbar samhällsutveckling. På Hållbara Södertälje kan du läsa om hållbart näringsliv, hållbar skola och även få tips på hur du själv kan leva mer hållbart.

Invigning av Hasse Tellemars plats

Hasse Tellemars plats i Grusåsen invigdes den 8 juni. Hasse Tellemar var en mycket omtyckt musiker som var uppvuxen i Södertälje och bodde här i hela sitt liv. Han gick bort hösten 2012. Under invigningen bjöds det på fika och sång från förskolebarn i området.

Stipendium till niondeklassare

Den 8 juni delade utbildningsnämnden för första gången ut ett grundskolestipendium

för god kunskapsutveckling och stort ansvarstagande under studietiden. Stipendiet delas ut till sex niondeklassare som på olika sätt har utmärkt sig under sin studietid.

Summerparty 2016

Den 10 juni hölls Ung fritids drogfria sommarlovsfest för högstadiet och gymnasiet. Artister som Cherrie och Paul Rey uppträdde. Festen hade planerats av elever från skolornas elevråd.

Konstkollo

Under fyra veckor i juni och juli erbjöd Södertälje konsthall gratis konstkollo för barn och unga mellan 8 och 16 år. Veckorna avslutades med vernissage där barnen visade upp sina alster.

Sommarboken

Under sommaren kunde lässugna barn och ungdomar hämta ut sommarbokspaketet på sitt bibliotek. I paketet ingick bland annat en bok, något att bära den i och en broschyr för att skriva upp de böcker de läst under sommaren.

Motorvägsbron stängdes av

Motorvägsbron skadades vid en lastbilsolycka natten till midsommarafton. Trafik i södergående riktning stängdes helt för vägtrafik fram till den 22 augusti. Detta fick stora konsekvenser för hela Stockholmsområdet och gör det än tydligare att Södertälje är en viktig infrastrukturnod i Sverige och att behovet av en ny förbindelse för att ta sig över Södertälje kanal är av största vikt.

Sommarlovsbibliotek i Hovsjö

Den 27 juni öppnade ett sommarlovsbibliotek i Hovsjö hub. Det var öppet för sommarlovslediga barn och deras vuxna.

Juli

1800-talsvecka med fri entré

På Torekällberget arrangerades 1800-talsveckan med skådespelare och hantverkare, ånglok, karusell, kaspersteater, musik och torghandel med mera.

Fullsatt debatt i Almedalen

Seminarieriet "Vad kan Sverige lära av Södertälje? Lärdomar från tio år av högt flyktingmottagande" med intressanta deltagare i panelen drog många åhörare. Lokalen var mer än fullsatt och flera personer fick vända i dörren.

Simskola

Södertälje simsällskap byggde upp en tillfällig utomhusbassäng och erbjöd gratis simundervisning för alla mellan 6 och 15 år.

G-bussen

En buss med sprudlande pensionärer och skådespelarna Gustav Gälsing och Sandra Karlung turnerade med sina aktiviteter

och en interaktiv musikteaterföreställning. En aktivitet för alla åldrar.

Augusti

Lajlajfestivalen

Kulturskolans Lajlaj-festival blev som vanligt en härlig sommarvecka där kulturaktiviteter som musik, dans, animerad film, teater och konst varvades med utelekar. Nytt var att sångworkshoppar för ungdomar i åldrarna 16–22 ordnades.

Kringelfestivalen

Den 26–28 augusti hölls traditionsenligt den populära Kringelfestivalen. I ett öppet festivalområde mitt i Södertälje centrum samlades Södertäljeborna för umgänge, mat och underhållning. På scenen såg vi bl.a. Miriam Bryant, Frans, Ace Wilder, Danny, Mikael Wiehe, Plura och Ebba Forsberg.

September

Första spadtaget för skola i Viksberg

Den 1 september togs steget från ritningar och projektering till verkligt byggande av en ny skola i Viksberg. Skolstarten beräknas till höstterminen 2018 för 420 elever i årskurserna F–6.

Invigning av klätterpark

Den 4 september invigdes Södertäljes senaste spontanidrottsplats, en anläggning för bouldering eller klättring på

klippblock. Klätterparken invigdes av en av världens främsta klättrare, Alexander Megos från Tyskland.

Plast i fokus under kommunens kemikalievecka

För andra året arrangerade miljökontoret på Södertälje kommun en temavecka om kemikalier. Fokus låg på plaster i vardagen. Under veckan arrangerades aktiviteter både på Stadshuset och på flera andra platser i Södertälje.

Ny modell för mc-parkeringar infördes vid Centralplan

Södertälje kommun anlade i september 6 mc-parkeringar vid Centralplan. Parkeringarna är av en modell som kallas P-Clip. Detta innebär att du säkert kan parkera din mc och låsa fast den.

Historiska Södertälje

Den 29 september berättade stadsantikvarie Emma Tibblin under en expertlunch på Stadsbiblioteket om Södertäljes kulturmiljöer och hur kommunen arbetar med att bevara och kartlägga historiskt intressanta miljöer.

Oktober

Äldredagen "Bevara dig väl"

Årets tema för äldredagen i Stadshuset den 6 oktober var bostadsfrågor och fritid. Äldredagen innehöll bland annat spännande föreläsningar om inomhusodling, aktiekunskap och äldreboenden.

Medborgardagen i Stadshuset

Den 15 oktober hölls den traditionsenliga medborgardagen, en rolig dag där medborgarna har möjlighet att lära känna sin kommun och sina politiker bättre. Underhållning av bland andra Tobbe trollkarl, Wendela Hebbegymnasiets musikelever och El sistema.

Fördjupad målbild för Södertälje city – i samverkan

2016 blev ett spännande år för Södertälje city – i samverkan. Den gemensamma samverkansplattformen mellan handlare, företag, fastighetsägare och Södertälje kommun förnyades och en viktig händelse var workshopen som hölls den 19 oktober, fokus var en fördjupad gemensam målbild. Centrumföreningen tar en utökad roll i satsningen för att göra Södertälje stadskärna bättre, mer tillgänglig och på sikt vinnare av utmärkelserna årets stadskärna.

November

Södertäljegalän

Företagardagen den 11 november slog rekord med över 120 utställare och cirka 2 000 besökare på Scaniarinken. Södertäljegalän hölls i Södertälje Science

Park och bjöd på tre-rättersmiddag, underhållning och så klart utmärkelser till bland annat årets innovation, årets #täljekärlek och årets företagare.

Årets byggnadsverk och årets renovering 2016 utsågs

Varje år utses årets byggnadsverk och årets renovering i Södertälje – för att lyfta fram god bebyggelse och uppmuntra till varsam renovering. Nibble gård fick utmärkelserna årets byggnadsverk och Hälsan Östertälje fick utmärkelserna årets renovering.

Största bygglov på 40 år: klart för över 400 nya hyresrätter i stadskärnan

Stadsbyggnadsnämnden fattade den 22 november beslut om att bevilja bygglov för 441 nya lägenheter i direkt anslutning till det nya högskoleområdet Södertälje Science Park. Nu tas nästa stora steg i utbyggnaden av nya bostäder i den norra delen av stadskärnan.

Gymnasiemässa

Elever i årskurs 9 i kommunala och fristående skolor i Södertälje besökte gymnasiemässan på Campus Telge 23–24 november. Där fick de träffa representanter från gymnasieskolor, branschorganisationer samt vård- och omsorgsorganisationer.

Första spadtaget för 54 nya vård- och omsorgslägenheter

Den 30 november sattes spaden i marken för kommunens nästa vård- och omsorgsboende i Björkmossen, Södertälje. De nya lägenheterna är ett led i äldreomsorgens strävan att äldre ska kunna bo kvar i sin hemkommun.

December

Kyrkor tilldelades årets 5i12-pris

Vinnare av 5i12-priset 2016 blev Pingstkyrkan, Svenska kyrkan, Missionskyrkan och Frälsningsarmén i Södertälje. Priset går årligen till en person eller organisation som står upp mot främlingsfientlighet och för medmänsklighet och delas ut den 5 december.

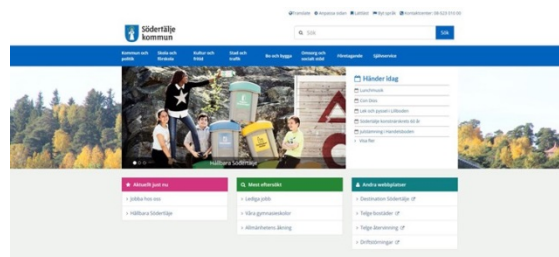

Elhybridbuss med trådlös laddning invigdes

Nordens första elhybridlinje med trådlös hållplatsladdning invigdes den 6 december i Södertälje. Ett unikt samarbete mellan Scania, SL, Vattenfall, Södertälje kommun och KTH resulterade i en nyutvecklad stadsbuss som ska trafikera linje 755 under ett år.

Satsning på att utveckla konst- och kulturlivet i Södertälje

Den 8 december fattade kultur- och fritidsnämnden beslut om ett femårigt avtal mellan Södertälje kommun och Grafikens hus. Det långsiktiga samarbetet kommer att bredda och utveckla konstlivet i Södertälje.

Södertälje kommun lanserade ny webb

Den 13 december lanserade kommunen en ny responsiv webbplats, www.sodertalje.se. Den nya webben ska möjliggöra för medborgaren att ta del av information och utföra tjänster digitalt dygnet runt.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Vi bygger Södertälje helt och hållbart

När 2016 ska summeras kan vi konstatera att det har varit ett omtumlande år på den världspolitiska scenen med bland annat Brexit, det amerikanska presidentvalet, kuppförsök i Turkiet och ett fortsatt fruktansvärt blodigt inbördeskrig i Syrien. Samtidigt ser vi hur svensk ekonomi har varit urstark med vikande arbetslöshet och en av de högsta tillväxtsiffrorna i BNP i hela västvärlden. I Södertälje är dessa ständigt viktiga frågor att bevaka. Närheten till omvärlden är omedelbar för oss. Det moderna Södertälje har präglats av stora världsföretag, av flyktinginvandring till följd av krig hundratals mil bort, av idrottare i världsklass, av mötet mellan stambana, motorväg och kanalen. Södertälje har präglats av en lång historia, men också snabb förändring.

När tempot ökar, när kommunen står i förändringens frontlinje, krävs det att den kommunala organisationen står för trygghet, ordning och reda samt ansvarstagande. Grunden läggs genom ordning och reda i ekonomin. Både för kommunen och bolagskoncernen redovisas rekordresultat. Det samlade resultatet för kommunkoncernen är 1 071 miljoner kronor. Det är ett av de starkaste resultaten i hela kommunsverige. Nettokoncernskulden har minskat stadigt de senaste åren och var vid årets slut 8,6 miljarder, vilket är en minskning med 2,9 miljarder sedan 2013.

Den viktigaste prioriteringen att se till att varje barn och elev ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar. Det är en prioritering som ger resultat. För grundskolans del har meritvärdet ökat för sjätte året i rad. Under året har även behörigheten till gymnasieskolan ökat, både vad gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

För att kommunen ska klara av sitt välfärdsuppdrag är det viktigt med en motiverad och frisk personal. Att minska de höga sjuktagen i Södertälje kommun är därför ett prioriterat område. Arbetet bedrivs sedan slutet av 2015 genom ett treårigt projekt, "Hållbar arbetshälsa", som på ett strukturerat sätt utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet utvecklar metoder för att öka frisknärvaron bland personalen. När 2016 summeras ser vi ett trendbrott där sjuktagen för första gången på flera år har sjunkit. Det är fortfarande tidigt att dra för långtgående slutsatser om orsaker, men det är ändå oerhört positivt att vi nu ser detta trendbrott.

Olyckan på motorvägsbron under midsommarhelgen satte fingret på sårbarheten i Södertälje. Sverige behöver en långsiktigt hållbar lösning för trafik till, från och igenom Södertälje. Det är oacceptabelt att en stad med 45 000 arbetstillfällen och nästan 100 000 invånare får stora problem under en lång period när en bro går sönder. Från Södertälje kommuns sida intensifieras nu ansträngningarna för att få staten och regionen att ta sitt ansvar för att det skapas en ny passage över eller under Södertälje kanal.

Intresset för att vara med och utveckla Södertälje är rekordstort. Fler företag vill etablera sig i kommunen och många av de existerande växer både avseende omsättning och antalet anställda. Trycket för att få bygga bostäder är även det rekordstort och vid ingången av 2017 arbetar kommunen aktivt med planer för cirka 13 000 bostäder. De höga ambitionerna ställer krav på ett strategiskt och fokuserat arbetssätt från hela kommunkoncernen och en tät dialog med de privata aktörerna. Utgångspunkten för kommunens arbete är översiktsplanens intentioner om att bygga en hållbar stad genom förtätning, blandad bebyggelse, stadskvaliteter och att stärka de hållbara värdena i stadsmiljön.

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande (S)

Samhällsekonomisk utveckling

Svensk ekonomi ångar på

Svensk ekonomi fortsätter växa i snabb takt. Det innebär en fortsatt rejäl uppgång i sysselsättning och i skatteunderlag. 2018 väntas dock den ekonomiska utvecklingen bli svagare. Högkonjunkturen når då sin topp och resursutnyttjandet i svensk ekonomi börjar försvagas. Utvecklingen innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

Den svenska ekonomin avslutade 2016 starkt. Exporten tog ny fart efter en svag utveckling under första halvåret. För helåret 2016 beräknas BNP ha ökat med 3,5 procent. Skottår och ett relativt stort antal arbetsdagar gör att nivån blir extra hög. 2017 beräknas tillväxten i svensk ekonomi bli fortsatt hög, BNP beräknas växa med 2,8 procent. Den fortsatt höga produktionstillväxten baseras på att det under året blir bättre fart på exporten och hushållens konsumtionsutgifter. Däremot beräknas investeringar och offentlig konsumtion växa i något långsammare takt.

Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter växa i snabb takt. Arbetslösheten pressas tillbaka och når mot slutet av 2017 ner i en nivå som är jämförbar med de nivåer som rådde föregående högkonjunktur, dvs. strax innan finanskrisens utbrott. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Inte heller inflationen når några högre tal utan tolv månaderstalen för KPI fortsätter även 2017 hålla sig under 2 procent.

Några nyckeltal för svensk ekonomi (SKL)

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP, kalenderkorrigerad	3,2	2,8	2,2	1,6	1,5
Sysselsättning, timmar	1,9	1,5	0,3	0	0
Relativ arbetslöshet	6,9	6,5	6,4	6,5	6,7
Timplön, nationalräkenskaperna	2,3	3	3,1	3,4	3,4
Konsumentpris, KPI	1	1,6	2,3	2,7	2,8
Realt skatteunderlag	2,3	2	0,8	0,4	0,5
Befolkning	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1

Skatteunderlagstillväxten växlar ner

Den starka tillväxten av skatteunderlaget från 2015 väntas fortsätta i nästan lika snabb takt 2016 och 2017. Under 2016 ökade antalet arbetade timmar dubbelt så mycket som 2015 men lönesumman tilltog bara marginellt mer. Samtidigt ökade inkomsterna av sociala ersättningar endast svagt och grundavdragen steg mer än året innan. Den

sammantagna effekten är en liten nedgång i skatteunderlagstillväxten. Under 2017 förväntas skatteunderlagets ökning avta ytterligare. Det hänger ihop med att sysselsättningsutvecklingen dämpas samt minskade utbetalningar av sjukpenning och arbetslöshetsersättningar.

Olika skatteunderlagsprognoser - procentuell förändring

	2017	2018	2019	2020
SKL feb	4,6	3,7	3,5	3,6
ESV nov/dec	4,4	4,2	3,9	3,9
SKL dec	4,4	3,6	3,5	3,8
Reg, sep	5,2	4,2	4,2	4,1

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Utvecklingen åren 2018–2020

Utvecklingen efter 2018 innebär stora och växande problem för kommuner och landsting, trots att de generella statsbidragen antas öka med 2 procent per år realt. SKL illustrerar detta genom att i sina kalkyler lägga in beräkningstekniska höjningar av kommun- och landstingsskatten. Det ska inte ses som en prognos, utan ett sätt att illustrera gapet mellan skatteunderlaget och kostnaderna. För att intäkter och kostnader ska gå ihop kommer åtgärder motsvarande ett skatteuttag på 2 kronor till och med år 2020 att krävas. I verkligheten kommer anpassningen ske genom en kombination av skattehöjningar, effektiviseringar, omprioriteringar, höjda statsbidrag och försämrat ekonomiskt resultat.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) (källa SKL)

	2017	2018	2019	2020
Personalkostnad*	2,9	3,2	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,2	2,4	2,6	2,6
Prisförändring	2,70%	2,90%	3,20%	3,20%

*Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

Det demografiska trycket kommer vara högt många år framöver. Den snabbt växande verksamheten innebär ökade behov av personal – personal som redan i utgångsläget i vissa fall är svår att rekrytera. Etableringen på arbetsmarknaden är helt avgörande för de långsiktiga konsekvenserna av flyktinginvandringen. De nyanlända är ett välbehövligt tillskott av relativt ung arbetskraft som kan bidra till ett växande skatteunderlag och även underlätta rekrytering och kompetensförsörjning i verksamheter som idag har personalbrist.

Regionens utveckling

Stockholms län i korthet

- Svarar för 42 procent av Sveriges totala befolkningsökning
- Står för 30 procent av landets BNP
- Mer än en tredjedel av Sveriges nyföretagande
- Har Sveriges högsta sysselsättningsgrad
- Mest kunskapsintensiva regionen utanför USA
- Har 17 universitet och högskolor

Stockholms län konkurrerar inte med andra regioner i Sverige utan med andra regioner i Europa och i världen. Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen (RUF2010) är att bli Europas attraktivaste storstadsregion.

Befolkningsökningen fortsätter

Stockholms läns kraftiga befolkningsutveckling fortsätter. Under 2016 ökade befolkningen med 37 621 personer i Stockholm län. Det är en något högre ökning än 2015. Länets befolkning uppgår därmed till 2 269 060 personer vid utgången av 2016. Södertäljes befolkning ökade med 1429 personer, vilket är högre än 2015. Södertäljes befolkning uppgår nu till 94 631 personer. Södertäljes ökning är den sjunde högsta i länet vilket ska jämföras med den femte plats Södertälje hade året innan.

Fortsatt alltför lågt byggande av bostäder

Under år 2016 påbörjades nästan 20 000 nya bostäder i Stockholms län. Det är betydligt fler än året innan. Det är dock fortsatt ett kraftigt underskott på bostäder. Bostadsbyggandet i Södertälje var drygt 300 bostäder vilket är en ökning jämfört med 2015 men det är för lågt jämfört med befolkningstillväxten.

Fortsatt befolkningstillväxt ställer höga krav på utveckling inom samtliga samhällsområden

Befolkningstillväxten i Stockholms län ställer inte bara krav på ett ökat bostadsbyggande. Utveckling krävs även inom en rad olika samhällsområden som exempelvis: förskolor och skolor, högre utbildning, sjukvård, kollektivtrafik och infrastruktur.

Södertälje och statlig infrastruktur

Ostlänken är en ny järnvägsförbindelse mellan Järna och Linköping via Nyköping och Norrköping. Under 2016 har Trafikverket fortsatt arbetet med det förslag till sträckning, från Järna och söderut, som varit ute på samråd. Ostlänken är en del i det planerade nya höghastighetssystemet mellan Stockholm och Göteborg och Malmö.

Övriga Järnvägssatsningar

Under 2016 har arbetet med planering inför utbyggnaden av Södertälje C fortsatt. Den fysiska ombyggnaden är planerad att genomföras i huvudsak under 2018

Sjöfarten i Södertälje

Arbetet med ombyggnaden av Södertälje sluss och farleden i Mälaren påbörjades under 2016. Ombyggnaden kommer att färdigställas 2018. Dessutom påbörjades förberedelser för en framtida ombyggnad av farleden in från Landsort.

Södertälje och Stockholmsregionen

I december 2016 lämnade Stockholms läns landsting in en ansökan till regeringen om att bilda region i Stockholms län från och med den 1 januari 2019. En regionbildning innebär att landstinget, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också övertar det regionala utvecklingsansvaret, inklusive upprättande av länstranportplan, från länsstyrelsen.

Tillväxt och regionplaneförvaltningen (TRF)

Under 2016 har samrådshandlingen för den nya versionen RUF2050 varit ute på bred remiss. Visionen är som tidigare att bli Europas attraktivaste region. Södertälje kommun fokuserade i remissvaret på följande områden:

- En bättre fungerande arbetsmarknadsregion
- Inkludering och jämlikhet
- En hållbar utveckling av länets landsbygd
- Trafik- och transportsystemen
- Storregional samverkan

Utgångspunkten för den nya RUF 2050 är de tre hållbarhetsbegreppen, med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Den nya RUF 2050 kommer att beskriva hur Stockholmsregionen ska utvecklas avseende befolkning och företag och vilka krav det ställer på bland annat nya bostäder, arbetsplatsområden, skolor och omsorg med människan i fokus. En viktig del är hur den flerkärniga strukturen ska utvecklas med en central och åtta regionala stadskärnor, varav Södertälje är en.

Sociala skillnader inom länet ökar

Samtidigt som mycket i utvecklingen är positivt, ökar de sociala skillnaderna inom regionen. Det handlar både om rumsliga skillnader och om

skillnader mellan olika befolkningsgrupper. Medan länet har landets högsta sysselsättningsgrad har Södertälje den högsta arbetslösheten i länet. Södertälje kommun bedriver arbete med att stärka den regionala utvecklingen främst inom arbetet med framtagandet av en ny regional utvecklingsplan för Stockholms län RUFS 2050

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen

Inför öppnandet av citybanan under sommaren 2017 har Trafikverket genomfört översyn av trafikupplägg både för pendel- och regionaltågen. I korthet kan nämnas att en nyhet för Södertälje är ett upplägg för pendeltågen där vissa tåg inte stannar på samtliga stationer för att minska restiden till Stockholm (så kallade Skip-stoptåg).

Södertälje och Södertörnssamarbetet

De åtta kommunerna i Södertörn; Botkyrka, Nykvarn, Nynäshamn, Haninge, Huddinge, Salem, Södertälje och Tyresö har en lång tradition av samarbete för att stärka den kommunala och regionala utveckling som gynnar Södertörn och dess kommuner. Samarbetet sker inom flera områden där ett samlat Södertörnsagerande stärker samtliga kommuners förhandlingsläge. Under 2016 har arbetet fokuserats på underlag till den kommande statliga infrastrukturplaneringen, där Södertörn agerat gemensamt. Dessutom har Södertörnskommunerna samarbetat i framtagandet av RUFS2050.

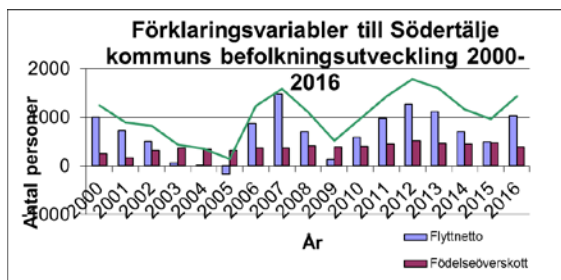
Befolkningen 2016

Den 31 december 2016 uppgick antalet södertäljebor till 94 631 personer. Detta innebär att folkmängden ökade med 1 429 personer, eller med 1,5 procent, under året.

Folkmängden i Sverige uppgick till 9 995 153 personer vilket var en ökning med 144 136 personer eller 1,5 procent.

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till en naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2016 var 1 145 och antalet avlidna var 748 vilket gav ett födelseöverskott på 397 personer.

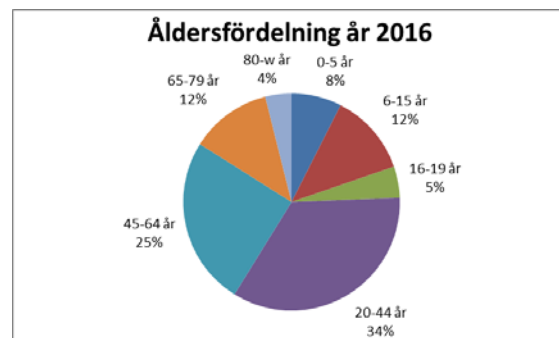
Antalet inflyttare uppgick till 7 032 och antalet utflyttare till 5 995 vilket gav ett positivt flyttningsnetto på 1 037 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket ökade något jämfört med 2015 samtidigt som inflyttningen från utlandet minskade. Utflyttningen till såväl övriga länet och till övriga riket minskade vilket även utvandringen gjorde.

Flyttningsnetto 2016			
	Därav mot		
Totalt	Stockholms län	Övriga Sverige	Utlandet
1 037	9	-463	1 500

Befolkningssammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2016 låg medelåldern i Södertälje på 38,4 år bland männen, 40,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,2 år.

I riket låg medelåldern på 40,2 år bland männen, 42,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,2 år.

Vid årsskiftet hade 52 procent av södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Syrien.

Invånare med utländsk bakgrund 31 december 2016 efter ursprungsland

Ursprungsland	Antal
Irak	10 852
Syrien	10 073
Finland	5 637
Turkiet	5 334
Polen	2 341
Libanon	2 054
Tyskland	1 178
Chile	884
Jugoslavien	740
Bosnien och Hercegovina	598
Övriga länder och territorier	9 409
Totalt	49 100

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Bostäder

Under 2016 färdigställdes enligt preliminär statistik 332 nya bostäder i Södertälje. Det är fler än de 263 bostäder som färdigställdes under 2015. Ritorp (86 stycken) och Glasberga sjöstad (85 stycken) var de områden i vilka flest lägenheter färdigställdes. Utöver de 315 lägenheterna färdigställdes 16 stycken specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter).

Bygglov och detaljplaner

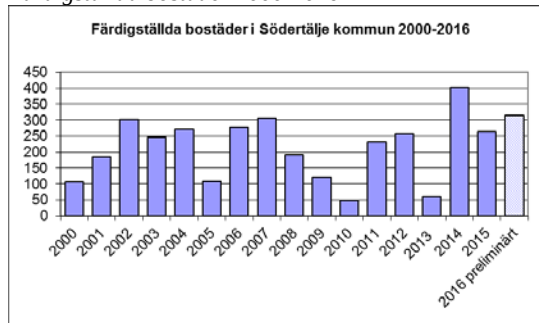
Förändringarna i plan- och bygglagen från 2013 ger kommunerna ett utökat uppdrag att övervaka byggprocessen. Lagen säger att den maximala tiden från det att bygglovsansökan är komplett till svarsbesked om beslut får vara högst tio veckor. Andelen ansökningar som Södertälje kommun besvarade i tid under 2016 uppgick till 85 procent, något lägre än 2015 och beror på att antalet ärenden fortsatt att öka år 2016, då det inkom 1 442 nya ärenden att jämföra med 1 397 ärenden år 2015 och 1 159 ärenden 2014.

Under 2016 har 59 nya ansökningar om planbesked inkommit. Det är betydligt fler än 2014 (48) och 2015 (47). Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (ja eller nej till att starta en planlägningsprocess) lämnas inom 4 månader. Under 2016 fick 10 ansökningar ett positivt planbesked.

För att nå målet 20 000 nya bostäder till 2036 har det lagts till en nivå mellan översiktsplan och detaljplan, i Södertälje kallad strukturplan. En strukturplan ser staden ur ett stadsdelsperspektiv genom att hitta ytor och lösningar för nya bostäder, service och kommunikationer. Arbete pågår för strukturplaner för Geneta, Ronna, Mariekälla/Saltskog, Södertälje södra och Holmfastvägens östra del. Dessa planer ska bereda väg för 10 - 15 000 nya bostäder.

Intresset för att bygga bostäder ökar och under året har det kommit in 69 förfrågningar om planbesked, merparten handlar om bostadsexploatering. Antalet antagna detaljplaner var 12 stycken, en nivå som varit relativt konstant de senaste åren.

Färdigställda bostäder 2000-2016

Näringsliv och arbetsmarknad

Södertälje var 2016, liksom tidigare år, den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län med 48 758 arbetstillfällen.

Södertälje är en viktig arbetsmarknad för regionen och arbetspendlingen är omfattande. Enligt den senaste registerbaserade statistiken som avser 2015 pendlade 21 599 personer in till Södertälje medan 15 071 pendlade ut ur kommunen. Antalet södertäljebor 16 år och äldre som bor och arbetar i kommunen uppgick till 27 159 personer (SCB).

Näringslivet i Södertälje är varierat vad gäller branscher och storlek på företag, även om de två största företagen Scania och Astra Zeneca klart dominerar som arbetsgivare.

Näringslivets utveckling har varit positiv med 7 873 registrerade arbetsställen år 2016 jämfört med 7 663 år 2015 (SCB).

Tillverkningsindustrin utgör den största branschen med 15 343 arbetstillfällen. De andra stora branscherna i Södertälje är vård och omsorg med 7 892, företagstjänster med 4 785 arbetstillfällen, utbildning med 4 042 arbetstillfällen och handeln med 3 878 arbetstillfällen.

Destination Södertälje är kommunens näringslivskontor och i uppdraget ingår även att i samverkan med företag, föreningar, m.fl. marknadsföra Södertälje som plats. Arbetet med att stärka bilden av Södertälje pågår med syfte att bl.a. attrahera fler företagsetableringar. Dessutom pågår arbete med att utveckla Södertälje Science Park, en regional nod och mötesplats för samarbete mellan näringsliv, samhälle och akademi.

Mark för företagsetablering

Ytan planlagd mark 2016 var 75 hektar. Vid årsskiftet har kommunen 17,5 hektar etableringsklar mark varav 13,5 i centralorten. Almnäsområdet är fortsatt kommunens stora satsning på mark för företagsetableringar. Under året har kommunen beslutat försäljning av 2,8 hektar mark.

Kommunens organisation

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt som valet till riksdag och landsting äger rum.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Perioden 14 oktober 2014 till och med 14 oktober 2018

	Mandat
Socialdemokraterna (S)	23
Moderaterna (M)	12
Sverigedemokraterna (SD)	9
Miljöpartiet (MP)	6
Folkpartiet (FP)	4
Vänsterpartiet (V)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Centern (C)	3
Realistpartiet (RP)	1
Totalt	65

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt.

Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha uppsikt över verksamheten i kommunens bolag och nämnder, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m.m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i nio facknämnder och fyra kommunaldelsnämnder. Facknämnderna är: Utbildningsnämnd, socialnämnd, omsorgsnämnd, arbetslivsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommunaldelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd och arvodesnämnd.

Förvaltningsledning

Tf stadsdirektör

Camilla Broo

Södertälje kommuns verksamheter leds av stadsdirektören.

Kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de bolag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

Se Bild 1 organisationsschema

Skattefinansierad verksamhet

Kommunfullmäktige

Ordförande

Besim Aho (S)

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

Kommunrevision

Ordförande

Christer Björk(M)

Kommunrevisionen är det samlade namnet för de elva av fullmäktige valda revisorerna. Revisorerna är självständiga och oberoende i förhållande till fullmäktige, styrelsen och nämnderna samt till granskade bolag. I enlighet med kommunallagen har kommunrevisorerna i uppdrag av kommunfullmäktige att granska och främja hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. - Revisorernas årliga revisionsberättelse till fullmäktige ligger till grund för ansvarsprovningen av styrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelse

Ordförande

Boel Godner (S)

Kommunstyrelsen är kommunens "regering" med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter.

Överförmyndarnämnd

Ordförande

Barbro Hedlund (S)

Överförmyndarnämnden har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

Valnämnd

Ordförande

Gunilla Andir (S)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att ansvara för det praktiska genomförandet av de allmänna

valen i respektive kommun, till exempel val till riksdag, landsting, kommunfullmäktige och till EU.

Arvodesnämnd

Ordförande **Alf Eriksson (S)**

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena.

Utbildningsnämnd

Ordförande **Elof Hansjons (S)**
Utbildningsdirektör **Peter Fredriksson**

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnomsorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna Järna, Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

Äldreomsorgsnämnd

Ordförande **Kerstin Pettersson (S)**
Socialdirektör **Lenita Granlund**

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo.

Socialnämnd

Ordförande **Rose-Marie Jacobsson (S)**
Socialdirektör **Lenita Granlund**

Socialnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd) Nämnden har även ansvar för psykiatri.

Omsorgsnämnd

Ordförande **Peter Friström (S)**
Socialdirektör **Lenita Granlund**

Omsorgsnämnden är ansvarig för verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetslivsnämnd

Ordförande **Nils Carlsson Lundbäck (S)**
Tf Arbetslivschef **Maria Hjernert**

Arbetslivsnämnden är ansvarig för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning och introduktion för flyktingar och Svenska för invandrare (SFI).

Kultur- och fritidsnämnd

Ordförande **Anna Bohman (S)**
Kultur- och fritidschef **Staffan Jonsson**

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum, Luna kulturhus, kulturskolan, Estrad och program

och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde. Ansvaret för verksamheten i de yttre kommundelarna ligger på respektive kommunalnämnd.

Teknisk nämnd

Ordförande **Emila Pettersson (MP)**
Samhällsbyggnadsdirektör **Johan Hagland**

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i kommundelarna ligger på kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölnbo. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

Stadsbyggnadsnämnd

Ordförande **Håkan Buller (S)**
Samhällsbyggnadsdirektör **Johan Hagland**

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggverksamhet samt mät- och kartverksamhet i kommunen. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i de fyra kommundelarna ligger på kommunalnämnderna.

Miljönämnd

Ordförande **Patrik Waldenström (MP)**
Miljöchef **Helena Götherfors**

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

Kommundelsnämnder

Det finns fyra kommundelsnämnder, som ansvarar för stora delar av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad.

Enhörna kommundelsnämnd

Ordförande **Johan Ögren (S)**

Järna kommundelsnämnd

Ordförande **Hanna Klingborg (MP)**

Hölö-Mörkö kommundelsnämnd

Ordförande **Tomas Kullberg (S)**

Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd

Ordförande **Björn Å Eriksson (S)**

Kommunägda bolag

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
Styrelseordförande **Boel Godner (S)**
VD **Stefan Hollmark**

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB är ett ägarbolag som äger Telge (i Södertälje) AB. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet.

Telge (i Södertälje) AB
Styrelseordförande **Boel Godner (S)**
VD **Stefan Hollmark**

Telge (i Södertälje) AB är moderbolag för koncernen. I Telge samordnas koncernens stabsfunktioner.

Telge Energi AB
Styrelseordförande **Staffan Norberg (V)**
VD **Mats Fagerström**

Telge Energi AB bedriver elförsäljning i hela Sverige. Bolaget säljer enbart förnyelsebar el. Bolaget äger och driver två vindkraftverk varifrån kunderna kan köpa vindandelar.

Telge Nät AB
Styrelseordförande **Erik Andersson (S)**
VD **Håkan Karlsson**

Bolaget ansvarar för fjärrvärme, fjärrkyla, elnät, VA-nätet och ett lokalt bredbandsnät i Södertälje.

Bolaget bedriver energiproduktion och energidistribution inom områdena gas, kyla, el- och fjärrvärme och ansvarar för Va-nätet samt stadsnätet som bl a levererar data-, telefoni- och TV-tjänster.

Telge Återvinning AB
Styrelseordförande **Mats Greger(MP)**
VD **Håkan Karlsson**

Bolaget bedriver insamling och behandling av avfall och tillhandahåller återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen.

Telge Kraft AB
Styrelseordförande **David Strömberg (S)**
VD **Frans Lundquist**

Telge Kraft är ett konsultbolag som på kraftmarknaden bl.a. ansvarar för kraftinköpen åt sin ägare och förvaltar el-portföljer åt nationella kunder. Bolaget bedriver även värdepappersrörelse i dotterbolag.

Telge Bostäder AB
Styrelseordförande **Ingela Nylund-Watz (S)**
VD **Juan Copovi Mena**

Telge Bostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar flerfamiljshus och radhus.

Telge Fastigheter AB
Styrelseordförande **Kerimo Yilmaz (S)**
VD **Liselott Nilsson**

Bolaget är lokalförsörjare åt Södertälje kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

Södertälje Hamn AB
Styrelseordförande **Claes Hellgren (S)**
VD **Robert Tingvall**

Bolaget bedriver hamn-, stuveri-, terminal- och godsvärdsverksamhet samt i anslutning här till transport-, lagrings- och speditorsverksamhet.

Telge Hamn AB
Styrelseordförande **Boel Godner(S)**

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta bostadsfastigheter, kommersiella lokaler och därmed förenlig verksamhet.

Tom Tits Experiment AB
Styrelseordförande **Anders Lago (S)**
VD **Elin Lydahl**

Tom Tits Experiment är ett Science Center med experiment och en kultur- och utbildningsverksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar. Tom Tits bedriver även enskild förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning.

Telge Hovsjö AB
Styrelseordförande
VD

Pontus Åström (S)
Juan Copovi Mena

Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m fl för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.

Telge Inköp AB
Styrelseordförande
VD

Mats Pertoft (MP)
Anna Karin Renström

Bolaget bedriver inköpsverksamhet för Södertälje kommun och de kommunägda bolagen, samt i förekommande fall till andra närliggande kommuner.

Telge Tillväxt AB
Styrelseordförande
VD

Boel Godner (S)
Ewert Sjöstrand

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svenskundervisning mm och därmed minska arbetslösheten.

Telge Tillväxt ägs av Telge AB tillsammans med Coop Butiker & Stormarknader AB, Sodexo AB, Mekonomen AB, Scania AB, Peab AB, SPP Liv Fondförsäkring AB. Telge AB äger 93 procent och övriga delägare äger 1 procent vardera.

Övriga intressebolag

Söderenergi AB
Styrelseordförande
VD

Boel Godner (S)
Karin Medin

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt och effektivt sätt producera värme. Telge i Södertälje AB äger 42 procent av aktierna i bolaget, med ett röstvärde som motsvarar 50 procent vid bolagsstämman. Huddinge och Botkyrka kommuner äger resterande del.

SYVAB (ägs till 16,7 %)

Styrelseordförande
VD

Anders Lago (S)
Carl-Olof Zetterman

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmelfjärdsverket. Telge AB:s ägarandel är 16,7 procent. Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

Glasberga Fastighets AB

Styrelseordförande
VD

Bengt Bengtsson
Annelie Scheu

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Bolaget ägs av Södertälje kommun, Telge Bostäder AB, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera 25 procent av aktierna.

Kommunfullmäktige

Kommunrevision

Kommunstyrelse

Nämnder

Kontor

Helägda kommunala bolag

Delägda bolag

Kommunala uppdragsföretag

Utbildningsnämnd

Utbildningskontor

Söderenergi AB (42 %)

Politisk verksamhet samt infrastruktur, skydd mm
43 mkr 9 %

Äldreomsorgsnämnd

Social- och omsorgskontor

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB

SVVAB (16,7 %)

Pedagogisk verksamhet
151 mkr 5 %

Socialnämnd

Telge (I Södertälje) AB

Glasberga Fastighets AB Kommunen 25 % Telgebostäder 25 %

Äldreomsorg
163 mkr 14 %

Omsorgsnämnd

Arbetslivskontor

Telge Energi AB

Telge Tillväxt AB (93 %)

Insatser till personer med funktionsnedsättning
405 mkr 34 %

Arbetslivsnämnd

Kultur- och fritidskontor

Telge Nät AB

Telge Återvinning AB

Vuxenvård (IFO)
9 mkr 12 %

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidskontor

Telge Kraft AB

Barn- och ungdomsvård
82 mkr 30 %

Teknisk nämnd

Samhällsbyggnadskontor

Telge bostäder AB

Särskilda riktade insatser och övrigt
39 mkr 26 %

Stadsbyggnadsnämnd

Lantmäterikontor

Telge Fastigheter AB

Södertälje Hamn AB

Miljönämnd

Miljökontor

Telge Hamn AB

Tom Tits Experiment AB

Enhörna kommundelsnämnd

Järna kommundelsnämnd

Valnämnd

Överförmyndarnämnd

Höj-Mörkö kommundelsnämnd

Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd

Arvodesnämnd

Friskolor och köp av andra kommuner ingår ej

Södertörns Brandförsvarsförbund ----- Samordningsförbundet i Södertälje

God Ekonomisk Hushållning (GEH)

Sammanfattning och bedömning

I förvaltningsberättelsen i årsbokslutet görs en utvärdering om kommunens mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl kommunfullmäktiges mål och inriktning för ekonomi, personal och verksamhet har uppnåtts. Utvärderingens fokus ska vara att visa om kommunen utfört sin verksamhet väl och om man har kunnat betala för den verksamhet man haft och inte skjuta betalningsansvaret på framtiden.

För Södertälje kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt, d.v.s. den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden för att varje generation ska bära sina egna kostnader. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet **GEH** utgår från **tre delområden**:

- **Finansiella mål**
- **Kommunfullmäktiges verksamhetsmål**
- **Södertälje kommun som arbetsgivare**

Varje delområde följs upp och utvärderas och en sammanvägning av delområden görs till en helhet av God Ekonomisk Hushållning.

Uppföljning - sammanfattning

Finansiella mål:	Bra
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:	Ok
Södertälje kommun som arbetsgivare:	Ok
Sammanvägd bedömning av GEH	Ok

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:

Område	Läge 2016
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Ok
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Har brister
Äldreomsorg	Har brister
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok

God Ekonomisk Hushållning 2016

En samlad bild för Södertälje kommun är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2016 års resultat beror i stort sett uteslutande på poster av engångskaraktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott på 31 mkr.

Samtliga verksamhetsmål, förutom verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg, visar lägesbedömningen **Ok**.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning **Ok**.

Helhetsbedömningen av GEH för kommunen 2016 mot kommunfullmäktiges mål är **Ok**.

En del av bedömningen av God Ekonomisk Hushållning är att följa hur kostnadseffektiviteten utvecklas. Ett sätt att följa upp kostnadseffektiviteten är att jämföra Södertäljes verkliga kostnader med verksamheternas standardkostnader för Södertälje i kostnadsutjämningsystemet. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå.

Uppföljning av KF-mål

Finansiella mål

Mål 1.

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 79,0 mkr 2016 (1,5 %), 105,6 mkr 2017 (2,0 %) och med 122,2 mkr 2018 (2,2 %).

Uppföljning: Kommunens resultat för 2016 är 370 mkr exklusive reavinster som uppgår till 46 mkr. Målet på 79 mkr uppnås.

Målet är satt efter nivån på balanskravsresultatet. Utfallet för 2016 mot balanskravet är 370 mkr. Kommunens resultat inklusive reavinster är 416 mkr.

Kommunens resultat innehåller engångsposter på sammanlagt plus 260 mkr. Det underliggande resultatet hamnar på 156 mkr, vilket är en förbättring med 172 mkr jämfört med 2015.

Kommunen har 81 procent av sina tillgångar placerade i de kommunala bolagen. De kommunala bolagen har ett resultat efter skatt på 628 mkr.

Kommunkoncernens goda resultat på 1 071 mkr beror till 570 mkr på engångseffekter.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Mål 2.

Finansiellt mål för SKF- koncernen är att koncernen ska uppnå ett resultat efter skatt på 361,6 mkr 2016, 313,4 mkr 2017 och 226,6 mkr 2018.

Uppföljning: Bolagskoncernens resultat efter beräknad skatt för 2016 uppgår till 628 mkr. Det positiva resultatet hänförs till både högre reavinster och högre underliggande resultat. Resultatet efter jämförelsestörande poster uppgår till 283,7 mkr. Måluppfyllelsen är bra men koncernens totala resultat utgörs till väsentlig del av reavinster.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Mål 3.

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska inte öka under perioden. och högst uppgå till 176,3 tkr per invånare 2016, 175,5 tkr per invånare 2017 och 174,6 tkr per invånare 2018.

Uppföljning: Vid årsskiftet var nettokoncernskulden 146,5 tkr/invånare, att jämföra med årsskiftet föregående år på 169,8 tkr/invånare. Minskningen under året beror främst på en lägre låneskuld med 1 430 mkr tillsammans med en befolkningsökning på 1 429 personer. Målet har uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Mål 4.

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden.

Uppföljning: Soliditeten exkl. pensionsåtaganden uppgick till 25,9 procent jämfört med föregående år då den låg på 18,2 procent. Förändringen beror främst på ett positivt resultat och en minskad låneskuld, där resultatförbättringen till väsentlig del beror på intäkter av engångskaraktär medan minskningen av balansomslutningen bl.a. beror på försäljning av finansiella tillgångar. Förbättringen är därför av tillfällig karaktär.

Även om målet har uppfyllts är soliditeten fortfarande på en låg nivå. Vid jämförelse med andra kommuner, både i riket och i kategorin större städer, förefaller Södertäljes soliditetsnivå som mycket låg enligt uppgifter från Kolada avseende år 2016.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Södertälje kommun som arbetsgivare

KF-mål 1

Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete

Uppföljning: Sjukfrånvaron i kommunen har minskat från 8,2 procent och uppgick den 31 december 2016 till 7,2 procent. I slutet av 2015 inledde kommunen en satsning på hållbar arbetshälsa.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 2

Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden.

Uppföljning: Index för hållbart medarbetarengagemang har minskat under 2016, från 77 till 76 för kommunen totalt.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Har brister

KF-mål 3

Kommunen ska ha en god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.

Uppföljning: Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens

inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Har brister**

KF-mål 4

Lönepolitiken ska baseras på en jämställd lönesättning och stödja den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Uppföljning:

Lönekartläggning efter 2016-års löneöversyn visar att kommunens lönepolitik är könsneutral och inga osakliga löneskillnader på grund av kön upptäcktes.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

Lägesbedömning sammantaget för området
Södertälje kommun som arbetsgivare: **Ok**

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning: Målet är fortfarande högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli en fossilbränslefri organisation 2020. Andelen miljöbilar för personbilar är 19 procent i organisationen (statistik från Miljöfordon Syd). Det sker en ökning av antalet elfordon; både elbilar och elhybrider. Organisationens har totalt 23 elfordon. Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 procent av totalt köpt drivmedel. HVO samt Evolution Diesel står för ökningen av förnyelsebart drivmedel.

Energibesparingar började mätas 2006 och arbetet fortlöper på bra. Sedan 2006 har energianvändningen i Södertäljes egna fastighetsbestånd minskat med ca 40 procent per kvadratmeter. År 2016 uppnås målet om energibesparingar med minst 2 procent med god marginal.

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt. Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden. Några av de åtgärder för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är pågående modernisering av miljonprogramsområden. Modernisering innefattar tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder, ökad täthet av

klimateffekten och installation av solcellsanläggningar på fastigheter. Koncernens övriga dieselförbrukning är till övervägande del evolution diesel vilket också kommunens använder. Koncernen fortsätter att köpa en elmix av vind och vatten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

KF-mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka

Uppföljning: Andelen kretsloppslösningar uppgår till 43 procent år 2016 och 35 procent år 2015. Inriktningen är att nya avloppsanläggningar i första hand ska utföras med kretsloppsanpassade lösningar.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

KF-mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Uppföljning: Brandalsund naturreservat har tillkommit under våren 2016. Det innebär att ytan skyddad natur i Södertälje har ökat med cirka 64 hektar. Naturcentrum har under året arbetat med att ställa i ordning det nya naturreservatet med inmätning, skyltning och bland annat anläggning av parkeringsplatser, grillplatser och rastbänkar.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

KF-mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka. (Andelen inköpta ekologiska livsmedel uppgick 2014 till 4,3 procent)

Uppföljning:

Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 december uppgick till 60 procent.

Frukt och Grönt inkl. potatis procent dec 2015)	56 procent (52)
Kolonial procent dec 2015)	61 procent (58)
Färskt och fryst kött procent dec 2015)	52 procent (43)
Fryst fisk procent dec 2015)	69 procent (79)
Mjölkprodukter procent dec 2015)	81 procent (77)
Ägg procent dec 2015)	97 procent (91)

Av resultatet av de totala livsmedelsinköpen var 60 procent ekologiskt producerade produkter, en sänkning med en procentenhet jämfört med 2015.

Kommunens grossist har haft prishöjningar vilket ger minder marginaler att handla in ekologiska livsmedel som generellt ligger högre i prisnivå än icke ekologiska.

Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla kött förenligt med svensk lagstiftning vilket sker utifrån "Östersjövänlig mat"-konceptet. Kommunen arbetar även med hållbar mat- och kostproduktion i projekt MatLust – som är en del i uppbyggnaden av Hållbara livsmedelsspåret i Södertälje Science Park. Syftet med projektet är att stötta små och medelstora livsmedelsföretag genom att bland annat utveckla befintliga livsmedel inom ramen för "Östersjövänlig mat"-konceptet eller att ta fram nya produkter som kan användas i verksamheterna.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)

Uppföljning: Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2009. För att minska den faktiska ekonomiska utsattheten och långvarigt biståndsberoende krävs åtgärder för att öka arbetsmarknadsdeltagande och minska utanförskap i utsatta grupper.

Sammantaget lever 31 procent av barnen i Södertälje i ekonomiskt utsatta familjer, det är samma andel som under 2009. Indikatoren visar hur stor andel av barnen som lever i de hushåll som har de lägsta inkomsterna i samhället. Barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. Det skiljer 32 procentenheter mellan dessa och barnen med svensk bakgrund. 2014 levde 47 procent av barnen i Södertälje med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer. För barnen med svensk bakgrund var andelen 15 procent. Skillnaderna mellan barn med olika bakgrund har generellt sett varit bestående över tid. Sedan 2009 har dock andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer minskat med 5 procentenheter.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka.

Uppföljning: Följs upp via ett Nöjd-Region-Index (NRI) i SCB medborgarundersökning. Den upplevda tryggheten har ökat från 41 vid 2013 års mätning till 45 2015. *Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.*

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Uppföljning: Nöjd-Inflytande-Index (NII) följs upp via SCB medborgarundersökning. Betygsindex för Södertälje kommun 2015 var 34, en ökning jämfört med 2013 då indexet var 31. *Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.*

*Lägesbedömning sammantaget för området
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet: **Ok***

Utbildning

KF-mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden *Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik samt Naturvetenskap och teknik*. För andra året i rad har resultaten för samtliga områden förbättrats. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent.

Meritvärde i årskurs 9

För sjätte året i rad har meritvärdet i Södertäljes kommunala grundskolor förbättrats. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs.

Behörighet för fortsatta studier-samtliga kommunala skolor

Behörigheten, både vad det gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram har återigen ökat.

Andelen med högskolebehörighet inom gymnasieskolan

När det gäller högskoleförberedande program måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Läsåret 2015/2016 har 77 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en förbättring med 9 procentenheter jämfört med föregående år och måluppfyllelsen är nu även bättre än vad den var år 2014 då de första eleverna fick slutbetyg utifrån den nya gymnasiereformen.

Elever i yrkesprogram kan få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. För

andra året i rad ökar andelen elever som avgått med examen. År 2016 fick 72 procent av eleverna på yrkesprogrammen examen och av dessa hade 43 procent även högskolebehörighet. Det innebär att högskolebehörigheten vid yrkesprogrammen ökar för andra året i rad.

Lägesbedömning sammantaget för området

Utbildning: Ok

Näringsliv och högskola

KF-mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

Uppföljning: Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bland annat SCB och Bisnode Simpler.

Det är ett ökat etableringstryck i Södertälje och fler starka etableringar i Morabergsområdet, Norra stadskärnan förväntas att utvecklas med Södertälje Science Park som draglok, där stora lokalytor finns planerade. Almnäs har ett viktigt strategiskt läge och ska utvecklas inom främst lager och logistik.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

KF-mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

Uppföljning: Marknadsföring av Södertälje som etableringsort har skett genom deltagande i Business Arena Stockholm och genom samverkan med lokala- fastighets- och markägare i kommunen. Arbetet med Stockholm Syd (Almnäs) som en etableringsplats för framförallt företag inom lager- och logistikbranschen fortsätter.

Följs upp via SCB Näringslivsregionalt

Antalet arbetsställen ska öka

År 2016 var antalet arbetsställen 7 873 st.

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st.

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år
Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga.

År 2015 var antal anställda 45 648

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

Uppföljning: Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i flertal processer. NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I mätningen från 2015 ökade samtliga myndighetsområden och resultatet för NKI var 68 (Livsmedelskontroll mättes för första gången). Nästa mätning sker 2017

Siffrorna avser år 2015 och inom parentes år 2014.

Brandtillsyn NKI 85 (78)

Bygglov 63 (53)

Markupplåtelse 82 (63),

Miljö- och hälsoskydd 74 (65)

Livsmedelskontroll 63 (-)

Serveringstillstånd 69 (58)

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 4

Andel invånare med högre utbildning och antalet högskoleutbildningar i Södertälje ska öka.

Uppföljning: Programstudenter på Campus Telge under 2016 var 222 (133), siffror inom parentes avser 2015.

Antal studerande inom Yrkehögskolan Södertälje under 2016 var 168 (89).

Antal studenter på KTH 2016 var 545 (611).

Antal övriga studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter under 2016 var 245 (290)

Antalet programstudenter totalt på Campus Telge inklusive yrkehögskolan var 390 (222) och på KTH 545 (611).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

*Lägesbedömning sammantaget för området
Näringsliv och högskola: Ok*

Arbete och försörjning

KF-mål 1

Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska.

Uppföljning: Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd har minskat. Inte sedan 2008 har det varit så få hushåll som har haft behov av

försörjningsstöd och antalet minskar trots att befolkningen i stort ökar. I december 2016 var det 5,6 procent som någon gång under året uppburit försörjningsstöd att jämföra med 6,2 procent december 2015. *Lägesbedömning* **Ok**

Arbetslivsnämnden bidrar till målet genom att minst 35 procent av deltagarna som avslutas från arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning. Deltagare som avslutats från AME (Arbetsmarknadsenheten) och gått till egen försörjning är 21 procent. Detta är en minskning gentemot samma period förra året då 27 procent avslutades till egen försörjning. *Lägesbedömning*

Har brister

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 2

Antalet unga med försörjningsstöd ska minska.

Uppföljning: Antal unga under 25 år som har försörjningsstöd fortsätter att minska från genomsnitt 170 per månad år 2015 till 126 per månad år 2016 och ligger under målnivån för året. *Lägesbedömning* **Ok**

Arbetslivsnämnden bidrar till målet genom att andelen ungdomar som går till egen försörjning efter avslut från arbetslivsnämndens verksamheter inom Ung i Tälje ska vara minst 40 procent. Under 2016 avslutades 9 av 28 ungdomar till egen försörjning. Under 2015 avslutades 22 av 85 personer till egen försörjning, vilket motsvarade 26 procent. *Lägesbedömning* **Har brister**

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 3

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras.

Uppföljning: Andelen studerande som fått godkända betyg inom vuxenutbildningen har ökat med en procentenhet till 99 procent medan det inom gymnasial vuxenutbildning är oförändrad 86 procent. Andelen studerande på SFI som slutför sina studier inom utsatt tid har år 2016 varit 79 procent i jämförelse med 80 procent år 2015 och är således fortfarande under målet på 85 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Har brister

Lägesbedömning sammantaget för området Arbete och försörjning: Ok

Omsorg om barn ungdomar och vuxna

KF-mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

Uppföljning: Den interna öppenvården fortsätter att utvidgas med insatser, som stöds av program och rekommenderas i nationella riktlinjer alternativt stöds med uppbyggnad av lokal evidens. Genom satsningen på krisstödjare, som arbetar intensivt i familjer där barn bevittnat våld, har flera placeringar undvikits.

Samlad lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: Satsning på en gemensam modell för ett familjeorienterat arbetssätt har gjorts vilket gynnar samverkan och stödjer familjer med behov av stöd på hemmaplan. En process för samordnat arbete i familjer där det finns missbrukande föräldrar har startat och ska även implementeras i arbetet där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning.

Målet uppnås inte då antalet Samordnade individuella planer (SIP) är lågt

Samlad lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Har brister

KF-mål 3

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: Målet mäts i de individuella genomförandeplanerna som följs upp regelbundet. Genomförandeplanen är det verktyg verksamheterna har gemensamt med brukaren, för att dokumentera de konkret beskrivna aktiviteterna som planeras tillsammans med brukaren. Att göra brukaren delaktig i sina mål och delmål är avgörande för att lyckas med insatsen.

I de fall genomförandeplanerna inte skrivs i den utsträckning som planerat, får det negativa konsekvenser på målet. Variationerna mellan de olika enheterna påverkar måluppfyllelsen.

Vid sammanvägning inom området är målet uppnådd men det finns stora variationer mellan enheterna.

Samlad lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Lägesbedömning sammantaget för området
Omsorg om barn ungdomar och vuxna: *Ok*

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

KF-mål 1

Alla brukare ska ha en rättsäker handläggning

Uppföljning: Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning har under 2016, varje månad, mätt hur många beslut om daglig verksamhet och boende som inte kunnat verkställas inom 3 månader. Målsättningen har varit att det inte ska finnas fler än 5 sådana beslut, målsättningen har uppnåtts samtliga månader under 2016.

*Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: *Ok**

KF-mål 2

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: Målet mäts genom andelen genomförandeplaner, där insatsen utförs enligt plan. Målet är satt till 85 procent och resultatet inom den egna regin är 98 procent. Målet följs inte upp för den externa regin.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister**

KF-mål 3

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: Målet följs upp genom mäta andelen brukare med beslutad insats som har erbjudits en samordnad individuell plan (SIP). Målet ligger något under målnivån.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok**

KF-mål 4

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: Handläggarna på myndigheten är utbildade socionomer eller jurister och 58 procent av handläggarna har fullföljt Socialstyrelsens LSS-utbildning. Övriga handläggare går utbildningen eller kommer att påbörja den under våren 2017.

I utförarverksamheten följs målet endast upp för personal i egen regin. Målet följs inte upp för den externa regin.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister**

Lägesbedömning sammantaget för området
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning: *Har brister*

Äldreomsorg

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: Den lokala värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning omfattar delaktighet, bemötande och trygghet.

Resultaten från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" visar att den upplevda delaktigheten inte riktigt når upp till årets målnivå men har förbättrats något jämfört med 2015.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok**

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: 96 procent av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden i egen regi har en fått en teambaserad riskbedömning och har fått planerade åtgärder utförda, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå. Strukturen för vårdplaneringsmötet är väl implementerad och det finns ett väl fungerande samarbete med Södertälje sjukhus där samverkansmöten hålls regelbundet. Målet följs inte upp på extern regi.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister**

KF-mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: Omvårdnadspersonalen har under året gått såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Biståndshandläggarna har deltagit i webbutbildningen Demens-ABC. Målet följs inte upp på extern regi.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister**

Lägesbedömning sammantaget för området
Äldreomsorg: *Har brister*

Kultur och fritid

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter. Som exempel kan nämnas simskola, konstkollo, dagkollo för att pröva på olika idrotter, festival, äventyrsvecka i friluftsgård men också racketvecka med bowling.

Satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott har fortsatt och Ung fritid spelar en viktig roll i arbetet med ett utökat utbud för ungdomar.

Under perioden har ett flertal nya samarbetspartners knutits till verksamheten som tillsammans har bidragit till större variation i utbudet.

El Sistema har fått särskilda medel för arbetet med barn där det konstnärliga och sociala genom orkestermusik samverkar och förstärker varandra.

Berättarministeriets program och aktiviteter har haft fokus på att utveckla kreativitet och kritiskt i Södertäljes skolor.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

KF-mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.

Uppföljning: Målet följs upp genom antalet aktiviteter och antalet deltagande individer. Flickors deltagande ökar både till antal och sett till deltagande individer. Andelen unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med drygt två procentenheter jämfört med föregående år.

Lägesbedömning i bokslutet 2015 för målet: Ok

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: Nyttjandet av kommunens anläggningar som valts för uppföljning har ökat med 25,5 procent under året. Bidragsberättigade registrerade aktiviteter ökar ständigt för både flickor och pojkar, totalt 1,9 procent. Besöken till fritidsgårdarna är oförändrad jämfört med föregående år. Besökare på stadsscen och övriga program minskar fyra procentenheter, bibliotekens utlåning minskar med 2,1 procentenheter, Kultur 365 och Torekällberget minskar med 10,5 respektive 16 procentenheter.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Har Brister

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: Mätning sker i SCB:s medborgarundersökning. Resultatet för 2015 visade ett index på 62 Nästa mätning sker våren 2017.

Resultatet innebär att målet "Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka" är uppfyllt då betygen för både kultur- och idrotts- och motionsanläggningar ökar sen senaste undersökningen. De satsningar, speciellt inom Idrotts- och motionsanläggningar, som genomförts har haft effekt på Södertäljebornas nöjdhet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: Ok

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).

Uppföljning: Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning. Nästa undersökning genomförs våren 2017. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

KF-mål 2

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.

Uppföljning: Under 2016 har 332 bostäder färdigställts varav 186 i småhus, 130 i flerbostadshus och 16 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade, studenter). De nya

bostäderna finns huvudsakligen i Ritorp (86 st) och Glasberga sjöstad (85 st).

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Uppföljning: Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. Besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Av dessa har 85 procent fått svar i tid vilket innebär att målet är nått.

Målet för tjänstegarantin för markupplåtelse är att 80 procent ska få svar inom garantitiden 5 dagar. 88 procent av yttrandena har lämnats inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra***

**Lägesbedömning sammantaget för området
Samhällsbyggnad och offentlig miljö: **Ok****

Finansiell analys - kommunkoncernen

I finansiella analysen redogörs kommunens utveckling inom begreppet en god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning syftar till att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Kommunen måste därför säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar. Kommunfullmäktige i Södertälje har definierat fyra finansiella mål:

- 1) Resultatmål för Södertälje kommun exklusive jämförelsestörande poster med 1,5-2 procent.
- 2) Förbättrade resultat i Telgekoncernen på resultatnivå efter skatt.
- 3) Att kommunens nettokoncernskuld per invånare inte ska öka.
- 4) Att soliditeten i kommunkoncernen ska förbättras under budgetperioden.

Kommunerna ska ha balans mellan intäkter och kostnader vilket sätter krav på kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen.

Sammanställd redovisning – Södertälje kommunkoncern

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiofem företag. I begreppet kommunkoncernen omfattas kommunen samt de företag där kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernens räkenskaper motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden.

För närmare presentation av de kommunägda bolagen se avsnittet om Kommunens organisation.

Positivt resultat

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 1 071 mkr jämfört med ett resultat på 548 mkr för år 2015. Årets resultat hänförs till bland annat att även kommunen uppvisar ett positivt resultat med 415,9 mkr. Bolagskoncernen Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKFAB) har ett positivt resultat efter skatt på 627,8 mkr. Däremot redovisar Söderenergi ett negativt resultat på totalt 10,2 mkr, för Södertälje kommunkoncern innebär det ett negativt resultat om 4,3 mkr. Sedan sker justeringar på koncernnivå som påverkar resultatet positivt med cirka 32 mkr. Den största posten avser försäljning av Brandalssund.

Engångsposter skapar resultatförbättring

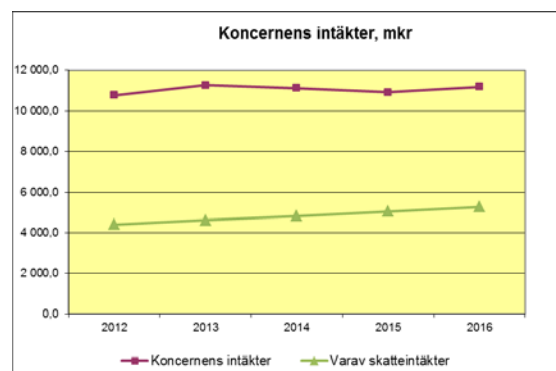
Det goda resultatet påverkas av engångseffekter, så kallade jämförelsestörande poster på 570 mkr i koncernen där kommunen står för 260 mkr och SKFAB har nettoreavinster om 290 mkr. Dessutom finns en nettoreavinst på drygt 20 mkr för koncernen totalt.

Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	+222,0	+431,9	+453,6	+547,9	+1 071
exkl jämfstör.	-4,6	+100,0	+345,8	+395,1	+501

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

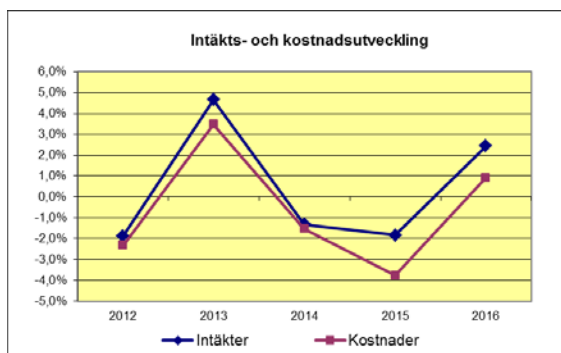
Kommunkoncernens intäkter ökar

Årets intäkter uppgår till 11 198 mkr, vilket är en ökning med 3 procent mot förra årets 10 874 mkr. Det beror uteslutande på att kommunens skatteintäkter och verksamhetens intäkter ökat med 6 procent. Skatteintäkterna och generella statsbidrag som uppgår till 5 275 mkr ökade med 289 mkr och utgör 47 procent av kommunkoncernens intäkter. För SKFAB har intäkterna däremot minskat med 3 procent, framför allt på grund av att Telge Kraftkoncernen sålts under hösten 2016 och därför har inga verksamhetsintäkter bestående av taxor och avgifter för bland annat energi och återvinning kommit in under årets sista kvartal.

Kostnaderna ökar långsammare

Årets kostnader uppgår till 10 098 mkr mot 10 005 mkr för år 2015, en ökning med knappt 1 procent. I kostnaderna ingår avskrivningar med 623 mkr (591 mkr). Kommunen står för drygt hälften av kostnaderna. Kommunens kostnader har ökat med 2 procent medan bolagskoncernens kostnader ökat med 1 procent. Den lägre procentsatsen för SKFAB har påverkats av försäljningen av Telge Kraftkoncernen.

Finansnettot förbättrat

Kommunkoncernens finansnetto blev 47 mkr, vilket är en förbättring med 321 mkr jämfört med föregående år. Det beror framför allt på engångsposter, som avser bolagsförsäljningar. Om finansiella jämförelsestörande poster utesluts blir nettoeffekten att finansnettot utgör 234 mkr, en förbättring med 40 mkr jämfört med föregående år. Detta beror mestadels på lägre räntekostnader på grund av en minskad låneskuld.

Finansnettots utveckling, mkr

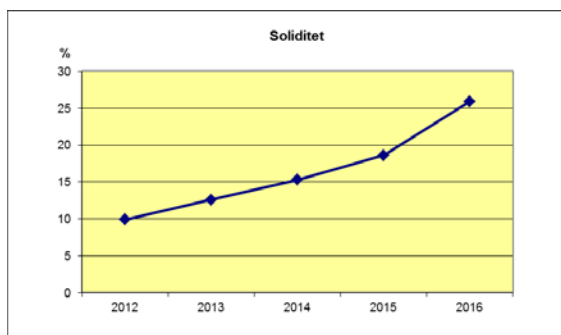
Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	-425	-204	-194	-274	47
exkl jämfstör.	-425	-428	-323	-274	-234

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 2,55 procent (2,59%). Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Vid årsskiftet var räntebindningstiden i genomsnitt 3 år och föregående år var den drygt 2 år. Kapitalbindningstiden var 3 år och därmed oförändrad mellan åren.

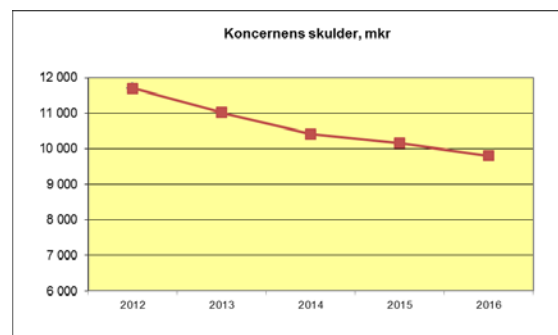
Soliditeten förbättras

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte minskat med 731 mkr till 16 355 mkr. Ett klart bättre resultat har gjort det möjligt att minska låneskulden. Detta har påverkat soliditeten som ökade till 26 procent vid utgången av år 2016, en ökning med 7,7 procentenheter.

Kommunkoncernens upplåning

Kommunkoncernen Södertälje kommun är en stor låntagare vars nettoskuldportfölj (lån från kreditinstitut och obligationslån) uppgick till 8 566 mkr per den 31 december 2016 (10 099 mkr). Den externa nettoskulden har under året minskat med hela 15,7 procent. Anledningen är minskade lånebehov i Telgekoncernen samt att kommunens egen likviditet har förbättrats.

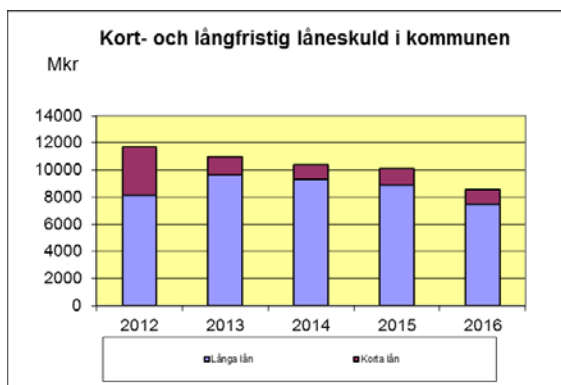
Skuldnivån verkar stabiliseras även om den förmodligen kommer att öka under 2017 genom de redan beslutade investeringsplanerna. Under året kommer lån att förfalla om 3,3 mdkr, vilka kommer att refinansieras.

Genom en högre självfinansieringsgrad på investeringarna har nettokoncernskulden per invånare fortsatt att minska. Under 2016 minskade den med ca 23,3 tkr per invånare till 146,5 tkr per invånare. Genom kraftiga prioriteringar av investeringar och strävan om en hög självfinansieringsgrad är målsättningen att nettokoncernskulden ska stabiliseras på en nivå som kommunen långsiktigt tål att bära.

Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyn sätter ramarna för den finansiella verksamheten och anger mål och riktlinjer. All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Hur dessa risker ska hanteras anges i finanspolicyn. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer låneramar för bolagen och kommunen garanterar upplåningen till bolagen via kommunens egen internbank.

Kommunen har sedan 2011 låtit, kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's, göra en kreditbedömning av Södertälje kommun. Betyget har sedan dess varit AA+, vilket är det näst högsta betyget. Varje år sker en uppföljning av betyget och den 9 december 2016 bekräftades en oförändrad AA+ rating med stabila utsikter. Ett officiellt kreditbetyg gör det lättare att låna pengar och dessutom till en lägre kostnad.

Kommunen har flera bra finansieringskällor såsom kommuncertifikat och svenska obligationsprogram, kommunen är också medlem i Kommuninvest. Under 2016 gjordes refinansieringen direkt på kapitalmarknaden och från Kommuninvest. Utvecklingen går mot att andelen traditionella banklån kommer fortsätta att minska. Fördelningen vid årsskiftet var 1 050 mkr i certifikat, 3 135 mkr i svenska obligationer utställda under MTN-programmet (MTN=Medium Term Note), 2 308 mkr i direktplacerade obligationer, 1 100 mkr i lån från Kommuninvest och 871 mkr via traditionella banklån. Denna upplåning sker för kommunkoncernen och för kommunens andel av Söderenergi.

Upplåningen görs i både fast och rörlig ränta. För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2016 enligt följande:

Förfall per år - andel av extern skuld	Kapitalförfall	Ränteförfall
2017	39 %	49 %
2018 - 2019	26 %	21 %
2020 - 2022	9 %	14 %
2023 - 2027	20 %	3 %
Efter 2027	6 %	13 %

Investeringsutgifter

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

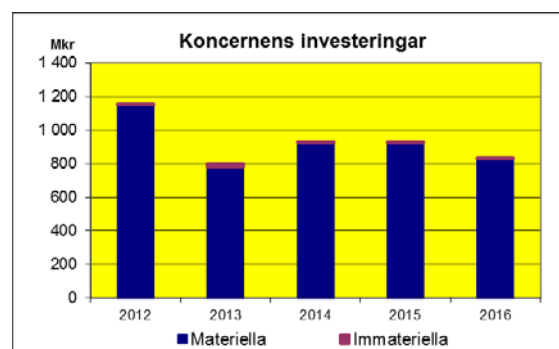
I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel.

Kommunkoncernens investeringar uppgick till 839 mkr (927 mkr), varav 142 mkr (130 mkr) i kommunen. Telgebolagen står för 664 mkr (757 mkr), vilket är cirka 79 procent av kommunkoncernens investeringar. Söderenergi har investerat för 75 mkr där kommunens ägarandel utgör 32 mkr.

De bolag som har högst investeringar är Telge Nät 230 mkr (238 mkr), Telge Bostäder 164 mkr (177 mkr) och Telge Fastigheter 200 mkr (277 mkr). I Telge Fastigheters belopp ingick förra året förvärv av Axa Sportcenter och Södertälje fotbollsarena om 111 mkr. Årets investeringar har till fullo investerats med egna medel.

För Telgebostäder har fokus legat på modernisering av projekten i Fornbacken. Telge Hovsjös investeringar var 31 mkr (37 mkr) och rör huvudsakligen fastighets- och lägenhetsunderhåll. Telge Nät's investeringar styrs bland annat av kommunens exploateringsbeslut. För 2016 uppgick dessa till 230 mkr (239 mkr). Investeringarna bestod av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten men även slutförande av exploateringar som Glasberga, Dammkärr, Björkmossen m.fl. Telge Fastigheter har lagt ned totalt 199 mkr (277 mkr) i investeringar, varav 168 mkr i kommunala fastigheter och 31 mkr i kommersiella fastigheter. Årets byggstarter avser Björkmossens äldreboende, ett stall i Järna, ny grundskola och idrottshall i Viksberg samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Avskrivningarna har ökat med 5 procent mellan 2015 (591 mkr) och 2016 (623 mkr). De senaste fem åren har avskrivningarna ökat med 13 procent beroende på ökade investeringsvolymerna. Investeringar som är pågående nyanläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att de inte belastat resultatet än.

Finansiell analys - kommunen

Analysen i detta avsnitt omfattar den kommunala ekonomiska förvaltningen samt relationerna med bolagskoncernen.

Resultat och kapacitet

Ett positivt resultat på 416 mkr

Resultatet för kommunen blev 416 mkr 2016, vilket är 288 mkr bättre än budget och 263 mkr bättre än föregående år. Resultatförbättringen beror bland annat på stora skillnader i de jämförelsestörande posterna som detta år förstärkt resultatet med 260 mkr mot 168 mkr 2015.

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster har förbättrats med 171 mkr och uppgår till 155 mkr. Den låga nettokostnadsutvecklingen är en orsak till det bättre resultatet, samtidigt som skatteutvecklingen varit god. Dessutom har finansnettot förbättrat resultatet med 11 mkr på grund av ökade utdelningar och ett räntenetto som utvecklats positivt. Årets nettokostnadsutveckling uppgår till 0,8 procent (39 mkr) medan skatteintäkterna ökat med 4,0 procent (199 mkr). Nettokostnaderna och skatteintäkterna är exklusive jämförelsestörande poster.

Engångsposterna skapar en resultatförbättring

De jämförelsestörande posterna har tillsammans bidragit med 260 mkr till årets resultat. Av dessa avser 56 mkr ett extra statsbidrag för flyktningmottagande och en byggbonus från Boverket på 27 mkr vilka återfinns under skatter i resultaträkningen. Jämfört med förra året har totalt sett de jämförelsestörande posterna förbättrat resultatet med 92 mkr. Det som påverkat verksamhetens nettokostnad mest av de jämförelsestörande posterna är exploateringsintäkterna på 127 mkr att jämföra med 2015 då dessa var 60 mkr. Förra året fick vi också en återbetalning av betalda premier avseende AFA-försäkringen som uppgick till 28 mkr, vilket vi inte fått i år. Realisationsvinsterna uppgår till 46 mkr, vilket är 27 mkr mer än år 2015.

Kommunen klarar balanskravet

Årets balanskravsresultat blev 370 mkr efter justeringar för reavinster. Både 2013 och 2011 åberopades synnerliga skäl för att exkludera den kostnad, på 34 mkr respektive 22 mkr, som uppstod när diskonteringsräntan för pensioner sänktes. Resultatmässigt innebär det en engångseffekt dessa år. Räntesänkningen speglar dock ett mycket långsiktigt åtagande (40-50 år), medan balanskravets regelverk har ett 1-3 års perspektiv.

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att "öronmärka" vissa resultat för särskilda framtida

ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social "fond" för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har först under 2016 börjat användas med hittills 1 mkr och därmed så återstår 23mkr.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del på 6 mkr har använts under 2016.

Kommunstyrelsens beslutade i januari 2017 att av 2016 års resultat avsätta 15 mkr till en bostadsfond för bostadsbyggande. Därmed blir det ackumulerade resultatet 856 mkr för att framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande. Kommunen har inte fattat något beslut om att använda sig av möjligheten med resultatutjämningsreserv (RUR).

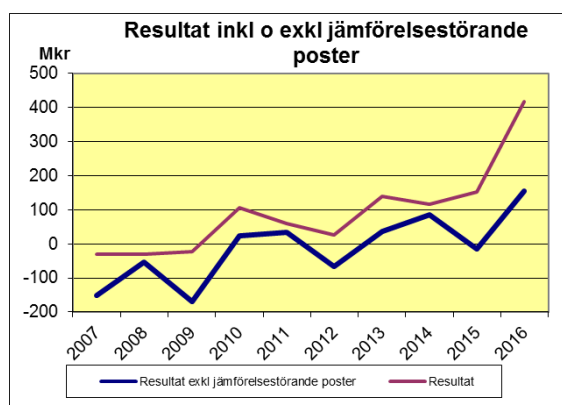
Resultatutredning, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat enl. resultaträkning	25	140	116	153	416
Balanskravsjusteringar:					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-18	-6	-10	-18	-46
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring			1		
Resultat efter balanskravsjusteringar	7	134	107	135	370
Reservering/användning resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	7	134	107	135	370
Justering av synnerliga skäl:					
Sänkning av diskonteringsränta pensioner		34			
Resultat efter synnerliga skäl	7	168	107	135	370
Avsättning/disposition av resultat					
Avsättning till bostadsfond					-15
Avsättning till/ianspråktagande av social fond					+1
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar		-19	+6	+7	+6
Ackumulerat balansresultat	90	239	352	494	856

Stora resultatsvängningar i Södertäljes ekonomi

Årets resultat ger Södertälje kommun ett positivt resultat för sjunde året i rad. Det finns stora resultatsvängningar mellan åren men fem av de senaste sju åren uppvisar kommunen positiva resultat även när man tar bort de jämförelsestörande posterna. Det var åren 2012 och 2015 som avvek från ett positivt resultat. Övriga år på 2000-talet (2000-2010) har kommunen brottats med underskott. Detta har gjort att kommunen inte haft möjligheter att bygga upp reserver för att skapa en hållbar ekonomi, trots att man haft stora extraintäkter. Vid en jämförelse av tillväxten av det

egna kapitalet under 10 år i förhållande till skattetillväxten ser man att det egna kapitalet bara vuxit med 35 procent medan skatteintäkterna ökat med 60 procent.

Kännetecknande för Södertäljes ekonomi är att stora svängningar sker mellan åren, som dels beror på stora variationer i de jämförelsestörande posterna, dels hur väl kommunen lyckats hantera nettokostnadsutvecklingen i verksamheten. Under flera år under 2000-talet har kommunen klarat det totala resultatet genom stora intäkter av jämförelsestörande karaktär. Det har varit problematiskt för kommunen att resultaten för den löpande verksamhetens nettokostnad varierat så kraftigt mellan åren, vilket gjort att det inte varit någon lugn utveckling, snarare har det varit vanligt att resultaten svängt med +/-100 mkr mellan åren.

Under 2010 skedde en inbromsning i kommunens kostnadsutveckling genom effekter av ett omfattande besparingsarbete, som tillsammans med statens tillfälliga konjunkturstöd till kommunerna ledde till ett överskott och en väsentlig resultatförbättring. Under 2011 tog kostnadsutvecklingen åter fart, som dock kunde finansieras genom att Södertälje fick kraftigt ökade bidrag i kostnadsutjämningsystemet. Kostnadsutvecklingen fortsatte öka under 2012 med försämrat resultat som följd, för att 2013 åter igen bromsa in kraftigt då nettokostnaderna endast ökade med 2 procent samtidigt som kommunen hade stora jämförelsestörande intäkter. Under 2014 har de jämförelsestörande posterna sjunkit, men kommunen lyckades ändå bibehålla ett positivt resultat i och med att nettokostnadsutvecklingen var lägre än skatteutvecklingen. För 2015 har nettokostnaderna fortsatt växa i snabbare takt än skatterna, men resultatet räddas av jämförelsestörande intäkter. Under 2016 har nettokostnaderna legat på en låg nivå

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna i grunden bygger på sysselsättningen i landet. Södertälje kommun är känslig både på intäkts- och kostnadssidan. Det

beror på att kommunen har högre en arbetslöshet än både länet och riket trots att kommunen geografiskt befinner en stark arbetsmarknadsregion vilket ger höga kostnader för försörjningsstöd. En befolkningstillväxt av kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer också extra krav på kommunens ekonomi. Kommunen behöver därför ha marginaler i sin ekonomi för att parera de stora resultatsvängningarna och kommuninvånarnas växande behov. Kommunen måste säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar för att kunna garantera en bibehållen servicenivå för kommande generationer utan att behöva uttaxera en högre skattenivå.

Enligt budgeten för 2016 var målet att uppnå ett resultat (exklusive jämförelsestörande poster) som motsvarade 1,5 procent av skatter och generella statsbidrag, att jämföra med det faktiska utfallet som blev 3,0 procent. Föregående år var resultatet 2,7 procent. Målnivån 2017 är 2,0 procent och är tänkt att öka till 2,2 procent i slutet av planeringsperioden.

Resultat, mkr	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	+25	+140	+116	+153	+416
exkl jämfstör.	-67	+36	+85	-16	+156
Kr/inv.	+285	+1 540	+1 261	+1 638	+4 395

Resultatet per invånare uppgår till 4 395 kr (1 638 kr 2015).

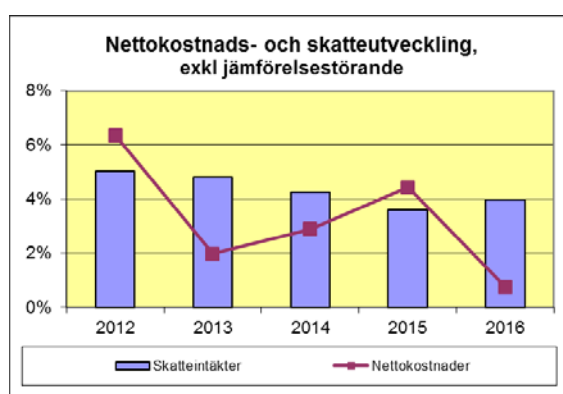
Skatteintäkterna ökar mer än nettokostnaderna

För att få en sund hållbar ekonomisk utveckling måste skatteintäkterna öka mer än nettokostnaderna varje år. Skatteintäkterna har ökat med 4,6 procent under 2016 då inkluderas att kommunen fick 33 mkr mer i engångsbelopp avseende flyktingmottagande och byggbonusen jämfört med förra året. Exkluderas de jämförelsestörande skatteintäkterna har skatterna ökat med 4,0 procent medan nettokostnaderna ökat med enbart 0,8 procent, vilket innebär att relationen mellan skatternas utveckling och nettokostnaderna är klart positiv. Sett i ett längre perspektiv - de senaste fem åren - har skatterna haft en bättre utveckling än nettokostnaderna, mycket tack vare den låga kostnadsutvecklingen under 2013 och 2016.

Befolkningstillväxten påverkar både skatte- och nettokostnadsökningen. Under 2016 ökade befolkningen med 1 429 personer eller 1,5 procent och på två år med 2 396 personer. Södertälje kommun skulle utifrån befolkningsprognosen ha ökat med 1,2 procent. I Stockholms län ökade befolkningen med 1,7 procent och i riket med 1,5 procent.

	Förändring 15-16	Förändring 12-16
Skatteintäkter	4,6 %	19,6 %
Skatteintäkter exkl extra flyktingbidrag och byggbonus	4,0 %	17,7 %
Verksamhetens nettokostnader	-0,4 %	8,7 %
Verksamhetens nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	0,8 %	10,4 %
Finansnetto (positivt)	20,4 %	-53,4 %
Finansnetto exkl. jmfst poster	20,5%	-53,7 %

Finansnettot har sedan 2001 varit positivt och bidragit till att finansiera den kommunala verksamheten. Det positiva finansnettot har även ökat år efter år, men har under föregående femårsperiod minskat, under 2016 syns dock en mindre förbättring.

Vart går pengarna?

Största delen av skattepengarna (83 %) går till kärnverksamheten - vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 48 procent av kommunens verksamhet. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2016.

Nettokostnader 2016	mkr	Andel (%)	Förändr föreg år	mkr	%
<i>Pedagogisk verksamhet</i>					
• Förskola	579	12	+5	+1	
• Grundskola	1 147	24	+23	+2	
• Gymnasieskola	386	8	+17	+5	
• Vuxenutbildning	81	2	+30	+60	
• Särskola	86	2	+1	+2	
<i>Individ och familjeomsorg</i>					
• Arbete och försörjning	235	5	-69	-23	
• Barn- och ungdomsvård	249	5	+28	+13	
• Vuxenvård	71	1	+1	+2	
<i>Vård och omsorg</i>					
• Funktionshindrade LSS	656	13	+18	+3	
• Övriga funktionshindrade < 65 år	153	3	-10	-6	
• Äldreomsorg	637	13	-4	-1	
• Kultur och fritid	215	4	+2	+1	
• Samhällsbyggnad/ miljö/skydd	5	0	-113	-96	
Övrigt inkl finansnettot	360	8	+7	+2	

Flera verksamheter har haft en nettokostnadsökning med varierande storlek medan verksamhetsområdena arbete och försörjning, äldreomsorgen, övriga funktionshindrade samt samhällsbyggnad/miljö/skydd har minskat sina nettokostnader. Den största procentuella ökningen och även i kronor mätt har skett inom vuxenutbildningen (+60 %) och motsvarar en ökning med 30 mkr. Nedan redovisas respektive verksamhetsområde utifrån årets nettokostnadsökning.

Vuxenutbildningen är den verksamhet som procentuellt ökat sin nettokostnad mest, med 60 procent (30 mkr). Den främsta orsaken beror på en intern intäktsminskning (44 mkr) främst på grund av att schablonintäkterna för flyktingar numera redovisas centralt och sedan fördelas via kommunbidrag. De externa statliga intäkterna har minskat med 2 mkr. Låga antagningsnivåer till vuxenutbildningen har medfört att kostnaderna minskat med 16 mkr (15 %).

Därefter är det **barn och ungdomsvården** som ökat mest med 13 procent (28 mkr). Det är framförallt kostnaden för köp av jourhem (7 mkr), institutionsvård (6 mkr) och familjehemsvård (1 mkr) som ökat beror i huvudsak på ett ökat behov av att placera men också att en del placeringar har kostat mer än normalt då efterfrågan på marknaden har varit högre än utbudet.

Antalet vård dygn har ökat med 27 procent. Dessutom har kostnaderna för behovsprövad öppenvård och behandling ökat (3 mkr). De ökade antalet köp av platser sker främst hos privata företag men även köp från staten har ökat. Personalkostnaderna har ökat med 10 procent (15 mkr) och avser främst öknings på familjehem samt för öppna insatser.

För övriga externa kostnader som totalt ökat med 39 procent (3 mkr) är det främst köp från bemanningsföretag som ökat med 2 mkr.

Gymnasieskolans nettokostnader har ökat med 5 procent (17 mkr). Ökningen av elevantalet inom gymnasieskolan är 4,6 procent.

Personalkostnaderna har ökat med 8 mkr (7 %) och gäller främst språkinträdning, yrkesinträdning samt olika individuella program. Samtidigt har köp av platser ökat med 13 mkr där kommunens köp från andra kommuner ökat mest följt av köp från privata företag. Området övriga kostnader har ökat med 4 mkr (18 %) där IT-området står för cirka hälften av kostnadsökningen. Däremot har lokalkostnaderna minskat (7 mkr).

Andelen gymnasieelever som väljer att gå i kommunens egna skolor har även i år minskat med 1 procentenhet till 35 procent, vilket innebär att 65 procent av kommunens gymnasieelever väljer annan gymnasieskola än kommunens egna.

Därefter följer verksamhetsområdet

Funktionshindrade LSS med en ökning på 3 procent (18 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 2 procent (4 mkr) samtidigt har de externa köpen (1 %) och bidragen (3 %) minskat. Däremot har de övriga externa kostnaderna ökat med 20 procent (2 mkr). Den höga arbetsbelastningen för att klara uppföljningar, nya ärenden och för att handlägga svåra ärenden har medfört att man har varit nödgad att använda sig av bemanningstjänster som ökat de övriga externa kostnaderna med 2 mkr mot 2015.

Grundskolans nettokostnad har ökat med 2 procent (23 mkr). Antal elever har ökat med 0,5 procent. Driftbidragen från Skolverket har ökat med 85 procent (18 mkr) och avser medel till att öka attraktionen till läraryrket samt att lyfta lärarnas kompetens. Samtidigt har personalkostnaderna ökat med 6 procent (36 mkr) medan lokalkostnaderna minskat med 7 procent (12 mkr). Köp av skolplatser har ökat med 2 procent (4 mkr) och avser köp från friskolor (5 mkr), medan köpen från andra kommuner minskat. Samtidigt har kapitalkostnaderna minskat med 2 mkr.

Vuxenvården har en ökning på 2 procent (1 mkr). Här har personalkostnaderna minskat med 5 procent (3 mkr) samtidigt som köp av bemanningstjänster ökat. Köp av externa platser har ökat med 18 procent vilket motsvarar 2 mkr. De externa intäkterna har minskat med 1 mkr vilket även påverkar nettokostnadsökningen. Antalet vård dygn har ökat med 1 procent till 4003 dygn.

Inom, **särskolan**, som ökat med 2 procent (1 mkr) är det köp av externa platser som främst ligger bakom ökningen, med en ökning på 13 procent (3 mkr). Personalkostnader har enbart ökat med 1 procent, samtidigt som de externa intäkterna för avgifter och ersättningar ökat med 1 mkr (12 %). Ökningen ligger inom gymnasiesärskolans nettokostnader.

Verksamhetsområdet **kultur och fritid** som år 2015 hade en ökning på 9 procent (18 mkr) har i år en nettokostnadsökning på 1 procent (2 mkr). Intäkterna för lokalupplåtelser har minskat med 3 mkr samtidigt har personalkostnaderna ökat med 6 procent (5 mkr). Dessutom har lämnade bidrag ökat med 5 procent (2 mkr). Att nettokostnadsökningen är så pass låg beror på minskade lokalkostnader (2 mkr), lägre köp av verksamhet (4 mkr) och att interräntan minskat (2 mkr).

Övrig verksamhet inklusive finansnettot har ökat med 2 procent (7 mkr). Exkluderas finansnettot så är ökningen i stället 4 procent (18 mkr) trots att personalkostnaderna minskat med 12 mkr (3%) och

lokalkostnader med en minskning på 3 mkr (4 %). Ökningen beror på att vi under 2015 erhöll en återbetalning av premier från AFA (28 mkr). På kostnadssidan har IT-service och drift ökat med 7 mkr (14,5%) och beror på ökade kostnader för support och underhåll samt att datadriften totalt blivit dyrare. Konsultkostnaderna har ökat med 55 procent (3,4 mkr) och skett främst inom kommunstyrelsens kontor med ökade kostnader för utredningsarbete för kommunövergripande IT-utredning och rådgivning för nya stambanor samt konsultkostnader för det nya lönesystemet.

Förskolan har ökat sina nettokostnader med enbart 1 procent (5 mkr). Lokalkostnaderna har minskat med 13 mkr (12 %) samtidigt som köp av verksamhet ökat med 4 mkr (6 %). Kapitalkostnaderna har minskat med 2 mkr. Övriga externa kostnader har ökat med 2 mkr och består av fler orsaker såsom skolskjutsar, lekmaterial, möbler och inredning m.m. Samtidigt har verksamhetens personalkostnader ökat med 11 mkr (3 %)

Äldreomsorgens nettokostnader har minskat i år med 1 procent (4 mkr). Intäkterna har ökat med 28 mkr (6 %) medan kostnaderna har ökat med 24 mkr (2 %). De externa intäkterna har ökat med 8 procent (8 mkr) och avser främst driftbidrag från Socialstyrelsen som avser stimulansbidrag för att öka bemanningen inom äldreomsorgen. Behoven av att köpa platser på korttidsboende och vård- och omsorgboende har minskat och sammanfaller med att det finns fler platser i egen regi bland annat på grund av att Mariekällgården är i full kommunal drift efter ombyggnation. På kostnadssidan har köp av verksamhet därför minskat med 11 procent (20 mkr)

Personalkostnaderna har ökat med 3 procent (12 mkr). Kategorin övriga externa kostnader har ökat med 15 procent (5 mkr) och avser ett upphandlingsskadestånd på 2 mkr till Konkurrensverket, trygghetslarm som ökat med 2 mkr och bemanningstjänster med en ökning på 1 mkr. Bidragen har ökat med 2 mkr och avser kompensation för att öka bemanningen hos våra externa utförare.

För **övriga funktionshindrade** har nettokostnaderna minskat med 6 procent (10 mkr). Minskningen har skett inom området omsorg och service till funktionshindrade enligt Socialtjänstlagen (SoL), som minskat med 16 procent (13 mkr). Personalkostnaderna har minskat något samtidigt som de externa köpen minskat med 27 procent (11 mkr). Volymminskningarna beror på fler olika omständigheter såsom att brukare flyttat till andra kommuner, överflyttats för vård inom psykiatri, har avlidit, men även att brukare blivit aktuella för insatser enligt LSS påverkar verksamhetens

omfattning. Verksamheten för psykiskt funktionshindrade har ökat sina nettokostnader med 2 procent (2 mkr) och beror på att personalkostnaderna har ökat främst inom öppenvården samtidigt som köpen av HVB-hem minskat.

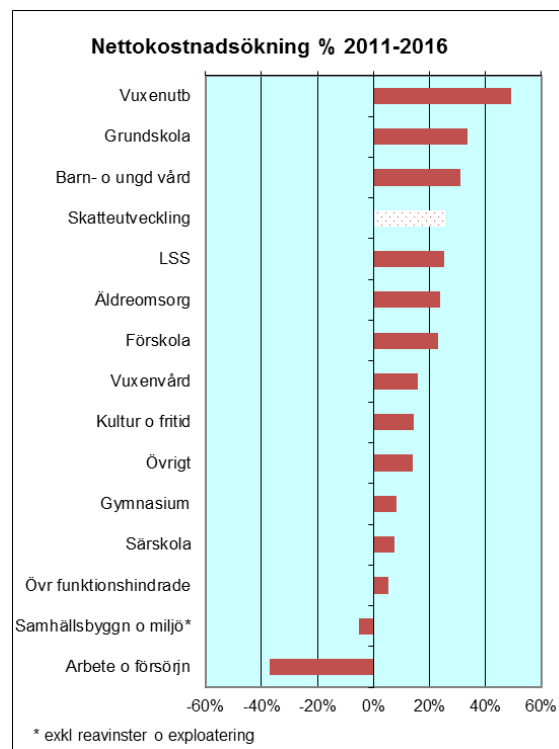
Nettokostnaderna för **arbete och försörjning** har minskat med 23 procent (69 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 5 procent (7 mkr) ökningen har skett främst inom flyktingverksamheten. Samtidigt har köp av verksamhet ökat med 112 procent (22 mkr) och avser köp av jourhem för ensamkommande flyktingbarn. Förbättringen har skett genom att de externa driftbidragen från Migrationsverket och EU-bidrag ökat samtidigt som de interna kostnaderna minskat sedan flyktingschablonen inte internt utfördelas (förskola, grundskola gymnasieskola) utan ges via kommunbidraget.

Samhällsbyggnad/miljö/skydd har minskat sina nettokostnader på totalt 96 procent (113 mkr) vilket beror på de stora realisations- och exploateringsvinster. Exkluderas dessa så har nettokostnaderna fortfarande minskat men i stället med 11 procent (21 mkr). Det är samhällsbyggnad som står för minskningen, miljö är i stort sett oförändrat mot förra året. Samhällsbyggnad har ökade intäkter för parkeringsverksamheten efter att ha infört nya avgifter samt fullbemannad övervakning. Kommunen har också erhållit intäkter med 3 mkr för ledningsrätter. För hyror och arrenden har intäkterna ökat med 21 procent (7 mkr) och beror på att kommunen i år arrenderat ut mark för parkering till Stockholms läns landsting. Kommunen har också sålt bergsmaterial vid tomträttsarbeten vid Moraberg. Dessutom har driftbidragen ökat med 120 procent (9 mkr) och avser nytt EU-bidrag för projektet Matlust (4 mkr) och ett statsbidrag för att skapa ett naturreservat vid Brandalsund (2 mkr).

På kostnadssidan så har personalkostnaderna ökat med 13 procent (14 mkr) medan lokalkostnaderna minskat med 4 procent (3 mkr).

Konsultkostnaderna har ökat med 78 procent (8 mkr) och avser främst projektet Matlust, men även inom fysisk planering och stadsbyggnad. Även konsultkostnaderna inom totalförsvaret och samhällsskydd har ökat. Kundförluster har minskat med 2,4 mkr. Årets avskrivningar har ökat med 17 procent (7 mkr) och utrangeringar av anläggningstillgångar har skett med 1 mkr mer än förra året. De interna räntorna är en stor orsak till att nettokostnaderna minskat eftersom vi avskaffat dem för 2016.

Kostnadsutveckling för verksamheten i 5-årsperspektiv

Under den senaste femårsperioden är det vuxenutbildningen som ökat mest, 49 procent. Det beror på att schablonintäkterna för flyktingar numera redovisas centralt och sedan fördelas via kommunbidrag. Även grundskolan har ökat mer än skatteintäkterna, 33 procent d.v.s. 7 procent mer än skatteutvecklingen. Barn och ungdomsvården (31 %) har ökat med 5 procent över skatteutvecklingen. Övriga verksamhetsområden har en lägre utveckling än skatteintäkterna. LSS ligger enbart 1 procent under skatteutvecklingen medan förskolans nettokostnadsutveckling ligger på 23 procent det vill säga 3 procent under. Sedan är det ett hopp ner till vuxenvården som ökat med 16 procent, kultur och fritid 15 procent och den så kallade övrig verksamhet som även den har en ökning på 15 procent under de senaste fem åren. Gymnasieskolan tillsammans med särskolan har ökat med vardera 8 procent. Vård och omsorg -övriga funktionshindrade ligger hela 24 procentenheter under d.v.s. 2 procent. Det är två verksamhetsområden som haft en negativ utveckling, samhällsbyggnad samt arbete och försörjning. Enligt diagrammet har **samhällsbyggnad och miljö** minskat med 5 procent **arbete och försörjning** har minskat med 37 procent. Den negativa utvecklingen inom verksamhetsområdet arbete och försörjning har till största delen att göra med att försörjningsansvaret för flyktingar, överflyttats till Arbetsförmedlingen. Kostnaderna för utbetalt ekonomiska bistånd har

dessutom haft en negativ kostnadsutveckling och minskat med 13 procent.

Volym - tillväxt och minskning i olika verksamheter

Verksamheter som ökat....

- 23 976 fler vårddygn för barn och ungdom, + 26 procent
- 55 fler vårddygn på institution inom vuxenvård missbruk, + 1 procent
- 49 fler elever i grundskolan, + 1 procent
- 160 fler elever i gymnasieskolan, + 5 procent
- 96 fler barn i skolbarnomsorgen, + 2 procent

.....och verksamheter som minskat

- 56 986 färre hemtjänststimmar, inom äldreomsorg -10 procent
- 21 970 färre besökare på Torekällberget, -18 procent
- 4 954 färre besök inom kultur och fritids programverksamhet, - 4 procent
- 1 080 färre besök i konsthallen, -5 procent
- 543 färre invånare som erhållit försörjningsstöd, - 9 procent
- 161 färre årsplatser inom SFI, - 10 procent
- 20 färre barn i förskolan, -0,4 procent
- 22 färre personer med personlig assistans, - 8 procent

Kommunens intäkter ökar med hjälp av jämförelsestörande poster

Kommunens totala intäkter uppgår till 6 728 mkr och har ökat med 6 procent jämfört med föregående år. Skatteintäkter är den största inkomstkällan för kommunerna. För Södertäljes del följer sedan statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter.

Intäkterna från skatter och statligt utjämningsbidrag har sammantaget ökat med 4,6 procent och tillfört kommunen 232 mkr mer än förra året, varav 6 mkr avser extra medel för flyktmottagning och en byggbonus kommunen erhållit 2016 på 27 mkr. De finansiella intäkterna har sjunkit i och med att kommunen inte längre tar ut någon avkastning från sina bolag. Men även internbankens utlåningsverksamhet till kommunens bolag påverkar de finansiella intäkterna genom den låga räntan och att utlåningen kraftigt minskat. Verksamhetens olika intäkter har ökat med 14 procent. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna såsom exploaterings- och realisationsvinster samt återbetalningen 2015 avseende AFA-premier så har verksamhetens intäkter ökat med 8 procent. I posten övrigt ingår realisationsvinster för fastighetsförsäljningar och exploateringsvinster, vilka tillsammans är 94 mkr högre än förra året. Avgifter från kommuninvånarna

för olika tjänster svarar endast för 3 procent av kommunens intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2016.

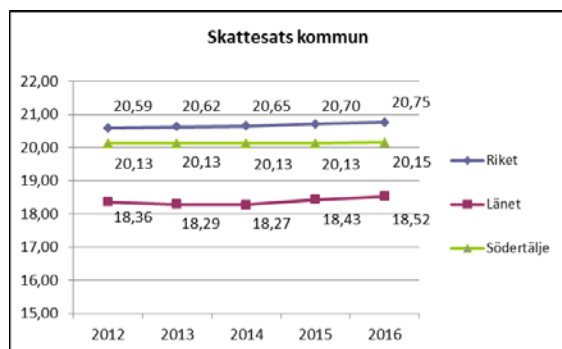
Externa intäkter 2016	mkr	Andel (%)	Förändr fg år mkr	%
Kommunalskatt	3 532	53	+145	+4
Statligt utjämningsbidrag	1 743	26	+87	+5
Finansiella intäkter	312	5	-16	-5
Driftbidrag från stat m.fl.	506	8	+28	+6
Avgifter	207	3	+21	+11
Försäljningsintäkter	137	2	+0	+0
Övrigt	291	3	+89	+45
Summa	6 728	100	354	+6

Skatteintäkterna ökar med 4,6 procent

De totala skatteintäkterna inklusive utjämningsystem och regleringsbidrag uppgår till 5 275,1 mkr och har jämfört med 2015 ökat med 4,6 procent, eller 232 mkr. Under 2016 har kommunen intäktsbokfört resterande 56 mkr av de 106 mkr i tillfälligt statsbidrag för flyktmottagning som kommunen erhöll 2015. Dessutom har kommunen erhållit 27 mkr från Boverket avseende byggbonus för påbörjade nya bostäder. Exkluderas de "extra" bidragen som är 33 mkr större än under 2015 så har de totala skatteintäkterna ökat med 4,0 procent. Under slutet av året har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) reviderat upp skatteprognosen, vilket gjort att skatteutfallet (exklusive jämförelsestörande poster) blev 15 mkr bättre än i prognosen vid delårsbokslutet.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 4,3 procent under 2016 att jämföras med 2015 då ökningen var 5,5 procent. Skatteintäkterna är dock beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnaderna mellan kommunerna, vilket gör att den egna skattekraften inte har lika stor betydelse för kommunernas skatteintäkter. Inkomstutjämningsystemet garanterar alla kommuner 115 procent av medelskattekraften i landet. De kommuner som inte når upp till nivån, däribland Södertälje, erhåller inkomstutjämningsbidrag. Södertälje har erhållit 984 mkr i statlig inkomstutjämningsbidrag för året, vilket är en ökning med 9,8 procent jämfört med föregående år.

En utjämning sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2016 har Södertälje erhållit 323 mkr i kostnadsutjämningsbidrag – en minskning med 8,7 procent. Utjämning av LSS-kostnader har tillfört kommunen 217 mkr, en ökning med 4,5 procent. Totalt har utjämningsbidragen ökat med 5,2 procent, men då ligger de jämförelsestörande posterna avseende flyktmottagning och byggbonusen medräknad. Exkluderas dessa så har skatteutjämningsbidragen ökat med 3,3 procent.

Skatteintäkternas totala storlek beror även på vilken utdebitering kommunen har. Den totala kommunalskatten 2016, inklusive landstingsskatten, uppgick till 32:23. Den kommunala skattesatsen i medeltal för riket uppgick till 20:75. Södertälje ligger under riksgenomsnittet.

Verksamhetens intäkter har ökat

Verksamhetens intäkter uppgår till 1 141 mkr och har ökat med 14 procent eller med 139 mkr. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna har intäkterna ökat med 80 mkr vilket motsvarar 9 procent. Det gäller framförallt på fler eftersökningar av statsbidrag för ensamkommande flyktingbarn men även på ökade driftbidrag från Skolverket. Även bidragsintäkterna från EU har ökat kraftigt mot förra året främst för ett projekt som riktar in sig på personer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden MAP2020 från Europeiska socialfonden. Kommunen har även fått medel för innovationsprojektet Science Park samt ett EU-projekt för en ungdomsmottagning.

Avgifter och ersättningar har ökat med 11 procent (21 mkr), där bl.a. intäkterna för parkeringsverksamhet ökat med 14 mkr.

Kommunens kostnader ökar marginellt

De totala externa kostnaderna uppgår till 6 312 mkr och har ökat med 91 mkr eller 1 procent mot förra året. Inflationen under året har varit 1,7 procent (2015 0,1 % och 2014 -0,2 %). De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 8 procent. Exkluderar man de finansiella kostnaderna är dock ökningen 13 procent.

Externa kostnader 2016	Mkr	Andel (%)	Förändr fg år mkr	%
Personalkostnader	3 073	49	+93	+3
Köp av v-het/entreprenader	1 376	22	+14	+1
Lokaldrift och underhåll	700	11	-39	-5
Bidrag/transfereringar	329	5	+4	+1
Material, tjänster m m.	491	7	+45	+10
Avskrivningar	98	2	+2	+2
Finansiella kostnader	245	4	-28	-10
Summa	6 312	100	91	1

Nedan följer en genomgång av olika typer av kostnader och hur de utvecklats under året.

Personalkostnaderna ökar

Kommunens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen normalt stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Personalkostnaderna uppgår till 3 073 mkr och har ökat med 3 procent, vilket innebär 93 mkr.

Lönekostnaderna uppgår till 2 143 mkr och är 4 procent högre (74 mkr) än 2015. Löneöversynen för tillsvidareanställda gav en medellöneökning på i snitt 3,1 procent (2,9 % 2015). Om man räknar in även nyanställd personal har medellönen ökat med 3,9 procent. Detta tyder på att kommunen nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare. Personalvolymen, mätt vid årsskiftet, har ökat med 0,2 procent (1,3 % 2015).

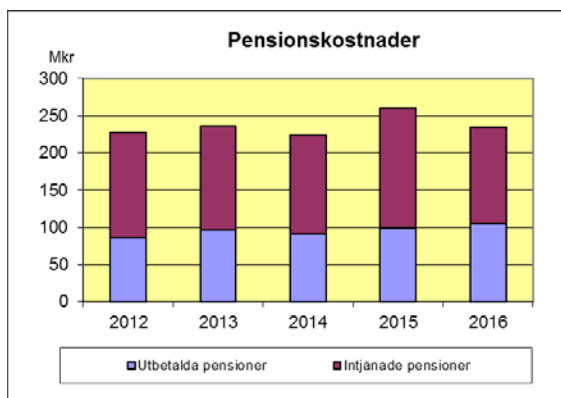
Pensionskostnaderna inklusive löneskatt har minskat med 11 procent (28 mkr) mot 2015. Enligt KPA beror det låga intjänande av pensioner på att inkomstbasbeloppet höjdes under 2016. Sett över en 2-års period har de ökat med 1 procent.

Personalkostnaderna har ökat mer inom vissa verksamhetsområden. Den största ökningen har skett inom samhällsbyggnad där ökningen totalt varit 13 procent. Här är det framförallt näringsliv, bygglov och inspektion, lantmäteriet och exploateringsavdelningen som haft ökade personalkostnader. Även inom barn- och ungdomsvården har ökningen varit relativt stor, 10 procent, med ökade personalkostnader för jourhem, förebyggande verksamhet, familjehemsvård, kontaktmannaskap och öppenvård.

Personalkostnaderna för biblioteken har ökat med 15 procent bland annat för att vakanta tjänster tillsatts. Den största ökningen mätt i kronor har skett inom grundskolan som ökat med 36 mkr (6 %), genom bl. a ökade lönekostnader till följd av statsbidrag för förstelärare och lärarlönelyftet om totalt 15 mkr. Samma sak gäller gymnasiekolan som har ökat sina personalkostnader med 3,6 mkr. I övrigt är det området arbete och försörjning som ökat mer än kommungenomsnittet (3,1 %) med 4,8 procent. Övriga verksamhetsområden ligger under kommunsnittet.

Pensionskostnaderna har minskat

Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året samt utbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade och utbetalda pensioner.

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 236 mkr, vilket är 25 mkr mindre än 2015. Det är framförallt nyintjänande av pensioner som påverkat kostnadsminskningen. Sett över en femårsperiod har de totala pensionskostnaderna stigit med 3 procent. Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna.

Kostnadsminskningar för lokaler och anläggningar

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har minskat med 5 procent (39 mkr) till 700 mkr. Hyreskostnaderna har minskat med 5,6 procent (37 mkr) genom att en omräkning av självkostnadshyrorna har skett för tre år framåt.

Material, tjänster mm.

Inköp av material och tjänster har ökat med 45 mkr och uppgår till 491 mkr (10 %). Den största ökningen har skett för konsulter och administration som ökat med 20 mkr (43,4%). Konsultarvoden (11 mkr) består i bl.a. utredningsarbeten för kommunövergripande IT, utredning och rådgivning för nya stambanor och konsultkostnader för det nya personalsystemet.

Kommunen har också betalat 5 mkr för ett markområde som möjliggör naturreservat i Brandalsund. Äldreomsorgskontoret har betalat ett upphandlingsskadestånd till Konkurrensverket med 2 mkr.

Kostnaderna för datorer, skrivare m.m. har ökat med 11 mkr (14,1%) och avser främst drift- och underhållskostnader (6 mkr). Även inköp och hyra/leasing har ökat (4 mkr), inköpen har skett främst inom gymnasieskolan medan de ökade kostnaderna för hyra/leasing har skett inom i stort sätt alla verksamhetsområden.

Bemannings tjänster har ökat i år igen, med 50 procent (7,3 mkr) och skett främst inom äldreomsorgen och LSS. Föreläsare och artister har ökat inom kultur och fritid med 2 mkr (41,4%).

Köp av verksamhet har stagnerat

De externa köpen av verksamhet har i år enbart ökat med 1 procent (14,1 mkr)

De externa köpen av verksamhet har en stor påverkan på kostnadsutvecklingen, eftersom allt

mer av den kommunala verksamheten bedrivs av andra aktörer än kommunen själv. Genom olika statliga och kommunala beslut har medborgarna fått ökad valfrihet att välja annan utförare än kommunen. Kommunen köper även från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och svarar nu för 22 procent av kommunens totala kostnader. De uppgår nu till 1 376 mkr men har endast ökat med 1 procent under året, vilket motsvarar 14 mkr.

Den största ökningen står *barn och ungdomsvården* för med 25 procent (16,4 mkr) i form av ökade kostnader för jour- och familjehem, öppenvård och institutionsvård. Detta beror på ökade volymer, och att flera placeringar har kostat mer än normalt eftersom efterfrågan på marknaden har varit högre än utbudet.

Inom *vuxenvården* har de externa verksamhetsköpen ökat med 18 procent, men motsvarar enbart 2 mkr och avser främst institutionsvård för missbrukare.

Externa verksamhetsköp inom *arbete och försörjning* har ökat med 58 procent (7 mkr) som avser jourhemsplatser för ensamkommande flyktingbarn.

Flest externa köp görs inom *omsorg och service* enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) där kostnaderna uppgår till 366 mkr, en minskning med 1 procent (-2 mkr). Här har köpen av personlig assistans, korttidsvård utanför hemmet samt bostad med särskild service för barn och unga minskat. Däremot har kostnaderna för köp av platser vid bostäder med särskild service för vuxna samt köp av daglig verksamhet ökat.

Verksamhetsköp för *övriga funktionshindrade* har minskat med 22 procent (11,6 mkr), och beror på lägre köp av olika boendeformer främst inom omsorg för funktionshindrade enligt LSS.

För den *pedagogiska verksamheten* uppgår köp av externa elevplatser till sammanlagt 626 mkr och har ökat med 2 procent (11 mkr). Här har särskolans köp av platser ökat med 13 procent (3 mkr) och avser framförallt gymnasiesärskolan. Förskolans externa köp av platser har ökat med 5,7 procent (4 mkr) medan gymnasieskolan har ökat med 5,6 procent (13 mkr). Grundskolans köp har i år enbart ökat med 1,6 procent (4 mkr). Vuxenutbildningen har däremot minskat, 28 procent (12 mkr)

Äldreomsorgen har även i år minskat sina köp från externa utförare, vilket i år är en minskning med 11

procent vilket motsvarar ca 19 miljoner kronor. Dessutom har köp av hemtjänst minskat med 8 procent (6 mkr).

Bidrag och transfereringar ökar något

Kostnaderna för bidrag och transfereringar uppgår till 329 mkr och har ökat med 1,1 procent, vilket medfört en kostnadsökning på 4 mkr. Ökningen har varit störst inom äldreomsorgen (2 mkr) och kan härledas till lämnade bidrag till externa utförare som stimulansbidrag för att öka bemanningen inom hemtjänsten, samtidigt som bostadsanpassningsbidragen minskat något.

Verksamhetsområdet kultur, fritid och idrott har ökat sina lämnade bidrag med 2 mkr som lämnats till olika föreningar och organisationer. Bidrag har lämnats till Botkyrka kommun för forskning och utveckling i samordning inom socialförvaltningen. Ekonomiskt bistånd har fortsatt minskat, i år med 2 mkr (-1 %). Medlemsavgiften för Samordningsförbundet för rehabilitering i Södertälje (Sfris) har ökat med 1 mkr mellan åren (från 1,9 till 2,9 mkr). Sfris är en samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Stockholms läns landsting. Övriga verksamhetsområden har små förändringar eller minskat sina lämnade bidrag under året.

Avskrivningarna något högre

Avskrivningarna har ökat med 2 procent vilket motsvarar 2 mkr, detta beror främst på ökade investeringar. Samtidigt får fortfarande de förändrade redovisningsreglerna om komponentavskrivningar som påbörjades år 2013 betydelse för att avskrivningarna ökar mer.

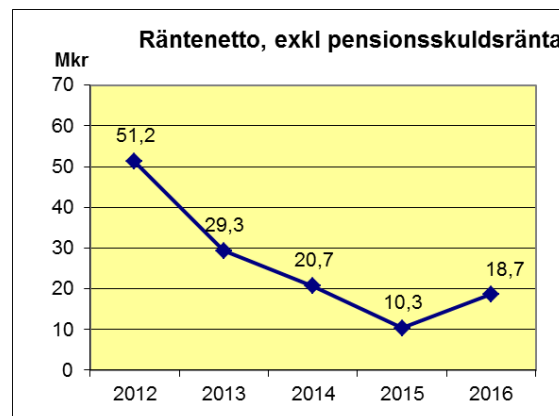
Positivt finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 67 mkr. Finansnettot har under året förbättrats med 11 mkr med högre utdelning från Glasberga Kb (5 mkr) och en utdelning från Kommuninvest (1 mkr). Kommunen har beslutat att inte ta ut någon avkastning från sina bolag, därför har inga utdelningar erhållits från Telgekoncernen för 2016. Tidigare år har avkastningen uppgått till ca 4 procent av det kapital kommunen bundit i bolagen. Låneramsavgiften har minskat med 3 mkr (främst som följd av sjunkande vidareutlåning till bolagen) och uppgår till 51 mkr. Räntekostnaden för pensioner är i stort oförändrad mot förra året, medan räntenettet i övrigt förbättrats.

Räntenettet förbättras

Räntenettet för kommunen, exklusive pensionsräntan uppgår till +19 mkr. Det positiva räntenettet har uppstått genom att kommunen lånar ut av egna medel. Jämfört med föregående år har räntenettet förbättrats med 8 mkr, vilket beror på att kommunens utlåning av den egna likviditeten varit

högre under året och på den lägre räntenivån. De totala låneräntorna uppgår till 239 mkr som i sin helhet finansierats genom vidareutlåning. Under de senaste fem åren har kommunens räntenetto sjunkit med 32 mkr, vilket beror på det sjunkande ränteläget.

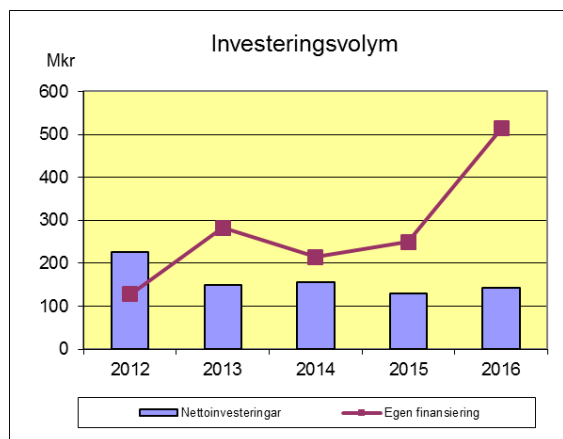
Investeringsvolymen ökar

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov, vilket blir i form av avskrivningar. Helst ska skatteintäkterna också täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade lånekostnader. I måttet nettokostnadsandel anges hur mycket kommunen har råd att investera. Utrymmet för 2016 gav 514 mkr att investera för, vilket motsvarar 10 procent av skatteintäkterna.

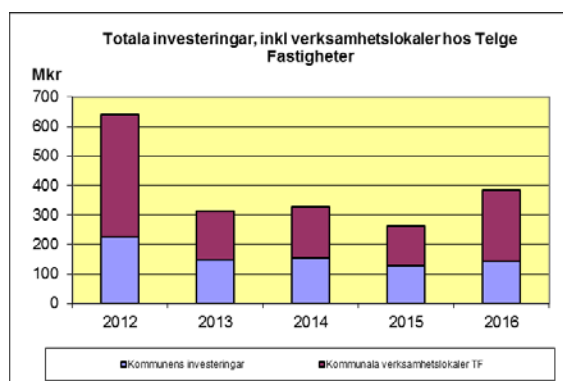
Nettokostnadsandel	2012	2013	2014	2015	2016
Löpande verksamhet	101%	97%	98%	96%	91%
Finansnetto	-4%	-3%	-3%	-1%	-1%
S:a till drift	97%	94%	95%	95%	90%
Kvar till investeringar	3%	6%	5%	5%	10%

Årets investeringar uppgår till 142 mkr, vilket är 12 mkr mer än föregående år och 107 mkr lägre än vad som budgeterats. Investeringarna har till fullo finansierats med egna medel.

Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Bland annat har investeringar avseende Södertälje city i samverkan och exploateringar i bland annat Glasberga och Vasa etapp 2 genomförts på totalt 28 mkr.

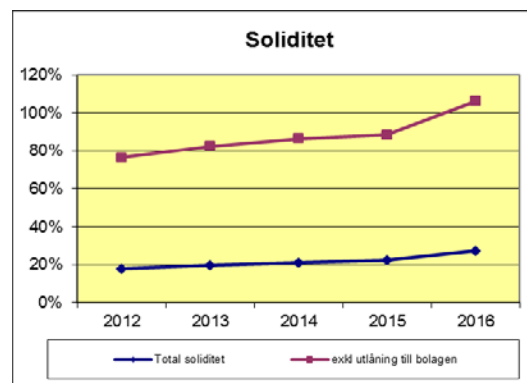
Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker i kommunens bolag. Behovet av nya och förbättrade lokaler belastar kommunen i form av ökade hyreskostnader. Investeringar i kommunala verksamhetslokaler uppgick till 160 mkr 2016, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till 302 mkr att jämföras med 2015 då de totala investeringarna var 262 mkr.

Genom tydligare prioriteringar av investeringar, som ett led i att hålla nere låneskulden, har investeringsnivåerna minskat mellan 2013 och 2015 till mer långsiktigt hållbara nivåer. Under 2016 har dock de totala investeringsnivåerna ökat igen främst inom Telgekoncernen.

Kommunens soliditet ökar

Kommunens soliditet har ökat med 4,9 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 27,0 procent. Det positiva resultatet för 2016 samt en lägre balansomslutning genom att bolagen amorterat på sina lån är huvudorsaken till att soliditeten förbättrats.

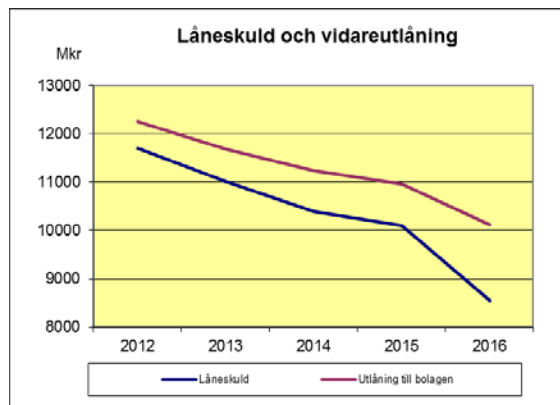
Vidareutlåningen till bolagen inom Telge minskar

Av kommunens samlade tillgångar är 11 miljarder kronor, motsvarande 81 procent, placerade i Telgekoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har minskat med 850 mkr. Det är främst tre av bolagen som minskat sina lån: Telge Nät AB -330 mkr, Telgebostäder AB -311 mkr och Brandalsund AB -142 mkr. Inget av bolagen har ökat sina lån under 2016. Kommunens lån till bolagen svarar för 71 procent av tillgångsinnehavet. Lånefordringarna uppgår till 9,5 miljarder kronor. Resterande del av kommunens tillgångar i Telgekoncernen avser innehav av aktier i Södertälje kommuns Förvaltnings AB.

Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 2,5 miljarder kronor och har minskat med 260 mkr. Anläggningstillgångarna har, exklusive vidareutlåningen till Telgebolagen, ökat med 2 mkr. De likvida medlen har minskat med 278 mkr medan övriga omsättningstillgångar ökat med 16 mkr.

Totala låneskulden minskar

Kommunens låneskuld hos externa långivare uppgår till 8,5 miljarder kronor och har minskat med 1551 mkr mellan åren. Kommunen lånar ut 10,1 miljarder kronor till bolagen (inklusive Söderenergi AB). Dessutom lånar kommunen ut till idrottsföreningar (30 mkr). Detta innebär att kommunen vid årsskiftet lånat ut 1,6 miljarder kronor av egna medel, vilket är 600 mkr mer än vid förra årsskiftet.

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,4 miljarder kronor. Endast en mindre del av åtagandet finns upptaget på balansräkningen som skuld till följd av att kommunerna ska tillämpa den s.k. blandmodellen.

År 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2016 inklusive löneskatt uppgår till 123 mkr vilka redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2017.

Pensionsåtaganden inkl. löneskatt 2016	mkr
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del 2016	122,9
Pensionsavsättning	411,7
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 836,6
Pensionsutfästelser f.d. anställda	0,0
Ansvarsförbindelse pensioner politiker	16,3
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund	30,5
Summa	2 418,0

Flöde och risk

Marginaler behövs i ekonomin

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

Känslighetsanalys

1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	176 mkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	19,7 mkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	11,2 mkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl PO)	21,0 mkr
10 nya tjänster inom vården	4,7 mkr
1 % ökat försörjningsstöd	2,1 mkr
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån	639,8 tkr
1 plats i äldreboende	648,0 tkr
1 LSS-insats boende vuxna	926,0 tkr
Personlig assistans SFB –kostnad för en person ett år	301,0 tkr
1 elev i grundskolan, exkl. lokaler	85,1 tkr
1 elev i gymnasieskolan exkl. lokaler	96,5 tkr

Finansiella risker

Kommunens internbank tillgodoser kommunkoncernens behov av kapital på såväl lång som kort sikt, d v s både lån och likvida medel. Södertälje kommunkoncern är en stor låntagare och därmed utgör räntor en stor del av koncernens kostnader 2,8 procent (3,1 %). Detta gör att koncernen är känslig för förändringar i marknadsräntan men genom att aktivt arbeta med olika finansiella instrument begränsas genomslaget av ränteförändringar.

Standard & Poor's bekräftade i december 2016 Södertälje kommuns kreditbetyg och Södertälje kommun bibehöll betyget AA+, vilket är det näst högsta betyget. Det innebär att möjligheterna att låna pengar till en lägre kostnad kvarstår. Ett bra kreditbetyg gör det både lättare och billigare att låna pengar.

Bedömningen från Standard & Poor's kommer dock förändras om inte Södertälje kommun uppfyller de förväntningar som satts upp. Förväntningarna är bland annat att man kan uppvisa stabila resultatnivåer över den kommande planeringsperioden 2017-2020 och att kommunens skuldnivå fortsätter att stabiliseras, med beaktande av tillväxten. Huruvida stabila resultatnivåer kommer att uppnås påverkas också av flera andra faktorer. Exempelvis hur Södertäljes befolkning kommer i arbete och hur väl anpassningar sker i volym och kvalitet i kommunens verksamheter.

Borgensåtaganden

Förutom utlåningen till bolagskoncernen har kommunen även ingått borgen på sammanlagt 159,8 mkr för Telgekoncernen. Gentemot föregående år har kommunens borgensåtagande för Telgebolagen minskat med 759,5 mkr, vilket

framför allt beror på att borgen till Telge Kraft avslutats på grund av försäljning av bolaget.

Övrig borgen avser Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB) (147 mkr) och Söderenergi AB (591 mkr). Här är borgensbeloppet för SYVAB oförändrat medan borgen har minskat för Söderenergi med 22 mkr jämfört mot föregående år. Söderenergi har ställt ut borgen för ett av sina intresseföretag, Efo AB, med en kredit om 6 mkr, vilket innebär 2,5 mkr för kommunen som äger 42 procent i Söderenergi AB.

Till föreningslivet har kommunen ställt borgen för närmare 8 mkr. Det totala borgensåtagandet i koncernen är 906,5 mkr, vilket är en minskning med 785,7 mkr jämfört med år 2015. Förvaltningsuppdragen uppgick till 3,0 mkr

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen

De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Huvuddelen av förmögenheten ligger i dessa bolag. Kommunens engagemang i bolagen är betydande, inte bara som ägare och finansiär, utan också som kund. Kommunen köper för cirka 667,7 mkr årligen från Telgekoncernens olika bolag, vilket är cirka 11 procent av kommunens totala kostnader.

Styrning och kontroll

Uppföljning och prognos

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Arbetet med att utveckla den månatliga rapporteringen inom förvaltningen fortgår. Syftet är att säkerställa en gemensam bild av verksamhetens förutsättningar i hela förvaltningen. För förvaltningarnas månadsrapporter är målet att de utvecklas till ett verktyg för kontorens ledningsgrupper. Där fokus mer riktas mot analys av verksamhetens volymer och dess förändringar ställt i relation till nettokostadsutveckling för respektive verksamhetsområde. Arbetet med bedömningar av vår egen effektivitet och jämförelser med andra kommuner behöver utvecklas ytterligare.

Fusk och bedrägerier mot välfärden

Under 2016 har arbete utifrån "Handlingsplan-stävjande av fusk och bedrägeri" inletts. Riskanalyser har börjat genomföras och fler behov har identifierats. Ett utbildningspaket kring mutor och korruption tagits fram.

För att stödja sund konkurrens, har en stärkt markanvisningspolicy beslutats under hösten med tydligare kriterier för krav på finansiering och ägande hos de bolag som kommunen samarbetar

med. Kommunen har i samarbete med Telge Bostäder stärkt åtgärderna mot svarthandel med bostäder, vilket har spridits som en förebild på nationell nivå. Ett nätverk med lokala privata fastighetsägare har också startats.

Även upphandling är ett område som återfinns i handlingsplanen. Kommuners upphandlingskompetens och förmåga att agera beställare och finansiär av olika former av tjänster från externa leverantörer, är central. Utifrån handlingsplanen har följande förbättringsområden identifierats.

- Arbetet med att använda upphandling och avtal på ett sätt som ger handlingsutrymme, när t.ex. kvalitetsbrister eller oegentligheter upptäcks behöver förbättras.
- Tjänsteupphandling av framförallt välfärdstjänster, är mer komplex än varuupphandling, Erfarenheter från byggbranschen visar att det finns mer handlingsutrymme än vad kommuner ofta tror när det gäller att skriva in krav i avtal som hindrar kriminella att kvalificera sig som leverantörer.
- Bristfällig uppföljning av levererade tjänster är en del av problemet med kriminalitet mot offentlig sektor. Fokus i ligger ofta på att genomföra själva upphandlingen, uppföljningsdelen kommer i skymundan.
- Avtalsskrivande är ett förbättringsområde. Kommuner riskerar att vid dålig upphandling bidra till osund konkurrens inom näringslivet. Tydliga krav mot leverantörer gynnar samarbete med seriösa företagare och försvårar svartabete och skattefusk.

Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärdssystemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver fortsätta utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker.

Mål och uppföljning av privata utförare

Kommunernas ansvar för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare, har stärkts. I Södertälje finns särskilt program som beskriver hur arbetet med mål och riktlinjer samt uppföljning och kontroll ska ske när kommunal verksamhet utförs av privata utförare.

Enligt programmet ska uppföljningen av privata utförare verksamhet ske inom ramen för respektive nämnds redan befintliga ansvar för att följa upp sin verksamhet, oberoende av om den utförs i egen regi eller av privata utförare. Programmet har utformats i enlighet med kommunens styrmodell och reglementen som innebär att fullmäktige i "Mål och Budget" fastställer övergripande mål och fördelar resurser, medan nämnderna ansvarar för att styra, utföra och följa att verksamheten bedrivs i linje med fullmäktiges beslut.

All verksamhet där privata utförare anlitas, omfattas av programmets krav. Under programperioden för 2016-2018 ligger särskilt fokus på uppföljning av verksamhet inom vård- och omsorg.

Södertälje kommuns förvaltnings AB

Ekonomi koncernen

För 2016 redovisar koncernen ett rekordresultat före skatt som uppgår till 699,5 mkr (2015: 491,8 mkr). Resultatet efter skatt uppgår till 627,8 mkr (2015: 383,1 mkr).

Koncernens verksamhetsresultat har under året minskat till 695,2 mkr (2015: 810,1 mkr). Det lägre resultatet kan förklaras av att Telge Bostäder har lägre resultat beroende på att bolaget sålt fastigheter (11,8 mkr), att Telge Fastigheter har sänkt hyresnivån mot kommunen (45,3 mkr) och att Telge AB har sålt Telge Kraft (26,3 mkr). Underhållskostnaderna har ökat dels för att Telge Fastigheters största kund kommunen önskat göra utökade underhållsåtgärder i de fastigheter de hyr (27,1 mkr), dels för att Tom Tits har drabbats av extraordinärt fastighetsunderhåll och marksaneringskostnader (10,4 mkr). Ytterligare extraordinära händelser under 2016 är den havererade elturbinen på Söderenergi (13,8 mkr).

Andra avvikelser som påverkar verksamhetsresultatet negativt under 2016 var ökade kostnader för avskrivningar, främst i Telge Fastigheter där Hölö gamla förskola och Lina grundskola har uttrangerats (10,0 mkr). Mediekostnaderna (El, VA, uppvärmning) i fastighetsbolagen har ökat på grund av prisökningar på fjärrvärmes, men också till följd av införandet av fastighetsnära insamling i Hovsjö (11,9 mkr). Verksamhetsresultat förbättrades dock under året med anledning av ett förbättrat resultat för Telge Nät (19,3 mkr) samt för Södertälje Hamn (6,9 mkr)

Räntenettot har under året förbättrats. Standard & Poor's gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Det positiva kreditbetyget parat med en fallande ränta och Telgekoncernens lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 30,4 mkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

I övrigt har koncernen skonats från negativa överraskningar som t.ex. stormar, extremt höga elpriser, översvämningar, kreditförluster med mera, vilket innebär att koncernreserven inte har nyttjats.

Koncernens resultat för 2016 påverkas av reavinster från försäljning av hyresfastigheter i Ronna och Fornbacken samt försäljning av mark i Brandalsund och Nykvarn. Även försäljningen av bolaget Telge Kraft AB gav reavinsten.

Telge Bostäder har erhållit en utdelning av Glasberga KB, där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2016 fanns ett nedskrivningsbehov i moderniseringen av Fornbacken. Fastigheten värderades till ett lägre marknadsvärde jämfört med det bokförda värdet vilket innebar nedskrivning med 57,1 mkr. Även Hubben i Hovsjö, som tidigare brottats med lönsamhetsproblem, har skrivits ned med ytterligare 3,8 mkr. I samband med detta återlades en tidigare gjord nedskrivning i Telge Bostäder med 24,9 mkr.

Av årets skattekostnad på 71,7 mkr kommer koncernen betala 2,5 mkr. Resterande 69,2 är utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Telgekoncernen har även medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Under 2016 amorterade koncernen 849 mkr på låneskulden, mycket till följd av försäljningar av hyresfastigheter, Brandalsund och Telge Kraft. Det är fjärde året i rad som en amortering sker. Totalt har 2 200 mkr amorterats sedan 2013. Detta har varit möjligt genom ett förbättrat resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar.

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2016. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar så kommenteras även rörelseresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de kunnat ta del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen.

Moderföretag

Telge AB redovisar ett resultat på 34,4 mkr (-27,1 mkr). Årets resultat inkluderar reavinster på 88,8 mkr från försäljningen av Telge Kraft AB och Arenabolaget. Verksamhetsresultatet uppgår till -59,8 mkr (-42,4 mkr). Förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet beror bland annat på lägre utdebitering mot dotterbolagen med 3,4 mkr, ökade pensionskostnader på 5,6 mkr, i huvudsak avseende den tidigare koncernchefens pension, samt ökade konsultkostnader till följd av vakanser och försäljning av bolag med 6,8 mkr.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 248,0 mkr (111,2 mkr). Bolagets resultat från föregående år är inte påverkat av några speciella händelser. Årets resultat påverkas dels av en reavinst vid försäljning av fastigheter i Ronna och Fornhöjden med 168,2 mkr, dels av nedskrivningar av moderniseringsprojektet i Fornbacken med -57,1 mkr, som möts en återlagd nedskrivning på 24,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 158,5 mkr (160,0 mkr). Årets investeringar uppgår till 164,3 mkr (176,7 mkr). Den lägre investeringstakten beror på att ingen nyproduktion skett under året, istället har fokus legat på moderniseringsprojekten i Fornbacken.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på -4,0 mkr (-15,3 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hubben med 14,3 mkr. Årets nedskrivning av Hubben uppgår till 3,8 mkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 13,3 mkr (12,5 mkr). Bolaget har under året skrotat sopsugssystemet och istället infört fastighetsnära insamling. Arbetet med att sälja en fastighet med radhus har påbörjats under året. Årets investeringar uppgår till 31,2 mkr (37,3 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är en följd av att färre hela lägenheter har renoverats.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 101,5 mkr (111,5 mkr). Föregående års resultat är påverkat av en reavinst vid försäljningen av Brolunda Centrum på 4,8 mkr. Årets resultat är påverkat av reavinst från försäljningen av Brandalsund samt 4 mindre fastigheter som gav en reavinst 46,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 183,3 mkr (255,0 mkr). Det försämrade verksamhetsresultatet beror på en sänkning av hyresnivåerna mot kommunen på totalt 45,3 mkr samtidigt som underhållet har ökat med 27,1 mkr. Årets investeringar uppgår till 199,5 (276,9 mkr). Att nivån är lägre i år jämfört med föregående år beror på att i föregående års sammanställning ingick köp av arenor på 137,1 mkr. Flera av årets projekt har även skjutits på framtiden. Årets byggstarter avser Björkmossens äldreboende, ett stall i Järna, ny grundskola och idrottshall i Viksberg, samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 217,1 mkr (194,4 mkr). Årets resultat påverkas av en reavinst från försäljning av en fastighet i Nykvarn med 7,5 mkr, samt en reaförlust på 3,9 mkr vid försäljning av fjärrvärmecentraler. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 262,7 mkr (257,2 mkr). Elnätet går

bättre än tidigare år till följd av att elnätregleringen ger den möjligheten. VA går sämre eftersom taxan har sänkts med 12 % jämfört med föregående år. Som en direkt följd av den positiva utvecklingen i Södertälje där det byggs mycket nytt, fortsätter anslutningsavgifterna att öka. Årets investeringar uppgick till 230,3 mkr (238,5 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten, samt exploateringsinvesteringar ibland annat Björkmossen, Glasberga, Dammkärr mm.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 25,2 mkr (16,3 mkr). Det förbättrade resultatet jämfört med föregående år beror på ökade intäkter från hushållsinsamlingen och en ökad volym brännbart material. Bolaget har under året löst upp en tidigare reservering för askor, och samtidigt satt av för sluttäckning och efterbehandling av Tvetaområdet. Årets investeringar uppgår till 16,2 mkr (6,8 mkr). Orsaken till den högre investeringsnivån beror på inköp av fyra stycken nya fordon med moderna motorer.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 54,7 mkr (60,8 mkr). Det försämrade resultatet beror på att man sänkt priset för att hålla uppe försäljningen och att man tappat intäkter från fakturaavgiften. För sjunde året i rad är Telge Energi ett av Sveriges grönaste varumärken som har gett förutsättningen för tillväxten på ca 600 kunder under 2016.

Telge Kraft

Telge Kraft redovisar ett resultat på 10,4 mkr (22,1 mkr). Det sämre resultatet förklaras av att bolaget fick ta en oförutsedd kostnad för en felaktig elcertifikatsredovisning som uppdagades i samband med försäljningen av bolaget, samt att årets resultat endast avser nio månader då bolaget såldes under hösten. Försäljningen innebär en renodling av Telgekoncernens verksamhet och en avsevärd minskad riskexponering då krafthandeln innebär stora säkerhetskrav.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 10,5 mkr (-7,7 mkr). Föregående års resultat är belastat med en nedskrivning av färjeterminalen som inte längre används med 11,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 14,5 mkr (8,5 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av kraftigt ökade bilvolym, och ett bra försäljningsarbete med att öka andelen fast bulk i form av betongelement. Den ökade volymen har hanterats på ett kostnadseffektivt sätt. Investeringarna uppgår till 19,9 mkr (12,1 mkr) och avser kundefterfrågade affärsinvesteringar såsom ny kaj till Lantmännen, samt reinvesteringar i maskiner och LED belysning.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -14,4 mkr (3,0 mkr). Den negativa resultatutvecklingen beror på extraordinära händelser i form av minskade entréintäkter till följd av att motorvägsbron stängdes av mitt i Tom Tits högsäsong. Detta fick till följd att det blev långa köer förbi Södertälje, vilket i sin tur medförde att många kunder valde bort Tom Tits som ett utflyktsmål. Resultatet belastas även med marksaneringskostnader, till följd av verksamheten ligger på gammal industrimark och reparationer på fastigheten.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 7,5 mkr (12,1 mkr). Den negativa resultatutvecklingen ligger helt i linje med bolagets ägardirektiv att inte ge någon avkastning till ägarna. Bolaget sänkte inför 2016 avgiften till kommunen och Telgekoncernen. Sänkningen har dock inte fått full effekt på resultatet då intäkten från leverantörer och från andra kommuner ökade.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på -0,7 mkr (-2,9 mkr). Det förbättrade resultatet beror framförallt på att bolaget lyckats hyra ut fler konsulter till Telgekoncernen än tidigare år, och att man lyckats bra med att anpassa arbetsstyrkan till efterfrågan. Under året har 104 ungdomar fått anställning jämfört med 140 ungdomar 2015. Av de som slutat har så många som 66 procent övergått till annat arbete eller studier.

Viktiga förhållanden eller förväntningar

Koncern

Ny affärsområdesstruktur för Telgekoncernen

Den stora händelsen var bildandet av affärsområden. Telge Nät och Telge Återvinning blev Affärsområde Nät & Miljö. Telge Bostäder och Telge Hovsjö blev Affärsområde Bo. Efter drygt nio månader är båda affärsområdena i full färd med att forma sin framtid.

Ny koncernledning

Bildandet av de nya affärsområdena föranledde även en ny koncernledning. Den nya koncernledningen består bl a av VDarna för de nya affärsområdena, som företräder en stor del av de tjänster som koncernen tillhandahåller till kommunens invånare.

Nytt lönesystem

Kommunen valde 2016 att byta lönesystem. För att skapa en effektivare lönehantering valde Telgekoncernen att fr o m april 2016 också att gå in i detta system och även köpa lönehanteringstjänster

av kommunförvaltningen istället för att ha denna hantering i egen regi. Systembytet innebar att data och löneparametrar gick förlorade med påföljden att många löner blev felaktiga. Detta har inneburit stora arbetsinsatser och merkostnader för Telgekoncernen under 2016. Många problem kvarstår och det dyker fortfarande upp fel i hanteringen. Detta kommer troligen att medföra merkostnader även 2017.

Digitaliserade styrelsehandlingar

Ett projekt pågår med syfte att digitalisera alla styrelsehandlingar i Telgekoncernen. Detta kommer förutom en förenkling av hanteringen att innebära en minskad miljöbelastning och att alla styrelser får tillgång till styrelsematerialet på ett samlat ställe.

Bredband

Ägardirektivet till Telge Nät utökades med ett krav om att bygga ut Stadsnätet på landsbygden. Utbyggnaden är svår att genomföra på kommersiella villkor vilket innebär att utbyggnaden kan komma att innebära framtida nedskrivningsbehov av stadsnätet

Investeringar

Koncernens investeringar nådde ej upp till den plan som lagts, i huvudsak drivet av problem med att få igång flera projekt såsom nyproduktion av hyresbostäder på Stockholmsberget, modernisering av miljonprogrammet i Fornhöjden, Björkmossens omsorgsboende m m. Detta innebär att det finns en bulk av investeringar liggande framåt i tiden, som kommer att innebära höga investeringsnivåer framöver.

Försäljningar

Under 2016 nåddes en ny topp i försäljningar av tillgångar. Hyresfastigheter, skogs- och lantbruksfastigheter samt bolag såldes. Syftet har varit att minska koncernens låneskuld samt att renodla verksamheten. Framöver kommer försäljningsintäkterna att minska då endast några hyresfastigheter samt Kringlan ligger med i försäljningsplanerna. Detta kommer att innebära lägre reavinsten framöver.

Moderföretag

Översyn av moderbolagets organisation

Under året togs beslut att göra en översyn av moderbolagets dubbla roller att dels vara styrande och dels ge service till dotterbolagen. Det har historiskt funnits en otydlighet mellan dessa roller som nu ska förtydligas i syfte att ska bli enklare, bättre och smidigare för alla.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Koncern

På kort sikt ser utvecklingstendenserna inte ut att skilja sig från den utveckling som varit de senaste åren. Nästan alla är vinnare på en lägre ränta och en expansiv penningpolitik i det korta perspektivet. Arbetena finns i städerna, vilket kommer driva urbaniseringen, och Södertälje kommer därmed att fortsätta att växa.

Moderföretag

Moderbolaget kommer att fortsätta sin verksamhet att i första hand vara en leverantör av effektiva administrativa tjänster till dotterbolagen i koncernen.

Kommunen som arbetsgivare

- Antalet medarbetare i kommunen är 5 847 personer, räknat i antalet årsarbetare är det 5 556.
- 79,3 procent av medarbetarna är kvinnor.
- 43 procent av medarbetarna har utländsk bakgrund.
- Medelåldern för anställda i kommunen är 46 år.
- Vid årets slut är medellönen i kommunen 30 008 kr.
- Kvinnornas medianlön motsvarar 94,2 procent av männens.
- 64 procent av kommunens medarbetare är långtidsfriska, det innebär att de haft max 5 dagars sjukfrånvaro under året.
- Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,2 procent.
- Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron är 43,7 procent.
- 82 procent av medarbetarna i kommunen har en heltidsanställning.
- Personalomsättningen i kommunen är 15 procent.

Personalstruktur

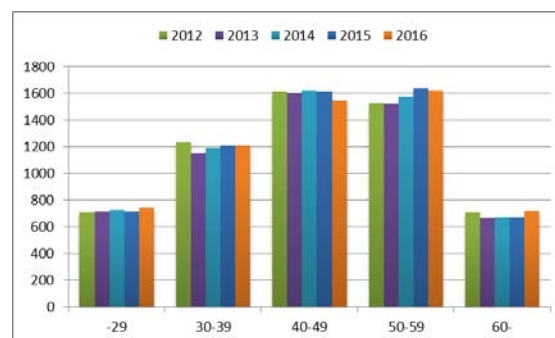
Den 31 december 2016 hade Södertälje kommun 5 847 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 556. Under året varierar antalet anställda men sammantaget är personalvolymen större än 2015. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 87 procent tillsvidareanställda.

Under 2016 har antalet årsarbetare ökat för utbildningskontoret. Detta är en ökning som går att hänföra till en redovisningsteknisk förändring efter kommunens lönesystembyte, avseende statistik gällande antalet obehöriga lärare som tidigare år inte ingått i underlaget.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2016 är 82 procent, vilket är det samma som föregående år. I yrken inom omsorg arbetar medarbetarna i högre utsträckning deltid än i kommunens övriga yrken. Andelen heltidsanställda män är åtta procentenheter högre än andelen heltidsanställda kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och män är mindre 2016 än föregående år.

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare är 79,3 procent år 2016. Detta är en marginell ökning

jämfört med föregående år. Andelen kvinnor bland kommunens chefer är 72 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare totalt.

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under det senaste året. Andelen medarbetare i åldern 60 år eller mer har tillsammans med medarbetare under 30 år ökat samtidigt som övriga åldersintervaller har minskat. Medelåldern bland medarbetarna har under 2016 i och med detta ökat till 46 år.

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen, ökade under 2016 till 15 procent. Av dessa var andelen pensionsavgångar 1,9 procent. Bland kommunens stora yrkesgrupper är det socialsekreterare och lärare som har högst personalomsättning.

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund i kommunen är totalt 43 procent. I åldersgruppen 60-65 år är andelen betydligt lägre, 31 procent, för att därefter öka och som högst utgöra 49 procent i åldersgruppen 30-39 år. Av medarbetarna med utländsk bakgrund kommer 15 procent från Norden (utom Sverige), 26 procent från övriga Europa och 59 procent från övriga världen. Av kommunens chefer har 24 procent utländsk bakgrund. Detta är en liten ökning jämfört med tidigare år. Andelen chefer med utländsk bakgrund skiljer sig mycket åt mellan de olika chefsnivåerna och är störst bland chefer på gruppchefs-nivån, med 35 procent.

Timavlönade

Under 2016 utfördes arbetstimmar motsvarande 632 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en markant ökning med 83 årsarbetare jämfört med 2015. Social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret står för det största användandet av timavlönad personal och dessa kontor har också ökat användandet under 2016.

Övertid

Den ordinarie personalen har under året utfört cirka 64 300 timmar övertid och mertid. Detta motsvarar ungefär 32 årsarbetare och är en minskning från föregående år med 4 årsarbetare.

Under året har cirka 16 miljoner kronor betalats ut i ersättning för övertid och mertid. Det är en ökning jämfört med 2015.

Införandet av årsarbetstid i kommunen under tidigt 2000-tal ledde till ett minskat uttag av övertid och mertid fram till 2011, därefter ökade uttaget varje år fram till 2014 för att nu återigen minska.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 3 084 mkr, vilket är en ökning med cirka 3 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader även utgifter för bland annat rekrytering, kompetensutveckling, avgångsförmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2016 cirka 49 procent.

Lönekostnader

De rena lönekostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2016 cirka 34 procent, vilket är en ökning sedan föregående år. Lönekostnaderna i helhet har ökat med 3,4 procent från 2015. Ökningen kan bland annat förklaras av det ökade användandet av timavlönad personal samt av en förhållandevis hög medellöneökning under året.

Medellöneökningen för tillsvidareanställd personal i samband med löneöversynen 2016 var 3,12 procent, medan medellöneökningen mellan 2015 och 2016 totalt ligger på 3,94 procent. Detta tyder på att kommunen har nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare.

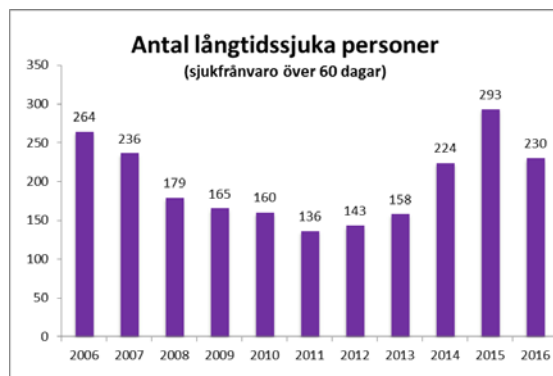
Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 27 800 kr och för män 29 500 kr. Kvinnorna tjänar därmed 94,2 procent av männens lön, en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2015.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter, till exempel har vård-omsorgsverksamhet högre sjukfrånvaro än till exempel gymnasieskola och administration. 8,2 procent under 2015 till 7,2 procent under 2016. I kommunens olika verksamheter har förskola och äldreomsorg den högst sjukfrånvaron, men även dessa verksamheter minskar sin sjukfrånvaro under 2016.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid					
	2012	2013	2014	2015	2016
Kön					
Kvinnor	6,9	7,8	8,4	9,1	8,0
Män	4,5	4,8	4,9	4,9	4,1
Ålder					
-29 år	7,1	7,6	7,8	8,4	5,7
30-49 år	5,7	6,6	7,5	7,8	6,7
50- år	7,0	7,6	7,7	8,5	8,2
Totalt	6,4	7,1	7,6	8,2	7,2

Sjukfrånvaron bland de unga medarbetarna, upp till 29 år, har minskat markant under året. Även övriga åldersgrupper har minskat sin sjukfrånvaro. Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro har minskat men kvinnornas sjukfrånvaro är fortfarande nästan dubbelt så hög som männens frånvaro. Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron har minskat under året och uppgår vid årets slut till 43,7 procent. Dessutom har antalet långtidssjuka personer vid årets slut minskat markant, från 293 personer 2015 till 230 personer 2016.

Samtidigt har korttidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron ökat och är nu 37,2 procent. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har ökat, eftersom sjukfrånvaron på totalen är lägre än föregående år.

Den totala kostnaden för sjuklön har ökat, trots en minskande sjukfrånvaro och uppgår under 2016 till ca 38 400 tkr. Ökningen beror på en högre medellön för kommunens medarbetare. Kostnaden för sjukfrånvaro dag 1-14 har ökat något och kostnaden för sjukfrånvaro över 14 dagar har minskat.

Trenden sedan flera år med ökning av sjukfrånvaron har således vänt under 2016. Även om minskningen är tydlig så är det tidigt att dra långtgående slutsatser om orsak och verkan. Det går dock att konstatera att kraftsamlingen kring hållbar arbetshälsa har satt stort fokus på aktivt arbete i hela organisationen.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har fortsatt att öka och är 1 281 händelser under 2016. Detta betyder dock inte säkert att antalet faktiska händelser har ökat utan kan tyda på att rapporteringsbenägenheten har ökat. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för femte året i rad mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME). Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning och Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2016 är lägre än föregående år på totalen samt lägre eller samma inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet kommer att ske per verksamhet.

I kommunkoncernen uppgår antalet årsarbetare vid årets slut till 818 stycken. Andelen kvinnor och män skiljer sig stort mellan kommunen och bolagen. I bolagen är 61 procent av medarbetarna män medan andelen män i kommunen endast är 21 procent.

Framtida utveckling-några viktiga frågor

Hållbara Södertälje

Södertälje kommun ska vara en central aktör i samhället och påverka strukturer och skapa förutsättningar som stödjer samhällets omställning till att bli socialt, ekonomiskt och miljömässigt långsiktigt hållbart. De tre hållbarhetsdimensionerna ska integreras i kommunens verksamheter för att skapa en långsiktigt hållbar välfärd men också hushålla och värna om såväl mänskliga resurser som jorden resurser. Södertälje ska ha en begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö och en rik och varierad natur.

Södertälje kommuns åtaganden som klimatkommun och ekokommun innebär fortsatt höga målsättningar för hållbarhet. Kommunen ska skapa lösningar och infrastruktur som underlättar för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara val.

Södertälje kommun ska påbörja att effektivt arbeta mot FN:s globala mål enligt Agenda 2030. Det innebär att kommunen tar ett samlat grepp kring de tre hållbarhetsdimensionerna.

Södertälje har ett fokus på att nyanlända flyktingar som kommer till Sverige ska få bra förutsättningar att etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden. Kommunen har ett fortsatt högt flyktingmottagande men antalet asylsökande i kommunen har minskat till följd av nationella restriktioner. Södertälje står för nästan 10 procent av Stockholms läns flyktingmottagande och 1,4 procent för hela riket. Det är viktigt, för att mottagandet ska bli så bra som möjligt, att Södertälje kommun även fortsatt uppmärksammar de brister som finns för nyanlända att etablera sig på bostads- och arbetsmarknaden.

Arbetslösheten är fortsatt hög inom kommunen och uppgick totalt till 13,8 procent men är en förbättring jämfört med föregående år. En effektivisering av samarbetet med arbetsförmedlingen är centralt för det fortsatta arbetet, tillsammans med arbetet att ytterligare stärka arbetslinjen för de medborgare som idag är beroende av försörjningsstöd. Inom arbetslinjen är det viktigt att kunna erbjuda utbildning och språkträning som steg i möjligheten till arbete och egen försörjning.

Attraktiva Södertälje

Södertälje Science Park är en internationell samverkansmiljö för forskning, innovation och utbildning inom Hållbar produktion, Life Science och Hållbara livsmedel. Här träffas människor som verkar inom Södertälje Science Parks fokusområden. Södertälje Science Park satsar för att

bli ett kunskapsintensivt och expansivt område i södra Stockholmsregionen.

MatLust är ett femårigt EU-projekt vars syfte är att stärka tillväxt och hållbarhet inom livsmedelsnäringen i Stockholmsregionen. Genom satsningen på Södertälje Science Park, där MatLust är en del, blir Södertälje ett kunskapscentrum och en kreativ mötesplats för mat och hållbarhet.

Högre utbildning stärks i kommunen genom KTH:s satsning i Södertälje. Likaså ökar yrkeshögskoleutbildningarna i Södertälje och medverkar till kompetensförsörjning hos företagen liksom till en stark arbetsmarknad i regionen.

Södertälje City i samverkan

Södertälje City i Samverkan bedrivs genom samarbete i ett partnerskap mellan aktörerna i stadskärnan, företagen som driver verksamhet i centrum, fastighetsägarna och Södertälje kommun. Det gemensamma målet är att utveckla stadskärnan och inom några år bli utsedd till Årets Stadskärna. Det långsiktiga målet är att ha en stadskärna i toppklass för invånare, företag och besökare.

Södertälje växer med nya områden för bostäder, handel och andra företag. Just nu pågår ett arbete med att utveckla två områden i centrala Södertälje, Daldockan i sydöstra Mariekälla och Elverket i norra Blombacka. Daldockan ligger granne med Scania och cirka 900 meter från centrum medan Elverket ligger endast cirka 600 meter från stadskärnan, KTH och Astra Zeneca. I områdena planeras för 1 000 bostäder vardera. En blandning av både hyres- och bostadsrätter i flerfamiljshus efterstävas, men även ett mindre antal radhus planeras.

För att nå framgång i arbetet med att utveckla Södertälje har insatserna koncentrerats till fyra utvecklingsområden: stadens liv och innehåll, förnyelse i stadskärnan, förnyelse av Slussholmen och Kanalen samt stadens hållbara kommunikationer.

Ostlänken

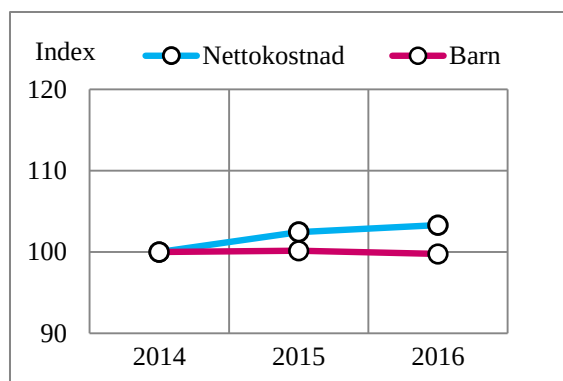
Ostlänken är den första sträckan i ett framtida system för höghastighetsjärnvägar för Sverige. Ostlänken är planerad mellan Järna och Linköping. Under 2016 har finansieringen av järnvägen hanterats inom ramen för Sverigeförhandlingen. Södertälje kom, tillsammans med de övriga fyra kommunerna utmed sträckan, fram till en överenskommelse om finansiering under våren 2016. För projektet Ostlänken har fokus under 2016 varit på förberedande arbeten inför en något senarelagd byggstart under 2019, med planerat färdigställande till 2028.

Utbildning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad (mkr)	2 043	2 151	2 280
<i>Boende barn/elever per 15 okt, SCB</i>			
Förskola	5 121	5 129	5 109
Skolbarnsomsorg (SBO)	4 317	4 405	4 501
Förskoleklass	1 116	1 115	1 204
Grundskola	9 894	10 249	10 298
Gymnasieskola	3 443	3 486	3 646
Grundskärskola	135	137	145
Gymnasieskärskola	82	88	79
<i>Servicegrad</i>			
Förskola 1–5 år	87 %	86 %	84 %
SBO ¹ 6–9 år	75 %	75 %	74 %
SBO ¹ 10–12 år	26 %	27 %	27 %

Ekonomisk analys

Fristående förskolor fortsätter att växa

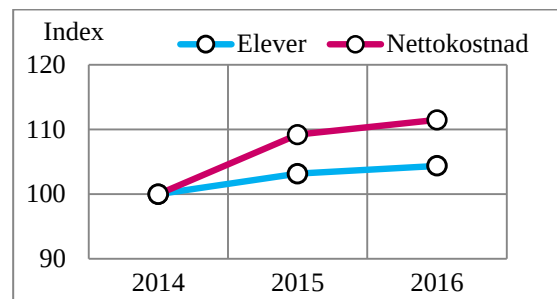
Nettokostnaden har ökat medan barnantalet har minskat under perioden 2014–2016.

Nettokostnaden för förskolan som verksamhetsområde har ökat med nästan 3 procentenheter samtidigt som antalet barn under samma period minskat marginellt. Ökningen av nettokostnaderna beror, utöver löneökningar, på att kostnaderna för köp av extern verksamhet ökat med 19 procent. Detta beror i sin tur på att allt fler väljer fristående verksamhet. Antalet anställda i verksamheten har under 2016 minskat med 10 årsarbetare. En ny hyresmodell har medfört lägre lokalkostnader som minskat med 12 procent.

Kostnaderna för förskolan i Södertälje kommun är högre än vad som förväntas i enlighet med den standardkostnad för förskola som beräknas i det statliga kostnadsutjämnningssystemet. År 2015 var förskolans nettokostnad 2,8 procentenheter högre

än den beräknade standardkostnaden. Dock tasingen hänsyn i modellen till andelen elever med utländsk bakgrund gällande beräkningen av referenskostnaden.

Grundskolan ökar i långsammare takt

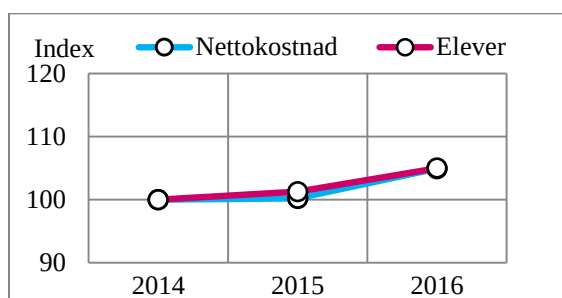
Under 2014–2016 har nettokostnaden ökat med nästan 11 procentenheter och antalet elever har ökat med 4 procentenheter. Personalkostnaden har ökat med drygt 16 procentenheter under perioden. Utöver löneökningar har antalet anställda ökat med 137 årsarbetare. Detta beror på fler elever samt att obehöriga lärare från 2016 räknas in i statistiken vilket inte gjorts tidigare. Lokalkostnaderna har endast ökat med 1 procent under samma period på grund av en ny hyresmodell. Kostnaden för köp av verksamhet har ökat under perioden med 20 procent och beror på att elever i större omfattning väljer skolor med andra huvudmän. Dock kan man konstatera att de externa intäkterna i form av statsbidrag och driftbidrag ökat med hela 23 procent under 2016, vilket speglar den satsning som gjordes bland annat för lärarlönelyftet och förstelärare.

Kostnaderna för grundskola i Södertälje kommun är trots ökningen fortfarande lägre än vad som förväntas av den standardkostnad för grundskola som beräknas i det statliga kostnadsutjämnningssystemet. År 2015 var grundskolans nettokostnad 0,5 procentenheter lägre än den beräknade standardkostnaden. Skolbarnsomsorgens nettokostnad är hela 17,7 procent lägre än den beräknade standardkostnaden. Om kostnadsutjämnningssystemet skulle styra medelstillelningen för våra verksamheter, skulle alltså mer medel tillföras grundskolan och skolbarnsomsorgen för att motsvara den strukturella och socioekonomiska situationen i kommunen. Inom Stockholms län är situationen densamma i flertalet kommuner och i länet som helhet. Antalet nyanlända elever² är fortsatt högt i skolor även om det har minskat det senaste året..

¹ SBO; Skolbarnsomsorg

² Nyanlända elever; elever med utländsk bakgrund och som gått i svensk skola kortare tid än två år

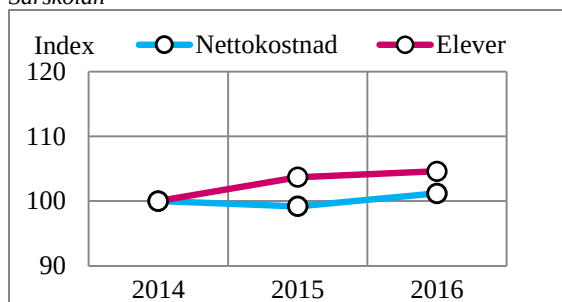
Antalet elever i gymnasieskolan ökar

Nettokostnaden har ökat med 5 procentenheter mellan 2014 och 2016. Antalet elever har under samma period ökat med 6 procentenheter. Personalkostnaden har under denna period ökat med 4 procent. Antalet medarbetare har under perioden minskat med 7. Vi ser en fortsatt ökning av kostnaden för köp av verksamhet, vilket beror på att allt fler elever från Södertälje väljer att gå i fristående gymnasieskolor eller gymnasier i andra kommuner. Lokalkostnaderna har minskat med 27 procent. Det beror huvudsakligen på en ny hyresmodell från 2016. Externa intäkter i form av statsbidrag och driftbidrag har under perioden ökat med hela 84 procent som en följd av den satsning som har gjorts kring ett systematiskt arbete med statsbidrag. Ett flertal åtgärder i form av till exempel förändrat programutbud genomförs för att anpassa gymnasieskolan till de rådande förutsättningarna.

Även för gymnasieskolan var standardkostnaden enligt kostnadsutjämningsystemet lägre än referenskostnaden. År 2015 var gymnasieskolans nettokostnad 6,5 procentenheter lägre än den beräknade standardkostnaden.

Särskolan

Nettokostnaden för den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan mellan 2014 och 2016 är i det närmaste oförändrad samtidigt som antalet elever ökat med 3 procent.

Mål och inriktning

Fullmäktige har uttryckt att "resultaten i förskolan och skolan ska förbättras". I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal

utvalda uppföljningsfaktorer. Urvalet baseras på planen för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling upp utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik samt Naturvetenskap och teknik.

Verksamhetens måloppfyllelse

	2014	2015	2016
Språkutveckling	86,2	87,5	90,1
Lek och samspel	89,5	90,1	93,6
Naturvetenskap och teknik	84,8	87,3	92,1
Matematik	86,9	89,4	91,0

Resultaten har för andra året i rad förbättrats inom samtliga prioriterade kunskapsområden. 2016 ligger måloppfyllelsen för första gången över 90 procent.

Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter befastas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala atelieristor och pedagogistor har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att dessa verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare. Det är mycket glädjande eftersom en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop.

Grundskolan

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	2014	2015	2016
Alla	211,2	213,4	218,3
Flickor	221,8	221,7	227,6
Pojkar	201,8	204,6	209,1

Meritvärdet har förbättrats för sjätte året i rad. Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat, men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något mer än pojkarna.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

Andel behöriga för högskoleförberedande program

	2014	2015	2016
Alla	78,8	78,7	79,4
Flickor	81,1	77,8	79,9
Pojkar	76,8	79,6	79,0

Den genomsnittliga behörigheten till högskoleförberedande gymnasieprogram är högre än förra året. Bakom detta ligger dock att pojkars behörighet sjunkit medan flickors behörighet stigit.

Andel behöriga för yrkesprogram

	2014	2015	2016
Alla	82,0	78,8	80,5
Flickor	82,8	78,1	80,6
Pojkar	81,3	79,6	80,3

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har det senaste året ökat. Både flickors och pojkars resultat har förbättrats. Även när det gäller yrkesprogram har flickor högre behörighet än pojkar.

De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

Gymnasieskolan

Högskolebehörighet

	2015	2016
Högskoleförberedande program	68 %	77 %
Examen från yrkesprogram	68 %	72 %
varav avgått med högskolebehörighet	37 %	43 %

När det gäller de högskoleförberedande programmen inom gymnasieskolan måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Under året har andelen elever som lyckats med detta ökat. När det gäller gymnasieskolans yrkesprogram kan eleverna få examen utan att uppnå högskolebehörighet. Under året har andelen som tagit examen ökat, likaså har andelen av dessa som avgått med högskolebehörighet ökat.

Jämförelsetal (f.d. meritvärde)

	2015	2016
Högskoleförberedande program	14,50	14,32
Yrkesprogram	12,39	12,80

Resultaten är i stora hela oförändrade sedan föregående år. Dock är det fortfarande en stor andel elever (ca 25 %) som inte når slutexamen inom fyra år, ofta på grund av brister i svenska och engelska språket. Därför krävs ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning.

Händer av betydelse

Inom hela pedagogiska området har det systematiska kvalitetsarbetet utvecklats och arbetet med mottagandet av nyanlända inom grundskolan har förbättrats.

Inom förskola, grundskola och gymnasieskola fortsätter satsningen på funktionellt delat ledarskap, vilket innebär två likställda chefer på samma enhet. En förskolechef/rektor som är ansvarig för det nationella uppdraget och en enhetschef som är ansvarig för det kommunala uppdraget. Detta har

intresserat forskare inom området skola och ledarskap.

Under hösten har vuxenutbildningen integrerats i verksamhetsområdet, vilket innebär gemensamma strukturer och arbetssätt med målsättning att uppnå samordningsvinster med övrig utbildningsverksamhet inom kommunen.

För samtliga verksamheter har det varit av betydelse att i det dagliga arbetet särskilt beakta två perspektiv. Dels ett socialt perspektiv utifrån kravet att ha en likvärdig skola och förskola där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen. Dels ett ekologiskt perspektiv utifrån kravet att medarbetare, barn och elever ska öka sin medvetenhet om vikten av hållbar utveckling.

Framtidsbedömning

Verksamheten har vuxit under flera år. Antalet barn och elever i förskola och grundskola har ökat vilket ser ut att fortsätta. Framöver ökar även antalet elever i gymnasieskolan. Den senaste tiden har det funnits en stor osäkerhet kring den humanitära situationen i omvärlden, men antalet nyanlända i Södertälje har inte varit så omfattande som föregående år.

Alldeles oavsett mängden nyanlända måste verksamheten kunna möta varje barn och elever med hög kvalitet. Utifrån det stora flyktingmottagandet som varit de senaste åren, har ett stort arbete med att kvalitetssäkra mottagandet av nyanlända pågått. Det finns idag tydliga och väl fungerande rutiner och riktlinjer för detta mottagande.

De barn och ungdomar som nu flyr sina hemländer bär på en historia och upplevelser som gör att ett väl fungerande och tillgängligt barn- och elevhälsoarbete blir särskilt viktigt. En fungerande elevhälsa är också viktig för andra barn och elever, och för medarbetare. Allt fler barn och unga likväl som medarbetare upplever idag en större ohälsa. Oavsett om det är psykisk eller fysisk ohälsa krävs det rutiner att hantera detta och samtidigt måste det förebyggande arbetet utvecklas.

I Södertäljes förskolor har 65 procent av barnen ett annat modersmål än svenska. Inom grundskolan deltar över 30 procent i modersmålsundervisning, men långt fler än så har ett annat modersmål. Detta ställer höga krav på att förskolor och skolor arbetar initierat med språk- och kunskapsutveckling. Inom detta område har det pågått och kommer framöver att pågå stora utvecklingsinsatser.

Under de senaste åren har ett intensivt systematiskt kvalitetsarbete pågått i alla verksamheter för att säkra att resultat och utveckling följs upp

kontinuerligt. Utifrån uppföljningen ska rätt åtgärder sättas in för att öka måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig förklaring till att resultaten har förbättrats. Under föregående läsår förbättrades i stort sett alla resultat inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Denna positiva utveckling ska fortsätta och resultaten ska förbättras ytterligare. Kommunen har idag väl fungerande förskolor och skolor. Men förutsättningarna och behoven ser olika ut. I områden där utbildningsnivån är låg, arbetslösheten hög och känslan av utanförskap kan vara stor har kommunen ett omfattande kompensatoriskt ansvar.

En stor utmaning framöver är att säkerställa tillgången till kvalificerade och utbildade medarbetare som kan fortsätta utveckla förskola och skola i Södertälje kommun. Bristen på förskollärare har tilltagit och konkurrensen om befintliga och nyutexaminerade förskollärare och lärare är mycket stor. Rörligheten inom dessa yrkeskategorier har ökat och omsättningen inom förskolorna och skolorna är nu större än någonsin. Därför är det viktigt att göra dessa tjänster så attraktiva som möjligt.

Arbete och försörjning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr	339,5	355,5	316,9
Vuxenutbildning	42,2	50,6	81,1
Arbetsmarknad och försörjning	297,3	304,9	235,8
<i>Vuxenutbildning</i>			
Årsplatser kommunal vuxenutbildning	4 118	3 132	4 762
Antal studerande Yrkeshögskola	148	119	155
Årsplatser SFI	1 223	1 534	1 373
<i>Försörjningsstöd</i>			
Antal innevånare som fått försörjningsstöd	6 075	5 814	5 271
Hjälptid mån/hushåll	7,65	7,80	8,08

Ekonomisk analys

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildningen ökade med 60 procent mellan 2015 och 2016 vilket beror på en förändring av kommunens interna finansieringsmodell för svenska för invandrare (SFI).

Arbetsmarknad och försörjning

Nettokostnadsminskningen på 23 procent eller 69,1 mkr för arbetsmarknad och försörjning beror främst på att utbetalningar från Migrationsverket har fördelats annorlunda internt inom kommunen mot tidigare år.

Kostnaderna för utbetalt bistånd, försörjningsstöd, har minskat med 0,7 procent vilket beror på att både nybesöken och antal hushåll minskat.

Mål och inriktning

Vuxenutbildning

För SFI har 96 procent av de som slutför sina kurser uppnått godkända betyg under 2016 och andelen SFI-studerande som slutför sina kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid uppgick till 79 procent.

Inom grundläggande vuxenutbildning klarade 99 procent av de studerande sina kurser vilket är en förbättring mot föregående år. Inom den gymnasiala vuxenutbildningen hade 86 procent godkända betyg vilket ligger på samma nivå som föregående år.

Arbetsmarknad och försörjning

Antalet Södertäljebor, vuxna och barn, som någon gång under året hade försörjningsstöd uppgick till 5 271, vilket var 543 färre än 2015. Socialtjänsten arbetar intensivt med att stötta personer, som saknar

inkomst att komma ut i egen försörjning, både personer som direkt kan gå ut i jobb och personer, som har rehabiliteringsbehov.

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende, det vill säga de hushåll som har bidrag i mer än tio månader, minskar däremot inte lika fort. En övervägande del av personerna, som har ekonomiskt bistånd i Södertälje tillhör en eller flera av de grupper som Arbetsförmedlingen definierar som särskilt utsatta grupper på arbetsmarknaden. Många personer, som har ekonomiskt bistånd i Södertälje, är också sjukskrivna och har rehabiliteringsbehov, vilket kräver långsiktigt arbete i samverkan med andra myndigheter för att stötta dessa personer ut i egen eller annan försörjning.

Antalet unga vuxna 18 - 24 år, som fick försörjningsstöd 2016 har minskat, från 170 i genomsnitt 2014 till 126 personer i genomsnitt 2016.

Händelser av betydelse

Vuxenutbildning

Under 2016 har SFI upphört som egen skolform och ingår sedan 1 juli i vuxenutbildningen. Vuxenutbildningens systematiska kvalitetsarbete har under året implementerats för att fortsätta utveckla verksamheten.

Arbetsmarknad och försörjning

Under våren 2016 startade arbetsmarknadsprojektet MAP 2020. Projektet är delvis finansierat av Europeiska socialfonden och riktar sig till personer som saknar egen försörjning och som behöver stöd för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. Projektet är ett samarbete mellan kommunen, Telgekoncernen och Arbetsförmedlingen och fortsätter fram till sommaren 2019.

Kommunen har under året arbetat för en ökad samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Syftet är att ge ett sammanhållet stöd utifrån personers individuella behov för att öka möjligheten att komma ut till egen försörjning.

I Södertälje finns många barnfamiljer som har haft försörjningsstöd under lång tid, vilket forskning visar har en negativ effekt på bland annat barnens hälsa. Ett utvecklingsarbete har därför genomförts för att öka kompetensen i verksamheten för att synliggöra och ta hänsyn till barnens perspektiv. Detta viktiga fokus fortsätter även under 2017.

Framtidsbedömning

Vuxenutbildning

Södertälje har en hög andel vuxna medborgare som saknar utbildning eller behöver kompetter sin utbildning. Regeringen har beslutat att ”rätt till

behörighetsgivande utbildning inom Komvux” ska börja gälla från 1 januari 2017. Dessutom har 20 mkr tillförts vuxenutbildningens budget. Syftet är att fler medborgare ska få en utbildning som leder till arbete eller vidare studier, samt fler nyanlända som kommit in sent i skolan och inte hunnit fullfölja en gymnasieutbildning, får ett adekvat riktat stöd.

Arbetsmarknad och försörjning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och påverkas därför i hög grad av yttre faktorer i samhället såsom läget på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens analyser och prognoser av arbetslösheten nationellt, visar att arbetslösheten fortsätter att minska bland grupper med starkare ställning på arbetsmarknaden, medan utmaningar kvarstår för vissa grupper med utsatt ställning på arbetsmarknaden. En stor del av personerna som har försörjningsstöd i kommunen befinner sig långt från arbetsmarknaden. Bland de största identifierade hindren är otillräckliga kunskaper i det svenska språket, låg utbildningsnivå samt behov av rehabiliterande och motiverande insatser. Ett fortsatt viktigt arbete framöver är att ytterligare anpassa arbetsmarknadsinsatserna till målgruppens behov samt att verka som en kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen.

Ett nytt projekt, Mobilisering inför arbete (MIA) startar under 2017. Projektet drivs av Samordningsförbundet och har beviljats medel från Europeiska socialfonden. MIA riktar sig till personer som har rehabiliteringsbehov och står mycket långt från arbetsmarknaden. MIA kommer på lång sikt att bidra till att fler ur målgruppen får rätt stöd. Målet är att personer med rehabiliteringsbehov genom samordnat stöd från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget och försörjningsstöd ska komma ut i egen eller annan försörjning.

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr			
Barn och ungdomsvård	205	221	249
Vuxenvård, missbruk	68	70	71
Barn och ungdomar			
Antal placerade barn/ungdomar totalt	228	310	324
Varav			
Antal barn familjehem	103	102	128
Antal barn jourhem	90	177	165
Antal barn institution	35	31	31
Antal vård dygn totalt	74005	90538	114 514
Varav			
Vård dygn familjehem	42022	48076	53563
Vård dygn jourhem	19437	29362	47615
Vård dygn institution	12546	13100	13336
Vuxenvård missbruk			
Antal placerade i familjehem/institution	20	21	17
Vård dygn institution	3582	3948	4003

Ekonomisk analys

Inom vuxenvården missbruk har nettokostnaderna, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamheten, ökat med 2 procent. Antal vård dygn har ökat med 1 procent. Kostnaderna har främst ökat på grund av fler köp av dyra externa LVM-placeringar (Lagen om vård av missbrukare). Verksamheten genomför uppsökande arbete, när det är möjligt, för att förhindra dessa placeringar.

Inom barn och ungdomsvården har nettokostnaderna ökat med tretton procent. Det beror främst på de ökade kostnaderna för köp av externa placeringar på grund av ökat inflöde samt en kostnadsökning per dygn, främst för institutionsplaceringar. Vidare beror det på ökade personalkostnader, då en utökning av verksamheten skett.

Antalet vård dygn har ökat med 26 procent. Inflödet av ensamkommande barn under slutet av 2015 är den främsta orsaken till ökningen mellan 2015 och 2016, se tabell. Kommunens kostnader täcks till övervägande del av intäkter från Migrationsverket.

Mål och inriktning

Fokus på delaktighet, förebyggande insatser, öppenvårdsinsatser och barnperspektivet.

Under året har verksamheten arbetat med att stärka barnperspektivet ytterligare och synliggöra barn och ungdomars delaktighet i utredningsarbetet. 98 procent av alla barn har kommit till tals i utredning och insats, vilket är bättre än målet för 2016 på 85 procent.

Även arbetet med att minska de externa placeringarna, främst genom nya öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete, har varit ett fokus i verksamheten under 2016 och resultatet har varit gynnsamt.

Samutredning och sammanhållet stöd för ett familjeorienterat arbetssätt.

Som ett led i familjeorienterat arbetssätt har vuxenverksamheten och barn- och ungdomsverksamheten utvecklat rutiner för samutredning i ärenden, där en eller båda föräldrarna har en missbruksproblematik.

Brukare, som har en beslutad insats och behov av ett sammanhållet stöd inom Vuxenenheten missbruk, ka få en samordnad planering. Under För 2016 är resultatet 94 procent, vilket är bättre än den målnivå på 80 procent som var uppsatt.

Händelser av betydelse

Ökat antal rapporterade händelser samt ökat fokus på förebyggande arbete.

Under 2016 har antalet anmälningar, ansökningar och yttranden inom barn och ungdomsvården ökat med 2 procent. Majoriteten av alla anmälningar kommer från polis och skola och avser till stor del oro för barn och ungdom, kriminalitet, missbruk hos vårdnadshavare och våld i hemmet.

Verksamheten har fortsatt det förebyggande arbetet i öppna former, nya insatser har utvecklats så som Krisstöd, Intensivteam och Nätverkslag, alla med syfte att minska anmälningar och placeringar.

Två boenden i egen regi för ensamkommande barn har startades under 2016. Arbetet med att starta en Familjecentral och samverkan med landstinget inleddes, bl. a. genom start av nytt hembesöksprogram för nyblivna föräldrar. Den nya Familjecentralen i Geneta öppnade sin verksamhet i februari 2017.

Vuxenvård – missbruk

Inom öppenvården har arbetet fortsatt med att utveckla behandlingsprogrammen och innehållet i de ”öppna grupper” som arbetar motiverande. Till den öppna gruppen kan man komma utan tidsbeställning eller biståndsbeslut och få information, stöd och rådgivning kring sin missbruksproblematik. De besökare som önskar, får också hjälp att söka insatser hos en socialsekreterare.

Framtidsbedömning

Ökat inflöde möts med utveckling av öppna insatser och samverkan.

Barn och ungdomsvården har ett fortsatt ökat inflöde av antalet anmälningar, även om ökningen minskat något. Fortsatt utveckling av insatser i öppna former krävs, men även samverkan med polis, landsting och skola kring barn och ungdomar i riskzonen, ska fortsätta under 2017.

Under 2017 kommer verksamheten arbeta för att starta ett Familjecenter i Hovsjö. Syftet är att arbeta förebyggande och förbättra den fysiska och psykiska hälsan för barn i området.

Fortssatt arbete med att utveckla insatser.

Öppenvården kommer under 2017 fortsätta arbetet med att utveckla innehållet i insatserna, så att de överensstämmer med de nationella riktlinjerna. Samarbetet med Beroendecentrum behöver utvecklas, så att alla klienter, som behöver stöd från båda huvudmännen, genom gemensamma insatser, får sina behov tillgodosedda.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad totalt mkr	770,4	801,2	808,7
Funktionshinder	691,8	716,4	721,9
Socialpsykiatri	78,6	84,8	86,9
<i>Funktionshinderområdet</i>			
Bostad med särsk.serv. antal vuxna	387	395	397
Varav extern regi	236	239	239
Totalt antal personer i daglig verksamhet	525	493	516
Varav extern regi	237	230	222
Antal personer med personlig assistans	280	265	243
<i>Socialpsykiatri</i>			
Antal vård dygn boenden	17 015	18 620	19 136
Varav extern regi	2883	3 145	3 658

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden uppgår till 808,7 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 0,9 procent jämfört med 2015.

Nettokostnadsökningen på 0,8 procent för funktionshinder beror huvudsakligen på en ökning av antalet insatser från och med hösten 2015, samt förändrade och ökade behov hos brukarna under år 2016. Ytterligare en förklaring är att kommunen övertog hälso- och sjukvårdsansvaret från landstingen den 1 oktober 2015.

Inom socialpsykiatri har nettokostnaden mellan 2015 och 2016 ökat med 2,4 procent. Ökningen beror främst på ökade kostnader för externa placeringar.

Mål och inriktning

Under 2016 har verksamheten fortsatt implementeringen av nya arbetssätt och metoder för att öka brukarinflytande.

Alla enheter har metodombud i syfte att utveckla arbetsmetoder för att förstärka brukarnas möjlighet till inflytande och delaktighet.

Delaktighetsmodellen, som är en samarbetsmodell för brukare och personal har införts i delar av verksamheten under 2016. Delaktighetsmodellen är ett sätt att öka brukarnas delaktighet genom att de får möjlighet att uttrycka sina tankar och önskemål i samtalsgrupper, som hålls efter en speciell struktur och leds av utbildade samtalsledare.

Arbetet kommer att fortsätta under 2017 med att utveckla och utvidga möjligheterna att använda modellen i fler enheter och inom fler verksamhetsområden.

Fokus inom myndigheten har legat på att säkerställa den enskildes delaktighet och inflytande.

Myndigheten har bland annat arbetat med förbättring och utveckling av samverkansprocesser, exempelvis när brukaren går från barn till vuxen, samarbete med landstinget genom samordnade individuella planer och tätare samarbete med Försäkringskassan. Antalet handläggartjänster har även utökats.

Händelser av betydelse

Södertälje har anställt en kommundoktorand. Tjänsten är ett samarbete mellan kommunen och Ersta Sköndal högskola och ska fortgå till år 2020. Syftet är att öka kopplingen mellan teori och praktik. Fokus är "brukarinflytande" inom myndighetsutövande och utförande.

För att underlätta vägen in i arbetslivet för unga människor med funktionsnedsättning har ett arbete inletts med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Kommunen har via Samordningsförbundet tecknat en överenskommelse som gäller övergången från gymnasiesärskolan till arbetslivet. Ett program har tagits fram för att underlätta för avgångselever från gymnasiesärskolan att gå vidare till en sysselsättning, som är anpassad efter den enskildes behov.

Den 1 oktober 2015 övertog kommunerna i Stockholms län hälso- och sjuk-vårdsansvaret för boende med särskild service och daglig verksamhet. Ett team av sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut ansvarar numera för personer i bostad med särskild service och daglig verksamhet i den kommunala regin. Kommunens övertagande av ansvaret har följts upp under 2016. Resultatet visar att helhetsperspektivet, kontinuiteten och tillgängligheten har blivit bättre i verksamheterna, bland annat eftersom en sjuksköterska finns att nå dygnet runt, vilket saknades när primärvården hade ansvaret.

Under slutet av 2016 har socialpsykiatrins fokus varit planering för att sammanföra de tre rehabiliteringsenheterna för personer med psykisk funktionsnedsättning till en enhet. Samråd och riskbedömning har gjorts med berörda brukarorganisationer. Skälen för sammanslagningen är att färre brukare är i behov av stöd och en större rehabiliteringsenhet ger ett bredare utbud av stöd- och behandlingsinsatser.

Framtidsbedömning

Antalet personer som har behov av bostad och daglig verksamhet, förväntas avta de kommande åren. Målgruppen med autism-spektrumtillstånd har trendmässigt hittills ökat och bedömningen är att den kommer att fortsätta öka. En viktig och stor utmaning på sikt blir att kunna tillmötesgå dessa nya målgruppers behov.

Dagens hjälpmedelsutveckling och digitala lösningar öppnar för nya möjligheter. I omsorgsverksamhet, där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan nya teknologiska förutsättningar skapas för att både behålla och utveckla självständighet samt upplevd trygghet.

Inflödet på de rehabiliteringsenheter som vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning minskar, medan den allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten har fortsatt kraftigt inflöde. Många är unga och har behov av insatser, som så småningom kan leda till arbete eller studier. Den ökade satsningen på stöd att välja, skaffa och behålla ett arbete förväntas leda till att fler i målgruppen, får löneanställning i någon form.

Äldreomsorg

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad mkr	624	641	637
Platser i vård- och omsorgsboende	504	503	502
Därav			
-egen regi	400	413	413
-entreprenad	71	48	48
-externa (snitt)	33	42	41
Antal hemtjänsttimmar	646 553	591 281	534 295

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden för äldreomsorgen har minskat med 4,0 mkr, det motsvarar knappt en procent. Det beror främst på färre köp av hemtjänsttimmar och ett minskat behov av att köpa dygn på korttidsboende. Kostnaden för köp av verksamhet har minskat med 11 procent.

Personalkostnaderna i egen regi har ökat med 3 procent vilket bland annat förklaras av att nya medarbetare har rekryteras i samband med att verksamheten på Cederströmska gården överförs till egen regi hösten 2015.

Mål och inriktning

Under 2013 fattades beslut om att införa en lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning. Garantin omfattar områdena delaktighet, bemötande och trygghet. Uppföljning görs genom att regelbundna kontakter tas med slumpvis utvalda brukare för att fråga om brukaren upplever att garantierna har uppfyllts. De uppföljningar som har gjorts, visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld. Inom hemtjänsten mäts personalkontinuiteten och målet för 2016 var att varje person, som har hemtjänst två eller fler besök varje dag, högst ska träffa elva olika personer under en 14 - dagars period. Uppföljningen visar att årets mål på övergripande nivå har uppnåtts. Under 2017 kommer hemtjänsten i egen regi införa teknik som gör det lättare att både följa och planera för en hög personalkontinuitet, det vill säga att minska antalet personal som besöker en hemtjänsttagare.

Händelser av betydelse

Åtgärder för att undanröja brister i vårdkedjan. För att skapa goda förutsättningar för de äldre att komma tillrätta med eventuella brister i vårdkedjan startades i maj 2015 teamet ”Trygg och säker hemgång”. Syftet är att underlätta behovsbedömningen efter hemgång från sjukhus, då

behovet initialt kan vara stort för att sedan minska över tid. Under 2016 utökades antalet tjänster till ett större team, som arbetar flexibelt över hela Södertälje.

Stimulansmedel för ökad bemanning

Under åren 2015-2018 kommer regeringen att satsa sammanlagt 7 miljarder för att öka bemanningen inom äldreomsorgen i Sverige. Syftet med stimulansmedlen är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. En bemanning kan till exempel ske genom att nyanställa på heltid eller öka sysselsättningsgrad för befintliga deltidstjänster. För 2016 fick Södertälje kommun 14,7 mkr. Totalt har 11,4 mkr gått åt till att förstärka personal inom främst hemtjänst och särskilt boende för både egen och privat regi. För 2017 får Södertälje kommun 15,0 mkr.

Ökad livskvalité för brukarna

Inom vård- och omsorgsboende har det under året varit stort fokus på att öka livskvaliteten för brukarna genom bland annat utevistelser och individuella aktiviteter utifrån egna önskemål samt social samvaro. Det intensifierade arbetet har kunnat göras delvis med stöd av stimulansmedel för ökad bemanning.

Digitala stödsystem införs i hemtjänsten

Under november 2016 påbörjades införandet av planeringssystem och tid- och insatsregistrering för både privat och kommunal hemtjänst. Införandet fortsätter under våren 2017. All personal inom hemtjänsten i egen regi dokumenterar idag med hjälp av dator i hemtjänstlokalen. När införandet av digitala stödsystem är klart, kommer personalen att kunna dokumentera direkt på plats hos den enskilde brukaren.

Framtidsbedömning

Nationell kvalitetsplan för äldreomsorg

En särskild utredare ska ta fram förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017.

Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till:

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- Tryggad personalförsörjning
- Översyn av särskilda boendeformer
- Flexibla former för beslut om äldreomsorg
- Användning av välfärdsteknologi

Ökad andel äldre

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i kommunens. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer behöver äldreomsorgens insatser de närmaste åren.

Fler platser i vård- och omsorgsboenden

I början av 2017 utökas Wijbacken med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser. I boendepplanen, som årligen uppdateras, föreslås ytterligare ett boende med ett 50-tal lägenheter till år 2021.

Kultur- och fritid

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad mkr	194,6	212,9	215,0
Bidrag föreningar mkr	25,3	29,5	31,2
Utlåning bibliotek	326 134	330 583	324 003
Besök konsthall	21 069	21 697	20 617
Elever kulturskola	1 878	1 840	1 963
Besök fritidsgårdar	74 674	87 242	87 133
Besök Torekällberget	116 492	122 394	100 424
Besök program	146 297	119 605	114 651

Ekonomisk analys

Den totala nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamheten uppgår till 215 mkr vilket motsvarar en ökning med 1,0 procent jämfört med 2015. Externa intäkter för hyror och arrenden minskar och 1,3 mkr av hyresintäkterna har bokförts som befarade kundförluster. Kostnaden för föreningsbidrag liksom personalkostnader ökade med 6 procent jämfört med 2015.

Nettokostnadernas andel för kultur- och fritid av kommunens totala kostnader har sjunkit från 5,0 procent år 2008 till 4,4 procent år 2016. Nettokostnad per invånare var cirka 2 300 kronor. Det är något högre än för övriga kommuner i Stockholms län.

Mål- och inriktning

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål för kultur och fritid:

1. Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka
2. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka
3. Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka
4. Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka

Utbudet för barn och unga har utökats

Under året har barn och ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett särskilt stor utbud av arrangemang och aktiviteter, genom "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Kultur 365 har turnerat med buss och tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommundelar i Södertälje. Äventyrsvecka på Gillberga friluftsgård riktades särskilt till elever i särskolan. En häftig vecka där inget varit "O-möjligt".

Barn och ungdomar inbjöds till gratis konstkolle. Tillsammans med konstnärer lärde de sig att måla, teckna och skapa.

Barn och barnfamiljer erbjöds fri entré under den utökade 1800-talsveckan på Torekällberget.

Verksamhet med odling i staden och bikupor på fritidsgårdarna genomfördes där deltagarna fick lära sig hur viktiga bin är för vår jord.

Grafikens hus startade sin verksamhet med en rad projekt -riktade till barn och unga.

Flickor deltar mer i idrottsaktiviteter

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar både avseende antal aktiviteter och sett till deltagande individer. I planerad utbyggnad av idrottsanläggningar tillvaratas flickor intressen. Gymnastik- och friidrottshallen och stallbyggnad vid Billsta i Järna är exempel på detta. Vid utbyggnad av anläggningar för spontanidrott har flickors behov beaktats.

Hög nyttjandegrad av kultur- och fritidsutbudet

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 25 procent under året och antalet föreningsbidragsansökningar går också upp. Besök på fritidsgårdar ligger på samma nivå som föregående år och besöken på Torekällberget har minskat. Minskningen kan sannolikt delvis förklaras av sommarens brohaveri samt branden i vårdshuset på Torekällberget.

Biblioteken har från att ha haft en topp år 2015 minskat boklånen under 2016. Emellertid ökar utlån av e-böcker, som laddas ned från bibliotekets hemsida. Nedgången av minskade boklån syns över hela landet. En orsak till minskad boklån beror bland annat på ändrade medievänor men också på minskat antal bokade klassbesök i takt med att eleverna i större omfattning har tillgång till skolbibliotek.

Elever på kulturskolan och El Sistema ökar.

Kultur och fritid är en uppskattad verksamhet

Kommunens stora medborgarundersökning genomfördes av SCB under våren 2015. Betygen av Nöjd Kund Index (NKI) för både kultur och idrott visade på en ökning. Enligt NKI ökade kulturen från värde 61 till 62 och idrotten från 53 till 58. Nästa medborgarundersökning genomförs 2017. Under året har flera enheter genomfört egna mätningar. Fritidsgårdarnas brukarundersökningar, inom ramen för det riksomfattande KEKS-nätverket (Kvalitet och kompetens i samverkan), visar hög grad av brukarnöjdhet avseende trygghet, bemötande, gemenskap, inflytande delaktighet och ansvar.

Samarbete stärker verksamheten

Kultur- och fritidsverksamheten är beroende av och inriktad mot att utvecklas genom ökat externt samarbete och finansiering. Även kommuninternt samarbete och gemensam finansiering av projekt som är riktade till både barn och ungas, samt äldres utveckling, har prioriterats under året.

Exempel på samarbetsprojekt:

- mellan biblioteket och Röda Korset med kurser för nyanlända
- mellan biblioteket och modersmåslärare kring sagostunder och teater
- Berättarministeriet med skiververkstad i Luna kulturhus, i samarbete med dess stiftelse och skolan i Södertälje kommun.
- Kultur 365, som anordnar kulturaktiviteter för äldre varje dag bland annat genom extern finansiering från kulturrådet.
- med Södertälje International Football Cup.
- Sommarlovsaktiviteter i samverkan med föreningslivet.
- med Grafikens hus barn och ungdomsverksamhet
- mellan Kungliga filharmoniska orkestern och El Sistema
- med Idrott utan gränser

Händelser av betydelse

I samband med de ökande flyktingströmmarna erhöles ett statsbidrag för ökat flyktingmottagande. Det är av stor betydelse för att känna sig hemma i ett nytt land att få tillgång till språk och kultur. Språkkurser, språkpaket samt lättlästa böcker mötte behoven av att snabbt kunna lära sig svenska.

Sommarlovssatsning blev en stor succé med ett brett spektrum av aktiviteter, såsom konstkollo, sommarverksamhet för funktionshindrade, teknikkollo på Tom Tits, odling i staden, prova-på-idrott och mycket mer.

Kringelfestivalen genomfördes med ett brett lokalt och nationellt utbud vilket uppskattades av såväl gamla som unga.

På Torekällberget genomfördes den tredje "Living History"-veckan, kallad 1800-talsveckan, med syfte att berätta Södertäljes historia på 1800-talet. Det gav många nöjda besökare, framförallt Södertäljebor.

Södertälje International Football Cup har för andra gången genomförts under sommaren med 15 deltagande nationer från Asien, Sydamerika, Afrika och Europa. Arrangemanget är årligen återkommande.

Framtidsbedömning

Arbetet med den nya hallen för friidrott och gymnastik vid Telgehallen fortsätter och byggstart beräknas till oktober 2017.

Ett nytt stall färdigställs vid Järna ridklubb och nya regler för anläggningsbidrag till ridskolor implementeras.

Under våren invigs Stadsbibliotekets nya barn- och ungdomsavdelning. Biblioteken fortsätter genomföra

sin strukturplan som bland annat innebär fortsatt satsning på barn och unga.

Södertälje International Football Cup återkommer, liksom Torekällbergets 1800-talsvecka.

På friluftsmuseet pågår sedan flera år utveckling av olika miljöer, bland annat järnvägs-, industri- och herrgårdsmiljö. Under 2017 kommer lok och vagnar att renoveras inför öppnandet av en järnvägsmiljö. Konsthallen utvidgar sin programverksamhet och Grafiken Hus fortsätter att etablera sig i Södertälje för att bidra till konst- och kulturlivet.

Ung fritid kommer under året att vidareutveckla sina mötesplatser så att de ska vara trygga, lättillgängliga och bedriva attraktiv verksamhet.

Stadsscenen startar en matfilmfestival och matmarknad i externt samarbete.

Miljö

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Nettokostnad, mkr	5,8	8,7	8,8

Ekonomisk analys

Nettokostnaden ökade marginellt mellan 2015 och 2016, då intäkterna minskade med 0,9 procent och kostnaderna minskade med 0,4 procent.

Mål och inriktning

Avveckling av fossila bränslen

Uppvärmning av egna byggnader sker nu helt med förnyelsebara bränslen och fjärrvärme. Kommunens fordon och drivmedel har en bit kvar till fossilfritt. Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 procent av totalt köpt drivmedel. Antalet elfordon har ökat till 23 stycken elbilar och elhybrider. Miljökrav ställs vid köp av skolskjuts, färdtjänst med mera, men där behöver miljö- och klimatkraven skärpas.

Energieffektiv organisation

Fortsatta energibesparingar har uppnåtts under året vid renovering och underhåll. Till exempel har en stor centrumfastighet fått ny ventilation, fjärrkyla och tilläggsisolering, vilket förväntas ge minst 50 procent energibesparing i fastigheten.

Källsortering av avfall har förbättrats under 2016 genom att sorteringssystemet "Miljönären" har etablerats på alla kommunala skolor och förskolor. Det enkla och tydliga sorteringssystemet ska fortsätta etableras även i övriga verksamhetslokaler.

Bättre avloppshantering

Fler enskilda avlopp har byggts med källsortering av toalettavfall för att kunna återföra näringen i kretslopp. Andra kommuner börjar nu visa intresse för Södertäljes kretsloppslösningar. Under året har tillsyn gjorts på enskilda avlopp inom Mölnboåns och Trosaåns avrinningsområden.

Skydda, vårda och visa naturen

Ett nytt naturreservat om ca 64 hektar har bildats i Brandalsund vid kusten nordöst om Järna. Parkeringsplatser, grillplatser och rastbänkar har anlagts vid reservatet. Farstanäs naturreservat har rustats upp med skogsgallringar, stigar och bete i hagmarkerna. Naturskolan har tagit emot 54 skolklasser och ordnat utbildningsdagar för lärare.

Under 2016 startade ett projekt om vattenvård i den tätortsnära sjön Måsnaren. I projektet ingår att få en bild av näringsbelastningen, välja lämpliga åtgärder och påbörja de åtgärder som prioriteras. Syftet är att förbättra sjöns ekologiska status.

Giftfri vardagsmiljö

Miljökontoret har under året gjort tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor. Medvetenheten om kemikalier har ökat inom förskola och skola, och det styr vad som köps in. Mer fokus sätts även på städningen, för att få bort ohälsosamma partiklar som samlas i damm. Inom förskolan ska enheterna använda naturvårdsverkets checklista för en giftfri förskola, för att successivt få bort riskfyllda material och produkter.

Livsmedel-ekologiskt, lokalt odlat, rättvisemärkt

Konceptet "Östersjövänlig mat" fortsätter styra måltidsplaneringen, inriktat på att maten ska vara god och hälsosam, ekologiskt producerad, innehålla mindre kött till förmån för mer grönsaker, fullkorn och baljväxter, samt tillagas på närproducerade råvaror efter säsong. Andelen ekologiska inköp blev 56 procent år 2016, på samma nivå som 2015. Andelen svenskt kött år 2016 var 81 respektive 91 procent inom skola och förskola.

Södertälje är med i Fairtrade City och strävar efter att köpa rättvisemärkt. År 2016 var andelen rättvisemärkt kaffe 96 procent, te 60 procent, kakao 86 procent och bananer 76 procent.

Kommunen har arbetat vidare med hållbar matproduktion i projektet MatLust, i samverkan med Södertälje Science Park. I projektet utvecklas befintliga och nya produkter inom ramen för konceptet "Östersjövänlig mat", för att sedan kunna användas i kommunens verksamheter. Tanken är att stöda små och medelstora livsmedelsföretag genom att etablera en marknad för produkterna.

Händelser av betydelse

I juni lanserades webbportalen "Hållbara kartan". Portalen ger information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar till andra aktörer och en klickbar karta. I hållbara kartan går det att hitta vägen till rekreationsområden, naturområden, återvinningsstationer och mer för att leva hållbart. På Västergårdshallen har solceller installerats, som förväntas producera 150 000 kWh el per år.

Framtidsbedömning

Det aktuella miljö- och klimatprogrammet har löpt ut och ett reviderat program ska antas under 2017. Arbetet fortsätter med att ta fram en vattenplan, som handlar om hur sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå god status.

Södertälje satsar stort på sol. Telge Fastigheter planerar för att fortsätta anlägga solceller på både befintliga och nya byggnader. En solkarta som visar potentialen för solenergi i kommunen ska bli färdig under 2017. Telge Energi har tagit fram förslag på lösningar och förbättringar för hushåll som vill producera sin egen sol.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamheten omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetstal	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnad, mkr	145,20	108,9	- 4,2
Nettokostnad exkl. exploatering, mkr	174,5	169,0	166,6
Vinterväghållning, kr per kvm	7,61	9,09	9,63
Underhållsbeläggning, kr per kvm	4,85	6,62	5,79
Andel av total gatuyta som underhållits	2 %	3 %	2 %
Energi per ljuspunkt/kWh	469	436	411
Driftkostnad (kr)/ljuspunkt	660	675	634

Ekonomisk analys

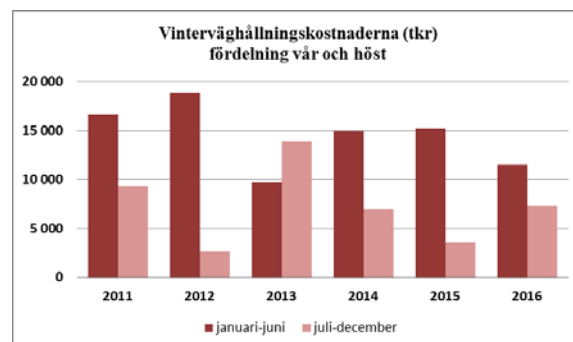
Verksamhetens nettokostnad 2016 var - 4,2 mkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda samhällsbyggnadsverksamheten. Nettointäkten inom exploateringsverksamheten var 170,8 mkr och har genererats främst genom försäljningen av en handelstomt inom arbetsområdet Moraberg södra samt en snabbare försäljning av småhustomter inom det nya bostadsområdet Kaxberg.

Exklusive exploateringsverksamhetens positiva resultat är nettokostnaden 166,6 mkr, en minskning med 1 procent som förklaras av minskade kapitalkostnader.

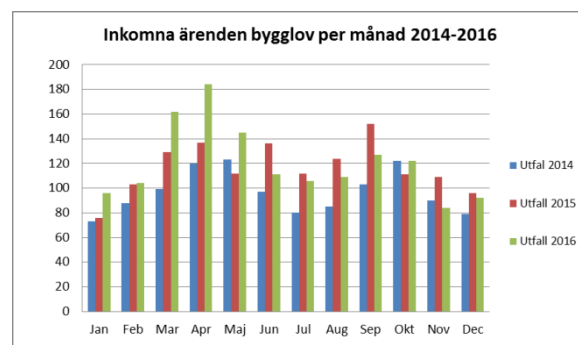
Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter äldre armaturer mot nya LED-armaturer som har en lägre elförbrukning.

Nettokostnaderna för vinterväghållningen landade på 18,8 mkr, vilket är samma som året innan. Trots relativt små mängder snö var det mycket halkbekämpning under första delen av året på grund av stora temperaturskillnader mellan dag och natt. Det var också många utryckningar, för t.ex. sandning. Sammantaget krävde vinterväghållningen jämförelsevis något lägre insatser än mer "normala"

vintrar. Fördelningen av vinterväghållningskostnader mellan första och andra halvan av året visas i diagrammet nedan.

Det stora intresset för att bygga bostäder i Södertälje håller i sig. Under 2016 inkom 1 442 bygglovsärenden. Det är 3 procent fler än under 2015, då 1 397 ärenden kom in. Det har varit ett stort antal ansökningar om bygglov i Glasberga, Björkmossen och Kallfors.

Det finns inga tecken på att intresset för att bygga minskar på grund av konjunkturen. Kommunen har under 2016 prioriterat att förbättra tillgängligheten för medborgarna per telefon, hemsida och personlig mottagning.

Investeringar

Under 2016 har investeringar för 106,7 mkr genomförts varav 57 mkr är reinvesteringar, 17,4 mkr är investeringar inom exploateringsverksamheten och 32,3 mkr avser utbyggnad av GC-vägar, ombyggnad Viksbergsvägen och satsningar inom Södertälje City - i samverkan. Reinvesteringar har gjorts för att förbättra lekpark, parker, gatubelysning och parkeringsplatser.

Mål och inriktning

Samhällsbyggnadsverksamheten har till stor del uppnått de mål och inriktningar som kommunfullmäktige satt upp.

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva har förbättrats

SCB:s senaste medborgarundersökning som genomfördes våren 2015 visar på ett bättre resultat än den föregående som genomfördes år 2013. Medborgarnas betyg på arbets- och utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan dess. Samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011, en utveckling som delas av flertalet kommuner i Stockholms län.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner men högre än kommunens resultat 2011 och 2013.

Antalet nytilkomna bostäder har ökat

Under 2016 färdigställdes 332 bostäder, 186 i småhus, 130 i flerbostadshus samt 16 specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade och studenter). Det är fler än föregående år då 263 bostäder färdigställdes.

Tjänster och uppdrag uppfyller svars- och garantitider

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. I enlighet med plan- och bygglagen ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Under 2016 uppfyllde 85 procent av ärendena 10-veckorsgarantin. Andelen är något lägre än föregående år med anledning av att antalet ärenden fortsatt att öka år 2016, då det inkom 1 442 nya ärenden att jämföra med 1 397 ärenden år 2015 och 1 159 ärenden 2014 dessutom beräknas handläggningstiden på ett annat sätt än tidigare. Samtliga ärenden uppfyllde kommunens 5-dagarsgaranti.

Under 2016 har 59 nya ansökningar om planbesked inkommit. Det är betydligt fler än 2014 (48) och 2015 (47). Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (ja eller nej till att starta en planläggningsprocess) lämnas inom 4 månader. Under 2016 fick 10 ansökningar ett positivt planbesked. Alla förfrågningar om planbesked bedöms i en kontorsövergripande förprövningsgrupp. Målet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet för att kunna lämna ett svar om planbesked för samtliga ärenden inom fyra månader.

Enligt kommunens tjänstegaranti för markupplåtelser ska 80 procent av remissyttranden till polismyndigheten om lämpligheten i att upplåta mark besvaras senast 5 arbetsdagar efter det att

polisens remissförfrågan inkommit till kommunen. Detta under förutsättning att kontoret inte behöver inhämta ett remissyttrande från andra enheter/kontor/bolag. För de 117 ansökningar som omfattades av tjänstegarantin under 2016 lämnades 88 procent av kommunens yttranden inom garantitiden.

Varje år görs en servicemätning av företagsklimatet i Södertälje kommun via Sveriges kommuner och landsting (SKL). Den senaste undersökningen avser den myndighetsutövning som skedde i Södertälje kommun år 2015. I den hamnar Södertälje kommuns totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68 vilket är högre än resultatet för 2014 och innebär en ökning från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Myndighetsområdet Bygglov ökade med 10 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 53 till 63, vilket är över genomsnittet (61) för samtliga medverkande kommuner. Myndighetsområdet Markupplåtelse ökade med hela 19 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 63 till 82. Detta är långt över genomsnittet (68) för samtliga medverkande kommuner.

Händelser av betydelse

Dialog om kultur i stadskärnan

Som tidigare år hade kommunen ett tält i närheten av Olof Palmes plats under Kringelfestivalen. Årets tema var kultur i stadskärnan. Politiker, tjänstemän och konstnärer pratade kultur med Södertäljeborna. Flera tusen förslag om vad kultur är för medborgarna kom in, förslag på vad Södertäljeborna saknar och vill ha mer av. Tjänstemän från Sjöfartsverket fanns också på plats och berättade om ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss.

Dialog med unga

Den 18 maj besökte flera medarbetare från samhällsbyggnadskontoret S:t Ragnhildsgymnasiet i Östertälje. Syfte med dagen var att få synpunkter på vad ungdomarna vill känna, uppleva och göra i en framtida aktivitetspark. Parken ska anläggas på Slussholmen och Lotsudden när Sjöfartsverket är klar med ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss. En dialog om Norra stadskärnan och stråket från Stora Torget till Science Park fördes också för att få veta hur ungdomarna ser på denna del av centrum och vad de vill ska hända där.

Största bygglovet på 40 år

I november fattade stadsbyggnadsnämnden beslut om att bevilja bygglov för 441 nya lägenheter i direkt anslutning till det nya högskoleområdet Södertälje Science Park. I och med det beslutet tas nästa stora steg i utbyggnaden av nya bostäder i den norra delen av stadskärnan.

Invigning av Mälarprojektet

Den 22 november 2016 togs det officiella spadtaget för Mälarprojektet – ombyggnaden av Södertälje kanal och sluss. Omkring 200 personer fanns på plats vid invigningen. Syftet med Mälarprojektet är att förbättra säkerheten och framkomligheten i farlederna genom Södertälje och Mälaren. För Södertälje innebär det även att staden öppnas mot vattnet. Mälarprojektet planeras vara klart i slutet av 2019.

Årets byggnad och årets renovering

Varje år utnämner Södertälje kommun och Södertälje Byggmästarförening Årets byggnad och Årets renovering. Syftet med utmärkelserna är att lyfta fram god modern arkitektur och hållbart byggande samt uppmuntra till varsam renovering i Södertälje. Nibble Gård fick utmärkelsen Årets byggnadsverk och Hälsan Östertälje fick utmärkelsen Årets renovering 2016.

Framtidsbedömning

- Fortsätta utveckla *Stadskärnan* genom *Södertälje City i samverkan*
- Utredda olika trafiklösningar och vilka investeringsbehov och parkeringslösningar som varje alternativ kräver med hjälp av en trafikmodell/verktyg för att simulera fram de olika lösningarna
- Trafiksäkerhetshöjande åtgärder *Hastighetsplanen* och *Skolvägsprojektet*
- En samordnad parkeringsstrategi för centrum och övriga tätorten.
- Fortsätta utbyggnaden och sammanlänkandet av gång- och cykelvägnätet fortsätter.

Resultaträkning mkr

		Koncernen*		Kommunen		
		Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut	Bokslut
		2016	2015	2016	2016	2015
Verksamhetens intäkter	not 1	5 923,1	5 887,5	215,4	1 140,7	1 002,0
Verksamhetens kostnader	not 2	-9 475,0	-9 414,1	-5 288,5	-5 969,2	-5 852,5
Avskrivningar	not 3	-622,6	-591,3	-100,0	-98,0	-96,2
Verksamhetens nettokostnad	not 4	-4 174,5	-4 117,9	-5 173,1	-4 926,5	-4 946,7
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	not 5	<i>206,5</i>	<i>102,5</i>	<i>50,0</i>	<i>177,1</i>	<i>118,3</i>
Skatteintäkter	not 6,8	3 532,1	3 387,2	3 547,0	3 532,1	3 387,2
Generella statsbidrag och utjämning	not 7,8	1 743,0	1 656,2	1 700,5	1 743,0	1 656,2
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>		<i>83,1</i>	<i>50,0</i>	<i>56,2</i>	<i>83,1</i>	<i>50,0</i>
Finansiella intäkter **	not 9	327,2	26,2	53,3	311,9	328,2
Finansiella kostnader**	not 9	-279,8	-300,5		-244,6	-272,3
<i>Därav jämförelsestörande finansiell post</i>	not 32	<i>280,1</i>	<i>0,3</i>		<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
Resultat efter finansiella poster		1 148,0	651,1	127,7	415,9	152,6
Skatt och minoritetsandel	not 2	-76,5	-103,2			
Årets Resultat	not 10, 25	1 071,5	547,9	127,7	415,9	152,6

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34, 100 % eliminerat för söderenergi 2015

Kassaflödesanalys mkr

		Koncernen		Kommunen		
		Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut	Bokslut
		2016	2015	2015	2016	2015
Årets verksamhet						
Årets resultat		1 071,5	547,9	104,0	415,9	152,6
Avskrivningar	not 3	622,6	591,3	95,0	98,0	96,2
Nettoreavinst/förlust imateriella		0	0,2			0,0
Nettoreavinst/förlust materiella	not 11	-75,3	-1,7	-5,0	-45,9	-17,5
Nettoreavinst/förlust finansiella	not 11	-280,5	-1,0		0,0	-1,0
Utrangeringar		245,2	0,4		2,0	0,4
Omklassificering		2,3	-0,9		1,6	0,5
Förändring kapitalbindning	not 13	-81,3	105,5	21,2	-21,3	-72,4
Upplösning statlig infrastruktur		0,8	-1,0		0,8	1,0
Förändring avsättningar pensioner inkl	not 26	98,8	137,7		8,4	39,1
Förändring Eget kapital	not 25	8,2				
Kassaflöde från verksamheten		1 612,3	1 378,4	215,2	459,5	198,9
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-830,1	-925,3	-203,3	-141,4	-128,9
Investeringsbidrag materiella		20,7			20,7	19,8
Investeringar i immateriella		-8,6	-1,9		-0,6	-0,7
Leasing		-9,1	-8,3		-9,1	-8,3
Försäljningar	not 12	298,3	56,1	10,0	49,8	19,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-528,8	-879,4	-193,3	-80,6	-98,9
Medelsbehov att finansiera		1 083,5	499,0	21,9	378,9	100,0
Finansiering						
Upplåning/amortering	not 14	-1 430,0	-315,4	99,9	-1 549,3	-299,0
Förändring långfristig fordran mm		64,2	-94,3	-121,8	892,0	279,7
Förändring av likvida medel		-282,3	89,3	0,0	-278,4	80,7

Balansräkning mkr					
		Koncernen		Kommunen	
		Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
		2016	2015	2016	2015
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15	31,5	36,1	3,0	7,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	not 16,17	11 416,6	11 413,3	1 161,0	1 114,1
Maskiner och inventarier	not 18,19	2 862,1	2 836,0	150,0	149,3
Leasingtillgångar		550,8	577,6	17,8	15,0
Bidrag till statlig infrastruktur	not 20	17,9	18,7	17,9	18,7
Finansiella anläggningstillgångar*	not 21	234,2	298,2	11 591,1	12 483,2
S:a anläggningstillgångar		15 113,1	15 179,9	12 940,8	13 788,0
Omsättningstillgångar					
Exploatering		85,2	90,2	85,2	90,2
Förråd		83,6	149,6	2,3	2,2
Fakturafordringar	not 22	316,4	561,5	48,0	54,5
Övriga fordringar	not 23	616,4	682,7	344,5	316,9
Kassa Bank	not 24	141,1	423,4	91,8	370,2
S:a omsättningstillgångar		1 242,7	1 907,4	571,8	834,0
S:a TILLGÅNGAR		16 355,8	17 087,3	13 512,6	14 622,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl avsatta medel		3 141,6	2 624,6	3 212,3	3 052,0
Social Fond		22,7		22,7	24,0
Medel utsatta stadsdelar		0,0		0,0	6,4
Årets resultat		1 071,5	547,9	415,9	152,6
S:a eget kapital	not 25	4 235,8	3 172,5	3 650,9	3 235,0
Avsättningar	not 26				
Pensioner		352,1	425,8	306,9	303,1
Pensioner förtroendevalda politiker kommunen		24,4	21,5	24,4	21,5
Uppskjuten skatt/löneskatt*		635,0	489,2	80,4	78,7
Övriga avsättningar		117,5	93,7		
Skulder					
Långfristiga lån	not 27, 28	7 458,1	8 897,9	7 458,1	8 897,9
Långfristiga skulder	not 29	218,4	51,4	2,1	2,6
Långfristig leasingskuld		530,0	567,3	10,6	10,6
Investeringsbidrag		104,9	84,2	104,9	84,2
Kortfristiga lån	not 30	1 107,6	1 248,2	1 090,0	1 200,9
Kortfristiga skulder	not 31	1 527,5	2 008,2	777,1	782,2
Kortfristig leasingskuld		44,5	27,4	7,2	5,3
S:a skulder		10 991,0	12 884,6	9 450,0	10 983,7
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		16 355,8	17 087,3	13 512,6	14 622,0
Ställda panter och ansvarsförbindelser	not 33				
Soliditet (%)		25,9%	18,6%	27,0%	22,1%
Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34,					
100 % eliminerat för söderenergi 2015					

Driftsredovisning mkr kommunen					
Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Jäma kommunalsnämnd, Jäma	223,3	38,3	185,8	0,8	0,0
Hölö-Mörkö kommunalsnämnd	101,0	14,4	89,4	2,8	0,0
Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd	42,9	2,0	43,0	2,1	0,0
Enhörna kommunalsnämnd	85,3	21,2	64,6	0,5	0,0
S:a kommunalar	452,5	75,9	382,8	6,2	0,0
Arbetslivsnämnd	182,3	52,9	151,5	22,1	0,0
Omsorgsnämnd	816,8	98,5	707,8	-10,5	0,0
Socialnämnd	863,0	140,5	687,4	-35,1	
Äldreomsorgsnämnd	739,8	167,4	586,7	14,3	0,0
Överförmyndarnämnd	13,2	3,8	9,6	0,2	0,0
Utbildningsnämnd	2 210,9	229,0	2 001,2	19,3	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	233,4	31,8	201,1	-0,5	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	52,7	41,0	13,4	1,7	0,0
Miljönämnd	23,5	12,9	11,6	1,0	0,0
Teknisk nämnd	239,9	156,5	90,4	7,0	0,0
KS/Kommunstyrelsens kontor	302,1	43,6	265,4	6,9	0,0
KS/Politisk ledning	71,6		70,0	-1,6	0,0
Revision	2,3		2,2	-0,1	0,0
S:a facknämnder	5 751,5	977,9	4 798,3	24,7	0,0
Centrala poster	92,8	5 649,5	-5 181,1	375,6	127,7
Interbanken	238,4	247,8		9,4	
S:a före extraordinära poster	6 535,2	6 951,1	0,0	415,9	127,7

Driftsredovisning mkr koncernen						
Alla belopp i Mkr	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE						
KOMMUNKONCERN	11 198,2	1148	1071,5	16 355,8	27%	25,9%
varav skatteintäkter och statsbidrag	5 275,1					
Södertälje Kommun	6 415,8	415,9	415,9	13 512,6	11,4	27,0%
varav skatteintäkter och statsbidrag	5 275,1					
Koncernen Södertälje						
Kommuns Förvaltnings AB	5 342,0	699,6	627,8	13 623,1	35,2%	16,9%
varav						
Södertälje Kommuns Förv. AB	0,0	-27,8	0,0	2 312,9	neg	42,5%
Avgår: koncernelimineringar		0,0	0,0	-3 280,3		
Delsumma Telge-gruppen	5 342,0	727,4	627,8	14 590,5	22,0%	24,8%
varav						
Telge (i Södertälje) AB	89,8	34,4	80,0	2 089,0	3,6%	46,3%
Telge Energi-koncernen	1 037,9	54,7	0,0	468,2	164,1%	7,1%
Telge Nät AB	1 159,7	217,1	224,5	3 491,8	22,5%	30,8%
Telge Kraft-koncernen	1 417,6	10,4	8,2	0,0	0,0%	0,0%
Telge Återvinning	194,6	25,2	-3,3	223,9	69,3%	15,5%
Telge Bostäder AB	757,9	248,1	251,2	4 104,8	13,7%	47,2%
Telge Fastigheter-koncernen	818,9	101,5	30,4	5 425,4	24,5%	7,9%
Södertälje Hamn AB	93,3	10,5	0,0	184,2	84,6%	6,7%
Tom Tits Experiment AB	57,9	-14,4	0,0	34,6	neg	35,6%
Telge Hovsjö AB	141,6	-4,0	4,3	527,7	neg	6,3%
Telge Inköp AB	29,3	7,5	0,0	12,6	375,1%	15,9%
Telge Almnäs AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0%	0,0%
Telge Miljöteknik AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0%	0,0%
Telge Hamn AB	2,2	-2,1	0,0	152,4	neg	0,1%
Telge Tillväxt i Södertälje AB	21,7	-0,7	0,0	5,7	neg	35,3%
Telge Dotterbolag AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0%	0,0%
Avgår: koncernelimineringar	-480,4	39,2	32,5	-2 131,0	0,0%	0,0%
Delägda bolag						
Söderenergi AB 42%	479,7	0,4	-4,3	1 413,4	0,3	11,4%

Investeringsredovisning tkr kommunen 2016

Nämnd	Kf/Ks beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	1 840,0	1 356,0	4 444,0	4 583,1	5 939,1
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	1 140,0	257,5	1 148,0	869,9	1 127,4
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	470,0	321,5	739,0	213,0	534,5
Enhörna kommunalnämnd	25 050,0	60,2	1 137,0	164,0	224,2
S:a kommunalnämnder	28 500,0	1 995,2	7 468,0	5 830,0	7 825,2
Facknämnder					
Arbetslivsnämnd			515,0	106,2	106,2
Omsorgsnämnd	1 000,0	327,5	636,0	542,6	870,1
Socialnämnd	3 200,0	603,3	1 388,0	375,5	978,8
Äldreomsorgsnämnd	800,0		3 576,0	1 390,7	1 390,7
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	2 000,0	1 533,9	13 543,0	4 374,5	5 908,4
Kultur- och fritidsnämnd	10 350,0	9 023,1	8 055,0	2 887,9	11 911,0
Stadsbyggnadsnämnd	1 060,0	342,7	450,0	409,0	751,7
Miljönämnd					0,0
Teknisk nämnd	90 050,0	47 348,0	58 080,0	53 485,8	100 833,8
KS/Kommunstyrelsens kontor	7 533,0	5 619,8	10 289,0	5 791,5	11 411,3
KS/Politisk ledning och revision					0,0
S:a facknämnder	115 993,0	64 798,3	96 532,0	69 363,7	134 162,0
Centrala poster					
Investeringar					0,0
S:a investeringsprojekt	144 493,0	#REFERENS!	104 000,0	75 193,7	141 987,2

Investeringar mkr kommunens bolag 2016

	Redovisning			
Telge AB	2,3			
AB Telgebostäder	164,3			
Telge Fastigheter AB	199,5			
Södertälje Hamn AB	19,9			
Tom Tits experiment AB	2,1			
Telge Nät AB	230,3			
Telge Energi	0,0			
Telge Återvinning AB	16,2			
Telge Hovsjö AB	29,7			
Telge Brandalsund AB	0,0			
Telge Hamn AB	0,0			
Telge Tillväxt	0,0			
S:a investeringar SKFAB	664,3			
Söderenergi (kommunens andel 42%)	32,4			
S:a investeringar	696,7			
Investeringar totalt i kommunkoncernen				
Kommunen	142,0			

Noter till resultat- och balansräkning				
(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 1 Verksamhetens intäkter	2016	2015	2016	2015
Från driftsredovisningen			6 951,1	6 605,6
Skatteintäkter			-5 275,1	-5 043,4
Finansiella intäkter			-311,9	-328,2
Interna poster			-223,4	-232,0
Summa externa intäkter	5 923,1	5 887,5	1 140,7	1 002,0
<i>Fördelas enl nedan</i>				
Avgifter	1 600,1	1 410,5	207,3	186,3
Aktiverat arbete för egen räkning	25,3	29,1		
Försäljningsmedel	56,3	63,1	56,3	63,1
Försäljning primär verksamhet	80,4	73,7	80,4	73,7
Hyrer och arrenden	1 760,2	1 782,4	97,1	91,4
Driftbidrag	506,5	478,8	506,5	478,8
Övrigt	1 894,3	2 049,9	193,1	108,7
S:a intäkter	5 923,1	5 887,5	1 140,7	1 002,0
Not 2 Verksamhetens kostnader	2016	2015	2016	2015
Från driftsredovisningen			6 535,2	6 453,0
Avskrivningar			-98,0	-96,2
Räntor			-244,6	-272,3
Interna poster			-223,4	-232,0
Summa externa kostnader	9 475,0	9 414,1	5 969,2	5 852,5
<i>Fördelas enligt nedan:</i>				
Råvaror och handelsvaror	743,7	3 183,9		
Personalkostnader	3 656,5	3 554,1	3 072,2	2 979,2
Lokaler, fastigheter och anläggningar	117,5	107,3	700,0	738,7
Datastöd, inventarier och maskiner	150,2		150,2	138,4
Övrigt material och tjänster	3 101,2	2 568,8	340,9	308,0
Köp av primär verksamhet	1 376,5		1 376,5	1 362,4
Bidrag, transfereringar	329,4		329,4	325,8
Summa kostnader	9 475,0	9 414,1	5 969,2	5 852,5
<i>Minoritetsandel</i>				
Skatt	76,5	103,2		
<i>Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel</i>	<i>9 551,5</i>	<i>9 517,3</i>	<i>5 969,2</i>	<i>5 852,5</i>
Not 3 Avskrivningar	2016	2015	2016	2015
Planenliga avskrivningar <i>not 17, 18</i>	547,7	535,2	83,3	82,5
Nedskrivningar	25,9	10,9	3,2	0,3
Återföring av nedskrivningar	0,0	-3,9		
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	13,1	14,7	5,2	8,5
Avskrivning Leasingavtal	35,9	34,4	6,3	4,9
S:a avskrivningar	622,6	591,3	98,0	96,2

Not 4 Verksamhetens nettokostnad				
Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 4 926,6 Mkr och har minskat med 0,4% sedan 2015. Koncernens nettokostnader uppgår till 4 175 mkr och har ökat med 1,4 %.				
Not 5 Jämförelsestörande poster	2016	2015	2016	2015
Verksamhetens kostnader				
Reaförluster	-46,2	-22,3	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter				
Reavinster	121,5	25,0	45,9	18,5
Exploateringsvinster för sålda tomter	126,5	60,1	126,5	60,1
Återbetalning AFA försäkring	0,0	28,0	0,0	28,0
Flyktingar ankomna 2013 (2012)	4,7	11,7	4,7	11,7
S:a jämförelsestörande poster	206,5	102,5	177,1	118,3

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 6 Skatteintäkter	2016	2015	2016	2015
Allmän kommunalskatt	3 547,5	3 390,2	3 547,5	3 390,2
Skatteavräkning föregående år	3,8	-7,0	3,8	-7,0
Skatteavräkning innevarande år	-19,2	4,0	-19,2	4,0
S:a skatteintäkter	3 532,1	3 387,2	3 532,1	3 387,2
Skatteintäkterna har ökat med 4,3 % sedan 2015.				
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämningsbidrag	984,4	896,7	984,4	896,7
Kommunal fastighetsavgift	138,8	135,1	138,8	135,1
Tillf stb för flyktingar	56,2		56,2	50,0
Strukturbidrag	0,0	9,6		9,6
Bidrag för LSS	216,8	207,4	216,8	207,4
Regleringsavg	-3,2	-3,5	-3,2	-3,5
Byggbonus, Boverket	26,9		26,9	
Komp arb.giv.avg unga	0,0		0,0	6,9
Kostnadsutjämning	323,1	354,0	323,1	354,0
S:a generella statsbidrag och utjämning	1 743,0	1 599,3	1 743,0	1 656,2
Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 5,2 % sedan 2015.				
Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning				
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,6 % sedan 2015.				

Not 9 Finansiella intäkter o kostnader	2016	2015	2016	2015
Finansiella intäkter				
Ränta i övriga bolag inom SKFAB	0,0	0,0	251,9	269,0
Utdelning	12,8	3,4	8,8	3,4
Resultat från värdepapper	297,5	3,2	0,0	0,0
Valutakursvinst	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteswap	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor mm	16,9	19,6	0,0	1,9
Låneramsavgifter	0,0	0,0	51,2	53,9
Övrigt	0,0	0,0		
S:a finansiella intäkter	327,2	26,2	311,9	328,2
Finansiella kostnader				
Aktieägartillskott	0,0	0,0		0,0
Valutakursförlust	0,0	0,0		0,0
Räntor	275,6	295,2	168,1	194,4
Leasing ränta	0,1	0,6	0,1	0,6
Ränteswap*	0,0	0,0	65,0	65,6
Diskonteringsränta pensioner	0,0	0,0		0,0
Ränta pensionsskuld	4,5	4,7	4,5	4,7
Orealiserad värdetförändring	-0,4		-0,4	-0,3
Övrigt	0,0	0,0	7,3	7,3
S:a finansiella kostnader	279,8	300,5	244,6	272,3
S:a finansiellt netto	47,4	-274,3	67,3	55,9
<i>Ekonomiska engagemang per bolag finns i tabell, se not 34.</i>				

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 10 Resultat enligt	2016	2015	2016	2015
Balanskravet				
Årets resultat enligt resultaträkningen			415,9	152,6
Balanskravsjusteringar:				
reducering av samtliga realisationsvinster			-45,9	-18,5
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
orealiserade förluster i värdepapper				
återföring av orealiserade förluster i värdepapper			-0,4	-0,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar			369,6	133,8
Användning av medel från tidigare avsättning för social fond			1,3	0,0
Användning av medel från avsatta medel för utsatta stadsdelar			6,4	6,9
Balanskravsresultat			377,3	140,7
<i>Uppgifter specificeras ej i koncernen.</i>				

Not 11 Nettoresultat/förluster	2016	2015		2016	2015	
Reavinst maskiner/inventarier	0,9	1,4		0,0	0,0	
Reaförlust maskiner/inventarier	-7,5	-5,6		0,0	0,0	
Reavinst fastigheter o övr	81,9	22,6		45,9	17,5	
Reaförlust fastigheter	0,0	-16,7		0,0	0,0	
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	-0,2		0,0		
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	280,5	1,0		0,0	1,0	
Nettoresultat	355,8	2,5		45,9	18,5	
Not 12 Försäljningar						
För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 0,0 mkr, Fastigheter 49,8 mkr och maskiner/inventarier 0,0 mkr. För koncernen enligt följande: Finansiella AT 324,6 mkr, Fastigheter 295,9 mkr och Maskiner och inventarier 2,4 mkr						
Not 13 Förändring kapitalbindning	2016	2015	Förändr	2016	2015	Förändr
Kortfristiga fordringar	932,9	1 244,2	311,3	392,5	371,4	-21,1
Förråd	83,5	149,6	66,1	2,3	2,2	-0,1
Exploatering	85,2	90,2	5,0	85,2	90,2	5,0
Kortfristiga skulder	-1 572,0	-2 035,7	-463,7	-777,1	-782,2	-5,1
S:a kapitalbindning	-470,4	-551,7	-81,3	-297,1	-318,4	-21,3
Not 14 Upplåning	2016	2015	Förändr	2016	2015	Förändr
Kortfristig leasing	44,5	27,4	17,1	7,2	5,3	1,9
Kortfristiga lån	1 063,1	1 220,8	-157,7	1 090,0	1 200,9	-110,9
Långfristiga lån	7 458,1	8 897,9	-1 439,8	7 458,1	8 897,9	-1 439,8
Långfristig leasingskuld	530,0	567,3	-37,3	10,6	10,6	0,0
Övriga långfristiga skulder	323,3	135,6	187,7	2,1	2,6	-0,5
S:a upplåning	9 419,0	10 849,0	-1 430,0	8 568,0	10 117,3	-1 549,3
Not 15 Immateriella tillgångar	2016	2015		2016	2015	
Ingående bokfört värde	36,1	39,0		7,7	15,4	
Årets inköp	8,5	1,9		0,6	0,7	
Omklassificeringar	0,0	10,1				
Utrangeringar	0,0	-0,2				
Avskrivning/nedskrivning	-13,1	-14,7		-5,3	-8,4	
Utgående bokfört värde	31,5	36,1		3,0	7,7	
Not 16 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	2016	2015		2016	2015	
Verksamhetsfastigheter	4 064,1	3 608,7		50,1	51,9	
Fastigheter affärsverksamhet	4 957,1	5 629,1				
Publika fastigheter	917,6	886,9		917,6	886,9	
Fastighet för annan verksamhet	20,8	22,9		20,8	22,9	
Övriga fastigheter	500,7	430,5		0	0,1	
Markreserv	76,8	77,3		76,8	77,3	
Pågående nyanläggningar	879,5	757,9		95,7	75,0	
S:a mark o byggnader	11 416,6	11 413,3		1 161,0	1 114,1	

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 17 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	2016	2015	2016	2014
Ingående bokfört värde	11 413,3	11 099,8	1 114,1	1 051,7
Periodens anskaffning	785,6	895,5	105,7	109,2
Omklassificering	-224,7	-225,7	-1,6	-0,5
Utrangering/Avyttring	-234,3	-45,4	-4,0	-0,6
Reavinst	21,2			
Avskrivningar not 19	-314,8	-300,0	-50,7	-45,4
Nedskrivningar	-29,7	-10,9	-3,2	-0,3
Övriga förändringar			0,7	
Utgående bokfört värde	11 416,6	11 413,3	1 161,0	1 114,1
Utav kommunens mark och byggnader har 85 % av anskaffningar före 2013 komponentuppdelats. För åren 2013 tom 2016 har alla anskaffningar till fullo uppdelats i komponenter.				
Not 18 Maskiner, Inventarier exkl leasing	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Periodens anskaffning	44,4	29,8	35,6	19,7
Omklassificering*	222,6	214,7	0,0	0,0
Utrangering/Avyttringar	-10,9	-7,9	-1,9	-0,4
Reavinst	-1,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar not 19*	-232,8	-235,2	-32,4	-37,1
Nedskrivningar	3,8	3,9	0,0	0,0
Övrig förändring			-0,6	
Utgående bokfört värde	2 862,1	2 836,0	150,0	149,3
Not 19 Summa av inventarier, mark och byggnader	2016	2015	2016	2015
Ingående bokfört värde	14 249,3	13 930,5	1 263,4	1 218,8
Periodens anskaffning	830,0	925,3	141,3	128,9
Omklassificering*	-2,1	-11,0	-1,6	-0,5
Utrangering/Avyttringar	-245,2	-53,3	-5,9	-1,0
Reavinst	20,2	0,0	0,0	
Avskrivningar (se avsnitt redovisningsprinciper)*	-547,6	-535,2	-83,1	-82,5
Nedskrivning	-25,9	-7,0	-3,2	-0,3
Övrig förändring			0,1	
Utgående bokfört värde	14 278,7	14 249,3	1 311,0	1 263,4

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur	2016	2015	2016	2015
Trafikplats Almnäs E-20.	17,9	18,7	17,9	18,7
Upplösning sker from 2013 under 25 år.				
(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 21 Finansiella anläggningstillgångar	2016	2015	2016	2015
Aktier, andelar, bostadsrätter				
Södertälje kommuns Förvaltnings AB	0	0	1 392,4	1 392,4
Glasberga Fastighets AB	0,2	0,2	0,1	0,1
(antal 1.000 nominellt värde 100:-)				
AB Världus	0,5	0,5	0,5	0,5
(antal 2.555 nominellt värde 200:-)				
Stockholmsreg Försäkr AB	8,2	8,2	8,2	8,2
(antal 81 791 nominellt värde 100:-)				
SSK Arena				
Andelar i Kommuninvest	79,7	79,7	79,7	79,7
Bostadsrätter	0,8	0,8	0,8	0,8
Övriga långfristiga värdepapper	0,0	0,0		
S:a aktier andelar bostadsrätter	89,4	89,4	1 481,7	1 481,7
Långfristiga fordringar				
Fordran Söderenergi			543,6	585,5
Långfristiga fordringar			9 535,3	10 384,8
Telgekoncernen				
Summa långfristiga fordringar			10 078,9	10 970,3
Övrigt*	144,8	208,8	30,5	31,2
S:a långfristiga fordringar	144,8	208,8	10 109,4	11 001,5
S:a finansiella anläggningstillgångar	234,2	298,2	11 591,1	12 483,2
* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34, 100 % eliminerat för söderenergi 2015				

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 22 Fakturafordringar	2016	2015	2016	2015
Totalt fakturerat*			534,5	549,5
Fakturafordringar	316,4	561,5	48,0	54,5
Därav förfallna*			20,9	27,7
Nedskrivna kundfordringar i kommunen har under året belastat resultatet med 3,6 mkr.				
Not 23 Övriga fordringar	2016	2015	2016	2015
Stats och landstingsbidragsfordringar				
AMS	0,6	0,8	0,6	0,8
Särskilda statsbidrag	32,3	13,9	32,3	13,9
EU-bidragsfordringar	5,9	0,8	5,9	0,8
S:a Stats- och landstingsbidrags-	38,8	15,5	38,8	15,5
fordringar				
Övriga kortfristiga fordringar				
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	512	578,6	271,0	269,2
Mervärdeskatt			34,7	32,2
Övriga kortfristiga fordringar	65,6	88,6		
S:a övriga kortfristiga fordringar	577,6	667,2	305,7	301,4
S:a övriga fordringar	616,4	682,7	344,5	316,9
Not 24 Likvida medel	2016	2015	2016	2015
Nordea (kreditlimit 600 mkr)			91,5	369,9
Kassor			0,3	0,3
S:a likvida medel	141,1	423,4	91,8	370,2
Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.				
Not 25 Eget kapital	2016	2015	2016	2015
Ingående Eget kapital exkl soc fond	3 172,5	2 624,6	3 212,3	3 052,0
Ks beslut §63 2012 Avsättning till en social fond att användas 2013-15			24,0	24,0
<i>Under året utnyttjat</i>			-1,3	
Avsättning Utsatta stadsdelar Ks §48 2014			6,4	13,3
<i>Under året utnyttjat</i>			-6,4	-6,9
Rättelse Eget kapital Söe	-8,2			
Årets resultat	1071,5	547,9	415,9	152,6
S:a eget kapital	4 235,8	3 172,5	3 650,9	3 235,0
varav:				
Anläggningskapital	5 672,8	4 549,1	4 953,4	4 389,4
Rörelsekapital	-1 437,0	-1 376,6	-1 302,5	-1 154,4

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 26 Avsättningar				
Aktualiseringsgrad för kommun är 96 %				
	2016	2015	2016	2015
Ingående pensionsavsättning**	345,0	320,1	303,1	273,4
Pensionsutbetalningar	-9,5	-8,3	-9,5	-8,3
Nyintjänad pension	12,7	33,4	10,6	33,4
Ränte-och basbeloppsuppräkningNyintjänad pension	3,4	4,9	3,4	4,9
Övrigt**	-0,8	-5,1	-0,7	-0,3
S:a avsatta pensioner	350,8	345,0	306,9	303,1
Pensavsättn förttroendevalda politiker**	23,5	22,2	21,5	19,7
Årets förändring**	2,2	1,3	2,9	1,8
S:a avsättning fört.valda politiker	25,7	23,5	24,4	21,5
Ingående löneskattskuld (kommunen)*	78,7	71,1	78,7	71,1
Årets löneskatteförändring (kommunen)* **	1,7	7,6	1,7	7,6
S:a avsatt löneskatt	80,4	78,7	80,4	78,7
Ingående avsättningar för skatt	489,2	389,9		
Årets avsättning skatt	65,4	99,3		
S:a avsatt skatt	554,6	489,2	0,0	0,0
Ingående övriga avsättningar	93,8	89,2		
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning (förändring)	23,7	4,6		
S:a övriga avsättningar	117,5	93,8	0,0	0,0
S:a avsatta pensioner, löneskatt o övrigt	1 129,0	1 030,2	411,7	403,3
*Bolagen redovisar löneskatt under upplupna kostnader				
Not 27 Långfristiga lån				
	2016	2015	2016	2015
Reverslån	1 930,6	1 533,3	1 930,6	1 533,3
Obligationslån	2 989,6	4 856,7	2 989,6	4 856,7
Obligationslån med real ränta	1 448,0	1 429,1	1 448,0	1 429,1
Överkurs obligationslån	11,2		11,2	
Lån i utländsk valuta	1 078,7	1 078,8	1 078,7	1 078,8
S:a långfristiga lån	7 458,1	8 897,9	7 458,1	8 897,9
Not 28 Marknadsvärde säkringsinstrument				
	2016	2015	2016	2015
Genomsnittlig ränta %	2,55	2,59	2,20	2,59
Genomsnittlig ränta exkl derivat %	1,98	1,81	1,86	1,81
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,40	3,30	3,40	3,30
Kaptitalförfall, andel av skuld				
0-1 år	39%	38%	39%	38%
1-3 år	26%	23%	26%	23%
3-5 år	9%	15%	9%	15%
5-10 år	20%	16%	20%	16%
Över 10 år	5%	8%	5%	8%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl derivat	3,0	2,4	3,0	2,4
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl derivat	1,8	1,5	1,8	1,5
Marknadsvärde derivat, mnkr	-410,5	-639,00	-410,5	-639,00
Räntekostnader, mnkr inkl derivat	279,8	306,0	233,1	260,0
* Kommunkoncernen använder derivat för att hantera ränterisken. Användningen av derivat för 2016 har ökat räntekostnaderna med 65 mkr för kommunen och 89 mkr för koncernen.				

Säkringsdokumentation per 2016-12-31

Bakgrund och syfte med säkringen

Södertäljekommun har en omfattande skuld som finansierar delar av den verksamhet som kommunen och dess bolag bedriver. En stor del av skulderna är hänförlig till att finansiera sådana verksamheter som kommunen enligt lag är skyldig att upprätthålla och vidare finansierar även de bostäder som kommunen äger genom sitt allmännyttiga bostadsbolag Telge Bostäder. Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning sker normalt endast genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall, och då av historiska eller praktiska skäl, sker delar av skuldförvaltningen formellt i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen, dock alltid samordnat med kommunen.

I den finanspolicy som kommunfullmäktige beslutat om anges att hanteringen av denna skuld skall präglas av samordning, helhetssyn, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll. Finanspolicyn anger också vilka riskbegränsande regler som gäller och fastställer att all riskmätning skall ”ske på toppen” vilket betyder att all finansiering för egen räkning samt alla hel och delägda bolag räknas samman för att ge en helhetsbild av de finansiella riskerna.

Storleken på den totala skulden kan variera över tid beroende på en rad faktorer såsom tillväxt och i vilken fas merparten av fastighetsbeståndet befinner sig i över tid (nyproduktion och moderniseringsbehov skapar naturligtvis stora finansieringsbehov emedan fastigheter i långa perioder kan förvaltas med positiva kassaflöden som amorterar skulden). Det förekommer också säsongsvariationer i vissa av kommunens verksamheter som innebär variationer i behovet av kapital.

För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Syftet är alltså att uppnå kostnadseffektivitet genom att kortsiktiga förändringar i upplåningsbehovet snabbt kan omsättas i en högre eller lägre extern upplåning genom att tillfälligt amortera förfallande korta lån eller upptagande av nya lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

I en sådan upplåningsportfölj uppstår behov av att hantera ränterisken för att hålla den på den nivå som policy fastställt och som vid var tid anses vara en lämplig avvägning mellan risk och förväntad kostnad. För det syftet använder kommunen räntederivat. Finanspolicyn anger att den genomsnittliga räntebindningstiden skall ligga inom intervallet 2-5 år och andelen av den totala skuldportföljen som har kortare räntebindning än 1 år får ej överstiga 60 %. Kommunen använder även derivat för att hantera valutarisk vid upplåning i annan valuta än svenska kronor.

Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker. Ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat. Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördras när växelkurser varierar.

Säkrad post

Ränterisk

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på totalt 7 613 mkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post. Skuldens storlek är i viss mån varierande men i budgeten för kommande treårsperiod som innehåller investeringsplaner och förväntade resultatnivåer räknar man med att skulden kommer att öka något under den perioden. Samtidigt är det så att kommunen växer och det ställs allt hårdare krav på hantering av t.ex. vatten och avlopp som kan komma att generera framtida investeringar. Detta leder till den samlade bedömningen att det anses som mycket sannolikt att skulden inte kommer att minska och förfallande lån kommer alltså att refinansieras i takt med förfallen.

Valutarisk

Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fem olika lån på totalt 120 miljoner Euro samt två olika lån på totalt 800 miljoner norska kronor.

Säkringsinstrument*Ränterisk*

De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas. I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg ökända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Valutarisk

Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor. På så sätt elimineras valutarisken.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2016-12-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Ränterisk

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljtänket. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Valutarisk

I samband med delårs och årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingsdatum. De kritiska villkoren måste vara helt matchade för att säkringen ska anses vara effektiv.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har tre derivataffärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på dem 2016-12-31 är positivt och därmed har ingen derivatskuld bokförts. 2015-12-31 uppgick derivatskulden till 473 tkr. 473 tkr har under året därmed återförts i resultaträkningen.

Not 29 Långfristiga skulder	2016	2015	2016	2015
Div långfristiga skulder	218,4	51,4	2,1	2,6
S:a långfristiga skulder	218,4	51,4	2,1	2,6
Not 30 Kortfristiga lån	2016	2015	2016	2015
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mkr)				
Söderenergis checkräkningskredit	0,0	12,0		
Kortfristiga lån	1 107,6	1 189,2	1 090,0	1 200,9
skatteskulder	0,0	47,0		
Amortering tom 1 år framåt	0,0	0,0		
S:a kortfristiga lån	1 107,6	1 248,2	1 090,0	1 200,9
Not 31 Kortfristiga skulder	2016	2015	2016	2015
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	410,2	1 239,5	160,5	148,4
Leverantörsfakturor	335,2	400,4	113,1	94,0
Prelskatt, arbetsgivaravgifter			150,7	141,1
Skattekonto hos Skatteverket	45,7	46,8	2,6	2,4
Skatteskuld staten	0,0	17,7		17,7
Retroaktiva löner			12,3	8,1
Semesterskuld (exkl PO)*	149,1	141,4	118,2	116,6
Ej kompenserad övertid (exkl PO)*			4,3	3,6
Upplupna pensioner	118,2	111,4	98,9	96,5
Upplupen löneskatt pensioner	32,8	34,5	24,0	23,4
Periodiserade räntekostnader	34,8		34,8	44,6
Statliga projektmedel	22,8		22,8	43,3
Flyktingbidrag	33,3		33,3	40,3
Infrastruktursbidrag				
Övrigt	345,4	16,6	1,6	2,2
S:a kortfristiga skulder	1 527,5	2 008,3	777,1	782,2
* Kommunens semesterskuld inkl PO 161,4 mkr, övertid inkl PO 5,0 mkr.				
Not 32 Jämförelsestörande finansiella poster	2016	2015	2016	2015
Finansiella kostnader				
Orealiserade förluster/återföring i värdepapper	0,4	0,3	0,4	0,3
Finansiella intäkter				
Försäljning av dotterbolag/intressebolag	280,5	0		
S:a jämförelsestörande finansiella poster	280,1	0,3	0,4	0,3

(mkr)	Koncern		Kommun	
Not 33 Ställda panter och ansvarsförbindelser	2016	2015	2016	2015
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,8	0,8		
Fastighetsinteckningar Telge Fastigheter-koncernen	189,8	189,8		
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	898,0	1 679,7	898,0	1 679,7
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	0,5	0,7	0,5	0,7
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	8,0	8,6	8,0	8,6
Övriga förpliktelser kommunen	0,0	0,0		0,0
Förvaltningsuppdrag	3,0	3,2	3,0	3,2
Infriade borgensåtaganden	0		0,0	0,0
Borgen för EFO checkräkningskredit, SöE	2,5	2,5		
Pensioner				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997	1 541,3	1 589,7	1 541,3	1 589,7
Ingående balans				
Pensionsutbetalningar	-72,6	-71,9	-72,6	-71,9
Ränte- och basbeloppsuppräknig	20,7	28,6	20,7	28,6
Aktualisering	-6,6	-0,5	-6,6	-0,5
Bromsen	0,0	0,0		
Övrigt (inkl deln Nykvarn)	-4,8	-4,6	-4,8	-4,6
Utgående saldo	1 478,0	1 541,3	1 478,0	1 541,3
Ingående beräknad löneskatt	373,9	385,7	373,9	385,7
Årets förändring	-15,3	-11,8	-15,3	-11,8
Utgående beräknad löneskatt	358,6	373,9	358,6	373,9
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt) avser 1 person.	0,0	0,8	0,0	0,8
Ansvarsförbindelse Södertörns	30,5	32,1	30,5	32,1
Brandförsvarsförbund (inkl löneskatt)				
Pensioner politiker inkl löneskatt ber Ib	6,8	6,8	6,8	6,8
Årets förändring	9,5	0,0	9,5	0,0
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	16,3	6,8	16,3	6,8
Egna medelsförvaltning (sker via sidoordn red)	0,2	0,2	0,2	0,2
Leasingåtaganden (minimileaseavgifter)				
Maskiner och inventarier				
Förfaller inom 1 år			13,6	13,4
Förfaller mellan 1-5 år			14,8	
Förfaller senare			0,0	
Summa leasingåtaganden			28,4	28,2
Hyror				
Förfaller inom 1 år			586,2	636,1
Förfaller mellan 1-5 år			2 325,2	2 259,0
Förfaller senare			6 876,1	7 646,4
Summa åtaganden hyror			9 787,5	10 541,5

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 346 091 mkr och totala tillgångar till 338 153 mkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 077 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 036 mkr

(mkr)										
Not 34 Större ekonomiska interna engagemang 2016 - kommunkoncernen										
	Försäljning		Långa Lån		Borgen		Finansiella intäkter		Utdelning	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Mottagare	Givare	Givare	Mottagare
Södertälje Kommun	667,7		10 120,9		898,0		326,8			0,0
Telge AB		3,5		344,9		34,7		38,2		
AB Telge Bostäder		5,9		1 823,4		4,7		49,7		
Telge Fastigheter AB		577,8		3 793,6		0,0		91,5		
Södertälje Hamn AB		0,0		138,7		2,3		3,6		
Telge Hamn AB		0,0		151,6		0,0		3,7		
Tom Tits Experiment AB		16,1		1,7		0,0		0,0		
Telge Nät AB + Energi		14,7		1 683,3		0,0		43,3		
Telge Energi AB		0,0		-89,5		43,1		0,0		
Telge Kraft AB		0,0		0,0		0,0		3,0		
Telge Krafthandel AB		0,0		0,0		0,0		0,0		
Telge Återvinning AB		1,0		-9,7		75,0		0,5		
KB Luna		24,6		489,5		0,0		12,0		
KB Maren		0,6		408,3		0,0		9,7		
Telge Hovsjö AB		1,9		460,4		0,0		12,0		
Telge Inköp AB		5,7		-1,8		0,0		0,0		
Telge Brandalsund AB		5,5		-38,5		0,0		1,8		
Telge Tillväxt AB		10,4		-0,3		0,0		0,0		
Telge Almnäs		0,0		-1,0						
SKFAB				380,7	0,0	0,0		9,1	0,0	
Summa	667,7	667,7	10 120,9	9 535,3	898,0	159,8	326,8	278,1	0,0	0,0
Söderenergi (100%)				585,6		591,0		48,7		
Syvab						147,2				
Summa	667,7	667,7	10 120,9	10 120,9	898,0	898,0	326,8	326,8	0,0	0,0

Redovisningsprinciper

Södertälje kommun följer den kommunala redovisningslagen (FS 1997:614) och de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Förändrade redovisningsprinciper

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen elimineras mot koncernbolagens redovisade egna kapital. I underkoncernen SKFAB har full konsolidering använts. Söderenergi har konsoliderats direkt i kommunkoncernen med proportionell metod, trots att de ingår i SKFAB-koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår:

- Södertälje kommun
- Koncernen Södertälje kommuns förvaltnings AB, (SKFAB), 100 %
- Söderenergi, 42 % (ingår i SKFAB men har konsoliderats direkt med kommunen)
-

Från räkenskapsåret 2009 gäller rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning som medger att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50 %
- SYVAB AB 16,7 %
- SSK Arena AB 20 %
- Telgehallen AB 10 %

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2,5 procent. Kommunkoncernens ingående bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Rekommendationerna innebär också att koncernen ska ställas upp jämte kommunens räkenskaper och ha gemensamma noter.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas from 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet. Sedan 2012 hanteras anslutningsavgifter inom VA-verksamheten på samma sätt. Intäkterna redovisas dock inte som en skuld till abonnenterna, däremot öronmärks det egna kapitalet för VA-delen.

Finansiella kostnader

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21.

Avskrivningar och avskrivningstid

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3-5 år (5-10 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3-50 år, byggnader 3-50 år (10-100 år i Telgebolagen) emedan mark och gatukropp inte har någon värdeminskning.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod. Internräntan har under år 2016 varit 3 procent i kommunen.

Komponentavskrivning

Komponentavskrivningar har börjat tillämpas i kommunen avseende nya investeringar från 2013. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förkommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

Det finns ett uppdrag i kommunen att titta på äldre investeringar som ska delas upp i komponenter i

efterhand. Planen är att börja med investeringar som har högst bokfört värde. Kommunen började med komponentavskrivning för nya investeringar år 2013. För 2014 var målsättningen att gå igenom alla investeringar som har ett bokfört värde på över 10 mkr, vilket genomförts och för 2015 skulle alla investeringar som har ett bokfört värde på mellan 5-10 mkr gås igenom. Detta har också genomförts. År 2016 skulle arbete påbörjas för investeringar som har ett bokfört värde på mellan 2-5 mkr, vilka är betydligt fler än de med högre bokfört värde. De flesta av dessa investeringar har gått igenom och därmed har 85 % av anläggningstillgångarna hanterats. Resultatet har påverkats med 1,1 mkr till det sämre på grund av högre avskrivningar. Därtill har nedskrivningar gjorts på 3,2 mkr.

Löner

Timanställdas löner har periodiserats sedan 2008 i kommunen men inte i bolagen. Bolagen har dock få timanställda varför beloppen inte bedöms påverka boksluten i någon större omfattning.

Personalomkostnader (PO i kommunen)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts respektive verksamhet genom automatiska procentpåslag på intjänade löner under året. Följande procentsatser har tillämpats under 2016:

▪ Anställda (inkl lärare)	38,33
▪ Löner till anställda födda 38-50	21,96
▪ Löner till anställda födda före 1937	6,15

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående. Beloppsgränsen för vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och därför inte behöver aktiveras är för kommunen ett basbelopp (44 300 exkl. moms år 2016). I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar ickemonetär tillgång utan fysisk form. Tillgången ska redovisas som immateriell om den förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar. Kommunen redovisar immateriella tillgångar sedan 2004 och avser främst anskaffningar inom IT-området.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

I stället för att köpa en tillgång så kan man leasa den under en avtalad tid. De finansiella leasingavtal kommunen har, gäller leasing av fordon som påbörjades 2003 eller senare. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Nästkommande års amorteringar

Avbetalning/amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristig fordran.

Avsättningar

Pensionsskuld/pensionsavsättningar

Kommunens pensionsskuld är beräknad enligt RIPS modellen och redovisas enligt den s k blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionsskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna s k individuella del av pensionsskulden har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012. Det ingående värdet har bokats mot eget kapital. Ett nytt avtal (OPF-KL) för förtroendevalda politiker

har skett under 2015. Kommunen har manuellt räknat 4,5 procent utifrån utbetalda arvoden, plus löneskatt för de som inte tidigare ingått i pensionsskultsberäkning för förtroendevalda.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Revisionsberättelse 2016

Revisionsberättelsen lämnas till kommunfullmäktige

Ordlista och förklaringar

Anläggningstillgång

Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m.m.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och nyttjande.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Derivatinstrument

Ett finansiellt instrument vars värde kan härledas från ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är valutaterminer, aktieoptioner, ränteterminer, ränteoptioner, elterminer, ränteswappar, caps, floors, collars etc.

Eget kapital

Det egna kapitalet består av tidigare års resultat tillsammans med årets resultat.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor och bolagens låneramsavgifter.

Kassaflödesanalys

Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto

Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kommuncertifikat

En kortfristig skuldförbindelse som en kommun har emitterat. Placeraren köper certifikatet av kommunen mot en viss ränta och kommunen förbinder sig att återbetala dess nominella belopp en viss dag. Certifikaten kan även omsättas på en eftermarknad.

Komponentavskrivning

Uppdelning av en tillgång i olika delar beroende av olika nyttjandetider och därmed olika avskrivningstider.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

LSS

Lagen om Stöd och Service. Den innebär att den funktionshindrade ska få möjlighet att leva sitt liv som alla andra. Syftet är att åstadkomma jämlika levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet.

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande tillhandahållande av säkerhet, service och kompetens.

Nettokoncernskuld per invånare

Kommunens samtliga förpliktelser med avseende på långa och korta skulder, avsättningar, ansvarsförbindelser och borgensåtaganden med avdrag för placeringar och tillgångar i kassa/bank delat med antalet invånare i kommunen vid mätillfället.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fordringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Ränteswap

Ett derivatinstrument som används för att hantera ränterisk. Vanligen byter man rörliga räntebetalningar mot betalningar med fast ränta, eller tvärtom.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

SFB

Socialförsäkringsbalken

Skatteintäkter

Är summan av kommunalskatten, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna d.v.s. graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Utdebitering

Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt.

Årsredovisning 2016

För Södertälje kommun

Del 2

Rapport | 2017-03-15

Årsredovisningen 2016 del 2

Innehållsförteckning

Nämnderna och centrala poster	3
Järna kommunalnämnd	3
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	4
Vårdinge-Mölndal kommunalnämnd.....	5
Enköpings kommunalnämnd	6
Arbetslivsnämnd.....	6
Omsorgsnämnd.....	7
Socialnämnd	10
Äldreomsorgsnämnd.....	11
Överförmyndarnämnd	12
Utbildningsnämnd	13
Kultur- och fritidsnämnd	15
Stadsbyggnadsnämnd	16
Miljönämnd	17
Teknisk nämnd	19
KS/kommunstyrelsens kontor och politisk ledning.....	20
Kommunstyrelsen/centrala poster	21

Bilaga **Nämndernas rapporter** (Kompleta nämndrapporter finns att tillgå på stadskansliet)

Årsredovisningen 2016 del 2

Nedanstående nämndsammanfattningar är hämtade direkt från nämndrapporterna. Årets resultat redovisas i miljoner kronor.

Nämnderna och centrala poster

Järna kommunalnämnd

0,9 mkr

Nämndens sammanfattning

Järna kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 179,8 mkr och ett resultat på 0,9 mkr. Prognosen i augusti var ett nollresultat. Det är främst äldreomsorgen, kostenheten och nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Nämndbidraget för **pedagogisk verksamhet** och produktionskök i Järna kommunal 2016 var 118,8 mkr. Resultatet är ett underskott med 452 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med delårsboks slutet då prognosen var ett underskott på 700 tkr. Grundskolan och kostverksamheten som då prognostiserade nollresultat lämnar överskott, samtidigt som resultatet i förskolan har försämrats då personalneddragningar inte verkställdes enligt plan.

Förskolan i Järna ligger under kommungenomsnittet inom samtliga kunskapsområden, men har under året förbättrat målnuppfyllelsen inom två av fyra områden. Resultaten inom Järna grundskolor är i stort sätt oförändrade jämfört med föregående år och ligger fortsatt över genomsnittet för Södertäljes alla grundskolor. Målnuppfyllelsen bedöms som OK.

Resultatet **äldreomsorgen** för perioden uppgår till ett överskott på 1,2 mkr, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar och färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården uppvisar ett negativt resultat, vilket beror på fler dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är en procent lägre än år 2015, vilket beror på färre hemtjänsttimmar och att verksamheten i år får intäkter från äldreomsorgsnämnden för hälso- och sjukvården istället för nämndbidrag. Sammantagen bedömning av verksamhetens målnuppfyllelse är OK.

Kultur- och fritidsverksamheten i Järna visar 2016 ett överskott på 57 tkr. Resultatet varierar mellan de olika verksamhetsdelarna. En tydligare organisatorisk och verksamhetsmässig fördelning har gjorts mellan Futurums kulturverksamhet och fritidsgården. Nettokostnaderna för kultur och fritid i Järna har under en 3-årsperiod minskat med drygt 1 mkr. Minskningen ligger i huvudsak på idrottsanläggningar. En omfördelning av medel gjordes för att kunna hålla lördagsöppet på fritidsgården under oktober till december. Sammantagen bedömning av verksamhetens målnuppfyllelse är OK.

Resultatet för Järna kommunalnämnds **tekniska verksamhet** (stadsmiljö) visar totalt att verksamheten har ett överskott på 41 tkr, vilket skiljer sig en del från förra året resultat (+ 593 tkr). Överskottet förklaras framförallt av låga kostnader inom vinterväghållnings verksamhet. Målnuppfyllelsen bedöms vara OK.

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunens totala sjukfrånvaro har under året minskat. Målnuppfyllelsen bedöms vara OK.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Ok

Nämndens sammanfattande bedömning Ok

Järna kommunalnämnds sammanfattande GEH-bedömning: Ok

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

2,8 mkr

Nämndens sammanfattning

Hölö Mörkö kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 87,4 mkr och ett resultat på 2,8 mkr, vilket 1,1 mkr mer än prognosen i delårsbokslutet per augusti. Överskottet beror främst på att reserverade medel för äldreomsorgen inte utnyttjats.

Budgetramen 2016 för pedagogisk verksamhet och kostenheten i Hölö Mörkö kommunal är 63 mkr. Resultatet är ett överskott med 243 tkr. Förskola och grundskola redovisar ett överskott däremot redovisar kostenheten ett mindre underskott. Resultatet är en förbättring med 310 tkr jämfört med prognosen som gjordes vid delårsbokslutet i augusti.

Resultaten inom både förskola och grundskola i Hölö-Mörkö kommunal har sjunkit något under året. Försämringarna är dock mycket små och resultaten ligger fortsatt över genomsnittet för förskola och skola i kommunen som helhet. Måluppfyllelsen bedöms vara OK.

Äldreomsorgens resultat för perioden uppgår till ett överskott på 0,2 mkr, vilket främst beror på färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården redovisar ett underskott för perioden, vilket beror på fler vård dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är elva procent högre än år 2015, vilket beror på fler hemtjänsttimmar och fler dygn på korttidsboende än föregående år. Sammanlagt blir bedömningen för verksamhetens måluppfyllnad OK.

Årets resultat för kultur och fritid i Hölö-Mörkö kommunal är ett underskott 364 tkr. Nettokostnaderna minskar påtagligt för 2016 beroende på i första hand sänkt hyra för Hölö allaktivitetshall. Nämndbeslutade investeringar är gjorda för 144 tkr. Avskrivningarna ökar något de närmaste två åren. Bokningar på Hölöhallen ökar påtagligt 13,3 % under år 2016 jämfört med år 2015. Utlåningen på Hölöbiblioteket minskar 6 % under år 2016 jämfört med år 2015. Antalet besökare på fritidsgården 2016 minskade med 2,6 %. Sammantaget är bedömningen att måluppfyllelsen är OK.

Resultatet för Hölö-Mörkö kommunalnämnds tekniska verksamheter (stadsmiljö) visas i tabellen nedan. Totalt visar verksamheterna ett underskott på 8 tkr (196 tkr, 2015). Resultaten för de olika verksamhetsområdena varierar, men på totalen tar de ut varandra.

Måluppfyllnaden gällande samhällsbyggnadskontorets verksamheter får den sammantagna bedömningen OK. På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem finns ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunens totala sjukfrånvaro har under året minskat något men ligger nu över genomsnittet för kommunen som helhet. Bedömningen av måluppfyllelsen blir OK.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Ok
Nämndens sammanfattande bedömning	Ok

Hölö-Mörkö kommunalnämnds sammanfattande GEH-bedömning: Ok

Vårdinge-Mölbo kommunalnämnd

2,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Vårdinge-Mölbo kommunalnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 42,3 mkr och ett resultat på 2,1 mkr, resultatet är en ökning på 1,1 mkr från prognosen i augusti. Det är främst äldreomsorgen och nämndens egen verksamhet som bidrar till det positiva resultatet.

Den **pedagogiska verksamhetens** budgetram 2016 i Vårdinge Mölbo kommunal var 31,2 mkr. Resultatet är ett underskott på 0,6 mkr. Underskotten återfinns i grundskola där personalkostnaderna överstiger budget med 690 tkr. Mölnboskolan har en åtgärdsplan som fortsätter över 2017 där målet är att ha en budget i balans 2017. Resultaten inom förskolan har ökat kraftigt under året och inom grundskolan är resultaten fortsatt mycket höga. Måluppfyllelsen bedöms därför vara bra.

Äldreomsorgens resultat för perioden uppgår till ett överskott på 0,6 mkr, vilket beror på färre dygn på korttidsboende och färre boendeplaceringar än budgeterat. Nettokostnaderna är 11 procent högre än år 2015, vilket beror på högre kostnader för den gemensamma hälso- och sjukvården som nämnden betalar till äldreomsorgsnämnden. Gällande måluppfyllelsen är den sammantagna bedömningen *OK*.

Resultatet för **kultur- och fritidsverksamheten** i Vårdinge-Mölbo kommunal 2016 är ett överskott med 132 tkr. Relativt stora överskott på bibliotek och föreningsbidrag täcker gott och väl ett mindre underskott inom idrott. Nettokostnaderna har under en 3-årsperiod varierat mellan åren, framförallt inom idrott. Totalt ökar nettokostnaden mellan åren 2015 och 2016 med 67 tkr, men är ändå 145 tkr lägre år 2016 än år 2014. Uppföljningen av KF- målen och beslutad inriktning visar hög grad av uppfyllelse, med den sammantagna bedömningen *Bra*.

För den **tekniska verksamheten** är resultatet ett överskott på 267 tkr som främst förklaras av låga kostnader inom vinterväghållningen. Samhällsbyggnadskontorets verksamheter har den sammantagna bedömningen *OK*.

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ännu ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunelens totala sjukfrånvaro har under året minskat och ligger fortsatt under genomsnittet för kommunen som helhet. Bedömningen av måluppfyllelsen blir *OK*.

GEH-bedömning

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personalmål	<i>Ok</i>

Nämndens sammanfattande bedömning *Ok*

Enhörna kommundelsnämnd

0,5 mkr

Nämndens sammanfattning

Enhörna kommundelsnämnd har per sista december ett totalt kommunbidrag om 63,2 mkr och ett resultat på 0,5 mkr det är en ökning med 100 tkr jämfört med prognosen i augusti.

Resultatet för den pedagogiska verksamheten är ett underskott på 1,8 mkr. Prognosen i delårsbokslut per augusti var 1,7 mkr. Försämringen ligger inom förskola och kostenheten, samtidigt som resultatet i grundskolan förbättrats med 566 tkr. Grundskolan har under året arbetat med ett upprättat och av kommundelsnämnden beslutat åtgärdsprogram som bedöms ge en ekonomi i balans 2017. Resultaten inom förskolan har kraftigt förbättrats under året och ligger nu på en mycket hög nivå. Inom grundskolan är resultaten fortsatt mycket goda. Måluppfyllelsen bedöms därför vara bra.

Resultatet för äldreomsorgsverksamheten är i paritet med det som prognostiserades i augusti, ett plusresultat på 2,2 mkr. Till största del beror det på färre hemtjänststimmar än budgeterat men också med anledning av färre vårddygn än budgeterat. Måluppfyllelsen för verksamhetens KF-mål bedöms vara OK.

Det ekonomiska resultatet år 2016 för kultur- och fritidsverksamhet i Enhörna är -23 tkr. Underbudgeterade kapitalkostnader/avskrivningar inom idrott är främsta orsak till underskottet. Idrottsverksamheten ligger i princip i linje med budget. Enhörna kommun deltar till att uppfylla fastställda mål och inriktning inom kultur- och fritidsverksamhet på ett bra sätt. Ett förhållandevis stort samarbete med föreningslivet utvecklas genom fortlöpande dialog och utvärdering.

Resultatet för den tekniska verksamheten är ett överskott på 55 tkr, vilket är lägre än förra årets resultat (+ 240 tkr). Måluppfyllelsen för verksamhetens KF-mål bedöms som OK

På grund av att kommunen under våren bytt personalsystem så finns ingen tillgänglig jämförbar statistik per enhet eller per verksamhet. Kommunens totala sjukfrånvaro har under året sjunkit, men den ligger fortsatt över genomsnittet för kommunen som helhet. Måluppfyllelsen bedöms som OK.

GEH-bedömning

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Har Brister
Nämndens sammanfattande bedömning	Ok

Enhörna kommundelsnämnds sammanfattande GEH-bedömning: Ok

Arbetslivsnämnd

2,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Arbetslivsnämnden uppvisar ett överskott för 2016 på 22 070 tkr. Anledningen till överskottet beror till största del på lägre kostnader och högre intäkter inom vuxenutbildningen mot budget samt flertalet vakanta tjänster. Vid bokslutet 2015 redovisade nämnden ett positivt resultat om 2 111 tkr.

Det ekonomiska överskottet är stort och kan förklaras av att kontorets förutsättningar för effektiv ekonomisk styrning inte har varit gynnsamma sedan hösten 2015. Det har under en lång tid rått stor osäkerhet kring kontorets framtid, och verksamheterna har haft tillförordnat ledarskap i flera led. Ett ansenligt kompetenstapp och bristande kunskapsöverföring gällande den ekonomiska styrningen och uppföljningen uppstod när kontorets verksamhetscontroller slutade i februari 2016, och en ny kunde börja först i april.

Den största delen av överskottet avser vuxenutbildningen som totalt redovisar ett positivt resultat på 20 848 tkr. Av detta avser 8 000 tkr felperiodiseringar från år 2015. 10 500 tkr avser låga antagningsnivåer på yrkesvux. Dels avser det låga antagningsnivåer under 2015 som påverkat 2016 års ekonomi. Dessutom var nivåerna för antagningen relativt låga under hela vårterminen 2016. Från antagningsperiod 4 ökade antalet antagningar markant och fortsatte vara stabilt även för antagningsperiod 5. Under våren var de ekonomiska förutsättningarna oklara vilket medförde att antagningarna under årets första perioder hölls på en försiktig nivå. Under sena vårterminen klarnade de ekonomiska förutsättningarna och samtliga sökande antogs. Däremot var det inte tillräckligt för att nå en ekonomi i balans, utan effekten från vårterminen fortsatte "släpa" året ut.

I jämförelse med föregående år har de totala nettokostnaderna (intäkter-kostnader) ökat med 41 085 tkr. Den stora differensen vad gäller nettokostnadens utveckling ligger hos SFI (Svenska För Invandrare) där driftbidrag från Migrationsverket tidigare betalats ut som schablonersättning, men som i år är ett nämndbidrag vilket gör att nettokostnaderna ser ut att ha ökat drastiskt.

Nämnden erhöll 4 000 tkr i medel från det extra statsbidraget för högt flyktingmottagande. 2 000 tkr har använts till ökade kostnader för feriepraktiken och 2 000 tkr har använts till att utöka antalet platser på yrkesvux.

Kommunfullmäktige har antagit tre mål som berör arbetslivsnämndens verksamheter: Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska, Antalet unga med försörjningsstöd ska minska och Resultaten inom Vuxenutbildningen ska förbättras. Kontorens uppföljning av dessa mål visar att vi inte uppnår önskat resultat fullt ut. Detta då 26 % av deltagarna som avslutas från arbetsmarknadsenhetens och MAP2020 har gått till egen försörjning (mål: 35 %). Andelen ungdomar som gått till egen försörjning efter avslut från arbetslivsnämndens verksamheter inom Ung i Tälje var 32 % (mål 40 %). Vidare har andelen som slutfört sina studier inom utsatt tid på SFI har under 2016 varit 79 % (2015: 80 %). Av de som slutför sina kurser där har 96 % uppnått godkända betyg under 2016 (2015: 94 %). Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg på grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning har totalt sett förbättrats i jämförelse med 2015. Fyra av nio av nämndens verksamhetsmål når måluppfyllelse där vuxenutbildningen har bäst måluppfyllelse med tre av fem mål. Sämst resultat har målet gällande antalet unga med försörjningsstöd ska minska där inget av de två målen nås. Sammanfattningsvis når alltså nämndens verksamheter inte upp till verksamhetsmålen.

Sjukfrånvaron har minskat kraftigt med 26 % inom nämndens verksamheter vilket gör att nämnden uppnår Kommunfullmäktiges mål att arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete. Sjukfrånvaron har minskat från 7,2 % till 5,4 % men når ännu inte upp till den långsiktiga målsättningen om lägre än 5 % sjukfrånvaro.

Den sammanfattande bedömningen av God Ekonomisk Hushållning för nämnden är följande:

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Har brister
Personalmål	OK
Nämndens sammanfattande bedömning:	Har brister

Under 2017 och framåt kommer verksamheten genomgå ett antal förändringar. Rekrytering av ny kontorschef för arbetslivskontoret pågår och tjänsten planeras att bli tillsatt under våren 2017. Tjänsten kommer också att innehålla ett uppdrag som VD för Telge Tillväxt AB. Arbetsmarknadsenheten kommer ha fortsatt fokus på att i första hand fungera som ett komplement till Arbetsförmedlingens insatser i nära samarbete med MAP2020.

Ett arbete för att hitta gemensamma samordningsvinster inom gymnasie- och vuxenutbildningen har inletts, och kommer att utvecklas. Bland annat har ett arbete med mål att utveckla ett Vård- och omsorgscollege påbörjats i samverkan med Södertälje sjukhus och äldreomsorgen inom Södertälje kommun. En översyn av inom vilka områden där egen regi kan vara ekonomiskt fördelaktigt pågår med målet att anordna främst yrkesutbildningar där en stor efterfrågan av personal finns. En upphandling har genomförts för SFI och ny leverantör påbörjar sin verksamhet från och med 2017.

Vuxenutbildningens systematiska kvalitetsarbete ska fortsätta att utveckla verksamheten. Regeringen har beslutat att "Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux" ska börja gälla från 1 januari 2017. Vuxenutbildningens budget har tillförts 20 miljoner kronor inför 2017. Det innebär att den gymnasiala vuxenutbildningen för första gången på många år ska kunna anta sökande elever fullt ut.

Arbetslivsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Omsorgsnämnd

-10,4 mkr

Nämndens sammanfattning

Omsorgsnämnden uppvisar ett resultat på -10,4 mkr för år 2016. Verksamhetsområdet LSS har en negativ avvikelse om -25,9 mkr och verksamhetsområdet SoL en positiv avvikelse om +13,4 mkr.

Det negativa resultatet inom LSS inbegriper negativa budgetavvikelser främst inom verksamhetsområdena gemensamma kostnader, personlig assistans SFB och bostad med särskild service.

Gemensamma kostnader LSS redovisar ett negativt resultat på -3,5 mkr. Avvikelsen har sin främsta förklaring i myndighetens målsättning att få rätt beslut och rätt nivå per brukare, vilket med tanke på bemanningen på myndigheten föranlett behovet av konsultstöd. Gemensamma kostnader SoL redovisar dock ett överskott om 1,2 mkr.

Verksamhetsområdet personlig assistans redovisar ett underskott på ca -3,6 mkr. Underskottet återfinns inom verksamheten personlig assistans enligt SFB och beror på färre brukare, en situation som medfört övertalighet och kostnader för omställning samt lägre intäkter från försäkringskassan.

Bostad med särskild service LSS har ett negativt resultat på -19,2 mkr. Underskottet beror till stor del på att egenregiverksamheten i början på året hade en för stor bemanning i förhållande till rådande beläggning. En generellt ökad beläggning i egenregiverksamheten är ytterligare en förklaring till det ekonomiska utfallet.

Daglig verksamhet redovisar ett positivt resultat på +0,7 mkr. Överskottet förklaras främst av översynen av turbundna resor.

Lagrummet SoL redovisar sammantaget ett positivt resultat på +13,4 mkr. Överskottet återfinns främst inom verksamhetsområdena hemtjänst och särskilt boende. Mindre volymer än budgeterat inom hemtjänsten utgör den huvudsakliga förklaringen. Det positiva resultatet på särskilt boende är följden av att det under året har varit färre placeringar än budgeterat.

Nettokostnaderna totalt för funktionshinderområdet har ökat med 0,6 % från 714,0 mkr föregående år till 718,3 mkr år 2016. Nettokostnadsökningen beror i hög grad på en ökad beläggning inom verksamhetsområdet bostad med särskild service vuxna. Ökningen är en följd av volymökningar i egenregiverksamheten. Förändringarna i beläggningen beror inte minst på hemtagningar främst till de nya gruppboendena på Cederströmska och Valsta. Med anledning av att antalet brukare med insatsen personlig assistans enl. SFB minskat under året har intäkterna från försäkringskassan varit lägre än föregående år.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål får bedömningen: *har brister*. Tre av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *Ok*; Alla brukare ska ha en rättssäker handläggning, Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov och Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv. Kommunfullmäktigemålet, Brukarinflytandet ska öka får bedömningen *Bra*. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen *har brister*. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 8,35 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

Omsorgsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Har brister*

Socialnämnd

-35,1 mkr

Nämndens sammanfattning

Socialnämndens resultat för 2016 uppgår till -35,1 mkr jämfört mot budget. Det negativa resultatet beror till största delen på ett underskott för institution-, familje- och jourhemplaceringar. Orsaken är delvis ökat inflöde och ökade volymer inom nämndens verksamhet, men även högre kostnader per placering och dygn. Av samma anledning har periodens resultat försämrats med 12,7 mkr jämfört med samma period 2015. Nämnden har under året arbetat med olika åtgärder för att minska underskottet.

Nettokostnaderna för socialnämnden uppgår för perioden till 722,5 mkr, en ökning med 21,9 mkr jämför med föregående år. Ökningen beror till stor del på ökade personalkostnader och ökade kostnader för köp av primär verksamhet.

Köp av primär verksamhet har ökat, främst inom Barn och ungdom på grund av det stora inflödet av ensamkommande barn under 2015, men även ökat antal placeringar jämfört med föregående år. Inom Barn och ungdom har antalet tjänster utökats inom verksamheterna Öppenvård och Ensamkommande barn. Bemanningsservice som tidigare låg under Äldreomsorgsnämnden finns från 2016 organisatoriskt under Socialnämnden, vilket också påverkar nettokostnaderna.

Intäkterna har ökat med +40,1 mkr. Skillnaden beror främst på ökade statsbidragsintäkter från Migrationsverket, samt att Socialnämnden i år får intäkter från Äldreomsorgsnämnden och Omsorgsnämnden för Bemanningsservice.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) får **har brister**. Bedömningen inom ekonomi får **har brister**, då nämnden redovisar ett underskott på -35,1 mkr. Bedömningen av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **ok**. Två av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **bra**, *Människors upplevda trygghet ska öka* och *Antalet unga med försörjningsstöd ska minska*. Fyra av målen får bedömningen **ok**, *Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)*, *Andel Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska*, *Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser* och *Brukarinflytande ska öka*. Målet *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov* får bedömningen **har brister**. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**.

För 2016 har den ekonomiska måluppfyllelsen brister. Social- och omsorgskontoret är överens med kommunstyrelsens kontor att underskottet i år hanteras i kommunens totala resultat, med hänvisning till att pågående effektiviseringsarbete inte förväntas ge full effekt förrän 2017.

Socialnämndens sammanfattande GEH-bedömning: Har brister

Äldreomsorgsnämnd

14,3 mkr

Nämndens sammanfattning

Resultatet uppgår till en positiv budgetavvikelse på 14,3 mkr. Detta beror främst på att det finns budget för morgondagens hemtjänst och införandet av digitala funktioner med totalt 10,8 mkr, som inte förbrukats. Vidare finns ett positivt resultat för köp av timmar inom hemtjänst i extern regi samt köp av placeringar på korttidsvård och vård-och omsorgsboende i extern regi. Hälso- och sjukvården redovisar ett negativt resultat på grund av ökade kostnader för inhyrd personal via bemanningsföretag. Resultatet påverkas också negativt på grund av en kostnad för en upphandlingsskadeavgift på 2,0 mkr från Konkurrensverket avseende upphandlingen av driften för Oxbackshemmet.

Nettokostnaderna uppgår till 572,4 mkr, vilket är på samma nivå som föregående år (- 0,3 %). Personalkostnaderna har ökat med tre procent, vilket främst beror på att Cederströmska gården stängdes ned under hösten 2015 och verksamheten togs över till Solgläntan i egen regi, samt att alla platser på Mariekällgården nu är i drift. Kostnaderna för köp av verksamhet har minskat med tre procent, vilket främst beror på färre hemtjänsttimmar, färre köp av vårddyggn på korttidsboenden och färre köp av boendepaceringar. Intäkterna har ökat med nio procent. Ökningen beror på att nämnden fått medel från Socialstyrelsen i syfte att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilda, samt intäkter från omsorgsnämnden för hälso- och sjukvård åt omsorgsnämndens verksamhet. En förklaring är också högre intäkter efter förändringen av avgiftssystemet 2015.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms *ok*. Ett av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *bra*, *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov* och ett av kommunfullmäktiges mål får bedömningen *ok*, *Brukarinflytandet ska öka*. Målet att *Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv* får bedömningen *har brister*. Anledningen till bedömningen *har brister* är att målet inte uppnås avseende andel personal som har adekvat utbildning inom hemtjänsten och inom vård- och omsorgsboende på grund av att det i dagsläget saknas statistik kring mätetalet. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen *har brister*. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 9,6 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 8,0 procent.

Äldreomsorgsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: Ok

Överförmyndarnämnd

0,2 mkr

Nämndens sammanfattning

Överförmyndarnämnden i Södertälje kommun har tillsyn över ställföreträdare som har huvudmän folkbokförda i kommunen.

Överförmyndarnämndens kommunbidrag för år 2016 var 9 545 tkr (varav 1 000 tkr i tillfälligt stöd). För år 2017 har nämnden erhållit 9 430 tkr, varav 85 tkr i generell uppräknings och 800 tkr i resursförstärkning för ökade volymer.

Verksamheten har under året gett ett överskott om 184 tkr. Anledningen till överskottet beror på intäkter från Migrationsverket avseende år 2015 som blivit större än förväntat och därmed påverkar 2016 års resultat.

Utfallet för nämndens tre olika områden blev följande:

- Nämnden: överskott om 19 tkr
- Kansliet: överskott om 298 tkr
- Ställföreträdare: underskott om 340 tkr
- Tillfälligt stöd: överskott om 207 tkr

Nämndens största utgift är ersättning till ställföreträdare. Antal ställföreträdarskap har stadigt ökat från 2009, när mätningen påbörjades. Från december 2015 till december 2016 minskade emellertid den utgående balansen från 1 517 ärenden till 1 460 ärenden, alltså med ca 4 %. Omsättningen, dvs. antalet inkomna och avslutade ärenden, under året var dock hög, 425 ärenden avslutades och inräknas inte i den utgående balansen.

Antalet ensamkommande barn minskade emellertid från 203 ärenden (december 2015) till 133 ärenden (december 2016).

I delårsbokslut för augusti 2016 var helårsprognosen att överförmyndarnämnden bedömdes göra ett överskott om ca 500 tkr. Detta berodde på intäkter från Migrationsverket för 2015 som påverkade 2016 års resultat samt färre antal ensamkommande barn än beräknat fick permanent uppehållstillstånd (PUT). Resultatet blev därför ett överskott om endast 184 tkr.

Utbildningsnämnd

19,3 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Utbildningsnämndens tilldelades ett kommunbidrag på 2 011 454 tkr för 2016. Resultat blev ett budgetöverskott med 19 284 tkr. Det är en avvikelse på knappt en procent i förhållande till nämndbidraget. Överskottet beror på en del unika händelser 2016 som ökat intäkterna och minskade kostnader på centrala verksamheter samt på överskott inom förskoleverksamheten.

Under året har lagts stor vikt vid att organisera arbetet med statsbidragsansökningar samt söka alla bidrag kommunen varit berättigad att söka. Totalt har nämnden erhållit 56 600 tkr i olika statsbidrag, största delen från Skolverket och asylersättning

Även om intäkterna är höga så är det ekonomiska läget för en gymnasieskola och grundskolorna bekymmersamt. Torekällskolan arbetar sedan 2015 med en omställning av skolans program för att anpassa verksamheten till elevunderlaget. Nio grundskolor av tretton redovisar ett underskott i bokslutet. Kraftigt ökade lönekostnader och ökade kostnader för studiehandledning är huvudorsakerna. Under året har en budgetreglering med ökad ram skett utifrån att det varit en elevökning jämfört med Mål & Budget. Elevökningen sker huvudsakligen till friskolor och till andra kommuner så den ökade ramen har använts för bidrag till friskolor och andra kommuner.

I regleringen ingick också en minskad ram för nyanlända elever då det kommer färre nyanlända elever och då fler av de nyanlända eleverna varit i Sverige mer än två år. Elevpengen som regleras från kommunstyrelsen minskas då medan merkostnader kvarstår som till exempel studiehandledning.

Måluppfyllelsen är ok.

KF-mål

Totalt för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun är bedömningen i bokslutet 2016 att måluppfyllelsen är OK. I stort sett samtliga resultat är förbättrade jämfört med föregående år.

Förskolan har för andra året i rad förbättrade resultat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent. Förståelsen för att journalerna, som tillsammans med den pedagogiska dokumentationen, är verktyg för att utveckla verksamheten fortsätter att öka. Måluppfyllelsen för förskolan är bra.

För grundskolans del har meritvärdet ökat för sjätte året i rad. Under året har även behörigheten till gymnasieskolan ökat, både vad gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar. Måluppfyllelsen för grundskolan är bra.

Inom gymnasieskolan har högskolebehörigheten ökat inom högskoleförberedande program likväl som inom yrkesprogram. Andelen som tar examen från ett yrkesprogram har ökat för andra året i rad. Jämförelsetalet från yrkesprogrammen har förbättrats men de högskoleförberedande programmen visar en liten försämring. Det genomsnittliga jämförelsetalet är dock nästintill oförändrat jämfört med föregående år. Årets förbättrade resultat inom gymnasieskolan tillskrivs till stora delar det verksamhetsgemensamma fokus som varit på att utveckla den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen. Måluppfyllelsen för gymnasieskolan är bra.

Personal

Utbildningskontorets sjukfrånvaro uppgick per den 31 december 2016 till 7,1 procent. Det är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med motsvarande period 2015. Värt att uppmärksamma är att statistiken till

detta bokslut kommer från kommunens nya personalsystem. Statistikuttag från detta system sker inte utifrån samma underlag som tidigare.

För att få en likvärdighet, tydlighet och framförallt en systematik i arbetet med hållbar arbetshälsa har utbildningskontoret tagit fram en arbetsplan för hållbar arbetshälsa. Varje nivå i styrkedjan – kontorsnivå, verksamhetsnivå och enhetsnivå – ska utifrån en kartläggning av nuläget ta fram adekvata åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och arbetshälsa.

Måluppfyllelsen är ok

Utbildningsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: *Ok*

Kultur- och fritidsnämnd

-0,5 mkr

Nämndens sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska resultat 2016 är ett underskott 0,5 Mkr. Anledningen till underskottet kan förklaras helt av bokförda befarade kundförluster som uppgår till 1,3 Mkr.. Till detta bidrar den förändrade semesterlöneskulden positivt till resultatet med knappt 0,8 Mkr. Nettokostnaderna har ökat med 3,4 Mkr eller 1,7 %. Den aktuella nettokostnadsökningen ligger väl i linje med den ökade budgetramen och ett förbättrat årsresultat. Kommunens nettokostnader för kultur och fritid låg 2015 något lägre än snittet för rikets alla kommuner. Utbudet kan anses som förhållandevis rikt i det sammanhanget.

Under år 2016 har särskilda medel tilldelats nämnden av det statliga bidraget för ökat flyktingmottagande 3 Mkr samt erhållit statligt bidrag för att arrangera sommaraktiviteter för barn 2,6 Mkr.

Investeringar är gjorda för 11,9 Mkr. KF-beslutade investeringar genomförs inom ramen för budgeterade anslag. Nämndbeslutade investeringar uppgår till knappt 2,9 Mkr

Uppföljningen av KF- målen och beslutad inriktning visar blandad grad av uppfyllelse. Variationen i utbudet för barn och ungdomar har ökat. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar. Indikatorer besökstal, utlåning, bokningar mm visar att Södertäljebornas nyttjande ökar på vissa områden och minskar på andra.

Medborgarundersökningen 2015 visade att Södertäljeborna var mer nöjda med utbudet än vad som framgick av den föregående undersökningen 2013. Punkter under inriktning 2016-2018 i Mål och Budget är genomförda.

Sjukfrånvaron hos personalen inom nämndens verksamheter har ökat något, men ligger klart under snittet för hela kommunen. Index för Hållbart Medarbetar Engagemang HME förbättras.

Uppföljningen av internkontrollen, visar inga avvikelser av nämndens egna kontrollmål.

Framtiden innebär både utmaningar och möjligheter. De ekonomiska kan komma att förändras dels på sikt beroende på kommunens ekonomi totalt. På kortare sikt kan begynnande prisstegringar bli ett problem. Verksamheten kommer att utvecklas inom flera både etablerade och nystartade områden.

Kultur- och fritidsnämndens sammanfattande GEH-bedömning: Ok

Stadsbyggnadsnämnd

1,7 mkr

Ekonomi *Bra*

SBN:s årsresultat per 31 december 2016 blev + 1 731 tkr (+ 2 802 tkr 2015) som framförallt förklaras av höga intäkter. I augusti prognostiserades ett 0-resultat för nämnden. Avvikelsen från prognosen beror på fortsatt höga intäkter under hösten inom alla enheter.

Nettokostnaden har ökat med 1 % jämfört med förra året. Ökningen förklaras av en stor efterfråga på kontorets tjänster som också inneburit höga intäkter.

SBN fick 1 060 tkr i KF/KS-investeringar för att färdigställa den Södertörngemensamma GIS-databasen. Efter diverse förseningar är arbetet igång. Investeringskostnaden 2016 uppgick till 343 tkr. Av SBN:s reinvesteringsram på 450 tkr har 409 tkr används till två nya GNSS (GPS) instrument med tillbehör.

Lägesbedömning av KF:s mål *Ok*

KF-mål 1: Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker). *Ok*

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

KF-mål 2: Antalet nyttillkomna bostäder per år ska öka. *Ok*

Fram till november 2016 hade 315 bostäder färdigställts, varav 185 i småhus och 130 i flerbostadshus. I samband med befolkningsprognosen (maj 2016) bedömdes att 251 bostäder färdigställs i år. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder.

KF-mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. *Bra*

Bygglov och förhandsbesked: 100 % uppfyller kommunens 5-dagarsgaranti, 80 % uppfyller kommunens 20-dagarsgaranti och 85 % uppfyller PBL:s 10-veckorsgaranti. *Planbesked:* Under 2016 har 59 planbesked inkommit av dessa har 10 fått ett positivt planbesked där vi avser att inleda ett planarbete och 6 förfrågningar har vi meddelat att vi inte avser inleda planarbete enligt sökandes önskemål. *Bättre företagsklimat:* Den senaste undersökningen av företagsklimatet (SKL och SBA) gjordes år 2015. I den hamnar kommunens totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68. I jämförelse med resultatet från 2014 har kommunen ökat sitt NKI-värde från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Myndighetsområdet Bygglov ökade med 10 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 53 till 63, vilket är över genomsnittet (61) för samtliga medverkande kommuner.

Personal

Sjukfrånvaron är 3,15 %, vilket är lägre än förra året (3,38 %). *Bra*

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personalmål	<i>Bra</i>
Nämndens sammanfattande bedömning:	<i>Bra</i>

Miljönämnd

1,0 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Miljönämnden har för år 2016 tilldelats ett kommunbidrag om 11 586 tkr. Resultatet blev + 962 tkr, vilket motsvarar 8,3 procent av kommunbidraget och 3,7 procent av nämndens totala budget. Plusresultatet beror på uteblivna personalkostnader till följd av vakanser. Prognosen vid delårsbokslutet i augusti var ett plusresultat om ca 300 tkr. Skillnaden i slutligt resultat jämfört med prognosen beror på flera faktorer, bland annat att större projektmässiga inköp av tjänster blivit försenade samtidigt som nya vakanser tillkommit.

Verksamhetens totala nettokostnad har ökat med 4,6 procent mellan 2015 och 2016. Förändringen i nettokostnad förklaras till stor del av att intäkterna blivit mindre. Miljönämnden har inga investeringar beslutade av KF/KS. Nämnden disponerade inte heller någon budget för nämndbeslutade investeringar under 2016. Avskrivningsvolymen för 2016 var 29 tkr. Prognosen för 2017 är 29 tkr. Lägesbedömning för nämndens ekonomi: **Bra**

KF-mål och inriktning

KF-mål

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka. Lägesbedömning:

Bra Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur. Lägesbedömning: **Bra**

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. Miljönämnden har mål om handläggningstider för enskilda avlopp. Lägesbedömning: **OK**

Inriktningar

Verka för omställning till ett kretsloppsanpassat och långsiktigt hållbart VA-system: Fortsatt tillsyn på enskilda avloppsanläggningar, i Mölnboåns och Trosaåns avrinningsområden. I processen med den nya VA-planen förs diskussioner om hur kommunen kan agera för att göra det möjligt att återföra källsorterat svartvatten/klosettavfall från allmänna VA-anläggningar till odling.

Åtgärder för god status i kommunens vattenförekomster: Arbetet med en kommunal vattenplan fortskrider. Vattenvårdsprojektet "Förbättra Måsnarens status" har påbörjats, med statligt LOVA-bidrag. Projektet handlar om att identifiera och påbörja lämpliga vattenvårdsåtgärder för den tätortsnära sjön Måsnaren.

Bevara och utveckla naturvärden, främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som pedagogisk resurs: Arbeta har gjorts för att ställa i ordning det nya naturreservatet Brandalsund, med inmätning, skyltning och anläggning av parkeringsplatser, grillplatser och rastbänkar. I Farstanäs naturreservat har betesmarkerna utökats, en stig genom skogen rustats upp, och en skötselplan tagits fram. Naturskolan har haft 101 klassbesök med 2334 deltagare.

Underlätta för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara miljöval: Webbportalen "Hållbara kartan" lanserades i juni. Den innehåller information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar och en klickbar karta som visar vägen till naturområden, återvinningsstationer, rekreationsområden med mera.

Kemikalieplan och åtgärder för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga: Kommunstyrelsens kontor håller i arbetet med kemikalieplanen, där miljökontoret bidrar med kompetens. Arbetet pågår. Miljökontoret har under 2016 gjort tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor i projektet Kemikaliefri förskola.

Personal - Södertälje kommun som arbetsgivare

KF-mål: Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete.

Sjukfrånvaron för miljökontoret var 5,0 procent per den 31 december, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med december 2015. Miljönämnden har satt målet 3,5 procent. Lägesbedömning: **Har brister**

Sammanfattande GEH-bedömning för miljönämnden

Ekonomi: **Bra**
Nämndens verksamhetsmål: **OK**
Personalmål: _____ **Har brister**
Nämndens sammanfattande bedömning: **OK**

Ekonomin är god, men plusresultatet beror främst på vakanser som gett underbemanning med följden att planerad tillsyn och kontroll inte kunnat utföras fullt ut och att en del av målen i nämndens verksamhetsplan inte kunde uppnås. Omfattningen av vakansperioder behöver minska, genom en effektivare process för rekrytering samt åtgärder för att bättre kunna attrahera och behålla personal.

Ett flertal kommuner och kommunalförbund inom Miljösamverkan i Stockholms län redovisar gemensamma nyckeltal för kommunalt miljö- och hälsoskydd. Bokslutsrapporten visar nyckeltalen för självfinansieringsgrad och för antal tillsynsbesök per årsarbetare, med jämförelser för 2012-2015. Södertäljes självfinansieringsgrad var 67 procent inom miljöbalkstillsyn och 76 procent inom livsmedelskontroll år 2015. Antal tillsynsbesök per årsarbetare har ökat över åren både för miljöbalkstillsyn och för livsmedelskontroll i Södertälje.

Internkontroll

Miljönämndens internkontroll för 2016 omfattade 13 kontrollmål, varav 9 kontrollmål har uppfyllts. Brister i kontrollmålen handlar mest om att interna rutiner behöver förtydligas. Kontrollmålen med brister har fortsatt tagits med i nämndens internkontrollplan för 2017.

Teknisk nämnd

7,0 mkr

Nämndens sammanfattning

Ekonomi *Bra*

TN:s resultat per 31 december 2016 är + 7 mkr (-0,8 mkr, 2015). Det är främst högre intäkter och lägre kostnader inom Upplåtelser och tillstånd som förklarar överskottet.

TN:s nettokostnad har minskat med 21 % jämfört med 2015, främst beroende på kommunens slopade internränta (- 25 mkr). Intäktsfinansieringen för året blev 65 % (58 %, 2015).

TN och exploateringsverksamheten har en KS/KF-beslutad investeringsram på 90,1 mkr varav TN har använt 47,3 mkr. I år har 53,5 mkr av TN:s investeringsram på 58,1 mkr använts.

Lägesbedömning av KF-mål *Ok*

KF-mål 1: Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

KF-mål 2: Antalet nyttillkomna bostäder per år ska öka.

Fram till november 2016 hade 315 bostäder färdigställts, varav 185 i småhus och 130 i flerbostadshus. I samband med befolkningsprognosen (maj 2016) bedömdes att 251 bostäder färdigställs i år. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

KF-mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Felanmälan: Alla inkomna felanmälningar registreras i ärendehanteringssystemet Infracontrol. 226 anmälningar om klotter inkom under 2016 och samtliga (100 %) avslutades inom garantitiden på 36 h.

Markupplåtelser: Av de 133 ansökningar om markupplåtelser som inkommit till kontoret till och med december omfattas 117 st av tjänstegarantin. För 88 % av dessa har yttranden lämnats inom garantitiden till polismyndigheten. **Bättre företagsklimat:** Den senaste undersökningen av företagsklimatet (SKL och SBA) gjordes år 2015. I den hamnar kommunens totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68. I jämförelse med resultatet från 2014 har kommunen ökat sitt NKI-värde från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Den största ökningen visas för området Markupplåtelse som ökade med 19 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 63 till 82. Detta är långt över genomsnittet (68) för samtliga medverkande kommuner.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Bra*

Personal *Bra*

Sjukfrånvaron är 4 % vilket är lägre än förra årets 5,7 %.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	<i>Bra</i>
Verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personalmål	<i>Bra</i>
Nämndens sammanfattande bedömning:	<i>Bra</i>

KS/kommunstyrelsens kontor och politisk ledning 5,4 mkr

Sammanfattning

Ekonomi

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt ett överskott på det extra anslaget avsett för digitalisering med anledning av ett högt flyktningmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

Verksamheten totalt har netto kostat 330 mkr 2016, vilket är 15 mkr mer än 2015. Detta innebär en nettokostnadsutveckling med 4,7 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,5 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 6,4 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 4,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Personal

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,7 procentenheter sedan årsskiftet 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,7 procent. Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5 procent och i augusti 2016 till 5,2 procent. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har sjunkit. Vid en jämförelse med sjukfrånvaron på kommuntotalen ligger kommunstyrelsens kontor 2,2 procentenheter lägre. Lägesbedömningen för området personal är **Ok**.

Kommunfullmäktiges mål och inriktning

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **Ok** och för området *Näringsliv och högskola* är läget **Ok**. Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **Ok**.

För kommunstyrelsens kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **Ok**. För området kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **Ok**.

GEH-bedömning

Den sammanfattande GEH-bedömningen för kommunstyrelsens områden är följande:

Ekonomi: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning	Bra
Verksamhetsmål:	Ok
Personal: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning	Ok
Sammanfattande lägesbedömning:	Ok

Kommunstyrelsen / centrala poster

385 mkr

Sammanfattning

Resultatet från de centrala posterna uppgår i årsbokslutet till 385 mkr. Föregående år var resultatet 199 mkr, dvs en förbättring med 186 mkr. Skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag har ökat med 232 mkr och kommunbidrag till nämnderna med 191 mkr.

Exploatering inklusive fastighetsförsäljningar har ett resultat som är 94 mkr bättre än föregående år, centrala personalfrågor 5 mkr bättre och specialdestinerade statsbidrag 66 mkr bättre resultat jämfört med föregående år. Att statsbidragen ökat beror på att flyktingbidragen bokförs från år 2016 på kassaföretaget och motsvarande medel har budgeterats som kommunbidrag på de berörda kontoren. Då flyktingmedel tillförts i kommunen i mindre utsträckning än vad som budgeterats medför detta ett underskott på närmare 33 mkr. Interna räntor har ett resultat som är 33 mkr sämre, då kommunen från 2016 inte redovisar internränta, varken kostnadsränta eller intäktsränta, ett nollsummespel totalt för kommunen.

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 128 mkr och budgetavvikelsen uppgår till 257 mkr. Den största budgetavvikelsen är exploatering och fastighetsförsäljning som visar ett överskott på 122 mkr, därefter kommer ofördelade anslag som har ett överskott på 104 mkr. Skatter och utjämningsystem redovisar ett överskott på 27,6 mkr till största delen beroende på statsbidraget byggbonus. Personalfrågor har ett överskott på 19 mkr och räntor och finansiella poster närmare 17 mkr. Ett område redovisar underskott och det gäller specialdestinerade statsbidrag -33 mkr.

KOMMUNSTYRELSEN

2017-03-31

RESERVATION

Ärende 8

Årsredovisning 2016 för Södertälje kommun

Sammanfattning av ärendet

Kommunens resultat för 2016 är plus 416 mkr, där 239 mkr avser den ordinarie verksamheten varav 177 mkr avser extraordinära intäkter. Balanskravsresultatet 370 mkr. Ackumulerat balanserat resultat är 856 mkr. Kommunen och dess bolag har i den sammanställda redovisningen ett resultat på 1071 mkr.

Ärendet

Det är med stort intresse som vi moderater tar del av varje års bokslut. Det är här som vi kan utläsa hur majoritetens Mål och budget från föregående år har uppfyllts.

Södertälje kommun gör ett rekordresultat för 2016, vilket naturligtvis är glädjande. Samtidigt bidrar engångsintäkter till resultatförbättringen med 260 mkr. Resultatet utan jämförelsestörande poster uppgår till 156 mkr.

Det kan konstateras att nämnderna tillsammans redovisar ett överskott på 31 mkr. Det största överskottet har Arbetslivsnämnden på 22 mkr, där vuxenutbildningens överskott uppgår till 20 mkr och resterande på administration. Vi anser att det är anmärkningsvärt att vuxenutbildningens resultat till stor del beror på att för få elever har antagits under 2015 och början på 2016 pga. ekonomisk försiktighet.

Det största underskottet har Socialnämnden som uppgår till minus 35 mkr. Det negativa resultatet beror till stor del på höga kostnader för institutions-, familje- och jourhemsplaceringar. Därtill är det tveksamt om det är rätt prioriterat av styrande majoritet att under den rådande ekonomiska situationen godkänna ett bidrag till verksamhet som inte är lagstadgad. Moderaterna kan notera att det inte är första året som Socialnämnden uppvisar ett minusresultat vid årets slut.

Det bör föranleda en ekonomisk analys om nämnden behöver utökat kommunbidrag samt om åtgärder bör vidtas, då en budget i balans bör vara målet.

Det är alltid intressant att följa hur sjukfrånvaron utvecklas i kommunen. Vi är positiva till att sjukfrånvaron har minskat under 2016 och uppgick till 7,2 %, motsvarande föregående års resultat på 8,2 %. Långtidssjukfrånvaron har minskat från 50,1% till 43,7%, medan kortidsfrånvaron har ökat från 34,9 % till 37,2%. Sjukfrånvaron är fortsatt på en hög nivå.

Yrkande

Moderaterna yrkar avseende kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktige:

A) Tagit del av årsredovisningen del 1 och del 2.

Då vi ej fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss till förmån för eget förslag.

Marita Lärnestad (M)

Anne-Marie Larsson (M)

KOMMUNSTYRELSEN

2017-03-31

SÄRSKILT YTTRANDE

Ärende 8

ÅRSREDOVISNING 2016 FÖR SÖDERTÄLJE KOMMUN

Ärende/beslut

Kommunstyrelsen har i dag för egen del bedömt att samtliga hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter enligt fastställda kommunala ändamål och befogenheter.

Vidare har kommunstyrelsen föreslagit att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningens båda delar, förslag till reviderad budget och att 401 miljoner kronor "avsätts till det ackumulerade balanserade resultatet för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå för kommuninvånarna".

Bakgrund

Kommunens resultat 2016 är plus 416 miljoner kronor, enligt balanskravet 370 miljoner kronor. Ackumulerat balanserat resultat är 856 miljoner. Kommunen och dess bolag har ett resultat på en dryg miljard, 1 071 miljoner. Nettokoncernskulden per invånare har minskat med 23 300 kronor per invånare till 146 500 kronor per Södertäljebo. Södertälje kommun når en "God Ekonomisk Hushållning" med utgångspunkt från fullmäktiges mål. Nämnderna redovisar sammanlagt ett överskott på 31 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens kontor konstaterar dock att analysen av nämndernas resultat försvåras av att det saknas nyckeltalsjämförelser med andra kommuner, liksom analyser av kostnadsnivåer, volymutveckling och verksamhetsresultat.

I delårsbokslutet augusti 2016 uppdrogs Enhörna kommundelsnämnd och äldreomsorgsnämnden att vidta ytterligare åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Enhörna har inte gjort någon återsrapportering, medan ÄON meddelar att kostnadsökningen för kommunals avtal blev 6,1 miljoner kronor och att lagd budget håller. Omsorgsnämnden beviljades i delårsbokslutet augusti 2016 att gå back 5,3 miljoner med hänvisning till pågående effektiviseringsarbete. Resultatet blev dock minus 10,4 miljoner utan närmare förklaring eller förslag till åtgärder.

I delårsbokslutet augusti 2016 gavs även de nämnder i uppdrag som berörs av fullmäktiges program "Mål och riktlinjer för privata utförare 2016-18" att inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i årsbokslutet. Det har man inte gjort utan i huvudsak redovisat måluppfyllelsen för verksamhet i egen regi.

Liberalernas bedömning

Finansiell analys

Det måste vara varje lokapolitikers dröm att på lokaltidningens löpsedel läsa ”Kommunen gick 1 miljard plus”. Det är historiskt resultat, men skärskådas siffrorna nyanseras bilden något. Kommunens resultat är 416 miljoner kronor. Drar vi från extraordinära intäkter, bland annat realisationsvinster, stannar resultatet på beskedligare men anständiga 239 miljoner. Lejonparten av bokslutets 1 071 miljoner kronor står med andra ord Telge AB för.

Telgekoncernens osedvanligt goda resultat förklaras av konsolidering, låga räntenivåer, försäljningar av fastigheter och bolag samt frånvaro av negativa överraskningar i form av stormar, extrema elpriser, översvämningar och kreditförluster.

Södertälje kommuns årsredovisning illustrerar, vid sidan av hårt internt arbete, att svenskt näringsliv går som tåget, med rekordhög sysselsättning och följaktligen goda skatteintäkter, omfattande skatteutjämning och utökade statsbidrag till kommunsektorn.

Kärnverksamheterna redovisar sammanlagt ett överskott på 31 miljoner kronor, men där såväl omsorgsnämnden som socialnämnden har röda siffror på sista raden. Omsorgen går back med 10,5 miljoner och socialtjänsten med 35,1 miljoner. I det senare fallet bör kraftiga kostnadsökningar för köp av institutions-, familje- och jourhemsplaceringar stämma till eftertanke.

För en långsiktig hållbar ekonomi krävs fortsatt strålkastarljus på kommunkoncernens skuldborg och förmåga att finansiera investeringar inom eget kassaflöde. Låneskulden har sjunkit, från 11,7 miljarder kronor 2012 till 8,5 miljarder 2016. Lägre låneskuld ger lägre räntekostnader, viktigt att beakta i det långa loppet – trots de historiskt låga räntorna i dag.

Vi välkomnar att skulden per Södertäljebo har minskat med drygt 23 000 kronor, från 170 000 till 147 000 kronor. Detta arbete får inte avstanna. Skulden måste pressas ned ytterligare, eftersom Södertäljeborna i det här sammanhanget fortfarande tillhör de högst belånade i landet. Nya investeringar måste noga övervägas och i allt väsentligt finansieras genom egna medel inom dotterbolagen och strategiska försäljningar av kommunal egendom.

Sjukfrånvaro

Andelen långtidssjuka har minskat, medan andelen korttidssjuka stigit. Glädjande nog har både mäns och kvinnors sjukfrånvaro, inom alla åldersintervall och inom alla kontor för utom kultur- och fritid, minskat under 2016. År 2014 var sjukfrånvaron 7,6 procent, den steg till 8,2 2015 och sjönk till 7,2 förra året. Förhoppningsvis har vi bevittnat ett trenderbrott när vi nu närmar oss kommunfullmäktiges mål på 5,0 procent. En vällovlig tolkning är att det treåriga projektet ”Hållbar Arbetshälsa” redan satt avtryck i organisationen. Det är angeläget att vi inte slår oss till ro och inväntar slutresultatet. Framgångsrika åtgärder måste implementeras under resan gång, titta till exempel närmare på de av Liberalerna föreslagna hygienombuden vid våra förskolor.

Socialnämnden

Socialnämndens underskott uppgår till drygt 35 miljoner kronor. Det beror framförallt på höga kostnader för köp av institutions-, familje- och jourhemsplaceringar. På Liberalernas initiativ gav kommunstyrelsen 2015-11-03 stadsdirektören i uppdrag att undersöka möjligheten att införa volymavstämningar för placeringar inom socialnämnden.

Utredningens slutsats blev dock ”att inte rekommendera ett sådant system, eftersom en volymavstämning med låg träffsäkerhet riskerar att göra socialnämndens arbete svårare än de möjligheter som ges inom ramen för dagens mål- och budgetprocess.” Vi såg uppenbara fördelar att i likhet med den pedagogiska verksamheten och omsorgen om personer som omfattas av LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) göra volymavstämningar ett par gånger per år. Det relativt kraftiga underskottet inom socialtjänsten gör att vi åter vill peka på vårt förslag.

Utbildning

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 19 miljoner kronor samtidigt som paradoxalt nog en gymnasieskola och flera grundskolor går med underskott. Trenden att allt fler elever går i frigymnasier eller kommunala gymnasieskolor i andra kommuner håller i sig. Vi bedömer att ett aktivt skolval på alla nivåer har fördelar för både kommunen och den enskilda eleven. Den hårdnande konkurrensen ställer dock tuffare krav på våra egna verksamheter. Det är glädjande att såväl meritvärden som behörighet till gymnasieskolan ökat. Vi får emellertid aldrig luta oss tillbaka utan måste ständigt se över våra profiler och utbud samt målmedvetet sträva mot en kunskapsskola med arbetsro – där både elever och lärare trivs.

Arbetslivsnämnden redovisar ett överskott om drygt 22 miljoner kronor, där huvuddelen hänförs till gymnasial vuxenutbildning. Det är naturligtvis högst otillfredsställande mot bakgrund av det stora behovet av matchning och kompetensutveckling hos många kommuninvånare. Vi kan här bara instämma i ekonomiavdelningens skarpa kritik när man skriver att ”Det är av största vikt att nämnden tar fram en plan både för att kunna säkerställa en korrekt redovisning och att verksamheten nyttjar de resurser man erhållit fullt ut för att kunna bidra till att fler Södertäljebor ökar sin konkurrenskraft och egenförsörjning”.

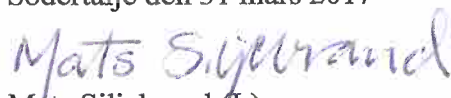
Kommundelsnämnderna

Samtliga kommundelsnämnder – Enhörna, Järna, Mölnbo-Vårdinge och Hölö-Mörkö – gör överskott, i första hand inom äldreomsorgen. Det stärker oss Liberaler i tron på en decentraliserad organisation, där besluten fattas nära kommunmedborgarna. Vi beklagar majoritetens beslut att vid årsskiftet lyfta av ansvaret för just äldreomsorgen från de fyra kommundelsnämnderna.

Oroande obstruktion

Vi förvånas över ekonomiavdelningens konstaterande, att uppmaningen i delårsbokslutet augusti 2016 till de nämnder som är berörda av fullmäktiges program ”Mål och riktlinjer för privata utförare 2016-18” att inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i årsbokslutet inte hörsammats. Man har främst redovisat måluppfyllelsen för verksamhet i egen regi. Det är anmärkningsvärt, då till exempel de externa utförarna inom hemtjänsten uppvisat både högre kundnöjdhet och kostnadseffektivitet jämfört med den egna verksamheten. Obalansen mellan hemtjänst i egen respektive privat regi har till och med ökat.

Södertälje den 31 mars 2017

Mats Siljebrand (L)
ledamot

Metin Hawsho (L)
ersättare

**Särskilt yttrande
Kommunstyrelsen**

20170331

**Ärende 8
Årsredovisning 2016 för Södertälje kommun**
Dnr; 17/83

Sammanfattning

Det är glädjande att behandla ett bokslut med ett bra ekonomiskt resultat det ger förutsättningar att genomföra satsningar och att trygga och utveckla den nuvarande verksamheten. Centerpartiet var naturligtvis inte ensamt om att se detta komma redan inför beslutet om budget för 2017 i november, men också budget 2016, hösten 2015. De satsningar vi då föreslog i Centerpartiets budget för 2015 hade varit möjliga att genomföra under 2016. D.v.s. vårt budgetförslag var realistiskt och finansierat avseende både satsningar i drift och investeringar inklusive överskott och minskad låneskuld. För övrigt gäller det också 2017. Där till exempel det senaste majoritetsförslaget om 100 miljoner kr för att lyfta Södertälje finns med i Centerpartiets budget för 2017-2019. Fullt ut när det gäller satsningens ekonomiska storlek och till allra största delen när det gäller de utpekade sakpolitiska områdena. Vi tackar naturligtvis för att majoriteten vill genomföra vår föreslagna politik.

Det som oroar

Det som oroar är att en stor del av överkottet kommer från Telge AB, inget fel med bra ekonomi i bolagen men vi får inte lura oss själva. Att ha bra med pengar på banken är bra vid en krissituation men de går inte att använda i den kommunala verksamheten annat än som investeringsmedel i en växande verksamhet för våra barn, ungdomar och äldre.

Två verksamheter visar större underskott, socialnämnden och omsorgsnämnden. Det finns säkert fortfarande och alltid delar som går att effektivisera och därmed minska kostnaderna. Socialnämndens kostnader eller rättare sagt minskning av kostnader är mycket beroende av en stark arbetsmarknad och att fler personer kommer ut i arbete. Något som blir allt tydligare särskilt i omsorgsnämnden är att vi där börjat böttna möjligheterna till besparingar och att det nu är de verkliga behoven inom främst LSS som ger resultatet. Med andra ord ramen för den här verksamheten är för lågt satt och det nationella ekonomiska utjämnningssystemet för LSS kompenserar inte detta.

En annan framtida faktor för kommande kostnader är att vi på grund av avtalsmodellen till externa aktörer och den kommunala verksamheten räknar upp ersättningen med ett index (i år 0,7 %). Långt under det SKL rekommenderar och i stort sett alla andra kommuner använder. Vilket urholkar kvalitén, bemanning och kompetens. Inför 2018 är det nödvändigt med en annan uppräkningsmetod än den generella för LSS, även här behöver man satsa extra precis som för skolan.

Äldreomsorgen visar på ett överskott. Här vet vi att ett litet antal placeringar på våra vård- och omsorgsboenden snabbt kan leda till underskott, lägger man då till att en del av överskottet beror på åtgärder som inte genomförts så är det lyckliga omständigheter som gett årets överskott.

Arbetslivsnämndens positiva resultat är däremot en katastrof. Att gå 22 miljoner kronor plus när vi har extremt hög arbetslöshet är ett misslyckande. Inte minst för vuxenstuderande som nekats yrkesutbildningar som leder till arbete på grund av att finansieringen av platser inte lösts.

Personalen

Personalen är vår viktigaste resurs och därför behöver den mötas av och få verka i en bra arbetsmiljö, med inflytande och reellt ansvar för sitt arbete. Lean är enligt vår mening fortsatt en bra metod för att lyckas med detta.

Att arbetsmiljön har förbättringspotential blir självklart när man ser fortsatt höga sjuktal i stora verksamheter som omsorg och förskola och alltför stor bemanning med hjälp av vikarier och timanställda. En viss förbättring kan ses i kölvattnet (förhoppningsvis) av det omfattande frisknärvaroarbeta som pågår, men mycket återstår att göra.

Investeringar

Generellt gäller att vare sig koncern eller kommunala investeringar kommer ens i närheten av vad som var planerat och budgeterat. För de kommunala investeringarna dras slutsatsen i rapporten att man kommer nära budget när man endast investerar 56 % av det planerade utrymmet på 248 miljoner kr, det kan knappast betraktas som bra. Positivt är att minskade investeringar precis som ökade försäljningar minskar låneskulden en utveckling som fortsatt under 2016.

En detalj är att kommundelarna fått neddragningar på sina reinvesteringsmedel vilket får förödande effekter när vi numera ska betrakta gatuunderhåll/nybeläggning på våra gator som investeringar. Det innebär till exempel att pengarna varken räcker till investeringar på idrottsanläggningar eller gatuunderhåll. Svältkost för kommundelarna milt sagt. Centerpartiet föreslog till budgeten 2016 och 2017 att nivån för investeringar till gatuunderhåll skulle höjas med 10 miljoner kr/år plus en tillfällig höjning under 10 år för att komma

ikapp eftersatt underhåll med ytterligare 10 miljoner kr/år. Att det hade varit lika enkelt att finansiera 2016 som vi föreslog får vi nu bekräftat.

Sammanfattning

Att ha en ekonomi i balans är viktigt och ett krav. Att ha kontroll och en rättvisande budget är naturligtvis likaså.

När det man inte har kontroll över sammanfaller på ett lyckligt sätt för ekonomin, oplanerade överskott likväl som underskott och uteblivna investeringar. Då kan resultatet lite turligt som det för 2016 innebära stora överskott och sänkta lånekostnader. Men tur kan snabbt vändas till otur och det innebär fortsatta risker när kontrollen minskar eller saknas för att lyckas få en ekonomi i balans.

Mycket är positivt i årsredovisningen, ett stort tack till alla som bidragit till det. Trots det har Centerpartiet ett antal frågetecken inför framtiden. Några är, kvalitativa satsningar på och tryggheten i skolan, rättvisande budgetram för omsorgen, maten i äldreomsorgen, investeringsvolymen för gatuunderhåll, hur klarar vi exploateringsstrycket för bostäder/lokaler i hela kommunen även på landsbygden, hur får vi upp farten på bredbandssatsningen, blir stadskärnan bra för handel och restauranger och räcker våra åtgärder i samverkan med andra för att vår befolkning ska känna att de bor i en bra och trygg kommun?

Tage Gripenstam, Centerpartiet

Bil 552D

Kristdemokraterna

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen

8. Årsredovisning 2016 för Södertälje kommun

Södertälje kommun når en "God Ekonomisk Hushållning" för 2016. Det är mycket positivt.

Kristdemokraterna har dock poängterat att Sverige befinner sig i en högkonjunktur, som vi ser mattas av, och som om några år kommer att återgå till att bli mer ordinär. Våra kommuner står inför svåra utmaningar att få ekonomin i balans i framtiden. Den utmaningen gäller även Södertälje kommun.

Därför bör vi kommunicera den positiva årsredovisningen 2016 med viss måttfullhet. Glädjas åt att hård ansträngning gett resultat. Lyfta fram kompetenta medarbetares insatser och att kommunen utvecklas och växer. Framtiden för Södertälje bör ses i ljuset av att vi är en del av en mycket expansiv del av Storstockholm. Men kommunens starka resultat ska också läsas ur perspektivet av tillfälliga poster, samt att beslutade investeringar skjuts på framtiden, hela 106,5 borde nyttjats 2016.

Kommunen och dess bolag har ett resultat på 1 071 mkr 2016. Det är uppmuntrande, men bolagens starka resultat kan inte ses som något statistiskt. De är som sagt kopplade till konjunktur och övriga investeringar. Men det är ett mycket starkt resultat vi kan se.

Omsorgsnämnd tillika Socialnämnd konstateras nämndernas verksamhetsmål *Har brister*.

Det finns underlag för underskotten. Men det är anmärkningsvärt att Omsorgsnämnd inte kan förklaras till fullo på samlad nivå. Likaså beskriver nämnden inte vilka åtgärder som vidtas för att nå ett resultat inom den beslutade nivån. Bedömningen som görs är att nämnden inte beskriver verksamheten så att det går att utläsa vilka ekonomiska effekter nämnden förväntar sig. Omvänt kan invändas att nämnden inte ligger budgeterad rätt i relation till verksamhet.

Liknande omdömen finns angående Socialnämndens bokslut, förslag på åtgärder för en förbättrad process återrapporteras inte. Likaså varierar omdömet i olika rapporter och sammanfattningar vilket försvårar en övergripande bedömning.

Ytterligare en nämnd som vi vill lyfta fram i vårt särskilda yttrande är Arbetslivsnämnden. Överskottet nämnden visar hänvisas till bokföring och lägre kostnader bland annat. Det finns underlag för överskottet, men rent kommunikativt till våra invånare i Södertälje blir det svårt att förklara. Den nämnd som har det övergripande ansvaret för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning samt delar av etableringsuppdraget för flyktingar som ingår i arbetsförmedlingens etableringsprogram och andra invandrare går med 22 miljoner i överskott. Det konstateras att nämnden måste korrekt redovisa sin verksamhet samt nyttja de resurser nämnden erhållit för att bidra till att fler Södertäljebor ökar sin konkurrenskraft och egenförsörjning. Det är viktiga påpekanden, likaså att en tydlig plan för hur verksamheten ska bemöta de utmaningar Södertälje står inför gällande arbetsmarknadsfrågor och etablering är viktiga för det politiska förtroendet bland allmänheten i Södertälje. Kompetensförsörjningen i Södertälje är i likhet med andra städer ett ständigt problem, att matcha jobbsökande med lediga jobb likaså. Delar av Södertälje har en mycket hög andel i utanförskap, där stora grupper saknar egenförsörjning.

Södertälje har därtill utmaningar inför att få människor med visst funktionshinder in på arbetsmarknaden.

David Winerdal
Gruppledare Kristdemokraterna